

บทบาทของศาลในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ

นางสาวอรุณทัย เต็มธนานันท์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-1548-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE COURT 'S ROLE WITH RESPECT TO THE CONSIDERATION REORGANIZATION PLAN

Miss. Arunothai Temtananun

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws
Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-1548-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทของศาลในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ
โดย	นางสาวอรุณทัย เต็มธนานันท์
ภาควิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนชะวีระกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โสมวิไลกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนชะวีระกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ)

..... กรรมการ
(อาจารย์เดชอุดม ไกรฤทธิ)

นางสาวอรุณทัย เต็มธนาพันธ์ : บทบาทของศาลในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ. (THE COURT 'S ROLE WITH RESPECT TO THE CONSIDERATION REORGANIZATION PLAN) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนชะวีระกุล, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย ,142 หน้า. ISBN 974-03-1548-8.

ในกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการกฎหมายได้กำหนดให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการเพื่อให้แผนนั้นมีผลผูกพันเจ้าหนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหนี้เสียข้างน้อยที่ไม่ได้ให้การยอมรับแผน ดังนั้นกฎหมายจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆที่ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแผนแก่ศาลเพื่อที่เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ให้การยอมรับแผนจะได้รับความคุ้มครองและเพื่อเป็นการรับรองว่าค่าตัดสินลงมติของเจ้าหนี้ันั้นได้เป็นไปอย่างเหมาะสม

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิดและหลักเกณฑ์ต่างๆในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลและแนวทางการใช้อำนาจในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล ซึ่งจากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วพบว่าได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆและกำหนดให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาแผนที่ยาวและยืดหยุ่น แต่จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของประเทศไทยแล้วพบว่าหลักเกณฑ์ต่างๆยังมีความไม่ชัดเจนเพียงพอและมีข้อจำกัดอำนาจในการพิจารณาแผนของศาลบางประการ ดังนั้นจึงทำให้ศาลไม่อาจที่จะเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาแผนเพื่อให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้และเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เจ้าหนี้เสียข้างน้อยที่ไม่ได้ให้การยอมรับแผน ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายเพื่อที่ศาลจะได้เข้ามามีบทบาทในการพิจารณาแผนที่ยาวและยืดหยุ่นมากขึ้น ดังต่อไปนี้

- 1.กำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลพิจารณาเนื้อหาของแผนในเรื่องความถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย และเรื่องความสุจริตในการเสนอแผนของผู้ทำแผน
- 2.กำหนดให้ผู้ทำแผนมีสิทธิยื่นเสนอขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาลโดยขอเสนอขอแก้ไขแผนต้องมีลักษณะเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้และกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่ขอแก้ไขหรือแผนที่ได้มีการตกลงแก้ไขกันได้
- 3.กำหนดให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการไกล่เกลี่ยหรือสั่งให้คู่ความไปตกลงเจรจากันภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด
- 4.กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ หรือ หากเมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สมควรล้มละลายก็มีอำนาจที่จะสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ได้โดยทันที หรือ ในกรณีที่มิเหตุอันสมควรศาลมีอำนาจสั่งเห็นชอบด้วยแผนโดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขบางประการเพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ที่เสียเปรียบอย่างหนึ่งอย่างใดได้
- 5.เสนอแนวทางให้มีการนำพยานผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นประกอบการพิจารณาแผนของศาล

ภาควิชา นิติศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต _____

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

4186163034 : MAJOR LAW

KEY WORD: REORGANIZATION PLAN / COURT / REORGANIZATION

ARUNOTHAI TEMTANANUN : THE COURT 'S ROLE WITH RESPECT TO THE CONSIDERATION REORGANIZATION PLAN. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. MURATA WATTANACHEVAKUL , THESIS COADVISOR : KAISON BARAMEEAUYCHAI, 142 pp. ISBN 974-03-1548-8.

In the process of the consideration of a reorganization plan , the law prescribes that the court shall have the role of considering the reorganization plan so that such plan will become binding upon the creditors, especially the minority creditors who have not accepted the plan. Therefore, the law has prescribed various rules serving as the criteria for the court to consider the plan so that the creditors who have not accepted the plan will be given protection and that it will be assured that a decision or resolution has been appropriately made or passed by the creditors.

The objective of this research is to study the court 's concepts and criteria for considering a reorganization plan and the court 's guidelines for exercising the power to consider a reorganization plan. Following the study of the business reorganization law of the United States of America, it was found that criteria had been prescribed and powers granted to the court for considering plans to a wide and flexible extent. However, following the study of the business reorganization law of Thailand, it was found that criteria remain unclear and that there are some restrictions on the court 's power to consider plans. Therefore, the court was made unable to play the role of considering the plans in order to give protection to the creditors and cure the damage which has resulted, especially to the minority creditors who have not accepted the plan. This thesis proposes guidelines for improving the law so that the court may have the role of considering plans to a wider and more flexible extent , as set out as follows:

1.It should be stipulated as a criterion that the court consider the contents of the plan in terms of its correctness under the provisions of the law and in terms of the plan preparer 's good faith in submitting the plan.

2.It should be stipulated that the plan preparer have the right to propose an amendment to the plan at the stage of consideration of the plan in court , provided the proposal for such amendment is for the benefit of the creditors, and it should be stipulated that the court have the power to issue an order approving of the plan to which an amendment has been requested or of the plan agreed for amendment.

3.It should be stipulated that the court have the power to carry out a conciliation or order the parties concerned to enter into an agreement or a negotiation within a period of time specified by the court.

4.It should be stipulated that the court have the power to issue an order disapproving of the plan in the event no agreement can be reached ; or if the court has considered that the debtor should go bankrupt, the court will have the power to place the debtor in absolute receivership immediately ; or in the event there is a justifiable reason, the court has the power to issue an order approving of the plan and the court may stipulate certain conditions to protect a creditor having any kind of disadvantage.

5.It is proposed as a guideline that an expert witness or a qualified person give their opinions in support of the consideration of the plan by the court.

Department LAWS Student's signature _____

Field of study LAWS Advisor's signature _____

Academic year 2001 Co-advisor's signature _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนชะวีระกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำข้อคิดต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนเป็นอย่างยิ่ง ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โสวิไลกุล ท่านอาจารย์ วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ท่านอาจารย์เดชอุดม ไกรฤทธิ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาในการเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณบันลือศักดิ์ พรหมโสภา และ คุณโกมล ภาคส์ญไชย ที่ให้กำลังใจแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ได้ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขอมอบเป็น กตเวทิตาแต่บิดามารดา ญาติ มิตร และคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้เขียนด้วยความเคารพยิ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 ความเบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการ	6
2.1 แนวคิดของกระบวนการฟื้นฟูกิจการภายใต้กรอบกฎหมายล้มละลาย	6
2.2 ข้อดีและข้อเสียของกระบวนการฟื้นฟูกิจการนอกรอบกฎหมายล้มละลายและ การฟื้นฟูกิจการภายใต้กรอบกฎหมายล้มละลาย.....	10
บทที่ 3 กระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลในประเทศสหรัฐอเมริกา	19
3.1 ผู้มีสิทธิเสนอแผนฟื้นฟูกิจการ.....	19
3.1.1 การเสนอโดยลูกหนี้	19
3.1.2 การเสนอโดยบุคคลอื่น.....	20
3.1.3 การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาในการเสนอแผน.....	21
3.2 เนื้อหาของแผนฟื้นฟูกิจการ.....	22
3.2.1 เนื้อหาในส่วนที่กฎหมายบังคับให้ต้องระบุในแผน.....	23
3.2.2 เนื้อหาในส่วนที่กฎหมายอนุญาตให้ระบุไว้ในแผนได้.....	28
3.3 การยอมรับแผน.....	32
3.3.1 การเปิดเผยข้อมูลและการชักชวนให้ออกเสียงยอมรับแผน.....	32
3.3.2 การออกเสียงลงมติยอมรับแผน.....	35

3.4	การยื่นยื่นแผนโดยศาล.....	35
3.4.1	การยื่นยื่นแผนภายใต้หลักเกณฑ์ตามมาตรา 1129 (a).....	36
3.4.2	การยื่นยื่นแผนภายใต้หลักเกณฑ์ตามมาตรา 1129 (b).....	45
3.4.3	กระบวนการพิจารณาเพื่อยื่นยื่นแผน.....	51
3.5	การขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผน	57
3.5.1	การขอแก้ไขแผนก่อนการยื่นยื่นแผน.....	57
3.5.2	การขอแก้ไขแผนภายหลังการยื่นยื่นแผน.....	58
บทที่ 4	กระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลในประเทศไทย.....	59
4.1	การจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ.....	59
4.1.1	ผู้จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ.....	59
4.1.2	ระยะเวลาในการจัดทำแผน.....	66
4.2	การพิจารณาแผนในชั้นประชุมเจ้าหนี้.....	68
4.2.1	การเสนอขอแก้ไขแผน.....	68
4.2.2	กระบวนการลงมติยอมรับแผน.....	69
4.2.3	การเลื่อนการประชุมเจ้าหนี้.....	72
4.2.4	มติยอมรับแผน.....	73
4.2.5	ผลของมติยอมรับแผน.....	75
4.2.6	ผลของมติไม่ยอมรับแผน.....	76
4.3	การพิจารณาแผนในชั้นศาล.....	77
4.3.1	การแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้.....	78
4.3.2	การคัดค้านการแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้.....	81
4.3.3	เนื้อหาของแผน.....	82
4.3.4	หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผน.....	88
4.3.5	การคัดค้านแผน.....	101
4.3.6	ผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน.....	103
4.3.7	ผลของคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน.....	105

บทที่ 5	ข้อวิเคราะห์เกี่ยวกับการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล.....	109
5.1	หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อสั่งให้ความเห็นชอบด้วยแผน.....	110
5.2	อำนาจศาลในการสั่งให้ความเห็นชอบด้วยแผน.....	116
5.3	อำนาจศาลในการสั่งไม่ให้ความเห็นชอบด้วยแผน.....	124
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	133
	รายการอ้างอิง.....	138
	บรรณานุกรม.....	140
	ประวัติผู้เขียน.....	142

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่ประเทศไทยได้มีการบังคับใช้กฎหมายล้มละลายและได้มีการปรับปรุงแก้ไขมาโดยตลอด ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายล้มละลายที่ถือว่าได้มีการปรับปรุงแก้ไขครั้งสำคัญอันได้แก่ พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ 10 เมษายน 2541 โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการเข้าไป โดยบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในหมวด 3/1 ตั้งแต่มาตรา 90/1 ถึง 90/90 และหลังจากนั้นอีก 1 ปี ก็ได้มีแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 22 เมษายน 2542 อันมีสาเหตุมาจากบทบัญญัติบางมาตรานั้นไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ซึ่งได้ทำการแก้ไขหลายมาตราทั้งในบทบัญญัติว่าด้วยการล้มละลายและว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการ นอกจากนี้ก็ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 และตราพระราชกำหนดเปิดที่ทำการศาลล้มละลายกลางขึ้นในวันที่ 18 มิถุนายน 2542 ดังนั้นศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการในปัจจุบัน ได้แก่ ศาลล้มละลายกลาง ซึ่งถือเป็นศาลชำนาญพิเศษศาลหนึ่ง

เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะประเทศไทยเราจะได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และการจัดตั้งศาลล้มละลายกลางขึ้นก็ตาม แต่ปัญหาและอุปสรรคจากการนำกฎหมายไปบังคับใช้ในทางปฏิบัติก็ยังคงเกิดขึ้น เนื่องจากกฎหมายฟื้นฟูกิจการเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทยและมีความสลับซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนของการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการและการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ เพราะฉะนั้นความพร้อมของบุคลากรจึงเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะศาลซึ่งถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ซึ่งหลักการหนึ่งซึ่งเป็นหลักสากลทั่วไปที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายทุกประเทศ คือ การยอมรับว่าศาลเป็นสถาบันที่เหมาะสมที่จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบังคับและปรับใช้กฎหมายเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบัญญัติว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็ได้กำหนดบทบาทที่สำคัญทางเศรษฐกิจให้แก่ศาลในการเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ โดยให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลยพินิจในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูกิจการ เริ่มตั้งแต่การเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการซึ่งกำหนดให้ศาลใช้ดุลย

พินิจว่าสมควรที่จะให้ลูกหนี้เข้ารับการฟื้นฟูกิจการหรือไม่ นอกจากนี้ในระหว่างกรดำเนินการฟื้นฟูกิจการศาลมีอำนาจควบคุมดูแลให้การฟื้นฟูกิจการดำเนินไปอย่างเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จนเมื่อครบกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในกรฟื้นฟูกิจการแล้วศาลก็มีอำนาจในการพิจารณาว่าสมควรจะดำเนินการอย่างไรกับลูกหนี้ต่อไป

แต่สิ่งที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการฟื้นฟูกิจการ อันได้แก่ กระบวนการในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการที่ซึ่งกำหนดเงื่อนไขสำคัญอันหนึ่งคือแผนฟื้นฟูกิจการจะต้องได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ (approval by a majority of creditors) และที่สำคัญแผนฟื้นฟูกิจการนั้นจะมีผลบังคับใช้ได้ก็ต่อเมื่อต้องได้รับความเห็นชอบจากศาล (confirmation by the court) ดังนั้นจึงถือเป็นการกำหนดให้ศาลได้เข้ามามีบทบาทในลักษณะที่ทำให้แผนนั้นมีผลผูกพันเจ้าหนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้แผนมีผลผูกพันต่อเจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยอมรับแผน ซึ่งการกำหนดให้ศาลเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องเช่นนี้จึงถือเป็นลักษณะของวิธีในทางกฎหมายอันหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามการให้ศาลเข้ามามีบทบาทเช่นนี้ก็มิใช่ข้อจำกัดที่ไม่ได้กำหนดให้ศาลต้องเข้ามาตรวจสอบแผนที่ได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ในแง่เชิงธุรกิจการค้าแต่อย่างใด (the economic and commercial basis) แต่เป็นการกำหนดให้ศาลได้เข้ามามีบทบาทตรวจสอบแผนที่ซึ่งในตัวแผนฟื้นฟูกิจการนั้นหรือข้อเสนอดังกล่าวในแผนนั้นอาจได้รับการคัดค้านจากเจ้าหนี้และโดยผลที่แผนฟื้นฟูกิจการนั้นอาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ทุกรายโดยอาจมีเจ้าหนี้บางรายหรือบางกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับแผนแต่ก็ต้องถูกผูกพันไปกับแผน ดังนั้นกฎหมายจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการต่างๆที่ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแผนแก่ศาลเพื่อที่เจ้าหนี้เสี่ยงข้างน้อยที่ไม่ได้ให้การยอมรับแผนจะได้รับความคุ้มครอง และ เพื่อเป็นการรับรองว่าคำตัดสินลงมติของเจ้าหนี้นั้นได้เป็นไปอย่างเหมาะสม อีกทั้งเพื่อที่จะได้สวนข้อกล่าวอ้างต่างๆที่ว่ามีการสมรู้ร่วมคิดหรือมีการขโมยในกระบวนการลงมติยอมรับแผน เพราะฉะนั้นศาลจึงมีอำนาจที่จะไม่เห็นชอบด้วยแผนโดยเหตุที่ว่าผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ที่ไม่ได้ให้การยอมรับแผนนั้นได้รับความคุ้มครองที่ไม่เพียงพอซึ่งอาจมีเหตุผลเนื่องจากว่าเจ้าหนี้เหล่านั้นไม่อาจที่จะได้รับชำระหนี้มากไปกว่าที่จะได้รับในกรณีที่ถูกหนี้ต้องล้มละลายได้ หรือ มีพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีการขโมยในกระบวนการลงมติยอมรับแผน เป็นต้น

ดังนั้นสิ่งที่น่าพิจารณา คือว่า ผลจากการที่ศาลมีบทบาทที่จำกัดในการพิจารณาตรวจสอบแผนดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆที่กฎหมายมาตรา 90/58 กำหนดให้ศาลต้องใช้ประกอบในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการเหล่านี้มีความชัดเจนและเพียงพอแก่ศาลในการนำมาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้หรือไม่ แค่นั้นเพียงใด

ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่ศาลในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยกับแผนหรือไม่ ศาลมีแนวทางในการใช้ดุลยพินิจอย่างไร ควรที่จะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแผน เพิ่มเติมให้แก่ศาลหรือไม่อย่างไร อีกทั้งกฎหมายได้กำหนดให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาสั่งเกี่ยวกับแผนเพียงพอแล้วหรือไม่ เช่น หากเมื่อผู้ทำแผนและเจ้าหนี้สามารถเจรจาตกลงกันในชั้นพิจารณาแผนได้ ศาลควรมีอำนาจที่จะสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่ได้ตกลงแก้ไขนั้นหรือไม่ หรือหากเมื่อแผนมีลักษณะที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์หนึ่งหลักเกณฑ์ใดตามกฎหมายในอันที่ศาลจะให้ความเห็นชอบด้วยแผนได้ ศาลควรที่จะมีอำนาจสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายได้โดยทันทีหรือไม่

นอกจากนี้ เนื่องจากแผนฟื้นฟูกิจการนั้นมักมีเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับศาสตร์แขนงอื่นๆ ซึ่งในการพิจารณาแผนในบางครั้งอาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ศาลในการพิจารณาเนื่องจากผู้พิพากษาในศาลล้มละลายแม้ว่าจะได้รับการแต่งตั้งจากราชการตุลาการที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายซึ่งการคัดเลือกก็เป็นการคัดเลือกข้าราชการตุลาการที่รับราชการอยู่แล้วมาเป็นผู้พิพากษาซึ่งก็มีการพิจารณาเป็นรายบุคคลโดยอาศัยประวัติของผู้นั้นเป็นสำคัญ เช่น เคยรับราชการเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มาก่อน หรือ ในระหว่างที่เป็นข้าราชการตุลาการเคยได้รับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยล้มละลายหรือไม่ หรือมีประสบการณ์ในการพิจารณาคดีล้มละลายมาก่อนหรือไม่ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามในกระบวนการพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการนั้นเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการซึ่งศาลมีข้อจำกัดในการพิจารณา ซึ่งหากเมื่อมีประเด็นโต้แย้งอันเกี่ยวข้องกับแผนฟื้นฟูกิจการนั้นแล้วก็มีความจำเป็นที่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญในศาสตร์แขนงอื่นเข้ามาประกอบการพิจารณาของศาลด้วย ดังนั้นจึงควรที่จะมีกระบวนการทางกฎหมายอื่นหรือองค์กรอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาแผนของศาลหรือไม่ เช่นควรที่จะมีผู้พิพากษาสมทบ หรือ ควรที่จะมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลหรือไม่

เพราะฉะนั้น จะเห็นว่ากระบวนการในการฟื้นฟูกิจการนั้นเป็นกระบวนการที่ให้เจ้าหนี้และลูกหนี้มาเจรจาตกลงร่วมมือกันเพื่อที่จะได้ทำให้กิจการของลูกหนี้สามารถอยู่รอดต่อไป และเพื่อให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ต่อไป ดังนั้นหากเมื่อลูกหนี้และเจ้าหนี้ไม่อาจที่จะดำเนินการเจรจาตกลงกันได้ตามแนวทางอื่นๆจนกระทั่งต้องอาศัยแนวทางเยียวยาในทางพิจารณาของศาล (judicial remedy) เพื่อที่ศาลจะได้เข้ามาพิจารณาข้อพิพาทและให้ข้อพิพาทนั้นเป็นที่ยุติ ดังนั้นถ้าหากเรามีบทบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนก็คงทำให้แนวทางในการใช้อำนาจและการใช้ดุลยพินิจใน

การพิจารณาแผนของศาลเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และ ก่อให้เกิดความยุติธรรมและเสริมสร้างให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

บทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลได้บัญญัติให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาแผนที่ครบถ้วนไป และมีข้อจำกัดอำนาจของศาลในการพิจารณาแผนบางประการ อันก่อให้เกิดปัญหาแก่ศาลในทางปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจและในการตีความกฎหมาย ทำให้ศาลไม่อาจเยียวยาความเสียหายและให้ความคุ้มครองแก่คู่ความที่เสียหายได้อย่างเพียงพอ

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงแนวคิดและหลักเกณฑ์ต่างๆในกระบวนการฟื้นฟูกิจการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ของศาล ตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการใช้อำนาจของศาลในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
3. เพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติของศาลในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
4. เพื่อเสนอแนะถึงแนวทางในการปรับปรุงพัฒนากฎหมายและแสดงให้เห็นถึงบทบาทอันแท้จริงของศาลในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้จะศึกษาถึงกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของศาลที่เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ โดยศึกษาบทบัญญัติของกฎหมาย ขอบเขตและอำนาจของศาล การใช้ดุลยพินิจของศาล ปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้ดุลยพินิจ ในการตีความ และ ปรับใช้กฎหมายของศาล โดยจะทำการศึกษาเฉพาะช่วงที่ศาลพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วยแผน ตลอดจนศึกษาถึงกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศอื่นที่บังคับใช้ในปัจจุบัน อาทิเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งศึกษาแนวการใช้ดุลยพินิจของศาลและคดีที่เกิดขึ้นแล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับบทบาทของศาลตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของประเทศไทย โดยวิธีการที่ใช้ในการวิจัยนี้จะเป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาจากตัวบทกฎหมาย หนังสือ บทความ เอกสารทางวิชาการอื่นๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ คดีต่างๆที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงแนวคิดและหลักเกณฑ์ต่างๆในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ของศาลตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของไทยและต่างประเทศ
2. ได้ทราบถึงขอบเขตและแนวทางในการใช้อำนาจและการใช้ดุลยพินิจของศาลในการพิจารณาเกี่ยวกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้
3. ได้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติจากการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล
4. เพื่อเป็นการวางกรอบหรือเป็นแนวทางในการพิจารณา ในการใช้อำนาจ และในการใช้ดุลยพินิจของศาลในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการต่อไปในอนาคต
5. เพื่อให้ศาลได้เข้ามามีบทบาทในการพิจารณาและตรวจสอบแผนฟื้นฟูกิจการได้อย่างแท้จริงและบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

บทที่ 2

ความเบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการ

2.1 แนวคิดของกระบวนการฟื้นฟูกิจการภายใต้กรอบของกฎหมายล้มละลาย

นับแต่ประเทศต่างๆรวมทั้งประเทศไทยได้มีการยอมรับเอาแนวความคิดต่างๆภายใต้กฎหมายล้มละลายและได้ตรากฎหมายล้มละลายขึ้นเพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับเจ้าหนี้ในการบังคับชำระหนี้เอาจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ กฎหมายล้มละลายจึงมีลักษณะไปในทางเยียวยาและบรรเทาความเสียหายแก่เจ้าหนี้ ซึ่งกฎหมายล้มละลายจะเข้ามามีบทบาทภายหลังจากกิจการของลูกหนี้ตกอยู่ในสภาพตกต่ำรุนแรงถึงจุดที่อาจล้มละลาย หรือ ล้มเลิกกิจการไปได้ (the point of collapse) และ กฎหมายล้มละลายนี้ไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อให้เจ้าหนี้มีอำนาจหรือสิทธิเรียกร้องอย่างเต็มที่เหมือนดังเช่นกฎหมายอื่นอันไม่ใช่กฎหมายล้มละลาย (nonbankruptcy law) ได้ให้อำนาจไว้¹ เนื่องจากโดยปกติเจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิที่จะเรียกร้องหรือฟ้องร้องบังคับชำระหนี้เอาจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ หากลูกหนี้มีเจ้าหนี้หลายราย การฟ้องเพื่อบังคับชำระหนี้ย่อมเป็นไปตามลำดับก่อนหลังของมูลหนี้ จึงเป็นไปตามหลักที่เรียกว่า “ใครมาก่อนได้ก่อน” ดังนั้นเมื่อใดที่ทรัพย์สินของลูกหนี้มีอยู่ไม่เพียงพอชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหมดได้ เช่นนี้เจ้าหนี้รายหลังๆจึงมักได้รับความเสียหายไม่ได้รับชำระหนี้ อันก่อให้เกิดการเสียเปรียบได้เปรียบในบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลาย

แต่เดิมนั้นแนวความคิดของกฎหมายล้มละลายของประเทศต่างๆ อาทิเช่น ประเทศอังกฤษนั้นจะเป็นเรื่องของการเยียวยาความเสียหายของเจ้าหนี้แต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งในสมัยพระเจ้าเฮนรี่ที่ 8 (king hal) กฎหมายล้มละลายนั้นเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้แต่เพียงฝ่ายเดียวโดยเจ้าหนี้มีสิทธิที่ยึดทรัพย์สินทั้งหมดของพ่อค้า (trader) ผู้ซึ่งเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ ซึ่งในยุคต้นๆนั้นกฎหมายล้มละลายจะใช้บังคับเฉพาะพ่อค้าเท่านั้น กฎหมายล้มละลายไม่เพียงแต่ให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ในการบังคับชำระหนี้ต่อกองทรัพย์สินของลูกหนี้เท่านั้น แต่ยังให้สิทธิในการจับกุมลูกหนี้มาคุมขังได้จนกว่าหนี้ที่ค้างชำระอยู่จะได้รับชำระคืน ดังนั้นตราบิตที่ลูกหนี้ยังถูกคุมขังอยู่และไม่สามารถจัดกิจการงานได้ เพื่อนและญาติพี่น้องจึงต้องหาเงินมาชำระหนี้แทน ถ้าหากเขาเหล่านั้นต้องการให้ลูกหนี้ได้รับอิสระ แต่ต่อมาในช่วงต้นของศตวรรษที่ 18 แนวคิดนี้ก็ได้รับการ

¹ Brain A. Blum, Bankruptcy And Debtor / Creditor , 2nd ed. (New York : Aspen Publishers, Inc.,1999) , p.95 .

พัฒนาขึ้นมา โดยมีลักษณะที่ให้ความเห็นใจแก่ลูกหนี้ที่มีความสุจริตผู้ซึ่งพยายามที่จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้จนเต็มจำนวน โดยมีแนวความคิดที่จะปลดปล่อยลูกหนี้ออกจากที่คุมขังและปลดปล่อยภาระหนี้สินของลูกหนี้เพื่อลูกหนี้จะได้กลับไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้

แต่ทุกวันนี้แนวความคิดของกฎหมายล้มละลายมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

- (1) เพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้โดยทำให้เจ้าหนี้ได้รับความเสมอภาค , ทำให้กิจการของลูกหนี้อยู่ในสถานการณ์ที่สามารถควบคุมได้ และสามารถเข้าดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้
- (2) เพื่อบรรเทาความเสียหายแก่ลูกหนี้ โดยการให้ที่พักพิงแก่ลูกหนี้ และพยายามบรรเทาความกดดันจากสภาพความล้มเหลวทางการเงินของธุรกิจของลูกหนี้

ซึ่งจุดประสงค์ทั้งสองประการนี้ได้ส่งผลต่อแนวคิด หลักเกณฑ์ และ มาตรการต่างๆที่กำหนดภายใต้กฎหมายล้มละลายเพื่อใช้ในการจัดการกองทรัพย์สินของลูกหนี้ การดูแลสิทธิเรียกร้องและผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่พยายามก่อให้เกิดความสมดุลของผลประโยชน์ในระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้¹

ดังนั้น กฎหมายล้มละลายจึงเข้ามามีบทบาทโดยมีกระบวนการต่างๆในการจัดการทรัพย์สินและนำทรัพย์สินของลูกหนี้ไปจัดการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้อย่างเป็นธรรม (fair treatment for creditor) อันถือเป็นกระบวนการในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหมดในลักษณะที่ทำเพื่อประโยชน์ร่วมกันและในคราวเดียวกัน (collective measure) เพื่อให้เจ้าหนี้แต่ละคนได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม กล่าวคือ ทำให้เจ้าหนี้พึงได้รับเฉลี่ยในทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเท่าเทียมกัน (pari passu)² เนื่องจากว่าเมื่อลูกหนี้ตกอยู่ในสภาพมีหนี้สินล้นพ้นตัว มูลค่าของกองทรัพย์สินจึงมักจะมีมูลค่าน้อยกว่าจำนวนหนี้ทั้งหมด ดังนั้นเจ้าหนี้โดยส่วนมากจึงมักไม่ได้รับชำระหนี้หรืออาจได้รับชำระหนี้ไม่เต็มจำนวน ดังนั้นจึงจำเป็นที่ต้องมีกระบวนการในการจัดการทรัพย์สินที่ดี มีความแน่นอน และให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทุกฝ่าย นอกจากนี้ภายใต้กฎหมายล้มละลายยังมีกลไกต่างๆที่ทำให้กองทรัพย์สินของลูกหนี้เกิดมูลค่าสูงสุด เช่น การติดตามทวงถามหนี้จากลูกหนี้ของลูกหนี้เพื่อไม่ให้ต้องมีการฟ้องคดี หรือ การ

¹ Ibid,pp.95-96.

² วิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ, กฎหมายฟื้นฟูกิจการ (กรุงเทพมหานคร : บริษัทวิศิษฎ์สรอรรถ, 2543),

ติดตามทวงถามทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ถูกยึดขายถ่ายเทออกไป หรือ การเพิกถอนการชำระหนี้ที่ลูกหนี้ได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้รายใดรายหนึ่งที่เป็นการให้เปรียบแก่เจ้าหนี้รายอื่น เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีกระบวนการที่ให้การเยียวยาแก่ลูกหนี้โดยกำหนดให้ลูกหนี้สามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่โดยหลุดพ้นจากภาระหนี้สินต่างๆที่มีมาก่อนล้มละลาย โดยที่เจ้าหนี้ไม่อาจติดตามทวงถามหรือฟ้องร้องบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้อีกต่อไป ยกเว้นแต่หนี้บางประเภทเท่านั้นที่กฎหมายกำหนดให้ลูกหนี้ยังคงมีความรับผิดชอบอยู่

แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ต้องตระหนักถึง ก็คือว่า ในบางครั้งกระบวนการชำระบัญชีภายใต้กฎหมายล้มละลายดังกล่าวอาจไม่ใช่วิธีการที่ดีที่สุดในการที่จะรับประกันได้ว่าจะสามารถคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของเจ้าหนี้และช่วยให้ลูกหนี้กลับมาเริ่มต้นใหม่ได้อีกครั้ง เนื่องจากบางครั้งกระบวนการดังกล่าวอาจไม่เหมาะสมกับกิจการบางกิจการที่แม้จะประสบปัญหาทางการเงินหรือปัญหามีหนี้สินล้นพ้นตัวก็ตาม แต่หากกิจการนั้นยังมีศักยภาพที่จะสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ หรือยังคงมีช่องทางที่จะฟื้นตัวกลับคืนมาได้ในอนาคต ซึ่งหากมีการนำกระบวนการจัดการทรัพย์สินหรือการชำระบัญชีภายใต้กฎหมายล้มละลายมาใช้กับกิจการเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดผลเสียขึ้นไม่เฉพาะต่อตัวลูกหนี้ เจ้าหนี้เท่านั้น ยังกระทบต่อการจ้างงานของลูกจ้างก่อให้เกิดสภาพการว่างงาน อันก่อให้เกิดผลเสียในทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศด้วย ดังนั้นแนวความคิดในการเปิดโอกาสให้แก่ลูกหนี้ได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ (the debtor's fresh start policy) โดยให้กิจการของลูกหนี้ได้มีโอกาสฟื้นฟูกิจการหรือปรับโครงสร้างกิจการจึงได้ถูกกำหนดขึ้นภายใต้กฎหมายล้มละลาย เนื่องจากลูกหนี้ควรมีสติที่จะได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ และ ปลอดภัยจากภาระหนี้สินต่างๆที่มีมาก่อนล้มละลาย นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสิทธิในการได้รับชำระหนี้ของบรรดาเจ้าหนี้และเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้แก่ลูกหนี้ในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าแม้ว่าแนวคิดที่ให้โอกาสแก่ลูกหนี้ในการเริ่มต้นชีวิตใหม่นั้นจะถือเป็นเป้าหมายสำคัญของกฎหมายล้มละลายก็ตาม แต่สิ่งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าลูกหนี้ทุกรายจะมีสิทธิเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ เนื่องจากเรายังคงต้องคำนึงถึงและพิจารณาปัจจัยและองค์ประกอบหลายๆอย่างประกอบเข้าด้วยกัน

ดังนั้นในหลายประเทศจึงได้มีการพัฒนากฎหมายล้มละลายโดยเปิดช่องให้ภายใต้กฎหมายล้มละลายในการที่จะรักษากิจการในกลุ่มนี้ไว้ โดยสร้างกระบวนการหนึ่ง คือ กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ (reorganization) ขึ้นเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับเจ้าหนี้และลูกหนี้ในการแก้ไขปัญหาในกรณีที่กิจการลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินและมีลักษณะหนี้สินล้นพ้นตัวเพื่อไม่ให้เกิดการล้มละลายขึ้น อาทิเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาหลักการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

(reorganization) ได้รับการบัญญัติไว้ในหมวดที่ 11 (chapter 11) ของกฎหมายล้มละลาย (bankruptcy code) ของสหรัฐอเมริกา โดยกฎหมายล้มละลายนั้นจะปรากฏอยู่ใน title 11 ของ the united states code ซึ่งใน chapter 11 ของ bankruptcy code นั้นได้บัญญัติแบ่งออกเป็นหมวดต่างๆ แตกต่างกันไปตามประเภทหรือลักษณะของลูกหนี้ โดยกระบวนการฟื้นฟูกิจการนี้จึงใช้กับลูกหนี้ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล สำหรับประเทศไทยนั้นนับตั้งแต่ที่ได้มีการบังคับใช้กฎหมายล้มละลาย อันได้แก่ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กันมานานซึ่งบทบัญญัติจะเน้นไปในด้านของการชำระบัญชีภายใต้กระบวนการล้มละลาย การฟ้องเป็นคดีล้มละลาย โดยไม่มีแนวคิดในเรื่องของการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แต่อย่างใด และ แม้ต่อมาจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงกฎหมายล้มละลายหลายครั้งก็ตามซึ่งก็เป็นการแก้ไขในเรื่องรายละเอียดอื่นๆ แต่ในที่สุดก็ได้มีการแก้ไขอันถือเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของกฎหมายล้มละลายครั้งสำคัญของประเทศไทยโดยได้มีการนำหลักการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มาบัญญัติไว้ในกฎหมายล้มละลาย อันได้แก่ พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ 10 เมษายน 2541 โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการเข้าไปโดยบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในหมวด 3/1 ตั้งแต่มาตรา 90/1 ถึง 90/90

เพราะฉะนั้น เหตุผลหลักของกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ก็เนื่องจากการรักษามูลค่าทางธุรกิจให้สามารถดำเนินต่อไปได้นั้นย่อมดีกว่าการปล่อยให้ทรัพย์สินถูกแยกขายไป ดังนั้นเมื่อธุรกิจได้ดำเนินการและพัฒนาจนกระทั่งถึงจุดที่อาจต้องประสบกับสภาวะปัญหาทางการเงิน อย่างเช่น ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ได้เนื่องจากประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง เป็นต้น เช่นนี้หากธุรกิจนั้นได้รับการขยายระยะเวลาชำระหนี้ หรือ ลดจำนวนหนี้ลง ธุรกิจนั้นก็อาจจะกลับมาดำรงอยู่รอดต่อไปได้ อีกทั้งยังอาจสามารถชำระหนี้คืนให้แก่เจ้าหนี้ในจำนวนที่มากกว่าจำนวนที่เจ้าหนี้จะได้รับในกรณีที่ลูกหนี้ต้องล้มละลายได้ ดังนั้นโดยทั่วไปแล้ว การฟื้นฟูกิจการจึงก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นผลดีในทางเศรษฐกิจมากกว่าการชำระบัญชีเนื่องจากก่อให้เกิดการรักษาการจ้างงานและทรัพย์สินไว้ได้ ¹

¹ “ Reorganization Under the bankruptcy Code – Chapter 11 “, Public Information Series Of The Bankruptcy Judges Division (May 1995) : 1.

2.2 ข้อดีและข้อเสียของการฟื้นฟูกิจการนอกกรอบกฎหมายล้มละลาย (nonbankruptcy reorganization) และ การฟื้นฟูกิจการภายใต้กรอบกฎหมายล้มละลาย (bankruptcy reorganization)

จากการที่กฎหมายล้มละลายได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการทางกฎหมายต่างๆในเรื่องการฟื้นฟูกิจการอันถือเป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งมารองรับแกกิจการของลูกหนี้ที่ประสบปัญหาทางการเงินให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ดังนั้นการฟื้นฟูกิจการโดยการดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ ปรับโครงสร้างกิจการภายใต้มาตรการต่างๆในกระบวนการกฎหมายล้มละลายนั้นจึงถือเป็นรูปแบบของการปรับโครงสร้างหนี้รูปแบบหนึ่งที่อยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบโดยศาล นอกจากนี้ยังมีรูปแบบการปรับโครงสร้างหนี้อื่นๆอีกซึ่งเป็นการปรับโครงสร้างหนี้ นอกกระบวนการของศาล ซึ่งเป็นกระบวนการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ต่างสมัครใจเข้าทำความตกลงกันเองเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน

แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างหนี้ในรูปแบบใดก็ตามก็ถือว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้และลูกหนี้ร่วมกัน และมีพื้นฐานมาจากการเจรจาตกลงกันระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ทั้งสิ้น เพียงแต่ว่ารูปแบบการปรับโครงสร้างหนี้แต่ละรูปแบบนั้นมีผลผูกพันคู่สัญญา มากน้อยต่างกันเช่นใด อีกทั้งมีกฎหมายออกมารองรับและมีมาตรการให้ความคุ้มครองมากน้อยต่างกันเช่นใด ดังนั้นเจ้าหนี้และลูกหนี้จึงต้องร่วมกันพิจารณาและตัดสินใจเลือกรูปแบบการปรับโครงสร้างหนี้โดยต้องคำนึงถึงทั้งข้อดีและข้อเสียที่ตนจะได้รับและความเป็นไปได้ของกิจการในการที่ประสบความสำเร็จในดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ร่วมกันและเพื่อผลประโยชน์โดยรวมต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

- การฟื้นฟูกิจการนอกกรอบกฎหมายล้มละลาย (nonbankruptcy reorganization)

จะเห็นว่า โดยส่วนใหญ่ในทางปฏิบัตินั้นเมื่อกิจการของลูกหนี้ต้องประสบกับปัญหาภาวะทางการเงินต่างๆ เจ้าหนี้และลูกหนี้มักสมัครใจทำการเจรจาและความตกลงกันในเรื่องของการปรับโครงสร้างหนี้และปรับโครงสร้างกิจการของลูกหนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าสู่กระบวนการล้มละลายโดยทำความตกลงกันในรูปแบบของสัญญาขึ้นอันประกอบไปด้วยข้อสัญญาและเงื่อนไขต่างๆที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และภาระหนี้ของลูกหนี้เอาไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็น

ว่าเจ้าหนี้ได้ยินยอมให้ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจต่อไปและดำเนินการเพื่อฟื้นฟูกิจการตนเอง ซึ่งวิธีการปรับโครงสร้างหนี้โดยทั่วไปนั้นอาจมีหลายวิธีด้วยกันขึ้นอยู่กับความจำเป็นและสถานภาพของลูกหนี้ เช่น เรื่องระยะเวลาในการชำระหนี้โดยอาจมีการผ่อนผันขยายระยะเวลาชำระหนี้ออกไป หรือให้ระยะเวลาในการปลอดชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือเรื่องรูปแบบการชำระหนี้ซึ่งอาจมีการตกลงลดจำนวนเงินต้น โดยชำระเป็นเงินสดเป็นงวดๆตามระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน หรือชำระแบบเหมาจ่ายจำนวนเดียวทั้งหมด หรือตกลงรับโอนทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันมาชำระหนี้ หรือตกลงเรื่องอัตราดอกเบี้ยซึ่งอาจตกลงลดอัตราดอกเบี้ยหรือยกเว้นอัตราดอกเบี้ย รวมทั้งอาจตกลงกำหนดแนวทางต่างๆในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินกิจการหรือการบริหารกิจการของลูกหนี้อาทิเช่น การให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น การเพิ่มทุน ลดทุน การแปลงหนี้เป็นทุน การควบหรือรวมกิจการ เป็นต้น¹ แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะทำความตกลงกันเช่นไรก็ต้องตกอยู่ภายใต้บทบังคับของหลักกฎหมายทั่วไป เนื่องจากการปรับโครงสร้างหนี้ นอกกรอบกฎหมายล้มละลายนี้ไม่มีกฎหมายบัญญัติถึงหลักเกณฑ์และขั้นตอนไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นความผูกพัน สิทธิ และภาระหน้าที่ต่างๆระหว่างกลุ่มเจ้าหนี้และลูกหนี้ทั้งสองฝ่ายย่อมเป็นไปตามข้อกำหนดหรือข้อสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ภายใต้หลักกฎหมายทั่วไป

อนึ่ง ในการเจรจาตกลงกันนี้อาจเป็นการตกลงกันในระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้เพียงบางรายเท่านั้นโดยลูกหนี้มักเลือกที่จะตกลงเจรจากับเจ้าหนี้รายใหญ่เนื่องจากเจ้าหนี้รายใหญ่จะมีอิทธิพลและผลกระทบต่อกิจการของลูกหนี้มาก อีกทั้งยังมีศักยภาพที่จะช่วยเหลือกิจการของลูกหนี้ต่อไปได้ การปรับโครงสร้างหนี้รูปแบบนี้จึงมีลักษณะของการประนีประนอมและถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญจึงได้แก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้นั่นเอง นอกจากนี้ยังมีบุคคลอื่นที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ นักวิชาชีพหรือที่ปรึกษาต่างๆไม่ว่าจะเป็นที่ปรึกษากฎหมายหรือ ที่ปรึกษาทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักกฎหมายซึ่งจะเข้ามามีบทบาทในการร่างสัญญา เพราะการทำความตกลงกันนั้นจะทำในรูปแบบของสัญญา ดังนั้นการร่างสัญญาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ นอกจากนี้ในกรณีที่เจ้าหนี้มีจำนวนมาก ในช่วงแรกของการปรับโครงสร้างหนี้จึงมักมีการตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้ (creditors committee) เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนเจ้าหนี้ในการเจรจากับลูกหนี้ ซึ่งคณะกรรมการเจ้าหนี้นี้จะประกอบไปด้วยตัวแทนของเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินทั้ง

¹ กิตติพงษ์ อูรพีพัฒน์พงศ์, "การปรับปรุงโครงสร้างหนี้," เอกสารในการสัมมนาเรื่องแนวความคิดและข้อได้เปรียบในการปรับโครงสร้างหนี้โดยใช้กลไกของกฎหมาย เสนอที่ศาลล้มละลายกลาง 8 พฤศจิกายน 2542. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

หลายของลูกหนี้รวมทั้งเจ้าหนี้ทั่วไปซึ่งเป็นเจ้าหนี้อยู่ด้วย โดยสถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้รายใหญ่จะเชิญบรรดาเจ้าหนี้อื่น ๆ มาประชุมกันเพื่อร่วมกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของลูกหนี้ในกรณีที่มีเจ้าหนี้จำนวนมาก บรรดาเจ้าหนี้ที่เข้าร่วมก็เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้ขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนตามที่ประชุมเห็นสมควรเพื่อทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวแทนของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายในการร่วมกันกำหนดนโยบายในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดกับลูกหนี้ เช่นร่วมพิจารณาว่าจะแก้ไขสถานะทางการเงินของลูกหนี้ได้อย่างไร จะดำเนินการฟ้องบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ทันทีหรือไม่ หรือจะมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ก่อนและถ้าปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วจะมีแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้อย่างไร โดยในระหว่างสมาชิกของคณะกรรมการเจ้าหนี้ด้วยกันจะมีการแต่งตั้งสถาบันแกนนำขึ้น ซึ่งมักจะเป็นสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้เป็นจำนวนมากที่สุดโดยสถาบันการเงินแกนนำนี้จะทำหน้าที่เพื่อเป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างกลุ่มเจ้าหนี้ด้วยกันและระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้

เพราะฉะนั้น คณะกรรมการเจ้าหนี้จึงถือเป็นองค์กรกลางในการกำหนดแนวนโยบาย แนวทางปฏิบัติ และขั้นตอนต่างๆที่กลุ่มเจ้าหนี้จะดำเนินการใดๆกับลูกหนี้ ทั้งนี้เว้นแต่จะมีการทำสัญญาระหว่างเจ้าหนี้ไว้เป็นอย่างอื่น มติใดๆของที่ประชุมคณะกรรมการเจ้าหนี้จะไม่มีผลเป็นการผูกมัดให้เจ้าหนี้แต่ละรายต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด เจ้าหนี้แต่ละรายยังคงไว้ซึ่งสิทธิในการดำเนินการอย่างใดๆกับลูกหนี้ตามที่ตนเห็นสมควร ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วก่อนที่จะมีมติใดๆตัวแทนของหนี้แต่ละรายจะสามารถแสดงความคิดเห็นและจุดยืนให้เจ้าหนี้อื่นๆได้รับทราบเพื่อที่ประชุมจะได้ทราบถึงข้อคิดเห็นและอุปสรรคต่างๆซึ่งถือได้ว่าเป็นการร่วมกันแสวงหาแนวทางในการดำเนินการที่จะเป็นประโยชน์มากที่สุดทั้งแก่เจ้าหนี้ทั้งหลายและแก่ลูกหนี้เองภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยในการนี้คณะกรรมการเจ้าหนี้อาจตกลงว่าจ้างที่ปรึกษากฎหมายและที่ปรึกษาทางการเงินเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในประเด็นต่างๆแก่คณะกรรมการเจ้าหนี้ได้ด้วย โดยปกติค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทำหน้าที่คณะกรรมการเจ้าหนี้ตลอดจนการว่าจ้างที่ปรึกษากฎหมายและที่ปรึกษาทางการเงินจะเฉลี่ยกันจ่ายในกลุ่มเจ้าหนี้ตามสัดส่วนจำนวนหนี้ แต่ในบางกรณีคณะกรรมการเจ้าหนี้ก็อาจทำการเจรจากับลูกหนี้เพื่อให้ลูกหนี้รับภาระต่างๆที่เกิดขึ้นได้ซึ่งก็สุดแล้วแต่จะตกลงกัน¹

¹ Conrad B. Duberstein, "Out – Of – Court Workouts," *American Bankruptcy Institute Law Review* (1993):3-6.

ซึ่งในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการปรับปรุงโครงสร้างกิจการนอกกรอบ
กฎหมายล้มละลายนี้ก็มีทั้งข้อดีและข้อเสียดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

ข้อดี

- (1) ทำให้เสียชื่อเสียงในแวดวงทางธุรกิจน้อยกว่าเนื่องจากการตกลงกันภายในระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ที่เกี่ยวข้อง
- (2) มีความยืดหยุ่นและใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่สั้นกว่าเนื่องจากขั้นตอนและระยะเวลาจะเป็นไปตามที่เจ้าหนี้และลูกหนี้จะได้เจรจาทำความตกลงกัน
- (3) เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า
- (4) หลีกเลียงจากความเสี่ยง ค่าใช้จ่ายและความล่าช้าของกระบวนการล้มละลาย
- (5) ลูกหนี้ไม่สูญเสียอำนาจในการบริหารและจัดการกิจการของตนเอง และถึงแม้ว่าจะมีการตกลงว่าจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านต่างๆเข้ามาช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นทางด้านบัญชี ด้านการเงิน ด้านกฎหมาย ก็ตามแต่อำนาจในการตัดสินใจ การควบคุมและการจัดการจะยังคงอยู่กับลูกหนี้เช่นเดิม นอกจากนี้แม้ว่าจะมีการตกลงให้การดำเนินการที่สำคัญบางอย่างต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเจ้าหนี้ผู้ซึ่งเป็นตัวแทนของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งปวงก็ตามแต่อำนาจในการควบคุมและจัดการโดยทั่วไปก็ยังคงอยู่ที่ลูกหนี้เช่นเดิมเพียงแต่การดำเนินการบางอย่างอาจต้องผ่านตรวจสอบกรั่นกรองอีกชั้นหนึ่งจากเจ้าหนี้
- (6) มีความเสี่ยงในการสูญเสียบุคลากรและทีมงานในการบริหารกิจการที่มีความชำนาญน้อยกว่า เนื่องจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ นอกกรอบกฎหมายล้มละลายนี้ผู้บริหารของลูกหนี้มักจะยังคงเป็นกลุ่มเดิม ซึ่งเช่นนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์หากลูกหนี้มีกลุ่มผู้บริหารเดิมที่มีความสามารถ มีชื่อเสียงและเป็นที่เชื่อถือแก่กลุ่มเจ้าหนี้ นักลงทุนบางรายที่จะเข้ามาร่วมกิจการ หรือเจ้าหนี้รายใหญ่ของบริษัท
- (7) ไม่สูญเสียความลับในทางธุรกิจการค้า

- (8) การดำเนินการต่างๆไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการในทางการค้าปกติของกิจการหรือ
ไม่จะสามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและคล่องตัวมากกว่าเนื่องจากไม่ต้องผ่าน
กระบวนการในการตรวจสอบหรือควบคุมหลายขั้นตอน¹
- (9) มีความยืดหยุ่นในการเจรจาปรับเปลี่ยนแก้ไขข้อตกลงได้สะดวกและง่ายกว่า

ข้อเสีย

- (1) ข้อตกลงที่สร้างขึ้นระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้นั้นมีผลผูกพันเฉพาะเจ้าหนี้ที่ทำความ
ตกลงด้วยเท่านั้น แต่ไม่มีผลถึงเจ้าหนี้อื่นๆที่ไม่ได้ตกลงด้วย ดังนั้นการทำความ
ตกลงเช่นนี้จึงไม่ก่อให้เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร เนื่องจากเจ้าหนี้อื่นๆที่
ไม่ได้เข้าร่วมเจรจาทำความตกลงด้วยก็ยังคงมีสิทธิต่างๆไม่ว่าจะเป็นสิทธิตาม
กฎหมาย ตามสัญญาอยู่บริบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการบอกกล่าวทวงถาม ใน
การฟ้องร้องดำเนินคดี การบังคับคดี เป็นต้น และจากการที่เจ้าหนี้อื่นๆที่ไม่
ได้ตกลงเข้าทำสัญญาด้วยก็มักจะไปดำเนินการติดตามหนี้โดยลำพัง จึงอาจก่อให้เกิด
ผลกระทบต่อการดำเนินการตามข้อตกลงที่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ได้
ทำความตกลงกันไว้ต้องหยุดชะงักไป ดังนั้นข้อตกลงหรือเงื่อนไขต่างๆที่ลูกหนี้
และเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้สัญญาได้ตกลงทำขึ้นจึงไม่มีผลมาบังคับและผูกพันให้เจ้าหนี้อื่น
ต้องยอมรับและปฏิบัติตามด้วยแต่อย่างใด
- (2) ทำให้การดำเนินกิจการต่างๆของลูกหนี้ในระหว่างที่มีการปฏิบัติตามข้อตกลงใน
สัญญานั้นไม่อาจปฏิบัติได้อย่างราบรื่นหรืออาจต้องสะดุดหรือชะงักไป เนื่องจาก
จากเจ้าหนี้อื่นๆที่มีใช้สัญญาอาจดำเนินการต่างๆที่เป็นอุปสรรคและขัด
ขวางการปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาได้ เช่น เจ้าหนี้อื่นๆได้ดำเนินการฟ้อง
ร้อง หรือ ดำเนินการยึดทรัพย์สินต่างๆซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินอันเป็นสาระสำคัญใน
การที่ลูกหนี้จะใช้ในการดำเนินกิจการหรือฟื้นฟูกิจการต่อไปได้

¹ Conrad B. Duberstein et al., "Out-of-Court Workouts" 5th ed. , in The Bankruptcy Reform Act Manual ,eds. Frank W. Koger and Sarah A. Jolie (Chicago , n.p. ,1996) , p.

- (3) ไม่สามารถใช้เครื่องมือหรือมาตรการทางกฎหมายต่างๆอันมีขึ้นภายใต้กฎหมายล้มละลาย ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้ความคุ้มครองและเยียวยาแก้ไขปัญหาต่างๆให้แก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ได้อย่างฉับพลัน มาตรการในการให้คุ้มครองและเอื้อประโยชน์แก่ลูกหนี้ เช่น มาตรการในเรื่อง automatic stay ที่ให้ความคุ้มครองแก่กิจการของลูกหนี้ในระหว่างที่มีการฟื้นฟูกิจการโดยให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสและระยะเวลาในการดำเนินกิจการได้อย่างสะดวกและคล่องตัวเต็มที่โดยปราศจากการรบกวนจากการบังคับใช้สิทธิของบรรดาเจ้าหนี้ต่างๆ โดยมีการจำกัดสิทธิต่างๆของเจ้าหนี้ไว้ เช่น สิทธิในการฟ้องร้องดำเนินคดี สิทธิในการบังคับคดี หรือมาตรการที่กำหนดลดขั้นตอนหรือยกเว้นให้ไม่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายทั่วไปกำหนดไว้ให้ต้องดำเนินการก่อน เช่น หลักเกณฑ์ในการเรื่องการเพิ่มทุน ลดทุน เป็นต้น หรือมาตรการที่ให้ความคุ้มครองเจ้าหนี้ เช่น การให้สิทธิพิเศษแก่เจ้าหนี้ที่ซึ่งให้สินเชื่อเพิ่มแก่ลูกหนี้ในระหว่างที่มีการฟื้นฟูกิจการ โดยให้มีบุริมสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อน หรือ มาตรการที่คุ้มครองให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้หรือได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน ป้องกันไม่ให้เกิดมีการเลือกปฏิบัติ
- (4) ไม่อาจหลุดพ้นจากภาระหนี้สินทั้งหมด เนื่องจากหนี้สินอื่น ๆ ที่มีภาระอยู่กับเจ้าหนี้อื่น ๆ ที่มีใช้คู่สัญญาที่ตกลงด้วยก็ยังคงมีภาระอยู่เช่นเดิม
- (5) แม้ว่าจะมีความยืดหยุ่นในการใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่สั้นกว่าก็ตาม แต่บางครั้งเนื่องจากเป็นระยะเวลาเกิดจากการทำความตกลงกัน ดังนั้นจึงอาจมีการเลื่อนหรือขยายระยะเวลาออกไปได้เรื่อยๆ

- การฟื้นฟูกิจการภายใต้กรอบกฎหมายล้มละลาย (bankruptcy reorganization)

การฟื้นฟูกิจการภายใต้กรอบกฎหมายล้มละลายนั้นเป็นการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้มาทำการเจรจาและความตกลงกันในเรื่องของการปรับโครงสร้างหนี้และปรับโครงสร้างกิจการของลูกหนี้โดยอาศัยกลไกและกระบวนการต่างๆภายใต้กรอบของกฎหมายล้มละลาย ซึ่งในการร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยอาศัยกลไกของกฎหมายล้มละลายนี้อาจเกิดจากความสมัครใจของลูกหนี้แต่เพียงฝ่ายเดียว หรือเกิดจากความสมัครใจของฝ่ายเจ้าหนี้แต่เพียงฝ่ายเดียว หรือเกิดจากความสมัครใจของทั้งฝ่ายลูกหนี้และเจ้าหนี้ โดยในกระบวนการฟื้นฟูกิจการภายใต้กฎหมายล้มละลายนี้นั้นจะมีศาลซึ่งถือเป็นองค์กรสำคัญในการควบคุมตรวจสอบและกํารองตลอดทั้งกระบวนการฟื้นฟูกิจ

การตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงสุดกระบวนการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นพิจารณาแผนซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญและเป็นแนวทางในการดำเนินกิจการของลูกหนี้ต่อไป ซึ่งนอกจากจะผ่านการกรันการตรวจสอบและเห็นชอบจากเจ้าหนี้และผู้มีส่วนได้เสียแล้วยังมีศาลเข้ามาเป็นผู้ตรวจสอบถึงความถูกต้องและความชอบธรรมอีกชั้นหนึ่ง อีกทั้งช่วยแก้ไขข้อขัดแย้งต่างๆที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการฟื้นฟูกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและฉับพลัน นอกจากนี้อาจมีบุคคลอื่นที่มีความชำนาญและมีความเป็นกลางที่ศาลแต่งตั้งเข้ามาช่วยตรวจสอบและควบคุมดูแลกิจการของลูกหนี้อีกชั้นหนึ่งด้วย ดังนั้นในการเริ่มต้นกระบวนการโดยหลักแล้วกฎหมายมักจะกำหนดเงื่อนไขในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการซึ่งจะต้องพิสูจน์และแสดงให้ศาลเห็นว่าลูกหนี้ตกอยู่ในสถานะที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว แต่ในกฎหมายบางประเทศก็ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขเช่นนี้ไว้ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไม่มีข้อกำหนดว่าลูกหนี้ต้องประสบกับสถานะการมีหนี้สินล้นพ้นตัวก่อนถึงจะยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการได้ ดังนั้นจึงต้องขึ้นอยู่กับแนวคิดของกฎหมายล้มละลายในแต่ละประเทศ

นอกจากนี้ จะเห็นว่าในทางปฏิบัติบางกรณีลูกหนี้และเจ้าหนี้อาจมีการเจรจาตกลงและการทำสัญญาข้อตกลงระหว่างกันเองนอกกระบวนการทางศาลก่อน ซึ่งเมื่อตกลงกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นก็มายื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองต่างๆ ภายใต้กฎหมายล้มละลายและให้มีผลบังคับผูกพันถึงเจ้าหนี้รายอื่นๆที่ได้เป็นคู่สัญญาในการตกลงในครั้งแรกด้วย ซึ่งการทำเช่นนี้จะก่อให้เกิดผลดีและเอื้อประโยชน์ให้แก่การจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการรวมทั้งทำให้แผนฟื้นฟูได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น ดังนั้นการฟื้นฟูกิจการภายใต้กรอบกฎหมายล้มละลายนี้ก็มีทั้งข้อดีและข้อเสียที่พึงพิจารณาดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

ข้อดี

- (1) มีผลผูกพันเจ้าหนี้ทุกราย ไม่ว่าเจ้าหนี้รายนั้นจะตกลงเจรจาหรือเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการฟื้นฟูกิจการดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม หรือเจ้าหนี้รายนั้นจะไม่เห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการก็ตาม
- (2) การดำเนินกิจการของลูกหนี้ในระหว่างฟื้นฟูกิจการจะได้รับความคุ้มครองโดยอัตโนมัติภายใต้หลัก automatic stay ซึ่งถือเป็นปัจจัยเอื้อพื้นฐานที่สำคัญภายใต้กฎหมายล้มละลายที่จะคุ้มครองกิจการของลูกหนี้ให้ไม่ถูกรบกวนจากการใช้สิทธิเรียกร้องต่างๆจากบรรดาเจ้าหนี้ เพื่อรักษาสถานภาพของกิจการให้สามารถ

ดำเนินกิจการต่อไปได้และทำให้กองทัพสินยังคงสภาพอยู่เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินกิจการต่อไปได้

- (3) หลุดพ้นจากภาระหนี้สินทั้งปวง เว้นแต่ภาระหนี้สินตามแผนฟื้นฟูกิจการที่ลูกหนี้ยังคงต้องดำเนินการปฏิบัติต่อไปและหนี้สินบางอย่างที่กฎหมายบัญญัติยกเว้นไว้ให้มีผลคงอยู่ เช่น หนี้ภาษีอากร
- (4) ทำให้มูลค่าของทรัพย์สินที่จะทำการขายในขณะที่ยังคงดำเนินอยู่ต่อไปมีมูลค่าที่สูงขึ้น อีกทั้งเป็นการซื้อเวลาในการที่จะปรับปรุงกิจการให้อยู่ในสภาพที่สามารถดึงดูดและจูงใจผู้ที่จะมาซื้อทรัพย์สินต่อไปในอนาคต
- (5) มีขั้นตอนในการดำเนินการที่เป็นระบบ และมีกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน
- (6) ในกรณีที่เจ้าหนี้ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มผู้บริหารเดิม เนื่องจากอาจเกิดจากความไม่ไว้วางใจในเรื่องความสามารถหรือความสุจริต เช่นนี้กฎหมายล้มละลายก็มีการสร้างกระบวนการที่เป็นปัจเจกเชื้อให้แก่เจ้าหนี้ที่มีอำนาจเสนอบุคคลอื่นที่เห็นว่าเหมาะสมและมีความสามารถให้เข้ามาบริหารกิจการของลูกหนี้ อีกทั้งยังมีมาตรการต่างๆที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่มาทำหน้าที่บริหารกิจการของลูกหนี้ต้องดำเนินการให้อยู่ในกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้และอยู่ในความดูแลของศาล เช่น ต้องจัดกิจการไปเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ การดำเนินการที่สำคัญบางเรื่องต้องมาขออนุญาตศาลเสียก่อน หรือ การดำเนินกิจการของลูกหนี้นั้นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่แผนกำหนดเอาไว้
- (7) ได้รับความคุ้มครองและเยียวยาแก้ไขปัญหาต่างๆและข้อโต้แย้งต่างๆที่เกิดขึ้นในระหว่างการฟื้นฟูกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงทีจากศาล
- (8) เป็นแรงจูงใจแก่เจ้าหนี้ที่จะให้เงินกู้เพิ่มเติมแก่ลูกหนี้แม้ขณะนั้นลูกหนี้จะมีหนี้สินล้นพ้นตัวก็ตาม แต่การให้เงินกู้นั้นก็หวังว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้และเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้ ซึ่งหากต่อมาแม้ลูกหนี้จะล้มละลายกฎหมายล้มละลายก็กำหนดให้เจ้าหนี้เหล่านี้ยังคงมีสิทธิขอรับชำระหนี้ได้และถือว่าเป็นหนี้อันมีบุริมสิทธิ
- (9) ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจและสังคมส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการรักษาองค์การธุรกิจในรูปแบบการผลิต การบริการ หรือในแง่การรักษาการจ้างแรงงาน เป็นต้น

(10) ด้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และข้อบังคับต่างๆที่ซึ่งในกรณีปกติทั่วไปจำเป็นต้องตอกอยู่ภายใต้เงื่อนไขและกระบวนการต่างๆตามที่กฎหมายทั่วไปกำหนดเอาไว้ เช่น ในเรื่องการเพิ่มทุน ลดทุน ที่ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 บัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเอาไว้ ดังนั้นหากมีการเสนอแผนให้มีการเพิ่มทุน เช่นนี้การดำเนินการเพิ่มทุนภายใต้แผนฟื้นฟูกิจการก็จะได้รับการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติบางมาตราภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 มาบังคับใช้กับแผน

ข้อเสีย

- (1) ต้องเปิดเผยความลับทางการค้าแก่บุคคลภายนอกซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันทางธุรกิจของลูกหนี้ได้
- (2) ภาพพจน์และชื่อเสียงของลูกหนี้อาจเสียหาย
- (3) ลูกหนี้อาจต้องสูญเสียอำนาจในการบริหารและจัดการกิจการเนื่องจากศาลอาจมีการแต่งตั้งให้บุคคลภายนอกที่มีความชำนาญเข้ามาบริหารและจัดการแทนผู้บริหารเดิมของลูกหนี้ แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของกฎหมายล้มละลายในแต่ละประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นกฎหมายกำหนดให้ลูกหนี้เป็นผู้มีอำนาจในการบริหารและจัดการ เว้นเสียแต่จะมีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นศาลเห็นว่าลูกหนี้ นั้นมีความไม่สุจริต
- (4) ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนานกว่าเนื่องจากต้องดำเนินการตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ต่างๆตามที่กฎหมายกำหนดไว้
- (5) เสียค่าใช้จ่ายมากกว่าไม่ว่าจะเป็นการค่าธรรมเนียมต่างๆที่ต้องชำระเมื่อเข้าสู่กระบวนการในศาล ค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความหรือที่ปรึกษาต่างๆในการดำเนินการในศาล
- (6) หากไม่สามารถดำเนินการฟื้นฟูกิจการได้สำเร็จ ลูกหนี้จะต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายต่อไป ดังนั้นลูกหนี้หลายรายจึงเลือกที่จะทำการปรับโครงสร้างหนี้ นอกศาลแทนที่จะมายื่นขอปรับโครงสร้างหนี้ภายใต้กระบวนการล้มละลาย
- (7) เจ้าหนี้ถูกจำกัดสิทธิต่างๆไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการติดตามทวงถามหนี้ สิทธิในการฟ้องร้องดำเนินคดี สิทธิในการบังคับคดี

บทที่ 3 กระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลใน ประเทศสหรัฐอเมริกา

การฟื้นฟูกิจการภายใต้หมวดที่ 11 (chapter 11) นั้นองค์ประกอบอันเป็นหัวใจสำคัญ ได้แก่ แผนฟื้นฟูกิจการ (reorganization plan) ซึ่งได้กำหนดถึงอนาคตของกิจการลูกหนี้ และประกอบไปด้วยความสัมพันธ์ทางการเงินระหว่างลูกหนี้ เจ้าหนี้และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ โดยแผนฟื้นฟูนี้จะอธิบายอย่างเป็นขั้นตอนว่าลูกหนี้ควรจะดำเนินการจัดกิจการเพื่อทำการฟื้นฟูกิจการอย่างไร รวมทั้งจะดำเนินการชำระหนี้อย่างไร วิธีใด หนี้อันใดต้องชำระ หนี้อันใดไม่ต้องชำระ หรือ หนี้อันใดที่สามารถเจรจาประนีประนอมยอมความกันได้และหากต้องชำระควรจะชำระเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์เท่าใด ดังนั้นแผนฟื้นฟูกิจการนี้จึงเป็นการอธิบายถึงแนวทางในการดำเนินการทางธุรกิจที่ซึ่งลูกหนี้จะต้องดำเนินการเพื่อให้สภาพทางการเงินของธุรกิจกลับฟื้นคืนขึ้นมาอีกครั้ง

3.1 ผู้มีสิทธิเสนอแผนฟื้นฟูกิจการ ¹

3.1.1 การเสนอโดยลูกหนี้

ลูกหนี้ (debtor in possession) ต้องยื่นเสนอแผนฟื้นฟูกิจการภายในระยะเวลา 120 วันนับแต่เวลาที่ศาลอนุญาตให้ลูกหนี้ฟื้นฟูกิจการได้ โดยลูกหนี้สามารถยื่นเสนอแผนฟื้นฟูกิจการไปพร้อมกับคำร้องขอได้ในกรณีที่มีการยื่นคำขอเพื่อฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต่อศาลด้วยความสมัครใจ (voluntary petition) ซึ่งเป็นการยื่นคำขอด้วยความสมัครใจของลูกหนี้เพื่อขอฟื้นฟูกิจการของตนเองนั้น หรือ จะยื่นเสนอแผนภายหลังจากเวลายื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการก็ได้แต่ต้องยื่นเสนอแผนฟื้นฟูกิจการภายในระยะเวลา 120 วันนับแต่เวลาที่ศาลอนุญาตให้ลูกหนี้ฟื้นฟูกิจการได้ เมื่อลูกหนี้ยื่นเสนอแผนภายในระยะเวลา 120 วันแล้ว ลูกหนี้จะมีระยะเวลาอีก 60 วันที่จะดำเนินการเพื่อให้แผนได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ ²

¹ 11 U.S.C. S. 1121

² Carl Felsenfeld. Bankruptcy , 2nd ed. (New York : Emanuel Law Outlines , 1997) , p. 189.

3.1.2 การเสนอโดยบุคคลอื่น

ในการเสนอแผนนั้นผู้ที่มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น trustee ในหมวดที่ 11 เจ้าหนี้ หรือ คณะกรรมการเจ้าหนี้จะมีสิทธิเสนอแผนได้ ก็แต่ในกรณีที่ trustee ถูกแต่งตั้งขึ้น หรือ ลูกหนี้ไม่ได้เสนอแผนภายในระยะเวลา 120 วัน นับจากวันที่ศาลอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ หรือ ในกรณีที่ลูกหนี้ได้มีการเสนอแผนภายในระยะเวลาแต่แผนดังกล่าวไม่ได้รับการยอมรับจากบรรดากลุ่มเจ้าหนี้ภายในระยะเวลา 180 วันนับจากวันที่ศาลอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า กฎหมายยังคงให้สิทธิแก่ลูกหนี้แต่ผู้เดียวในการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการได้ก่อนไม่ว่าจะมีการยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการโดยสมัครใจหรือไม่ ซึ่งหากเมื่อระยะเวลา 120 วันผ่านพ้นไปโดยที่ลูกหนี้ไม่ได้ยื่นเสนอแผน หรือ มีการเสนอแผนภายในระยะเวลาดังกล่าวแต่การเสนอแผนของลูกหนี้ประสบผลล้มเหลวไม่ได้รับการยอมรับจากบรรดาเจ้าหนี้ เมื่อนั้นผู้ที่มีส่วนได้เสียอื่น ๆ หรือ เจ้าหนี้จึงจะมีสิทธิเสนอแผนได้ รวมทั้งลูกหนี้ด้วย ซึ่งแผนแต่ละแผนก็ต้องแข่งขันกันไม่ว่าจะจะเป็นแผนที่เสนอโดยผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ หรือแผนที่เสนอโดยลูกหนี้¹ หรือ ถ้าในคดีนั้น trustee ถูกแต่งตั้งขึ้น ระยะเวลาอันจะถูกตัดให้สั้นลงและสิ้นสุดลงเมื่อ trustee ถูกแต่งตั้งขึ้น ซึ่ง trustee มีหน้าที่รับผิดชอบที่ต้องยื่นเสนอแผน หรือ รายงานถึงสาเหตุที่ trustee ไม่อาจยื่นเสนอแผนได้ หรือ ความเห็นและเหตุผลที่ควรจะไปใช้กระบวนการในหมวดอื่น (conversion) หรือ ให้ยกคำขอ (dismissal)² นอกจากนี้จะเห็นว่าการเสนอแผนภายใต้หมวดที่ 11 (chapter 11) นั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาโดยเด็ดขาดในการเสนอแผน ส่วนระยะเวลา 120 วันที่ถูกกฎหมายกำหนดนั้นเป็นแต่เพียงระยะเวลาที่กำหนดให้สิทธิแก่ลูกหนี้ในการเสนอแผนก่อนเท่านั้น เพราะฉะนั้นถ้าลูกหนี้เสนอแผนภายในระยะเวลา 120 วัน และ แผนนั้นได้รับการยอมรับจากบรรดาเจ้าหนี้ เช่นนี้บุคคลอื่นก็ไม่มีสิทธิเสนอแผนได้ ดังนั้นแผนที่ได้รับการเสนอโดยลูกหนี้เท่านั้นจะเป็นแผนที่มีไว้เสนอเพื่อการยื่นยันแผน นอกจากนี้การที่กฎหมายให้สิทธิแก่ลูกหนี้ในการเสนอแผนได้ก่อนนี้ จึงดูเหมือนประหนึ่งว่ากฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขในเรื่องระยะเวลาในการยอมรับแผนขึ้น เพราะช่องว่างของกฎหมายตรงนี้อาจก่อให้เกิดกระบวนการในการเสนอแผนแข่งขันกันได้เนื่องจากบุคคลอื่นที่มีส่วนได้เสียหรือเจ้าหนี้จะมีสิทธิเสนอแผนได้ก็ต่อเมื่อแผนของลูกหนี้ไม่ได้รับการยอมรับภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้สิทธิแก่ลูกหนี้ก่อน เพราะฉะนั้นหากเจ้าหนี้ต้องการ

¹ Ibid.,

² Bankruptcy Basics: Reorganization Under The Bankruptcy Code , p.17 . Available from <http://sv.biz.findlaw.com/finance/bankbas5.html>

เสนอแผนแข่งขันกับลูกหนี้ ปัญหาก็จะเกิดขึ้นเนื่องจากในช่วงที่ลูกหนี้กำลังชักชวนให้มีการยอมรับแผนที่ลูกหนี้เสนอนั้นเจ้าหนี้ก็อาจพยายามที่จะชักจูงให้เห็นถึงศักยภาพของแผนที่ตนจะเสนอเข้ามาแข่งขันและอาจมีการซื้อเสียงเพื่อที่จะกำจัดมิให้แผนของลูกหนี้ได้รับการยอมรับและส่งเสริมแผนของตนเองที่เสนอขึ้นมาแข่งขันเพื่อต่อมาแผนของฝ่ายตนจะได้ถูกนำขึ้นมาเสนอและได้รับการยอมรับ¹

3.1.3 การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาในการเสนอแผน²

ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียร้องขอให้ลดหรือขยายระยะเวลาในการเสนอแผนซึ่งกำหนดไว้ 120 วัน หรือ 180 วัน แล้วแต่กรณีนั้นได้ ต้องร้องขอเข้ามาก่อนที่ระยะเวลาดังกล่าวจะสิ้นสุดและแสดงถึงมูลเหตุในการร้องขอด้วย ซึ่งศาลมีอำนาจลดหรือขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ในทางปฏิบัติการลดระยะเวลามักจะเกิดขึ้นค่อนข้างน้อย แต่โดยทั่วไปมักเป็นการขยายระยะเวลามากกว่าซึ่งบางครั้งอาจขยายระยะเวลายาวขึ้นเป็นปี³

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าในการลดหรือขยายระยะเวลานั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดมูลเหตุเอาไว้ ดังนั้นศาลจึงต้องพิจารณาข้อเท็จจริงในแต่ละคดีไป ซึ่งศาลมักจะพิจารณาจากปัจจัยหลายอย่าง อาทิเช่น จากขนาดของคดี หรือ ทุนทรัพย์ของคดี ความล่าช้าของลูกหนี้ ท่าทีของเจ้าหนี้ ความเป็นไปได้ของความสำเร็จของแผน เป็นต้น⁴ อีกทั้งในการขอขยายหรือลดระยะเวลาในการเสนอแผนนี้มักจะเกิดการโต้เถียงต่อสู้กันระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้เนื่องจากลูกหนี้มักจะเรียกร้องให้ขยายระยะเวลาออกไปส่วนเจ้าหนี้นั้นก็มักจะขอให้ลดระยะเวลาลง

¹ James F. Queenan , Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger , Chapter 11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization (Pennsylvania : LRP Publications, 1994),p.30:4.

² 11U.S.C. S.1121(d)

³ Carl Felsenfeld. Bankruptcy , 2nd ed. pp. 189 – 190.

⁴ Morris W. Macey, “ The Chapter 11 plan ,” in The bankruptcy Reform Act Manual , 5th ed. ,eds. Frank W. Koger and Sarah A. Jolie (Chicago , n.p. ,1996) , p. 7A-1.

3.2 เนื้อหาของแผนฟื้นฟูกิจการ ¹

แผนฟื้นฟูกิจการภายใต้หมวดที่ 11 (chapter 11) นั้นจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยแผนบางแผนนั้นจะมีลักษณะเนื้อหาที่สั้น อ่านเข้าใจง่าย ในขณะที่แผนบางแผนนั้นมีความยาวหลายหน้าและมีความสลับซับซ้อน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับลักษณะหรือขนาดของกิจการของลูกหนี้และกระบวนการในการจัดการกิจการของลูกหนี้ แต่อย่างไรก็ตามแผนฟื้นฟูกิจการนั้นก็ยังคงมีลักษณะรูปแบบเบื้องต้นที่เหมือนกัน โดยในส่วนแรกนั้นจะเป็นส่วนของบททั่วไปซึ่งอาจประกอบไปด้วยคำนิยามศัพท์ต่างๆ ข้อมูลต่างๆอันเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็นประวัติความเป็นมา รูปแบบและลักษณะกิจการของลูกหนี้ หรือ อาจมีการสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาของแผน และเหตุผลความชอบธรรมต่างๆที่ได้ใช้ในการตัดสินใจในการจัดทำแผนขึ้นมา ส่วนต่อมาแผนก็จะกำหนดเกี่ยวกับการจัดลำดับชั้นของสิทธิเรียกร้องและส่วนได้เสีย โดยระบุให้เห็นว่าลำดับชั้นใดบ้างที่ได้รับผลกระทบจากแผนและมีการปฏิบัติต่อสิทธิเรียกร้องในแต่ละลำดับชั้นอย่างไรบ้าง จะเห็นว่าตรงส่วนนี้ถือว่าเป็นส่วนสำคัญของแผนโดยเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่ง หรือรายการหนึ่งที่กฎหมายบังคับให้จำเป็นต้องระบุไว้ในแผน หลังจากนั้นแผนก็จะกำหนดเกี่ยวกับวิธีการต่างๆ เครื่องมือทางการเงินต่างๆที่จะนำมาใช้ในกิจการของลูกหนี้ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการชำระหนี้ การกำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้ และ การจัดการกิจการต่างๆของลูกหนี้ ซึ่งตรงนี้ก็ถือว่าเป็นส่วนประกอบอื่นๆที่จำเป็นส่วนหนึ่ง ส่วนสุดท้ายแผนจะประกอบไปด้วยข้อกำหนดที่เป็นทางเลือกอื่นๆ การบังคับใช้กฎหมายในแต่ละเรื่องไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามสัญญาที่มีภาระผูกพัน การขายหรือแบ่งทรัพย์สิน การจ้างผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาชีพต่างๆ และอื่นๆ ² แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายก็ได้กำหนดรายละเอียดหรือรายการต่างๆที่ต้องระบุไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการออกเป็นสองส่วนสำคัญใหญ่ๆ คือ เนื้อหาในส่วนที่กฎหมายบังคับให้ต้องระบุไว้ในแผนซึ่งถือเป็นรายละเอียดหรือเนื้อหาอันเป็นสาระสำคัญของแผนที่จะต้องมีและเป็นมาตรฐานโดยเด็ดขาดนั้น กับ เนื้อหาในส่วนที่กฎหมายอนุญาตให้ระบุได้ ซึ่งในส่วนนี้นั้นจะระบุหรือไม่ระบุก็ได้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ

¹ 11 U.S.C. S. 1123

² Brain A. Blum, Bankruptcy And Debtor / Creditor , 2nd ed. p.453 .

3.2.1 เนื้อหาในส่วนที่กฎหมายบังคับให้ต้องระบุในแผน¹

(1) รายละเอียดเกี่ยวกับลำดับชั้นของสิทธิเรียกร้องและส่วนได้เสีย

การจัดลำดับชั้นของสิทธิเรียกร้องและส่วนได้เสียถือว่าเป็นส่วนที่มีบทบาทสำคัญ เพราะไม่เพียงแต่มีผลกระทบต่อ การได้รับชำระหนี้หรือการได้รับแบ่งทรัพย์สินเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อถึงอำนาจในการออกเสียงลงมติของเจ้าหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆด้วย และนอกจากนี้การจัดลำดับชั้นนั้นยังสามารถควบคุมและป้องกันการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและการโกงในการออกเสียงลงมติได้²

ซึ่งในการจัดลำดับชั้นนั้นกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้³ คือ สิทธิเรียกร้องและส่วนได้เสียที่อยู่ในลำดับชั้นเดียวกันต้องมีสาระสำคัญที่เหมือนกัน และถึงแม้ว่ากฎหมายจะไม่ได้กำหนดไว้ว่าอย่างไรจึงจะถือว่ามีสาระสำคัญที่เหมือนกันก็ตาม แต่โดยทั่วไปก็สามารถเข้าใจได้ว่าสิทธิเรียกร้องนั้นจะต้องมีลำดับในการได้รับชำระหนี้ก่อนหลังและลักษณะที่เหมือนกัน เช่น ลูกหนี้ไม่สามารถจัดสิทธิเรียกร้องที่มีหลักประกันกับสิทธิเรียกร้องที่ไม่มีหลักประกันไว้ในลำดับเดียวกันหรือกลุ่มเดียวกันได้ หรือ ไม่สามารถจัดให้สิทธิเรียกร้องที่มีลำดับการได้รับชำระหนี้ก่อนหลังที่แตกต่างกันอยู่ในชั้นเดียวกันหรือกลุ่มเดียวกันได้ สิทธิเรียกร้องที่ไม่มีหลักประกันนั้นโดยส่วนใหญ่จะถูกจัดไว้ในชั้นเดียวกันหรือกลุ่มเดียวกัน แต่สำหรับสิทธิเรียกร้องที่มีหลักประกันนั้นมักจะถูกจัดแยกออกเป็นชั้นหรือกลุ่มของตนเองต่างหากออกจากกันเนื่องจากสิทธิเรียกร้องที่มีหลักประกันนั้นจะมีสาระสำคัญที่แตกต่างกันออกไป⁴ เช่น ผู้รับจ้างของอสังหาริมทรัพย์ก็ไม่สามารถถูกจัดให้อยู่ในลำดับชั้นเดียวกันกับเจ้าหนี้ผู้ซึ่งสิทธิเรียกร้องได้รับการประกันโดยอสังหาริมทรัพย์ส่วนบุคคลหรือส่วนตัวได้ หรือ ผู้รับจ้างอันดับหนึ่งกับผู้รับจ้างอันดับสองในทรัพย์สินอย่างเดียวกันไม่สามารถถูกจัดให้อยู่ในลำดับชั้นเดียวกันได้

นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้สิทธิเรียกร้องที่ไม่มีหลักประกันนั้นอาจถูกจัดแบ่งแยกเป็นหลายชั้นหรือหลายกลุ่มได้ถ้าศาลเห็นว่าเหตุผลอันสมควรและมีความจำเป็นเพื่อ

¹ 11 U.S.C. S. 1123 (a)

² Ibid.,

³ 11 U.S.C. S. 1122

⁴ Brain A. Blum, Bankruptcy And Debtor / Creditor ,2nd ed. pp.453 – 454.

ความสะดวกในการบริหารจัดการ¹ เช่น เจ้าหนี้ไม่มีประกันที่เป็นลูกจ้างอาจถูกจัดแยกชั้นกับเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่เป็นผู้ให้กู้ซึ่งเหตุผลในการแยกชั้นเนื่องจากเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่เป็นลูกจ้างนั้นจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับข้อตกลงตามสัญญาโดยเฉพาะและมีความสัมพันธ์ที่ต้องดำเนินต่อไปกับลูกหนี้ หรือ เจ้าหนี้ในมูลหนี้ละเมิดก็อาจถูกแยกชั้นออกมาอีกชั้นหนึ่ง หรือ เจ้าหนี้ผู้ซึ่งสิทธิเรียกร้องมีผู้ค้ำประกันอาจถูกจัดแยกชั้นกับเจ้าหนี้ผู้ซึ่งไม่มีผู้ค้ำประกัน แต่อย่างไรก็ตามสิทธิเรียกร้องที่เหมือนกันนั้นก็ไม่สามารถที่จะถูกจัดแยกชั้นกันได้ ถ้าหากการแยกชั้นนั้นมีวัตถุประสงค์ที่จะเลือกปฏิบัติ² ดังนั้นจะเห็นว่า แม้กฎหมายจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการป้องกันมิให้มีการรวมสิทธิเรียกร้องที่มีแตกต่างกันไว้ในชั้นเดียวกันก็ตาม แต่กฎหมายก็ได้ห้ามลูกหนี้จากการจัดสิทธิเรียกร้องที่เหมือนกันไว้ต่างชั้นกัน ดังนั้นลูกหนี้จึงสามารถจัดสิทธิเรียกร้องที่เหมือนกันแยกชั้นกันได้ภายใต้เงื่อนไขที่สำคัญที่ว่า การจัดชั้นนั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานอันมีเหตุอันสมควร

การที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันการฉ้อฉลโดยอาศัยกระบวนการจัดลำดับชั้นในการลดการออกเสียงลงมติของเจ้าหนี้บางกลุ่มหรือกำหนดให้ปฏิบัติเป็นพิเศษต่อเจ้าหนี้ที่มีความสนิทสนมชอบพอกว่าเจ้าหนี้คนอื่น ๆ อันอาจก่อให้เกิดความไม่เที่ยงกันในระหว่างเจ้าหนี้ได้

นอกจากนี้ยังมีสิทธิเรียกร้องบางประเภทที่ไม่ต้องตกอยู่ภายใต้หลักการจัดลำดับชั้นของสิทธิเรียกร้อง ได้แก่ สิทธิเรียกร้องอันมีบุริมสิทธิ ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายในการบริหาร (administrative expenses) อันเป็นสิทธิเรียกร้องที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนเป็นอันดับแรก เช่น ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและตามความเป็นจริงในด้านการรักษาทรัพย์สิน ภาษีที่เกิดจากกองทรัพย์สิน ค่าปรับ เบี้ยปรับที่เกิดจากการชำระหนี้ภาษีล่าช้า ค่าใช้จ่ายที่มีเหตุผลพอสมควรในการจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาชีพไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมาย ด้านการเงินการบัญชี เป็นต้น³ และ ค่าใช้จ่ายในดำเนินกิจการที่ลูกหนี้ก่อให้เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาระหว่างการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยไม่สมัครใจจนถึงเวลาที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ซึ่งมีสิทธิได้รับ

¹ Stuart E. Hertzberg and Dennis S. Kayes, " The Chapter 11 Plan ," in The Bankruptcy Reform Act Manual , 5th ed., eds. Frank W. Koger and Sarah A. Jolie (Chicago, n.p. ,1996) ,p.7B – 2.

² Carl Felsenfeld. Bankruptcy ,2nd ed. p.186.

³ 11 U.S.C. S. 503 (b)

ชำระหนี้เป็นอันดับที่สอง¹ เพราะฉะนั้นสิทธิเรียกร้องอันมีบุริมสิทธิเหล่านี้จะไม่ถูกนำมาจัดลำดับชั้นไว้ในแผน แต่สิทธิเรียกร้องเหล่านี้มีสิทธิจะได้รับชำระหนี้ก่อนด้วยเงินสดเต็มจำนวนในวันที่แผนมีผลบังคับใช้ และ สิทธิของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องประเภทนี้ไม่อาจที่จะถูกกระทบกระเทือนโดยปราศจากความยินยอมได้และไม่มีสิทธิออกเสียงลงมติยอมรับในแผนได้ นอกจากนี้สิทธิเรียกร้องในหนี้ภาษีซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในอันดับที่แปด² ก็ไม่อาจที่จะถูกนำมาจัดลำดับชั้นไว้ในแผนได้เช่นเดียวกัน อีกทั้งสิทธิเรียกร้องอันนี้จะได้รับชำระเต็มจำนวนภายในระยะเวลาไม่เกินหกปีนับแต่วันประเมินภาษี นอกจากนี้ลูกหนี้ไม่มีดุลยพินิจที่จะทำให้สิทธิเรียกร้องนี้ได้รับผลกระทบโดยปราศจากความยินยอมของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องได้

(2) รายละเอียดเกี่ยวกับชั้นของสิทธิเรียกร้องและส่วนได้เสียที่ไม่ได้รับผลกระทบจากแผน คือ สิทธิเรียกร้องหรือส่วนได้เสียเหล่านี้ไม่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยแผน หรือ ถือว่าไม่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยแผน เช่น ได้รับการเยียวยาแก้ไขกรณีมีการผิดนัดชำระหนี้ การได้รับชำระค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนสำหรับความเสียหายที่ได้รับโดยมีเหตุอันสมควรซึ่งขึ้นอยู่กับข้อสัญญาในเรื่องการผิดนัดหรือกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ นอกจากนี้กฎหมายยังได้กำหนดไว้ว่า ในกรณีต่างๆเหล่านี้ให้ถือว่าเป็นสิทธิเรียกร้องที่ไม่ได้รับผลกระทบ³ คือ ในกรณีที่แผนไม่ได้เปลี่ยนแปลงสิทธิของเจ้าหนี้ไม่ว่าจะเป็นสิทธิตามสัญญาหรือสิทธิตามกฎหมาย หรือ กรณีที่หากมีการผิดนัดชำระหนี้และแผนได้เสนอแนวทางแก้ไขเยียวยาการผิดนัด การทำให้กลับคืนสู่สถานะเดิมเสมือนหนึ่งว่าไม่มีการผิดนัดชำระหนี้ และการชดเชยค่าเสียหาย⁴ ซึ่งการที่สิทธิเรียกร้องได้รับผลกระทบหรือไม่ได้รับผลกระทบจากแผนนั้นถือว่ามีผลสำคัญเนื่องจากจะมีผลเกี่ยวพันในเรื่องการออกเสียงลงมติและการยืนยันแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งสิทธิเรียกร้องที่ไม่ได้รับผลกระทบจากแผนจะถูกถือว่าได้ว่าลงมติเห็นชอบด้วยกับแผนทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์แก่แผน

¹ 11 U.S.C. S. 507(a)(1)(2)

² 11 U.S.C. S. 507(a)(8)

³ 11 U.S.C. S. 1124

⁴ Stuart E. Hertzberg and Dennis S. Kayes, "The Chapter 11 Plan," in The Bankruptcy Reform Act Manual, 5th ed., eds. Frank W. Koger and Sarah A. Jolie, p. 7B-3.

(3) รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติต่อชั้นของสิทธิเรียกร้องหรือส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากแผน

สิทธิเรียกร้องที่ถูกกระทบจากแผน คือ สิทธิเรียกร้องที่ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยแผน ซึ่งผู้มีสิทธิเรียกร้องเหล่านี้มีสิทธิที่จะออกเสียงลงมติในแผนได้ แต่ในบางกรณีจะเห็นว่าผู้ทรงสิทธิเรียกร้องเหล่านี้อาจจะลงมติไม่ยอมรับแผนก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามเขาอาจถูกบังคับให้ต้องยอมรับแผนภายใต้กระบวนการที่เรียกว่า “Cram Down” ได้ ยกตัวอย่าง เช่น สมมติว่าเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องในหนี้จำนวน 1,000 \$ และแผนได้เสนอให้ชำระหนี้เพียง 500 \$ เช่นนี้ถือว่าสิทธิเรียกร้องถูกกระทบแล้ว หรือ กรณีที่ได้กำหนดเวลาชำระหนี้จำนวน 1,000 \$ ในวันที่ 1 เดือนมิถุนายน และแผนเสนอให้ชำระหนี้ในวันที่ 1 เดือนกรกฎาคม เช่นนี้การชำระหนี้ล่าช้าจึงถือว่าสิทธิเรียกร้องได้รับผลกระทบแล้ว¹

ในกรณีที่แผนจำเป็นต้องระบุถึงวิธีปฏิบัติต่อสิทธิเรียกร้องที่ถูกกระทบนั้น กฎหมายได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ในเรื่องการปฏิบัติต่อสิทธิเรียกร้องเหล่านี้² ซึ่งภายใต้มาตรฐานเหล่านี้ลูกหนี้ในฐานะที่เป็นผู้เสนอแผนจะกำหนดว่ามีสิทธิเรียกร้องใดบ้างที่ได้ผลกระทบจากแผน และเพื่อเป็นหลักประกันว่าแผนจะได้รับการยืนยันยอมรับ ลูกหนี้ก็ต้องดำเนินการปรึกษาและเจรจากับผู้ที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดว่าวิธีปฏิบัตินั้นต้องสามารถปฏิบัติได้ สามารถจัดให้ได้ และสามารถยอมรับได้ ซึ่งมีวิธีการที่แตกต่างกันหลายวิธีในการปฏิบัติต่อสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบที่แผนอาจกำหนดไว้ได้ อาทิเช่น แผนอาจกำหนดให้มีการจัดการชำระหนี้บางส่วนหรือเต็มจำนวน โดยอาจมีการขยายระยะเวลาการชำระหนี้หรือจ่ายเป็นเงินจำนวนเดียวเลยก็ได้ หรือ อาจมีการเสนอให้มีการออกหุ้นหรือ แลกเปลี่ยนทรัพย์สินกับเจ้าหนี้ เป็นต้น³

(4)รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อสิทธิเรียกร้องและส่วนได้เสียที่อยู่ในระดับชั้นเดียวกัน

เมื่อมีการจัดแบ่งชั้นให้สิทธิเรียกร้องหรือส่วนได้เสียอยู่ในลำดับชั้นเดียวกันแล้ว บรรดาสิทธิเรียกร้องที่อยู่ในชั้นเดียวกันนี้ต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันและเหมือนกัน ยกเว้นแต่ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียรายนั้นจะตกลงยอมรับการปฏิบัติที่ด้อยกว่าผู้ทรงสิทธิ

¹ Carl Felsenfeld, Bankruptcy, 2nd ed. p. 191.

² 11 U.S.C. S. 1129

³ Brain A. Blum, Bankruptcy And Debtor / Creditor, 2nd ed. pp.455-456.

เรียกร่องอื่นๆที่อยู่ในลำดับชั้นเดียวกัน เช่น ถ้าหากมีการกำหนดให้สิทธิเรียกร้องอันใดในชั้นนั้นมีสิทธิได้รับชำระหนี้จำนวน 20 เปอร์เซ็นต์ สิทธิเรียกร้องอื่นๆในชั้นนั้นทั้งหมดก็ต้องได้รับชำระในจำนวน 20 เปอร์เซ็นต์เท่ากันยกเว้นแต่จะยอมตกลงเป็นอย่างอื่น แต่อย่างไรก็ตามสิทธิเรียกร้องที่อยู่ต่างชั้นหรือคนละชั้นกันนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน¹

(5) รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการต่างๆที่เพียงพอเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติตามแผน

กฎหมายได้กำหนดให้แผนจำเป็นต้องระบุถึงวิธีการต่างๆที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นแนวทางที่ทำให้การฟื้นฟูกิจการนั้นประสบความสำเร็จ ซึ่งกฎหมายก็ได้ให้ตัวอย่างวิธีการต่างๆไว้ อาทิเช่น เรื่องข้อจำกัดหรือข้อสงวนสิทธิ เรื่องการโอน หรือ การขายทรัพย์สินอันเป็นอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนที่อาจตกอยู่ภายใต้สิทธิยึดหน่วงหรือแม้ก็ได้ซึ่งแผนอาจกำหนดวิธีการโดยให้ขายทรัพย์สินของลูกหนี้โดยปลอดจากสิทธิยึดหน่วง หรือ เรื่องการควบหรือรวมกิจการ หรือ เรื่องการเยียวยาการผิดนัด หรือการขยายกำหนดระยะเวลาชำระหนี้หรือเรื่องการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น² วิธีการเหล่านี้ไม่ได้มีแต่เฉพาะที่กฎหมายระบุไว้เท่านั้น แต่แผนอาจมีการระบุวิธีการอื่นๆไว้ในแผนด้วยก็ได้ ดังนั้นการกำหนดวิธีการต่างๆที่ทำให้แผนสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้นั้นจึงถือว่าเป็นส่วนสำคัญอันหนึ่งภายใต้การฟื้นฟูกิจการในหมวดที่ 11 ซึ่งได้มีการเสนอขอบเขตที่กว้างที่ซึ่งเป็นทางเลือกให้แก่ลูกหนี้ในการฟื้นฟูกิจการและในขณะเดียวกันก็ถือเป็นการอนุญาตให้ลูกหนี้ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่สามารถหามาได้เพื่อใช้ในการกอบกู้กิจการของลูกหนี้ ซึ่งการกำหนดวิธีการต่างๆเหล่านี้สามารถจัดลำดับโดยเริ่มต้นจากวิธีการที่ง่าย เช่น วิธีการจัดหาเงินทุนที่ง่ายที่อาจมาจากรายรับในอนาคตและการขายทรัพย์สินที่ไม่ต้องการไปจนถึงวิธีการที่มีระดับความซับซ้อนมากขึ้น เช่น การออกหุ้นใหม่ การหาผู้ร่วมลงทุนรายใหม่ การควบหรือรวมกิจการกับองค์กรอื่นๆ เป็นต้น³

(6) รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการแก้ไขตราสารจัดตั้งบริษัท ถ้าในกรณีที่ลูกหนี้เป็นบริษัท แผนต้องกำหนดเรื่องอำนาจในการออกเสียงไว้ในตราสารจัดตั้งบริษัท ดังนั้นในกรณีที่มีการออกหุ้นใหม่ แผนจะต้องกำหนดให้มีการแก้ไขตราสารจัดตั้งบริษัทโดยกำหนดให้ผู้ถือหุ้นใหม่มี

¹ Carl Felsenfeld. Bankruptcy , 2nd ed. pp.191-192.

² Morris W. Macey. The Chapter 11 Plan . p. 7A-2

³ Brain A. Brum. Bankruptcy And Debtor/Creditor. 2nd ed. p.456.

สิทธิออกเสียง ซึ่งการแก้ไขนี้มีความจำเป็นเพื่อเป็นหลักประกันว่าสิทธิในการออกเสียงของผู้ถือหุ้นทุกคนจะมีความเท่าเทียมกันเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ถือหุ้นได้รับหุ้นอย่างไม่ยุติธรรมและผู้ถือหุ้นใหม่ภายใต้แผนนี้มีสิทธิที่จะออกเสียง อีกทั้งป้องกันไม่ให้ลูกหนี้ออกหุ้นชนิดที่ไม่มีสิทธิออกเสียงได้ แต่อย่างไรก็ตามถ้าหากแผนไม่ได้กำหนดให้มีการออกหุ้นใหม่ เช่นนี้ก็ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขตราสารจัดตั้งบริษัทแต่อย่างใด¹

(7) รายละเอียดเกี่ยวกับการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ กรรมการ หรือ trustee

ในการคัดเลือกบุคคลเหล่านี้ กฎหมายกำหนดให้ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์หรือ ส่วนได้เสียของบรรดาเจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น และต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะด้วย²

3.2.2 เนื้อหาในส่วนที่กฎหมายอนุญาตให้ระบุไว้ในแผนได้³

รายละเอียดหรือเนื้อหาในส่วนที่กฎหมายอนุญาตให้ระบุได้นั้นกฎหมายได้ กำหนดรายการต่างๆเอาไว้อย่างกว้างๆโดยผู้เสนอแผนนั้นอาจจะกำหนดไว้ในแผนก็ได้ถ้าหาก ต้องการ ตัวอย่างเช่น

-เรื่องการตัดสินใจว่าจะให้สิทธิเรียกร้องหรือส่วนได้เสียอันใดได้รับผลกระทบหรือไม่ให้ได้รับผลกระทบ⁴ ซึ่งตรงนี้มี ความจำเป็นเนื่องจากจะเป็นแนวทางทางที่ทำให้ทราบว่าแผนนั้นมีผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่มีสิทธิแตกต่างกันทั้งผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่มีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกัน หรือผู้ที่มีส่วนได้เสียอื่นๆอย่างไร นอกจากนี้จะสังเกตเห็นว่ารายละเอียดตรงนี้จะ มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับรายละเอียดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ในแผนที่ว่าต้องระบุเกี่ยวกับชั้นของสิทธิเรียกร้องที่ไม่ได้รับผลกระทบ และการปฏิบัติต่อชั้นของสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบ หรือ

-เรื่องการยอมรับภาระหรือปฏิเสธสัญญาที่ยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ หรือ สัญญาซึ่งปฏิบัติยังไม่เสร็จ (executory contract)⁵ คือ ยังเป็นข้อตกลงที่ยังคงต้องมีการปฏิบัติต่อไป เช่น

¹ Carl Felsenfeld. Bankruptcy ,2nd ed. p.193.

² Brain A. Brum . Bankruptcy And Debtor / Creditor,2nd ed.p.456.

³ 11 U.S.C. S. 1123 (b)

⁴ 11 U.S.C. S. 1123 (b)(1)

⁵ 11 U.S.C. S. 1123 (b)(2)

ยังคงต้องมีการชำระราคาและส่งมอบของกันต่อไปตามที่ตกลงกันได้ไว้ หรือ การยอมรับภาระหรือ ปฏิเสธการเช่าที่ยังไม่หมดอายุสัญญา หรือ

-เรื่องการขายทรัพย์สิน¹ ซึ่งแผนอาจกำหนดให้มีการขายทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้หรือทรัพย์สินที่เป็นสาระสำคัญทั้งหมดของลูกหนี้และดำเนินการแบ่งเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินในระหว่างบรรดาผู้ทรงสิทธิเรียกร้องและผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลาย นอกจากนี้จะเห็นว่ากิจการที่ตกอยู่ภายใต้กระบวนการตามหมวดที่ 11 นั้นอาจดำเนินการขายทรัพย์สินในขณะที่ศาลกำลังดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอยู่ก็ได้² ดังนั้นในหลายๆสถานการณ์นั้น การขายกิจการบางส่วนในขณะที่กิจการยังคงดำเนินอยู่นั้นไม่ว่าจะเป็นการขายก่อนที่แผนจะได้รับการยืนยันจากศาลหรือเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งที่กำหนดไว้ในแผนก็ตาม ก็ถือว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ทรัพย์สินมีมูลค่าสูงสุดอันจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหนี้

นอกจากนี้จะสังเกตเห็นได้ว่าภายใต้กระบวนการตามหมวดที่ 11 นั้นได้ให้อำนาจที่มีลักษณะคล้ายกับการชำระบัญชีภายใต้หมวดที่ 7 (chapter 7) ไว้โดยอาจเสนอแผนที่มีลักษณะในการชำระบัญชีภายใต้กระบวนการในหมวดที่ 11 ได้ (liquidation plan under chapter 11) ซึ่งจะมีลักษณะที่คล้ายกับการชำระบัญชีภายใต้หมวดที่ 7 แต่คดีที่อยู่ภายใต้กระบวนการตามหมวดที่ 11 นั้นจะใช้ระยะเวลายาวนานกว่าคดีที่อยู่ภายใต้กระบวนการตามหมวดที่ 7 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อกระบวนการภายใต้หมวดที่ 11 ได้กำหนดเงื่อนไขให้ต้องมีการยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ก่อนซึ่งถือว่ามีความแตกต่างสำคัญจากกระบวนการภายใต้ หมวดที่ 7 อีกทั้งการที่จะดำเนินการใดๆก็ต้องเป็นไปตามแผนที่ได้รับการยืนยันกำหนดเอาไว้ แต่กระบวนการภายใต้หมวดที่ 7 นั้นกำหนดให้ดุลยพินิจในการชำระบัญชีและการแบ่งทรัพย์สินตกอยู่แก่ผู้เป็น trustee * ผู้ซึ่งมีหน้าที่ต้อง

¹ 11 U.S.C. S. 1123 (b)(4)

² In re Chateaugay Corp, 973 F.2d 141,145(2d Cir.1992) ซึ่งศาลล้มละลายได้มีคำสั่งอนุญาตให้ขายทรัพย์สินที่เป็นสาระสำคัญทั้งหมดของบริษัทในเครือของลูกหนี้ในระหว่างที่คดีภายใต้หมวดที่ 11 กำลังดำเนินอยู่

* Trustee ภายใต้กระบวนการในหมวดที่ 7 (chapter 7) นั้นหมายถึง บุคคลผู้ซึ่งถือเป็นตัวแทนกองทรัพย์สินของลูกหนี้และดูแลผลประโยชน์ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ ดังนั้นจึงถือเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการล้มละลาย ซึ่ง trustee นั้นจะถูกแต่งตั้งขึ้นในคดีล้มละลายทุกคดียกเว้นแต่ในกรณีที่มีการยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการตนเองภายใต้หมวดที่ 11 (chapter 11) ที่ซึ่ง trustee จะถูกแต่งตั้งขึ้นต่อเมื่อมีเหตุจำเป็นหรือในกรณีที่มีมูลเหตุอันแสดงให้เห็นถึงความไม่สุจริตของลูกหนี้ แต่

ดำเนินการชำระบัญชีด้วยความระมัดระวังเพื่อให้ได้ราคาของทรัพย์สินที่ชำระบัญชีที่ดีที่สุด อีกทั้ง

อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็น trustee ในคดีภายใต้กระบวนการในหมวดที่ 7 หรือ ในหมวดที่ 11 กฎหมายกำหนดให้อำนาจในการเลือก trustee นั้นตกแก่ที่ประชุมเจ้าหนี้ เว้นเสียแต่ว่าเจ้าหนี้จะไม่ใช้สิทธิดังกล่าว เช่นนี้ trustee ก็ต้องถูกแต่งตั้งขึ้นจากบัญชีรายชื่อ (a panel) ที่ซึ่งถูกกำหนดขึ้นโดยองค์กรหนึ่งที่เรียกว่า U.S.Trustee ซึ่ง trustee ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อนี้จะประกอบไปด้วยบุคคลผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่ได้กำหนดให้เข้ามาทำหน้าที่นี้ เช่น ผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็น trustee ได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีความลำเอียง มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์แขนงต่างๆ มีประสบการณ์ในการทำงาน เป็นต้น

ส่วน trustee ภายใต้กระบวนการในหมวดที่ 11 (chapter 11) นั้นหมายถึง ลูกหนี้ หรือ debtor in possession (DIP) ด้วย ซึ่งหมายความว่าโดยปกติแล้วคดีฟื้นฟูกิจการภายใต้หมวดที่ 11 นี้จะไม่มีการแต่งตั้ง trustee แต่ลูกหนี้ในฐานะที่เรียกว่า “debtor in possession “ นั้นจะทำหน้าที่เสมือนเป็น trustee ด้วย ดังนั้นเมื่อใดก็ตามที่มีการกล่าวถึง คำว่า trustee ในบทบัญญัติในส่วนของคดีภายใต้กระบวนการในหมวดที่ 11 นั้น trustee จึงมีความหมายรวมถึงลูกหนี้ในฐานะที่เรียกว่า debtor in possession ด้วย แต่อย่างไรก็ตามในคดีฟื้นฟูกิจการบางคดีอาจจะไม่มี debtor in possession ดังนั้นผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็น trustee จึงอาจมาจากบุคคลภายนอก นอกจากนี้ trustee ภายใต้หมวดที่ 11 นี้ก็มีอำนาจหน้าที่บางประการที่แตกต่างกับ trustee ภายใต้กระบวนการในหมวดที่ 7 ด้วยเนื่องจากกระบวนการในการฟื้นฟูกิจการนั้นถูกออกแบบมาเพื่อฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แต่มีใช้ขึ้นมาเพื่อชำระบัญชี ดังนั้นหน้าที่ของลูกหนี้ในฐานะที่เรียกว่า “debtor in possession “ นั้นจึงมุ่งไปที่การดำเนินการบริหารจัดการธุรกิจและกองทรัพย์สินของลูกหนี้รวมทั้งการดำเนินการปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูกิจการด้วย นอกจากนี้ลูกหนี้ในฐานะที่เรียกว่า “debtor in possession “ ยังมีอำนาจหน้าที่อื่นเช่นเดียวกับ trustee ภายใต้กระบวนการในหมวดที่ 7 ด้วยเช่น เรื่องการรวบรวมทรัพย์สิน การเรียกร้องทวงถามตามสิทธิเรียกร้องต่างๆที่ลูกหนี้มีอยู่ต่อบุคคลอื่น การว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ แต่อย่างไรก็ตามมีอำนาจบางประการที่ลูกหนี้ในฐานะที่เรียกว่า “debtor in possession “ ไม่อาจกระทำได้ เช่น เรื่องการตรวจสอบกิจการของลูกหนี้ แต่อำนาจหน้าที่ในกรณีนี้จะตกอยู่แก่คณะกรรมการเจ้าหนี้แทน (creditors committee)

ส่วน trustee ในความหมายทั่วไปจะหมายถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดการดูแลทรัพย์สิน สิทธิ ผลประโยชน์ต่างๆหรือดูแลจัดการทรัพย์สินแทนบุคคลหนึ่ง เช่นในกรณีผู้ที่ถือหุ้นกู้ ก็จะมีการแต่งตั้ง trustee ให้เข้ามาดูแลจัดจำหน่ายหุ้นกู้นั้นแทน

กองทรัพย์สินนั้นอาจถูกขายได้หากได้รับความเห็นชอบจากศาลแม้ว่าจะปราศจากความยินยอมของเจ้าหนี้ก็ตาม ซึ่งตรงนี้ก็ถือว่าแตกต่างจากการปฏิบัติภายใต้แผนการชำระบัญชีในหมวดที่ 11¹

แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นว่า กระบวนการชำระบัญชีภายใต้ หมวดที่ 7 นั้นในบางกรณี trustee จะมีหน้าที่ความรับผิดชอบบางอย่างในธุรกิจที่ซึ่งอาจจะต้องการที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปในขณะหนึ่งและในขณะเดียวกันนั้น trustee ก็ต้องพยายามดำเนินการขายทรัพย์สินในขณะที่กิจการยังคงดำเนินต่อไปในช่วงนั้น (as a going concern) ซึ่ง trustee จะทำเช่นนี้ได้ก็แต่โดยการอนุญาตจากศาลเท่านั้น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ศาลมีอำนาจให้อนุญาตแก่ trustee ในการดำเนินกิจการของลูกหนี้ในระยะเวลาจำกัดถ้าหากว่าจะเป็นไปได้เพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดแก่กองทรัพย์สินของลูกหนี้และพัฒนากองทรัพย์สินของลูกหนี้ให้มีมูลค่าสูงขึ้น² ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการชำระบัญชีภายใต้กระบวนการตามหมวดที่ 7 ในกรณีนั้นจึงมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับแผนการชำระบัญชีภายใต้กระบวนการตามหมวดที่ 11 เพียงแต่การชำระบัญชีภายใต้หมวดที่ 11 นั้นจะสามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เป็นคุณหรือเป็นประโยชน์แก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ได้มากกว่า เช่น ลูกหนี้ย่อมมีอำนาจในการควบคุมกระบวนการในการชำระบัญชีได้มากกว่า ,มีระยะเวลาในการชำระบัญชีมากกว่าและส่งเสริมให้มูลค่าของทรัพย์สินที่ชำระบัญชีมีมูลค่าที่สูงขึ้นกว่า อีกทั้งยังกำหนดให้เจ้าหนี้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการทรัพย์สิน หรือการจัดสรรเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินได้³

เพราะฉะนั้นแม้ว่าการฟื้นฟูกิจการภายใต้หมวดที่ 11 จะมีวัตถุประสงค์ในเบื้องต้นเพื่อฟื้นฟูกิจการก็ตาม แต่บางครั้งลูกหนี้ก็อาจนำเอาแผนฟื้นฟูในลักษณะชำระบัญชี (liquidation plan) มาบังคับใช้ได้ ซึ่งก็เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายอนุญาตให้ระบุไว้ในแผนได้⁴ หรือ อาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนไปใช้แผนในลักษณะชำระบัญชีถ้าหากแผนฟื้นฟูกิจการนั้นยังมิได้มีการดำเนินการหรือปฏิบัติตามแผนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญไป ดังนั้นประโยชน์ในการยื่นฟื้นฟูกิจการภายใต้หมวดที่ 11 จึงมีมากกว่าการขอชำระบัญชีภายใต้หมวดที่ 7 เพราะลูกหนี้มีอำนาจในการเจรจาต่อรองกับบรรดาเจ้าหนี้มากกว่าและยังสามารถรักษาอำนาจในการควบคุมการจัดการกองทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ อีกทั้งแผนการชำระบัญชีภายใต้หมวดที่ 11 ที่กฎหมาย

¹ Carl Felsenfeld. Bankruptcy ,2nd ed. p.194.

² 11 U.S.C. S.721

³ Carl Felsenfeld. Bankruptcy,2nd ed. p.147.

⁴ 11U.S.C. S.1123(b)(4)

กำหนดเงื่อนไขให้ต้องมีการส่งแผนไปให้แก่บรรดาเจ้าหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียต่างๆพิจารณา ต้องมีการลงมติออกเสียง และ ต้องได้รับการยืนยันแผนของศาล เช่นนี้แผนการชำระบัญชีภายใต้ หมวดที่ 11 จึงมีรูปแบบแผนการชำระบัญชีที่ละเอียดและเป็นรูปเป็นร่างมากกว่าการชำระบัญชีภายใต้ หมวดที่ 7¹ นอกจากนี้ผู้เสนอแผนอาจกำหนดเรื่องอื่นที่เห็นว่ามีเหมาะสมและจำเป็นซึ่ง อาจเป็นเรื่องที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ได้ เพราะฉะนั้นแผนจึงอาจมีเนื้อหาที่ยาวและสลับซับซ้อน ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากเป็นเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจขนาดใหญ่²

3.3 การยอมรับแผน

3.3.1 การเปิดเผยข้อมูลและการชักชวนให้ออกเสียงยอมรับแผน³

ในการยื่นแผนฟื้นฟูกิจการภายใต้หมวดที่ 11 ซึ่งเมื่อได้มีการยื่นเสนอแผนแล้ว ก็ ต้องมีการดำเนินการเพื่อให้แผนได้รับการยอมรับจากบรรดาเจ้าหนี้ ดังนั้นก่อนที่เจ้าหนี้จะได้ลงมติ เพื่อยอมรับแผนหรือไม่นั้น เจ้าหนี้ควรที่จะได้รับทราบข้อมูลต่างๆอันเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องสถานภาพ ประวัติความเป็นมาของลูกหนี้ สถานะทางการเงินของกิจการของลูก หนี้และข้อมูลอื่นๆที่จะเป็นแนวทางในการตัดสินใจให้แก่บรรดาผู้ทรงสิทธิเรียกร้องต่างๆ ดังนั้น กฎหมายจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลและการชักชวนให้ออกเสียงยอมรับ แผนเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของบรรดาผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ถือว่ามีสำคัญอันเป็นข้อมูลเกี่ยวกับแผนที่จะนำมาเปิดเผยต่อบรรดาผู้ทรงสิทธิเรียกร ้องหรือผู้มีส่วนได้เสียผู้ซึ่งมีสิทธิออกเสียงลงมติยอมรับแผน ดังนั้นเอกสารที่เปิดเผยข้อมูล (the disclosure statement) นี้จึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการฟื้นฟูกิจการภายใต้ chapter 11 ซึ่ง the disclosure statement อาจยื่นเสนอมาพร้อมกับแผนหรือเสนอกายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ก็ ได้⁴ ภายหลังจากที่ได้มีการยื่นเสนอ the disclosure statement แล้ว ศาลจะทำการนัดพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่าจะให้การยอมรับ the disclosure statement หรือไม่ โดยจะต้องบอกกล่าวทางจด หมาย(by mail) ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 25 วันให้แก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆทราบ⁵ และอาจมีการส่งแผน และ the disclosure statement ไปพร้อมกับหนังสือบอกกล่าวแจ้งวันนัด

¹ Carl Felsenfeld. Bankruptcy ,2nd ed. p.168.

² Ibid., pp.193-194.

³ 11 U.S.C. S.1125

⁴ Fed.R.Bankr.P.3016(b)

⁵ Fed.R.Bankr.P.2002(b)

พิจารณาด้วย นอกจากนี้การยื่นคำคัดค้าน the disclosure statement ต้องยื่นเข้ามาก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งยอมรับ the disclosure statement หรือก่อนวันที่ศาลกำหนดไว้¹

เพราะฉะนั้นเอกสารที่เปิดเผยข้อมูลนี้ (the disclosure statement) จะต้องได้รับการอนุมัติยอมรับจากศาลโดยต้องเป็นข้อมูลที่มีลักษณะอันประกอบไปด้วยข้อมูลที่เพียงพอ (adequate information) ซึ่งแนวคิดในเรื่องข้อมูลที่มีลักษณะที่เพียงพอนี้คือ ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียจะต้องได้รับข้อมูลที่เพียงพอเพื่อที่จะใช้ในการตัดสินใจในการออกเสียงลงมติดอกเบี้ยหรือไม่ยอมรับแผน และการที่จะถือว่าข้อมูลที่เพียงพอจะต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้างนั้นก็ขึ้นอยู่กับความสลับซับซ้อนของแผนและลักษณะของผู้รับประโยชน์ในแผนนั้น โดยทั่วไปแล้วการฟื้นฟูกิจการที่มีขนาดใหญ่มักจะเป็นเหตุให้แผนมีลักษณะที่ยุ่งยากและสลับซับซ้อน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงมติได้รับทราบข้อมูลที่เพียงพอ ซึ่งศาลโดยส่วนใหญ่แล้วก็มักจะใช้ดุลยพินิจเป็นพื้นฐานโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆไป ในคดีโดยส่วนใหญ่แล้ว ดุลยพินิจที่ศาลมักใช้กันเป็นปกติในการที่จะพิจารณาว่าเป็นข้อมูลที่มีลักษณะที่เพียงพอหรือไม่คือ พิจารณาว่าผู้ทรงสิทธิเรียกร้องจะต้องได้รับทราบข้อมูลดังต่อไปนี้

- (1) ภายใต้อันนั้นจะต้องได้รับชำระหนี้เท่าไรหรือจะได้รับการแบ่งทรัพย์สินเท่าไร
- (2) จะได้รับชำระหนี้อย่างไรหรือจะได้รับการแบ่งทรัพย์สินอย่างไรและได้รับมาจากแหล่งไหน
- (3) แผนจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการตามแผนนานเท่าไร
- (4) มีโครงการทางธุรกิจที่จะดำเนินการต่อไปอย่างไรและขึ้นอยู่กับพื้นฐานปัจจัยอะไรบ้าง
- (5) ใครจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการธุรกิจ
- (6) มีเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่ออะไรบ้างหรือไม่ เช่น การฟ้องร้องดำเนินคดีต่างๆ
- (7) มูลค่าของทรัพย์สินหรือธุรกิจถ้าหากต้องตกอยู่ในภาวะล้มละลายจะมีมูลค่าเท่าไร

¹ Fed.R.Bankr.P.3017(a)

นอกจากนี้ ศาลก็จะพยายามตรวจสอบข้อมูลอื่นๆ ที่เห็นว่าผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียควรจะได้รับการทราบจากแหล่งอื่นๆ อีก แต่อย่างไรก็ตามในบางกรณีศาลอาจอนุมัติเอกสารที่เปิดเผยข้อมูลโดยมิได้พิจารณาถึงมูลค่าทรัพย์สิน หรือ การประเมินราคาทรัพย์สินของลูกหนี้ก็ได้ และในการเปิดเผยข้อมูลนั้นนอกจากจะต้องมีการส่งเอกสารเปิดเผยข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ศาลได้อนุมัติแล้วก็ตามก็ต้องมีการส่งแผนฟื้นฟูหรือสรุปแผนฟื้นฟูโดยย่อไปให้ยังผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียด้วย อีกทั้งหนังสือบอกกล่าวถึงระยะเวลาที่จะให้การยอมรับหรือปฏิเสธแผนที่จะเสนอ รวมทั้งความเห็นของศาลที่ยอมรับเอกสารที่เปิดเผยข้อมูลหรือสรุปย่อความเห็นของศาลที่ยอมรับเอกสารที่เปิดเผยข้อมูล นอกจากนี้ยังต้องส่งหนังสือบอกกล่าวกำหนดระยะเวลาที่จะคัดค้าน และบอกกล่าววันที่และเวลาที่จะพิจารณาเพื่อยืนยันแผน รวมทั้งบัตรสำหรับลงมติเพื่อยอมรับหรือปฏิเสธแผน (a ballot) ¹

อนึ่งเอกสารที่เปิดเผยข้อมูลที่จะดำเนินการส่งไปยังผู้ทรงสิทธิเรียกร้องต่างๆ นั้น หากผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียนั้นถูกจัดลำดับให้อยู่ในชั้นเดียวกัน เอกสารเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับก็จะมีลักษณะเหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตามเอกสารเปิดเผยข้อมูลนี้อาจมีความแตกต่างกันในระหว่างผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียได้ เนื่องจากผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียนั้นอยู่ต่างชั้นกัน ดังนั้นจึงได้รับเอกสารข้อมูลที่แตกต่างกัน เพราะชั้นของสิทธิเรียกร้องชั้นหนึ่งอาจเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างหนึ่ง ส่วนชั้นของสิทธิเรียกร้องอีกชั้นหนึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นเลย แต่อาจไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ นอกจากนี้ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่ได้รับผลกระทบนั้นก็อาจไม่ได้รับเอกสารเปิดเผยข้อมูลนี้ เนื่องจากผู้ทรงสิทธิเรียกร้องประเภทนี้ไม่มีสิทธิออกเสียงลงมติในแผน แต่อย่างไรก็ตามศาลบางศาลอาจมองเห็นประเด็นนี้แตกต่างออกไป โดยเห็นว่าผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ไม่ได้รับผลกระทบนี้ควรจะได้รับแจ้งข้อมูลเช่นกันเพื่อที่จะได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ด้วยและอาจมีอิทธิพลต่อผู้ทรงสิทธิเรียกร้องคนอื่นๆ ในการออกเสียงยอมรับแผนหรือไม่ยอมรับแผน

เพราะฉะนั้นเมื่อศาลได้อนุมัติเอกสารเปิดเผยข้อมูลและมีการส่งให้แก่ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องและผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ผู้เสนอแผนก็สามารถชักชวนให้มีการยอมรับแผนได้ หรือ ผู้ที่เห็นชอบด้วยกับแผนก็อาจชักชวนให้บุคคลอื่นปฏิเสธไม่เห็นชอบกับแผนด้วยก็ได้ ดังนั้นการที่จะเริ่มกระบวนการในการชักชวนให้ยอมรับหรือปฏิเสธแผนนั้นจะถูกห้ามจนกว่าเอกสารเปิดเผยข้อมูลจะ

¹ Fed.R.Bankr.P.3017(d)

ได้รับการอนุมัติจากศาลซึ่งได้มีการบอกกล่าวและพิจารณาแล้ว¹ (after notice and hearing)² เพราะฉะนั้นศาลอาจยอมรับ disclosure statement โดยไม่จำเป็นต้องทำการพิจารณาก็ได้ถ้าหากว่า ไม่มีผู้ใดคัดค้านเข้ามาภายในเวลาที่กำหนด แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติศาลมักปฏิเสธที่จะใช้อำนาจนี้และจะยกขึ้นพิจารณาด้วยตนเอง (sua sponte) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากในคดีนั้นมีเจ้าหน้าที่ได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก³

3.3.2 การออกเสียงลงมติยอมรับแผน⁴

ในการลงมติเพื่อยอมรับหรือปฏิเสธแผนนั้น คณะเสียงที่ได้จากผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากแผนในลำดับขั้นนั้นๆ จะต้องประกอบไปด้วยจำนวนสมาชิกในชั้นซึ่งมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง (จำนวนคน) และมีจำนวนหนึ่งไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนหนึ่งในชั้นนั้น ส่วนชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ไม่ได้รับผลกระทบจากแผนนั้นจะถูกสันนิษฐานโดยเด็ดขาดว่ายอมรับแผนแล้ว นอกจากนี้หากแผนกำหนดให้ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียในชั้นใดไม่มีอำนาจตามสิทธิเรียกร้องที่ตนมีอยู่หรือไม่สิทธิที่ได้รับสิ่งใดเลยภายใต้แผน หรือ ถูกยึดหน่วงทรัพย์สิน เช่นนี้จะถือว่าชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องชั้นนั้นไม่ให้การยอมรับแผนหรือปฏิเสธแผน⁵

3.4 การยืนยันแผนโดยศาล

ภายหลังจากที่แผนฟื้นฟูได้รับการยอมรับจากบรรดาเจ้าหน้าที่ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียแล้ว การที่จะถือว่าแผนมีผลผูกพันอย่างเป็นทางการและผูกพันผู้มีส่วนได้เสียทุกคน แผนฟื้นฟูนั้นจะต้องได้รับการยืนยันจากศาลเสียก่อน (confirmation) ดังนั้นการยืนยันแผนโดยศาลจึงถือเป็นเงื่อนไขสำคัญอันสุดท้ายในการฟื้นฟูกิจการภายใต้ chapter 11 ซึ่ง

¹ Carl Felsenfeld. Bankruptcy ,2nd ed. pp.195-196.

² 11 U.S.C. S. 102 (1) ได้กำหนดถึงคำว่า “ Notice and Hearing “ หมายถึง ศาลมีอำนาจที่จะกระทำการโดยไม่ต้องพิจารณาถ้าหากได้มีการบอกกล่าวที่ถูกต้องแล้วและไม่มีคู่ความผู้มีส่วนได้เสียคนใดร้องขอให้ทำการพิจารณาภายในกำหนดระยะเวลา

³ James F. Queenan, Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger . Chapter 11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization . p.30:130.

⁴ 11 U.S.C. S.1126

⁵ Carl Felsenfeld. Bankruptcy,2nd ed. p.200.

กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า ภายหลังจากที่มีการบอกกล่าวผู้มีส่วนได้เสียทุกคนแล้ว ศาลจะต้องดำเนินการพิจารณาว่าควรที่จะยืนยันแผนฟื้นฟูหรือไม่ ซึ่งคู่ความผู้มีส่วนได้เสียสามารถยื่นคัดค้านการยืนยันแผนของศาลได้¹

กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานในการพิจารณาเพื่อยืนยันแผนของศาลไว้ ซึ่งศาลต้องนำมาพิจารณาและบังคับใช้กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าธุรกิจนั้นจะมีขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ตาม และแม้ว่าจะไม่มีผู้ใดคัดค้านการยืนยันแผนก็ตามศาลก็ต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมายกำหนดไว้ให้พิจารณาในการยืนยันแผน ซึ่งแยกพิจารณาออกเป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้

3.4.1 การยืนยันแผนภายใต้หลักเกณฑ์ตามมาตรา 1129 (a)

ในกรณีชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบทุกชั้น ยกเว้นชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่ได้รับผลกระทบได้มีการยอมรับแผน เพราะฉะนั้นในการที่ศาลจะดำเนินการพิจารณาเพื่อยืนยันแผน ศาลจะต้องพิจารณาโดยอาศัยหลักเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายกำหนดไว้ดังต่อไปนี้

- (1) แผนต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของ chapter 11 ที่บังคับใช้ในปัจจุบัน กล่าวคือ จะมุ่งพิจารณารูปแบบและเนื้อหาของแผนโดยตรง เช่น แผนต้องมีการกำหนดในเรื่องการจัดลำดับชั้นที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้² หรือ แผนต้องมีเนื้อหาเป็นไปตามลักษณะที่กฎหมายกำหนดไว้³ เช่น ศาลอาจปฏิเสธที่จะยืนยันแผนที่ซึ่งได้มีการละเว้นเนื้อหาบางรายการที่กฎหมายกำหนดบังคับไว้ให้ต้องระบุถึงไว้⁴

¹ 11 U.S.C. S.1128

² 11 U.S.C. S. 1122

³ 11 U.S.C. S. 1123

⁴ In re Wermelskirchen ,30 C.B.C.2d 1422 ,163 B.R.793 (Bankr. N.D. Ohio 1994) ศาลมีคำสั่งปฏิเสธการยืนยันแผนเนื่องจากแผนของลูกหนี้ไม่ได้เสนอวิธีปฏิบัติที่เพียงพอแก่เจ้าหนี้ชั้นหนึ่ง cited in Chapter 1129 : Substantive requirement of section 1129(a) ; Consensual confirmation. Collier on Bankruptcy, 15th ed., Vol.7. (n.p.:Matthew Bender & Company, 2000) p.1. Available from Lexis-Nexis Internet Search.

- (2) ผู้ที่เสนอแผนต้องมีลักษณะเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บังคับไว้ คือ พิจารณาพฤติกรรมการกระทำของผู้เสนอแผน เช่น ผู้เสนอแผนได้มีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในเรื่องเอกสารเปิดเผยข้อมูลหรือไม่ (the disclosure statement)¹
- (3) แผนที่ถูกเสนอนั้นต้องสุจริตและไม่ได้กำหนดวิธีการต่างๆ อันเป็นการต้องห้ามหรือฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งก็เป็นการยากที่จะให้คำจำกัดความว่าอย่างไรบ้างถือว่ามีความสุจริตหรือไม่สุจริต อีกทั้งโดยทั่วไปแล้วศาลก็มักมีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องความสุจริต ซึ่งต่างก็พิจารณาจากพฤติการณ์ต่างๆ กันไป เช่น พิจารณาจากต้นฉบับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการภายใต้ chapter 11 หรือ ความสุจริตของเจ้าหนี้ในการยอมรับแผนหรือปฏิเสธแผนภายใต้มาตรา 1126 (e)² เพราะฉะนั้นความสุจริตในการเสนอแผนจึงมีความหมายโดยทั่วไปว่าแผนนั้นควรมีเหตุผลพอสมควรในทำนองที่ว่าแผนนั้นน่าจะบรรลุผลไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายได้ นอกจากนี้การตรวจสอบพฤติกรรมการต่างๆ ของลูกหนี้ก่อนยื่นคำร้องขอฟื้นฟู เหตุผลในการยื่นคำร้องขอ และความเคลื่อนไหวต่างๆ ในการยื่นคำร้องขอในช่วงแรก ก็ถือเป็นประเด็นหนึ่งที่ศาลมักจะมีการนำมาพิจารณาในเรื่องความสุจริตในการเสนอแผนด้วย³ นอกจากนี้ศาลอาจพิจารณาว่าแผนที่มีการปกปิดและซ่อนเร้นข้อมูลหรือมูลค่าที่แท้จริงของกิจการเป็นการเสนอแผนที่ไม่สุจริต หรือ ศาลอาจพิจารณาว่าแผนที่เสนอด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและชอบด้วยกฎหมายโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะฟื้นฟูกิจการและมีความหวังว่าการฟื้นฟูกิจการนั้นจะประสบผลสำเร็จโดยมีเหตุผลอันสมควรก็ถือเป็นแผนโดยสุจริต ตัวอย่างเช่นในคดีหนึ่งที่เจ้าหนี้ไม่มีประกันรายย่อยสองรายได้รับการเสนอให้ได้รับชำระหนี้เต็มตามจำนวนในแผนฉบับแรก แต่ในแผนฉบับที่สองกลับ

¹ 11 U.S.C. S.1125

² 11 U.S.C. S.1126 (e) ซึ่งกำหนดให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้การลงมตินั้นไม่มีผลสมบูรณ์ถ้าการลงมตินั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือมติดำเนินไม่ได้ถูกชักชวนหรือจัดทำด้วยวิธีการที่สุจริตหรือไม่เป็นตามบทบัญญัติกฎหมายกำหนดเอาไว้ แต่อำนาจนี้จะถูกใช้ต่อเมื่อมีการร้องขอจากผู้มีส่วนได้เสียและภายหลังจากที่ได้มีการบอกกล่าวและพิจารณาแล้ว

³ Carl Felsenfeld. Bankruptcy, 2nd ed. p.201.

กำหนดให้มีการขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ออกไปในระยะเวลาสั้นๆซึ่งก็ทำให้เจ้าหนี้เหล่านี้ได้รับผลกระทบ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีการเสนอเช่นนี้เจ้าหนี้เหล่านี้ก็ยังคงได้รับชำระหนี้เต็มตามจำนวนอยู่นั่นเอง ซึ่งกรณีเช่นนี้ศาลก็ถือว่าเป็นการเสนอแผนโดยสุจริต¹ นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่าในกรณีที่ไม่มีผู้ใดคัดค้านแผนเข้ามาภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดเช่นนี้กฎหมายได้กำหนดให้ศาลสามารถตัดสินได้ว่าแผนที่เสนอมานั้นสุจริตและไม่ได้กำหนดวิธีการต่างๆอันเป็นการต้องห้ามหรือฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายโดยไม่จำเป็นต้องได้รับพยานหลักฐานใดๆอีก²

- (4) การชำระหนี้ค่าธรรมเนียมค่าใช้จ่ายต่างๆซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับคดีและต้องมีเหตุผลพอสมควร อีกทั้งแผนนั้นต้องทำการเปิดเผยข้อมูลต่อศาลด้วย
- (5) ต้องระบุเกี่ยวกับบุคคลผู้ซึ่งได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการ เจ้าหน้าที่ และบุคคลอื่นๆซึ่งมีส่วนสำคัญเกี่ยวข้องกับแผน และในการแต่งตั้งบุคคลเหล่านี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบรรดาเจ้าหนี้และเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ (public interest) โดยผู้เสนอแผนต้องเปิดเผยข้อมูลต่างๆ รวมทั้งลักษณะของค่าตอบแทนของบุคคลต่างๆเหล่านี้ด้วย
- (6) อัตราแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นที่ยอมรับของลูกหนี้ที่กำหนดไว้ในแผนหรืออัตราแลกเปลี่ยนแต่ละอันต้องแสดงเงื่อนไขในการยอมรับที่ชัดเจน
- (7) ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละชั้นที่ได้รับผลกระทบซึ่งได้ยอมรับแผนจะได้รับชำระหนี้หรือได้รับทรัพย์สินในวันที่แผนมีผลบังคับใช้โดยมีมูลค่าไม่น้อยไปกว่าที่จะได้รับในกรณีที่ลูกหนี้ต้องล้มละลาย โดยจะมีการเปรียบเทียบถึงสิ่งที่เจ้าหนี้ไม่มีความประกันหรือไม่มีประกันจะได้รับภายใต้แผนกับสิ่งที่จะได้รับหากลูกหนี้ต้องล้มละลายโดยจะดูมูลค่าของสิ่งที่เจ้าหนี้แต่ละคนจะได้รับในอนาคต ซึ่งตรงนี้เป็นไปตามหลักที่เรียกว่า “ หลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหนี้ “ (the best interests of creditors test) เช่น ในกรณีของเจ้าหนี้

¹ In re Sun Country Development, Inc., 764 F.2d 406 (5 Cir.1985) cited in Daniel R. Cowans. Cowans Bankruptcy law And Practice (n.p. : West Publishing Co , 1987)p.374.

² Fed.R.Bankr.P.3020 (b)(2)

มีประกันนั้นจะต้องได้รับชำระหนี้หรือได้รับทรัพย์สินอันมีมูลค่าไม่น้อยไปกว่ามูลค่าของทรัพย์สินที่มาเป็นหลักประกันในสิทธิเรียกร้องอันนั้น

ในทางวิชาการนั้น หลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหนี้ (the best interest of creditors test) นั้นจะนำมาบังคับใช้เฉพาะแก่เจ้าหนี้ที่ไม่เห็นชอบด้วยกับแผนในชั้นที่ได้รับผลกระทบจากแผนเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วหลักนี้จะนำมาบังคับใช้กับเจ้าหนี้ทุกคนเนื่องจากมาตรา 1123 กำหนดให้แผนต้องกำหนดให้มีการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันแก่เจ้าหนี้ทุกคนในชั้นของสิทธิเรียกร้องนั้นเว้นเสียแต่ว่าเจ้าหนี้รายนั้นจะยอมรับการปฏิบัติที่ด้อยกว่า ดังนั้นแผนจึงต้องกำหนดให้มีการปฏิบัติแก่เจ้าหนี้ทุกคนในชั้นนั้นโดยเท่าเทียมกันและเป็นไปตามหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหนี้โดยต้องคำนึงถึงเจ้าหนี้ที่ไม่เห็นชอบกับแผนในชั้นนั้นด้วย ซึ่งในการจัดทำแผนนั้นก็ต้องพิจารณาว่าวิธีปฏิบัติที่กำหนดนั้นเป็นไปตามหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหนี้หรือไม่ โดยผู้เสนอแผนก็ต้องมีความเข้าใจแนวคิดต่างๆเกี่ยวกับมูลค่าของทรัพย์สิน หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการบังคับจำนอง และความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้จะเห็นว่าแม้มาตรฐานอันนี้จะกำหนดขึ้นโดยง่าย แต่มักจะประสบกับความยากลำบากและอุปสรรคในการนำมาบังคับใช้เนื่องจากความสลับซับซ้อนของมูลค่าทรัพย์สินและการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของกิจการ ซึ่งในทางทฤษฎีนั้นหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับมูลค่าของกิจการหากได้ดำเนินกิจการต่อไป (going concern value) เท่านั้นซึ่งเป็นมูลค่าที่สันนิษฐานว่าหากกิจการและทรัพย์สินยังคงมีผลอยู่บริบูรณ์จะถูกนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างรายได้และกระแสเงินสดในอนาคตได้ โดยถูกพิจารณาว่าเป็นพาดานในการได้รับชำระหรือแบ่งทรัพย์สินชั้นสูงสุดที่เจ้าหนี้ควรที่จะได้รับภายใต้แผน แต่คดีโดยส่วนใหญ่การบังคับใช้หลักนี้จะถือเอามูลค่าของการชำระบัญชีภายใต้เงื่อนไขที่ว่าทรัพย์สินของลูกหนี้ถูกขายแยกส่วนหรือถูกบังคับขายทอดตลาด ดังนั้นมูลค่าของทรัพย์สินในลักษณะของการชำระบัญชีหรือการเลิกกิจการนั้น (liquidation value) นั้นจึงถือเป็นมาตรฐานในการประเมินราคาสำหรับหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหนี้ในคดีโดยส่วนใหญ่ แต่มูลค่าของทรัพย์สินที่ขาย

เพื่อชำระบัญชีในลักษณะเช่นนี้มักจะมีมูลค่าที่น้อยกว่ามูลค่าตลาดเนื่องจากต้องอยู่ในสภาวะความกดดันที่ต้องขายหรือถูกบังคับให้ขาย ดังนั้นจึงทำให้ไม่อาจได้ราคาที่สูงสุดได้ ดังนั้นในการพิจารณาหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดโดยถือเอามูลค่าของทรัพย์สินในลักษณะของการชำระบัญชีนี้จึงมักก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้ ซึ่งในหลายๆคดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีเล็กๆนั้นเจ้าหน้าที่ไม่มีประกันมักจะไม่ได้รับอะไรเลยถ้าหากลูกหนี้ต้องล้มละลาย ในบางคดีแผนอาจเป็นไปตามหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหน้าที่ถ้าหากมีการให้บางสิ่งบางอย่างแก่เจ้าหน้าที่ไม่มีประกัน ดังนั้นหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหน้าที่จึงถือเป็นการให้ความคุ้มครองขั้นต่ำแก่เจ้าหน้าที่เนื่องจากเจ้าหน้าที่บางประเภทอาจจะไม่ได้รับอะไรเลยภายใต้การชำระบัญชีตามหมวดที่ 7 (chapter 7)¹

- (8) ชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบแต่ละชั้นต้องให้การยอมรับแผน แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ไม่ได้รับผลกระทบ เนื่องจากชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องประเภทนี้ไม่มีสิทธิออกเสียงและถือได้ว่าได้ให้การยอมรับแผนแล้ว แต่อย่างไรก็ตามหากมีชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบชั้นใดชั้นหนึ่งไม่ให้การยอมรับแผน เช่นนี้ก็ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 1129 (a) (8) นี้ แต่การยืนยันแผนของศาลก็อาจเกิดขึ้นได้โดยอาศัยวิธีการยืนยันแผนโดยการบังคับที่เรียกว่า “ cram down “
- (9) แผนต้องกำหนดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติต่อสิทธิเรียกร้องอันมีบุริมสิทธิทั้งหลาย ยกเว้นแต่ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องอันมีบุริมสิทธินั้นจะยอมรับการปฏิบัติที่แตกต่างออกไป เพราะฉะนั้นแผนจึงกำหนดเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องอันมีบุริมสิทธิดังต่อไปนี้
- (ก) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร (administrative expenses)² และ สิทธิเรียกร้องที่ก่อให้เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจการของลูกหนี้ในช่วงระยะเวลา ระหว่างที่มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยไม่สมัครใจจนถึงศาลมีคำสั่ง

¹ James F. Queenan, Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger , Chapter 11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization , pp.30:5-30:13.

² 11 U.S.C. S. 503

ให้ฟื้นฟูกิจการ ตามมาตรา 507 (a) (1) และ (2) ซึ่งสิทธิเรียกร้องอันมี
บุริมสิทธิประเภทนี้กฎหมายกำหนดให้ได้รับชำระหนี้ก่อนเป็นเงินสดตาม
จำนวนสิทธิเรียกร้องที่ได้รับอนุญาตให้ได้รับชำระ ณ วันที่แผนมีผล
บังคับใช้

(ข) สิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ภาษีอากร ซึ่งเป็นสิทธิเรียกร้องอันมีบุริมสิทธิได้รับ
ชำระหนี้เป็นอันดับแปด ตามมาตรา 507 (a) (8) จะต้องได้รับชำระหนี้
เต็มจำนวนหรือผ่อนชำระเป็นงวดในระยะเวลาไม่เกิน 6 ปี นับแต่วัน
ประเมินภาษี การชำระต้องเป็นไปตามมูลค่าปัจจุบัน ณ วันที่แผนมีผล
บังคับใช้ตามจำนวนสิทธิเรียกร้องที่ได้รับอนุญาตให้ได้รับชำระ

(ค) สิทธิเรียกร้องอื่นๆทั้งหมดอันที่กฎหมายกำหนดให้มีบุริมสิทธิตามมาตรา
507 (a) (3) ถึง (7) จะต้องได้รับชำระเต็มจำนวน ถ้าชั้นของสิทธิเรียกร้อง
อันมีบุริมสิทธิเหล่านี้ให้การยอมรับแผน สิทธิเรียกร้องในชั้นนั้นอาจจะได้
รับการผ่อนชำระเป็นงวดๆ การชำระต้องเป็นไปตามมูลค่าปัจจุบัน ณ วัน
ที่แผนมีผลบังคับใช้ตามจำนวนสิทธิเรียกร้องที่ได้รับอนุญาตให้ได้รับ
ชำระ แต่ถ้าชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องนั้นไม่ได้ให้การยอมรับแผน ชั้น
ของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องเหล่านี้จะต้องได้รับชำระเป็นเงินสด ณ วันที่แผน
มีผลบังคับใช้

(10) แผนต้องได้รับการยอมรับจากชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบ
อย่างน้อยที่สุด 1 ชั้น และ ในการนับคะแนนเสียงในกรณีนี้มติดียอมรับแผน
ของบุคคลภายใน (insiders)¹ ในชั้นนั้นจะไม่ถูกนำมาพิจารณาด้วย เช่น ใน
กรณีที่ลูกหนี้เป็นบริษัท บุคคลภายใน ได้แก่ กรรมการของลูกหนี้ เจ้าหน้าที่ของ
ลูกหนี้ บุคคลที่อยู่ในความควบคุมของลูกหนี้ ห้างหุ้นส่วนซึ่งเป็นลูกหนี้เป็นหุ้น
ส่วนอยู่ ญาติของกรรมการหรือเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่อยู่ในความควบคุมของลูก
หนี้

นอกจากนี้ จะเห็นว่าบทบัญญัติอันนี้จะมีผลจำกัดในการยืนยันแผน เนื่องจาก
จากมาตรา 1129 (a)(10) จะยกเว้นการออกเสียงลงมติยอมรับแผนของบุคคล

¹ 11 U.S.C. S.101(31)

ภายใน (insiders) ในชั้นนั้นไว้ ดังนั้นถ้าหากคะแนนเสียงยอมรับแผนในชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบนั้นเป็นคะแนนเสียงยอมรับแผนที่ได้รับมาจากบุคคลภายในในชั้นนั้นเท่านั้น เช่นนี้แผนก็ไม่สามารถได้รับการยืนยันได้ ซึ่งคดีโดยส่วนใหญ่มักจะเข้าเงื่อนไขตามมาตรา 1129 (a)(10) มากกว่า เนื่องจากมาตรา 1129(a)(8) กำหนดให้การยอมรับแผนต้องได้รับการยอมรับจากชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบทุกชั้น แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่ใช่ทุกกรณีไปที่จะเข้ามาตรา 1129 (a)(10) และในการยืนยันแผนโดยวิธีการที่เรียกว่า “ cram down “ นั้น หลักเกณฑ์ตามมาตรา 1129 (a)(10) ก็จะถูกนำมาบังคับใช้ด้วยเพื่อเป็นหลักประกันว่ายังคงมีเจ้าหนี้จำนวนหนึ่งที่ทำให้การสนับสนุนและยอมรับแผน ถึงแม้ว่าจะมีชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ไม่ยอมรับแผนเกิดขึ้นก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามคะแนนเสียงส่วนใหญ่ที่ลงมติยอมรับแผนในชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบนั้นจะต้องไม่ได้มาจากคะแนนเสียงของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่เป็นบุคคลภายใน (insiders) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับลูกหนี้ เช่น กรรมการ เป็นต้น¹

(11) แผนต้องมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการปฏิบัติต่อไป โดยต้องไม่มีแนวโน้มว่าจะมีการล้มละลายต่อไป หรือ จะต้องมีการยื่นฟื้นฟูกิจการใหม่อีกในอนาคตซึ่งเป็นไปตามหลักที่เรียกว่า “หลักความเป็นไปได้ของแผน “ (feasibility test) เว้นแต่ในกรณีที่แผนมีลักษณะที่เสนอให้มีการชำระบัญชี (liquidation plan) ดังนั้นในการพิจารณาของศาลจะต้องคำนึงถึงหลักความเป็นไปได้ของแผน แม้ว่าชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบทุกชั้นจะยอมรับแผนก็ตาม แต่ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องผู้ซึ่งไม่ยอมรับแผนนั้นก็มิมีอิสระที่จะยกข้อต่อสู้ในเรื่องความเป็นไปได้ของแผนมาคัดค้านแผนได้

เพราะฉะนั้น หลักความเป็นไปได้ของแผนจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันการยืนยันแผนที่มีลักษณะและแนวคิดที่ไม่อาจปฏิบัติได้ซึ่งเป็นการให้สัญญาให้ความหวังแก่บรรดาเจ้าหนี้ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียต่างๆมากกว่าที่

¹ Brain A. Brum . Bankruptcy And Debtor/Creditor, 2nd ed. P. 459

จะคำนึงถึงสิ่งที่ลูกหนี้ควรจะได้รับภายหลังการยื่นแผนแล้ว¹ ดังนั้นจึงถือเป็นการให้หลักประกันว่าลูกหนี้จะสามารถชำระหนี้คืนให้แก่เจ้าหนี้ต่อไปในอนาคต ภายใต้แผนที่เสนอได้ ซึ่งในการพิจารณานั้นศาลจะพิจารณาว่าผู้เสนอแผนนั้นในฐานะที่เป็นผู้จัดทำเรื่องต่างๆภายใต้สถานการณ์เฉพาะเช่นนี้ได้เสนอให้ต้องทำอะไรในแผนไว้บ้าง ดังนั้นหลักความเป็นไปได้ของแผนจึงถือว่ามี ความจำเป็นพอสมควรในอันที่จะถือเป็นหลักประกันในความสำเร็จของแผน แต่ก็ไม่ใช่คำรับรองว่าแผนต้องสำเร็จเสมอไป² นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆที่ศาลมักนำมาพิจารณาในการวินิจฉัยตัดสินถึงความเป็นไปได้ของแผน เช่น โครงสร้างเงินทุนที่เพียงพอของลูกหนี้ กำลังรายได้ของธุรกิจลูกหนี้ สภาพทางเศรษฐกิจ ความสามารถในการจัดกิจการของลูกหนี้ โอกาสที่น่าจะเป็นไปได้หากการจัดกิจการเช่นเดิมจะยังคงดำเนินต่อไป และปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่จะส่งผลกระทบต่อโอกาสที่จะดำเนินการปฏิบัติตามแผนให้เป็นผลสำเร็จ³ เพราะฉะนั้นแผนนั้นจะต้องไม่มีลักษณะที่เป็นการคาดเดาและมีลักษณะที่ไม่สามารถเป็นจริงได้ ตัวอย่างเช่น แผนของลูกหนี้ได้เสนอให้มีการชำระหนี้เงินต้นทั้งหมดเมื่อสิ้นสุดกำหนดระยะเวลาให้แก่เจ้าหนี้มีประกันรายได้ใหญ่ภายในกำหนด 10 ปี ซึ่งศาลได้ปฏิเสธการยื่นแผนโดยอาศัยหลักความเป็นไปได้ของแผนเป็นพื้นฐานในการพิจารณา โดยเห็นว่าแผนของลูกหนี้เป็นเรื่องของการคาดเดาโดยแท้ ซึ่งไม่อาจที่จะปฏิบัติให้เป็นจริงได้ เนื่องจากลูกหนี้ประสบความสำเร็จในการแสดงให้ศาลเห็นว่า จะดำเนินการ

¹ In re Pizza of Haw.,Inc.V.Shakey,s,Inc., 761 F.2d 1374,1382,13 BCD 338,345 (9th Cir.1985) cited in James F. Queenan,Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger , Chapter 11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization , p.30:19.

² In re Orfa Corp., 129 B.R. 404 (bankr.E.D.Pa.1991) โดยแผนได้เสนอถึงแหล่งที่มาของเงินทุนว่ามาจากการเสนอขายหุ้นในอนาคต ซึ่งศาลเห็นว่ามีความเป็นไปได้แม้ว่าผู้เสนอแผนจะไม่อาจแสดงให้เห็นถึงความมีศักยภาพของนักลงทุนก็ตาม

³ In re Teamsters Nat , I Freight Indus. V. United States Truck Co.,Inc.,800 F.2d 581,582,14 BCD. 1372,1374 (6th Cir.1986) cited in James F. Queenan , Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger , Chapter 11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization,p.30:20.

อย่างไรและมีวิธีการใดในการที่จะสะสมเงินทุนในจำนวนที่เพียงพอที่จะสามารถนำมาชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่เสนอได้¹

นอกจากนี้ถ้าแผนเสนอให้มีการแบ่งชำระหนี้โดยกำหนดวันที่ในการชำระไว้โดยเฉพาะ จะเห็นว่าความสามารถของลูกหนี้ในผ่อนชำระอาจไม่ใช่เรื่องง่ายเนื่องจากกระแสเงินสดในอนาคตจากการดำเนินกิจการของลูกหนี้อาจมีความไม่แน่นอน หรือ การชำระหนี้ที่ผูกติดอยู่กับการขายทรัพย์สินถาวร เช่นนี้ก็จะมีความอุปสรรคและปัญหาทางด้านเวลาและความเปลี่ยนแปลงหรือความไม่แน่นอนของการประเมินราคาทรัพย์สิน เพราะฉะนั้นแผนที่ผู้เสนอแผนเสนอนั้นจะต้องมีเหตุผลพอสมควรและมีความเป็นไปได้เกี่ยวกับการจัดกิจการในอนาคตและรูปแบบการขายทรัพย์สินถาวรเหล่านี้ ซึ่งในการพิจารณาหลักความเป็นไปได้นั้นอาจถูกทำให้ง่ายขึ้นโดยแบ่งขอบเขตของแผนที่เสนอนั้นจากการขายทรัพย์สินพิเศษ โดยแผนการที่เกี่ยวกับการขายทรัพย์สินถาวรต้องไม่ผูกติดกับปัจจัยทั้งหมดที่ควบคุมการจัดกิจการ ถึงแม้ว่าการประเมินราคาจะมีความยากและระยะเวลาในการขายทรัพย์สินจะมีผลสำคัญก็ตาม แต่ถ้าแผนต้องขึ้นอยู่กับการขายกองทรัพย์สินทั้งหมด แผนที่มีความเป็นไปได้จึงมีความจำเป็นที่ต้องคำนึงถึงเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งหมดอันที่มีผลต่อการประเมินธุรกิจในอนาคตที่ยังคงดำเนินธุรกิจต่อไป²

(12) ค่าธรรมเนียมทั้งหมดที่ต้องชำระหรือจะต้องชำระในวันที่ถึงกำหนด

(13) แผนต้องกำหนดให้ผลประโยชน์ต่างๆทางการแพทย์ (medical benefits) เช่น ค่ารักษาพยาบาลต่างๆ เงินทดแทนกรณีเจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตาย ของผู้ที่ออกจากงานผู้ซึ่งถูกปลดออกจากงานในช่วงระหว่างที่มีการดำเนินคดีนั้นต้องยังคงมีอยู่ต่อไป³

¹ In re Edgewater Motel, Inc., 85 B.R.989 (Bankr E.D. Tenn.1988). cited in James F. Queenan , Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger , Chapter 11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization, p.30:20.

² Ibid.,

³ 11 U.S.C. S.1114(a)

ในทางปฏิบัติบางครั้งจะเห็นว่าแผนฟื้นฟูกิจการอาจมีหลายแผน ดังนั้นแผนที่เสนอทุกแผนจะต้องกำหนดวันที่และระบุถึงชื่อของหน่วยงานหรือองค์กรที่ยื่นเสนอแผน และเมื่อแผนที่เสนอแข่งขันกันนั้นเป็นแผนที่มีลักษณะหรือเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดไว้ให้พิจารณาในการยื่นแผนไว้มากกว่าหนึ่งแผน เช่นนี้ศาลก็ต้องพิจารณาตัดสินว่าแผนฉบับไหนจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับประโยชน์ที่ดีที่สุดที่จะเป็นแผนอันจะได้รับการยืนยัน นอกจากนี้จะเห็นว่าศาลอาจไม่ยืนยันแผนที่มีจุดประสงค์หลักในการหลีกเลี่ยงภาษีหรือในการฝ่าฝืนกฎหมาย¹

3.4.2 การยืนยันแผนภายใต้หลักเกณฑ์ตามมาตรา 1129(b)

ในกรณีที่ชั้นของเจ้าหนี้หรือผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบหนึ่งชั้นหรือมากกว่าหนึ่งชั้นนั้นไม่ให้การยอมรับแผน กล่าวคือ ชั้นของเจ้าหนี้หรือผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบไม่ได้ให้การยอมรับแผนครบทุกชั้น แต่ศาลก็สามารถให้การยืนยันแผนได้ภายใต้วิธีการยืนยันแผนโดยการบังคับที่เรียกว่า “Cram Down” ซึ่งแผนนั้นก็จะมีผลบังคับใช้กับชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ไม่ให้การยอมรับแผนด้วย ในทางปฏิบัตินั้น แผนฟื้นฟูกิจการหลายแผนมักจะได้รับการยอมรับจากบรรดาเจ้าหนี้ที่ได้รับผลกระทบโดยส่วนใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามแม้แนวคิดของการได้รับการยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ที่ได้รับผลกระทบทุกชั้นจะถือเป็นแนวคิดที่ดีเลิศก็ตาม แต่นั่นก็มีข้อหนทางเดียวที่ลูกหนี้จะสามารถฟื้นฟูกิจการได้ เนื่องจากหลักเกณฑ์ที่ให้อำนาจศาลในการยืนยันแผนเฉพาะกรณีที่มีการยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ที่ได้รับผลกระทบครบทุกชั้นนั้นมักจะไม่ค่อยได้ผลนักในทางปฏิบัติยกเว้นแต่ในกรณีของการฟื้นฟูกิจการในกิจการขนาดเล็กๆ เพราะฉะนั้นหลักเกณฑ์การยืนยันแผนได้ภายใต้วิธีการยืนยันแผนโดยการบังคับที่เรียกว่า “Cram Down” จึงถือเป็นการลดอำนาจของบรรดาเจ้าหนี้หรือผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่จะคัดค้านมิให้มีการยืนยันแผน เนื่องจากถ้าหากเป็นกรณีหลักเกณฑ์ในการยืนยันแผนตามมาตรา 1129 (a) ที่ซึ่งกำหนดให้ต้องได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ครบทุกลำดับชั้นนั้น เจ้าหนี้หรือผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบจะมีสิทธิอยู่เต็มที่จะคัดค้านไม่ให้การยอมรับแผนและหากมีเจ้าหนี้ลำดับชั้นใดไม่ให้การยอมรับแผน ศาลก็มิอาจให้การยืนยันแผนได้ ดังนั้นหลักเกณฑ์การยืนยันแผนได้ภายใต้วิธีการยืนยันแผนโดยการบังคับที่เรียกว่า “Cram Down” นั้นจึงให้อำนาจแก่ศาลที่จะยืนยันแผนถึงแม้ว่าจะมีชั้นของเจ้าหนี้ที่ได้รับผลกระทบหนึ่งชั้นหรือมากกว่านั้นไม่ให้การยอมรับแผนก็ตาม

¹ Stuart E. Hertzberg and Dennis S. Kayes. The Reorganization Plan and Process.pp.7B-5 – 7B-7.

นอกจากนี้ผู้ที่เสนอแผนนั้นจะเป็นผู้ที่มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการร้องขอต่อศาลให้บังคับใช้หลักเกณฑ์การยืนยันแผนได้ภายใต้วิธีการยืนยันแผนโดยการบังคับที่เรียกว่า “ Cram Down “ และผู้เสนอแผนมีภาระการพิสูจน์ให้เป็นที่ไปตามหลักเกณฑ์ของการยืนยันแผนโดยวิธีการ Cram Down เจ้าหนี้หรือผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบที่ไม่ยอมรับแผนนั้นไม่สามารถร้องขอให้ศาลตรวจสอบการยืนยันแผนภายใต้มาตรฐานของวิธีการ Cram Down ได้ อีกทั้งศาลก็ไม่สามารถยกประเด็นนี้ขึ้นมาพิจารณาเองได้ ดังนั้นหากผู้เสนอแผนไม่ร้องขอให้มีการบังคับใช้วิธีการ Cram Down แผนก็อาจจะได้รับการยืนยันได้ถึงแม้ว่าจะมีชั้นของเจ้าหนี้หรือผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบไม่ให้การยอมรับแผนก็ตาม¹ เพราะฉะนั้นผู้เสนอแผนจะต้องร้องขอต่อศาลให้บังคับใช้วิธีการ Cram Down ก่อนที่จะเริ่มต้นการพิจารณาเพื่อยืนยันแผน เว้นแต่จะปรากฏโดยชัดแจ้งว่าวิธีการ Cram Down นั้นเป็นวิธีการเดียวที่จะทำให้การยืนยันแผนเกิดขึ้นได้

ดังนั้นการที่ศาลจะดำเนินการพิจารณาเพื่อยืนยันแผนโดยใช้วิธีการนี้ศาลจึงต้องพิจารณาโดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ดังต่อไปนี้

- (1) นำหลักเกณฑ์ตามมาตรา 1129 (a)(1) ถึง (13) มาพิจารณา ยกเว้นมาตรา 1129 (a)(8) เนื่องจากมาตรา 1129 (a)(8) กำหนดเงื่อนไขให้ต้องมีการยอมรับแผนจากชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบครบทุกชั้น
- (2) แผนต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม (not unfair discrimination) ต่อชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบที่ไม่ได้ยอมรับแผน ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญอันหนึ่งในการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณายืนยันแผนของศาล ซึ่งมักถูกหยิบยกขึ้นพิจารณาเมื่อสิทธิเรียกร้องที่เหมือนกันถูกจัดให้อยู่คนละชั้นกันและได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ดังนั้นการปฏิบัติต่อชั้นที่ไม่ยอมรับแผนจะถูกนำมาเปรียบเทียบกับชั้นอื่นๆที่สิทธิเรียกร้องหรือส่วนได้เสียอยู่ในชั้นที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน ถ้าชั้นที่ไม่ยอมรับแผนไม่ได้รับการปฏิบัติที่ดี เช่นนี้ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตาม การเลือกปฏิบัตินั้นสามารถทำได้ถ้าหากเป็นการเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรม ซึ่งความเป็นธรรมนั้นก็พิจารณา

---

¹ James F. Queenan, Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger, Chapter 11 Theory and Practice to Reorganization .pp.31:3 -30:6 .

จากความจำเป็นและมูลเหตุจูงใจในการที่ต้องเลือกปฏิบัติ เพราะฉะนั้นถ้าหากมีการกล่าวอ้างที่มีเหตุผลพอสมควรคืออยู่บนพื้นฐานที่มีเหตุผลพอสมควรที่ซึ่งไม่มีมูลเหตุจูงใจมาจากความไม่สุจริตและมีความจำเป็นที่ต้องกระทำเพื่อให้การฟื้นฟูกิจการประสบผลสำเร็จ ก็ถือว่าไม่เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ยกตัวอย่างเช่นในคดีหนึ่งซึ่งศาลได้วางหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบได้สวนไว้ 4 ส่วนด้วยกันภายหลังจากที่ได้พิจารณาข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ทั้งหมดดังต่อไปนี้คือ

1. การเลือกปฏิบัตินั้นได้รับการสนับสนุนโดยอยู่บนพื้นฐานอันมีเหตุสมควรหรือไม่
2. ลูกหนี้สามารถทำให้แผนได้รับการยืนยันและดำเนินการต่อไปโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติหรือไม่
3. การเลือกปฏิบัตินั้นได้เสนอโดยสุจริตหรือไม่
4. มีการปฏิบัติต่อชั้นของสิทธิเรียกร้องที่ถูกเลือกปฏิบัติอย่างไร¹

นอกจากนี้จะเห็นว่าในการเสนอให้มีเลือกปฏิบัติในหลายๆคดีนั้น ผู้เสนอแผนมักจะเสนอให้มีการชำระหนี้ในจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เท่ากันโดยอยู่บนพื้นฐานของการได้รับชำระคืนตามส่วนของสิทธิเรียกร้องที่ได้รับอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ แต่มีความแตกต่างกันในเงื่อนไขของการชำระคืน เช่น แม้จะกำหนดให้เจ้าหนี้การค้าได้รับชำระหนี้ในจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เท่ากับเจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มอื่นก็ตาม แต่ได้มีการกำหนดเงื่อนไขให้เจ้าหนี้การค้าได้รับชำระหนี้ก่อนและในระยะเวลาที่เร็วกว่า เช่นนี้แม้จะถือเป็นการเลือกปฏิบัติ แต่ก็เป็นการยากที่จะกล่าวว่าเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากเจ้าหนี้การค้านี้ถือว่ามีความสำคัญต่อลูก

---

¹ In re 11,111, Inc., 117 B.R. 471 (Brktcy. D. Minn. 1990). cited in Carl Felsenfeld .Bankruptcy.p.205.and In Re Woff, 22 B.R. at 512, 9 BCD at 452 .cited in James F. Queenan, Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger . Chapter 11 Theory and Practice A guide to Reorganization . p. 31:11.

หนี้ในการที่ลูกหนี้จะดำเนินกิจการตามปกติต่อไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอให้เจ้าหนี้กลุ่มนี้ได้รับชำระหนี้ตามกำหนดเวลาโดยอาจเสนอให้ได้รับชำระตามระยะเวลาเครดิตที่ได้เคยตกลงไว้ ดังนั้นจึงถือว่ามีเหตุผลสมควรที่จะแยกชั้นของเจ้าหนี้การค้ำออกมาและกำหนดเงื่อนไขในการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เหล่านี้ที่เร็วกว่าเจ้าหนี้ชั้นอื่นๆ

(3) แผนต้องมีความยุติธรรมและเป็นธรรม (fair and equitable) ต่อชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบที่ไม่ได้ยอมรับแผน ซึ่งในการพิจารณานี้จะมีขอบเขตครอบคลุมที่กว้างขวางกว่าหลักเกณฑ์ในเรื่องการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งกฎหมายได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการพิจารณาเอาไว้โดยแยกพิจารณาออกเป็น 3 กรณี ได้แก่ กรณีสิทธิเรียกร้องอันมีหลักประกัน กรณีสิทธิเรียกร้องที่ไม่มีหลักประกัน และ กรณีส่วนได้เสียอื่นๆ เพื่อที่แผนจะได้มีลักษณะที่ยุติธรรมและเป็นธรรม ซึ่งถ้าหากแผนไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เหล่านี้ก็ถือว่าแผนไม่มีความยุติธรรมและไม่เป็นธรรม

1. กรณีสิทธิเรียกร้องอันมีหลักประกัน (secured claim) ซึ่งในการพิจารณาว่าชั้นของสิทธิเรียกร้องอันมีหลักประกันที่ได้รับผลกระทบจากแผนจะมีความยุติธรรมและเป็นธรรมหรือไม่นั้น อย่างน้อยแผนต้องเข้าหลักเกณฑ์อันใดอันหนึ่งใน 3 หลักเกณฑ์นี้ คือ

(ก) เรื่องการสงวนไว้ซึ่งสิทธิยึดหน่วงและการชำระหนี้ที่ผิดผ่อนออกไป โดยแผนต้องกำหนดให้สิทธิยึดหน่วงในหลักประกันของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องในชั้นนั้นจะต้องยังคงมีอยู่เต็มตามจำนวนมูลค่าหลักประกันไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะยังคงอยู่กับลูกหนี้หรือโอนไปยังบุคคลอื่นแล้วก็ตาม และนอกจากนี้ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องในชั้นนั้นแต่ละคนจะต้องได้รับชำระหนี้ด้วยเงินสดตามเวลาที่ผิดผ่อนออกไปอย่างน้อยที่สุดเต็มตามจำนวนสิทธิเรียกร้องที่ได้รับอนุญาตให้ได้รับชำระและอย่างน้อยที่สุดเท่ากับจำนวนมูลค่าของหลักประกัน ณ วันที่แผนมีผลบังคับใช้ รวมทั้งค่าเสียหายในกรณีที่มีการผ่อนชำระออกไปด้วย

- (ข) เรื่องการขายทรัพย์สินโดยปลอดหรือปราศจากสิทธิยึดเหนี่ยว ถ้าลูกหนี้ต้องการขายทรัพย์สินโดยปลอดหรือปราศจากสิทธิยึดเหนี่ยวเพื่อที่สิทธิยึดเหนี่ยวจะได้ไม่ตกติดไปกับทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันหรือถูกสงวนไว้ตามหลักเกณฑ์อันแรกทีกล่าวมาแล้วนั้น ลูกหนี้ก็มีอำนาจที่จะขายทรัพย์สินโดยปลอดหรือปราศจากสิทธิยึดเหนี่ยวได้ภายใต้มาตรา 363 (k) ที่ซึ่งกำหนดให้ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องอันมีหลักประกันนั้นสามารถเข้าประมูลในการขายทรัพย์สินนั้นได้ และถ้าผู้ทรงสิทธิเรียกร้องอันมีประกันนั้นซื้อทรัพย์สินนั้นก็สามรถหักกลบลบหนี้สิทธิเรียกร้องกับราคาซื้อทรัพย์สินได้
- (ค) เรื่องการให้ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องอันมีประกันนั้นได้รับสิทธิอย่างอื่นที่เท่าเทียมกันกับหลักประกัน ซึ่งถือเป็นหลักเกณฑ์ที่กว้างที่ให้คุณยพิจารณาแก่ศาลในการยอมรับวิธีปฏิบัติอย่างอื่นต่อผู้ทรงสิทธิเรียกร้องอันมีหลักประกันโดยเป็นหลักประกันว่าผู้ทรงสิทธิเรียกร้องนั้นจะได้รับสิทธิอย่างอื่นที่เท่าเทียมกับสิทธิเรียกร้องของตน

2. กรณีสิทธิเรียกร้องที่ไม่มีหลักประกัน (unsecured claim) ซึ่งในการพิจารณาว่าชั้นของสิทธิเรียกร้องอันไม่มีหลักประกันที่ได้รับผลกระทบและไม่ยอมรับแผนจะมีความยุติธรรมและเป็นธรรมหรือไม่นั้น อย่างน้อยแผนต้องเข้าหลักเกณฑ์อันใดอันหนึ่งใน 2 หลักเกณฑ์นี้ คือ

- (ก) เรื่องการได้รับชำระหนี้ตามจำนวนของสิทธิเรียกร้องที่ได้รับอนุญาตให้ได้รับชำระ โดยแผนต้องกำหนดให้ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องแต่ละคนในชั้นนั้นได้รับทรัพย์สินที่มีมูลค่า ณ วันที่แผนมีผลบังคับใช้ โดยมีมูลค่าเท่ากับจำนวนสิทธิเรียกร้องที่ได้รับอนุญาตให้ได้รับชำระและถ้าหากมีการชำระตามเวลาที่ผ่อนออกไปจำนวนที่แบ่งชำระต้องมีจำนวนเท่ากันและเต็มตามจำนวนของสิทธิเรียกร้องรวมทั้งดอกเบี้ยด้วย
- (ข) เรื่องการได้รับทรัพย์สินหรือคงไว้ซึ่งทรัพย์สินของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่อยู่ในลำดับต่ำกว่าชั้นของสิทธิเรียกร้องที่ไม่มีประกันที่ได้รับผลกระทบและไม่เห็นชอบด้วยกับแผน โดยแผนต้องไม่กำหนดให้ทรัพย์สินแก่ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือส่วนได้เสียที่อยู่ใน

ลำดับต่ำกว่าชั้นของสิทธิเรียกร้องที่ไม่มีประกันที่ได้รับผลกระทบและไม่เห็นชอบด้วยกับแผน ตรงนี้เป็นไปตามหลักที่เรียกว่า หลักการชำระหนี้ตามลำดับชั้น (absolute priority rule) ซึ่งกำหนดให้ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่อยู่ในลำดับชั้นที่สูงกว่า (senior classes) ได้รับชำระหนี้เต็มก่อนและผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่อยู่ในลำดับชั้นที่ต่ำกว่า (junior classes) จะได้รับชำระหนี้ในส่วนที่เหลือ เพราะฉะนั้นถ้าหากชั้นที่ไม่ยอมรับแผนและอยู่ในลำดับที่สูงกว่าไม่ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน แผนจะได้รับการยืนยันได้ก็ต่อเมื่อถูกหย่อนยอมที่จะตัดสิทธิของชั้นผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับชำระหนี้ต่ำกว่าทั้งหมด คือหากชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ไม่มีประกันที่ได้รับผลกระทบและไม่ยอมรับแผนได้รับชำระไม่เต็มจำนวนหรือไม่ได้รับชำระเลย เช่นนี้ชั้นของผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่อยู่ต่ำกว่าก็ไม่มีสิทธิได้รับชำระเลยเช่นกัน

3. กรณีผู้มีส่วนได้เสีย (interests) ก็มีหลักในการพิจารณาเช่นเดียวกับกรณีของสิทธิเรียกร้องในหนี้ไม่มีประกัน ซึ่งในการพิจารณาว่าชั้นของผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบและไม่ยอมรับแผนจะมีความยุติธรรมและเป็นธรรมหรือไม่นั้น อย่างน้อยแผนต้องเข้าหลักเกณฑ์อันใดอันหนึ่งใน 2 หลักเกณฑ์นี้ คือ

(ก) เรื่องการได้รับชำระหนี้ตามจำนวนของสิทธิเรียกร้องที่ได้รับอนุญาตให้ได้รับชำระ โดยแผนต้องกำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียแต่ละคนในชั้นนั้นได้รับทรัพย์สินที่มีมูลค่า ณ วันที่แผนมีผลบังคับใช้ โดยมีมูลค่าเท่ากับจำนวนสูงสุดของจำนวนสิทธิเรียกร้องที่ได้รับอนุญาตให้ได้รับชำระของบุริมสิทธิที่กำหนดไว้อย่างแน่นอนจากการชำระบัญชี (a fixed liquidation preference) ที่ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียแต่ละคนมีสิทธิได้รับ หรือของราคาไถ่ถอนที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน (a fixed redemption price) ที่ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียแต่ละคนมีสิทธิได้รับ ในกรณีที่ไม่มีบุริมสิทธิที่กำหนดจำนวนแน่นอนหรือไม่มีการกำหนดราคาไถ่ถอนที่แน่นอน แผนก็ต้องจัดให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทรัพย์สินที่มีมูลค่าปัจจุบันเท่ากับมูลค่าของส่วนได้เสียดังกล่าว

(ค) แผนต้องไม่กำหนดให้ทรัพย์สินแก่ผู้มีส่วนได้เสียที่อยู่ในลำดับชั้นต่ำกว่าชั้นของผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบและไม่เห็นชอบด้วยกับแผน¹

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆที่ศาลอาจนำมาพิจารณาประกอบและเป็นข้อสรุปเพิ่มเติมอีกว่าแผนยังคงมีความไม่ยุติธรรมและไม่เป็นธรรมอีกหรือไม่ เช่น เรื่องหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหนี้ เรื่องหลักความเป็นไปได้ของแผน เรื่องจำนวนของสิทธิเรียกร้องในแต่ละชั้นซึ่งจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำมาพิจารณาประกอบว่าชั้นของสิทธิเรียกร้องนั้นควรจะได้รับการชำระหนี้ในระยะเวลาที่เร็วหรือช้าแค่ไหน เรื่องการปฏิบัติต่อเจ้าหนี้รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการชำระหนี้ หรือ เรื่องอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับมาพิจารณาประกอบ ตัวอย่างเช่น แผนกำหนดค่าให้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้จำนวน 178,000 \$ต่อเดือน แต่กิจการมีรายได้เพียงแค่ 87,000 \$ต่อเดือน ซึ่งก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ศาลจะนำมาพิจารณาประกอบและอาจถือว่าแผนนี้มีความไม่ยุติธรรมและเป็นธรรมได้

3.4.3 กระบวนการในการพิจารณาเพื่อยืนยันแผน²

ภายหลังจากที่ศาลได้มีการบอกกล่าวแล้ว³ กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องทำการพิจารณาเพื่อยืนยันแผน ซึ่งกฎหมายใช้คำว่า " after notice , the court shall hold a hearing on confirmation of a plan "⁴ ไม่ใช่คำว่า " after notice and a hearing " ซึ่งในกรณีหลังนี้กฎหมายกำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะดำเนินการใดๆโดยไม่ต้องพิจารณาก็ได้ถ้าหากว่าได้มีการบอกกล่าวที่เหมาะสมถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วและไม่มีคู่ความผู้มีส่วนได้เสียยื่นร้องขอให้ทำการพิจารณาเข้ามาภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งการงดเว้นไม่ทำการพิจารณานั้นจึงมักเป็นเรื่องที่ไม่มีผู้ใดโต้แย้งคัดค้านเข้ามา⁵ ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีที่กฎหมายกำหนดห้ามไม่ให้ผู้เสนอแผนดำเนินการชักชวนเจ้าหนี้ให้ลงมติยอมรับแผนเว้นเสียแต่จะได้มีการส่งเอกสาร

¹ Brain A. Brum . Bankruptcy and Debtor/Creditor. P. 460-464

² Fed. R. Bankr.P. 3017-3020

³ Fed. R. Bankr. P. 2002(b) กำหนดให้ต้องบอกกล่าวทางจดหมาย (by mail) ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 25 วัน ให้แก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ และ ผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆทราบถึงกำหนดระยะเวลาที่จะยื่นคำคัดค้านการยืนยันแผนและวันที่และเวลาที่ศาลนัดพิจารณาเพื่อยืนยันแผน

⁴ 11 U.S.C. S. 1128 (a)

⁵ 11 U.S.C. S. 102 (1)

เปิดเผยข้อมูล (the disclosure statement) ที่ได้รับการยอมรับจากศาลภายหลังจากที่ได้มีการบอกกล่าวและพิจารณาแล้ว (after notice and a hearing) ว่าเป็นเอกสารเปิดเผยข้อมูลที่มีลักษณะเป็นข้อมูลที่เพียงพอแล้ว เพราะฉะนั้นในกรณีตัวอย่างนี้ศาลจึงอาจมีคำสั่งยอมรับเอกสารเปิดเผยข้อมูลนี้โดยไม่ต้องทำการพิจารณาถ้าหากไม่มีผู้ใดยื่นคำคัดค้านเข้ามาภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตามในบางครั้งศาลอาจปฏิเสธที่จะใช้อำนาจนี้และทำการยกขึ้นพิจารณาเองถ้าหากว่าในคดีนั้นไม่มีคณะกรรมการเจ้าหนี้หรือกรณีที่แผนเสนอให้มีผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าหนี้เป็นจำนวนมาก¹ เพราะฉะนั้นศาลจึงต้องทำการนัดพิจารณาเพื่อยืนยันแผนแม้ว่าจะไม่มีผู้ใดคัดค้านเข้ามาภายในกำหนดระยะเวลาหรือแม้ว่าจะมีผู้คัดค้านเข้ามาในเงื่อนไขบางประเด็นเท่านั้นก็ตาม ซึ่งจะเห็นได้จากการที่กฎหมายมาตรา 1129 บัญญัติว่าศาลจะยืนยันแผนได้ก็ต่อเมื่อแผนมีลักษณะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ ซึ่งก็มีข้อสรุปที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันที่แสดงให้เห็นว่าศาลมีอำนาจหรือมีดุลยพินิจที่จะพิจารณาว่าแผนมีลักษณะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ทั้งหมดที่กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาเพื่อยืนยันแผนหรือไม่² และแม้ว่าจะมีกรณีที่กฎหมายกำหนดว่า ศาลอาจมีคำสั่งยืนยันแผนภายหลังจากที่ได้มีการบอกกล่าวและนัดพิจารณาแล้ว โดยกฎหมายใช้คำว่า “after notice and a hearing” ถ้าหากว่าเป็นกรณีที่ไม่มีผู้ใดยื่นคัดค้านแผนเข้ามาภายในกำหนดเวลา ศาลก็อาจตัดสินได้ว่าแผนนั้นได้มีการเสนอโดยสุจริตและไม่มีวิธีการที่เป็นการต้องห้ามโดยกฎหมายโดยไม่ต้องได้รับพยานหลักฐานได้อีก³ ดัง

¹ James F. Queenan, Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger . Chapter 11 Theory and Practice A Guide to Reorganization . p. 30 : 130 .

² ตัวอย่างเช่น In re Williams, 850 F.2d 250 (5th Cir. 1988) ; In re Rohnert Park Auto Parts, Inc., 113 B.R. 610 (9th Cir. Bap 1990) ; In re Nikron, Inc., 27 B.R. 773, 10 BCD 335 (E.D. Mich. 1983); In re Mcorp. Fin., Inc., 137 B.R. 219 (Bankr. S.D. Tex. 1992) ; In re Laurel Glen Apartments, 139 B.R. 199 (bankr. S.D. Ohio 1991) cited in James F. Queenan , Philip J. hendel and Ingrid M. Hillinger . Chapter 11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization . p. 30: 131

³ Fed. R. Bankr. P. 3020 (b) (2) States that “ Hearing. The court shall rule on confirmation of the plan after notice and a hearing as provided in Rule 2002 . If no objection is timely filed , the court may determine that the plan has been proposed in good faith and not by any means forbidden by law without receiving evidence on such issues . “

นั้นเมื่อพิจารณาแล้วจึงอาจมีความหมายโดยปริยายว่าไม่จำเป็นต้องมีการนัดพิจารณาก็ได้ถ้าหากไม่มีผู้ใดยื่นคัดค้านการยื่นยื่นแผนเข้ามา แต่อย่างไรก็ตามการตีความเช่นนี้ก็จะต้องถูกเพิกเฉยเสียเนื่องจากว่าประมวลกฎหมาย (Code) มีศักดิ์หรือฐานะที่ใหญ่กว่าและควบคุมเหนือข้อกำหนดล้มละลาย (The Bankruptcy Rules) ¹ ดังนั้น Bankruptcy Rules 3020 จึงถือเป็นเพียงการกำหนดให้แนวทางแก่ศาลที่จะทำการพิจารณาให้บรรลุผลเช่นใดถ้าหากมีกรณีที่ไม่มีผู้ใดยื่นคัดค้านเข้ามา และหากตีความอีกด้านหนึ่งหลักเกณฑ์นี้ก็ถือเป็นการแนะนำแก่ศาลให้ยังคงต้องได้รับพยานหลักฐานว่าแผนมีลักษณะเข้าตามหลักเกณฑ์ข้ออื่นๆทั้งหมดที่กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาก่อนมีคำสั่งยื่นแผน

ยกตัวอย่างเช่น กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลต้องพิจารณาว่าแผนมีลักษณะที่เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดที่ 11 หรือไม่ ² ซึ่งในการพิจารณาวินิจฉัยว่าแผนมีลักษณะที่เข้าตามหลักเกณฑ์อันนี้หรือไม่นั้นศาลมีความจำเป็นต้องเปรียบเทียบเนื้อหาของแผนกับหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดบังคับให้แผนต้องมีเนื้อหาอะไรบ้าง ³ หรือกรณีที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลต้องพิจารณาว่าผู้เสนอแผนมีลักษณะที่เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดที่ 11 หรือไม่ เช่นผู้เสนอแผนต้องมีได้ชักชวนให้ลงมติยอมรับแผนก่อนที่เอกสารเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับ การยอมรับจากศาลจะได้ถูกส่งไป เป็นต้น ซึ่งในหลายครั้งที่ศาลมักเรียกร้องพยานหลักฐานในการพิจารณาแม้ว่าจะไม่มีผู้ใดคัดค้านก็ตามในการพิจารณาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์เรื่องผลประโยชน์ที่ดีที่สุดแก่เจ้าหนี้ว่าหากเมื่อมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ หรือ ในการพิจารณาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์เรื่องความเป็นไปได้ของแผน ⁴

¹ 11 U.S.C. S.2075 states that “ Such rules shall not abridge , enlarge or modify any substantive right . “

² 11 U.S.C. S. 1129(a)(1)

³ 11 U.S.C. S. 1123

⁴ ตัวอย่างเช่นในคดี Laurel Glen Apartments,139 B.R. 199 (bankr.S.D. Ohio1991) cited in James F. Queenan , Philip J. Hindel and Ingrid M. Hillinger . Chapter 11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization.p.30:132.

เพราะฉะนั้นในการพิจารณาเพื่อยืนยันแผน ผู้เสนอแผนจึงมีหน้าที่นำสืบหรือภาระการพิสูจน์ (burden of proof) ไม่ว่าจะ เป็นหน้าที่ในการเสนอพยานหลักฐาน (burden of producing evidence) และหน้าที่ที่จะต้องนำพยานหลักฐานมาสืบให้สมเพื่อให้ศาลเชื่อว่าแผนมีลักษณะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ (burden of proof in the sense of the risk of non persuasion) ¹

แต่อย่างไรก็ตามในศาลบางศาลอาจอนุญาตให้ผู้เสนอแผนใช้ข้อมูลของศาลและไม่ได้กำหนดให้ต้องแสดงพยานหลักฐานใดๆเพิ่มเติมในการพิจารณาแผนอีกแต่อย่างใด ² นอกจากนี้มีข้อยกเว้นในกรณีการพิจารณาแผนตามหลักเกณฑ์ในเรื่องความสุจริตในการเสนอแผน ³ ซึ่งหากไม่มีผู้ใดยื่นคัดค้านแผนภายในระยะเวลาที่กำหนดในเรื่องความสุจริต ศาลก็มีอำนาจที่จะวินิจฉัยโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยพยานหลักฐานมาแสดงให้เห็นถึงความสุจริตตามหลักเกณฑ์ในข้อนี้แต่อย่างใด

¹ ตัวอย่างเช่น คดี Acequia, Inc., 787 F.2d 1352 (9th Cir. 1986); คดี Featherworks Corp., 25 B.R. 634, 642 (Bankr. E.D.N.Y. 1982) ซึ่งผู้เสนอแผนมีภาระการพิสูจน์ที่จะต้องแสดงพยานหลักฐานให้เห็นว่าแผนมีลักษณะที่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย cited in Collier on Bankruptcy, 15th ed. (n.p. : Matthew Bender & Company, 2000) p.2. Available from Lexis-Nexis Internet Search.

² ตัวอย่างเช่น คดี Gulfstar Indus., 236 B.R. 75, 77 (M.D. Fla. 1999) ; คดี Chandler Airpark Joint Venture 1, 163 B.R. 566, 569 (Bankr. D. Ariz. 1992) ซึ่งผู้เสนอแผนไม่ได้มีการเสนอหรือแสดงพยานหลักฐานหรือพยานบุคคลเพื่อสนับสนุนให้มีการยืนยันแผน นอกจากเอกสารเปิดเผยข้อมูลที่ศาลได้ยอมรับแล้ว เพราะฉะนั้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อยืนยันแผนจึงอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่จำกัด cited in Collier on Bankruptcy, 15th ed. (n.p.: Matthew Bender & Company, 2000) p.3. Available from Lexis-Nexis Internet Search.

³ 11 U.S.C. S. 1129(a)(3)

ซึ่งในบางสถานการณ์ผู้เสนอแผนมีภาระการพิสูจน์ว่าแผนมีลักษณะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้โดยมีภาระการพิสูจน์ในระดับที่ต้องทำให้เห็นว่าพยานหลักฐานนั้นมีความน่าเชื่อถือกว่าหรือมีน้ำหนักมาสนับสนุนที่น่าเชื่อถือกว่า (a preponderance of evidence) * และในกรณีที่หากมติยอมรับแผนไม่ได้เป็นไปโดยเอกฉันท์ คือ ในกรณีที่ชั้นของเจ้าหน้าที่หรือผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบไม่ได้ให้การยอมรับแผนครบทุกชั้น เช่นนี้ผู้เสนอแผนก็ต้องพิสูจน์หรือแสดงให้เห็นว่าแผนมีลักษณะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ในเรื่องการยืนยันแผนภายใต้วิธีการยืนยันแผนโดยการบังคับที่เรียกว่า “ Cram Down “ ด้วย ซึ่งก็มีหลายกรณีที่ศาลกำหนดมาตรฐานการพิสูจน์พยานหลักฐานในระดับที่ผู้เสนอแผนนั้นต้องเสนอพยานหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถืออย่างชัดเจน (clear and convincing evidence) ในกรณีที่มีการพิจารณาเพื่อยืนยันแผนโดยการบังคับที่เรียกว่า “ Cram Down “ นอกจากนี้ศาลบางศาลยังแนะนำว่ามาตรฐานการพิสูจน์พยานหลักฐานให้อยู่ระดับที่ต้องมีความน่าเชื่อถืออย่างชัดเจนนี้ควรที่จะนำมาบังคับใช้ในการพิจารณาเพื่อยืนยันแผนตามหลักเกณฑ์ในกรณีปกติด้วย

---

* จะเห็นว่าระดับของภาระการพิสูจน์ตามหลักทั่วไปของกฎหมายลักษณะพยานที่ใช้อยู่ในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์นั้นมีอยู่ 4 ระดับ ได้แก่

- (1) ภาระการพิสูจน์ให้เห็นถึงมูลคดี ซึ่งตรงกับหลักคอมมอนลอว์ในเรื่อง prima facie case ซึ่งภาระการพิสูจน์ในระดับนี้ตามกฎหมายไทยได้แก่ภาระการพิสูจน์ของโจทก์ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องในคดีอาญา หรือภาระการพิสูจน์ของความฝ่ายที่ร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 155
- (2) ภาระการพิสูจน์ให้เห็นถึงพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือกว่า ซึ่งตรงกับหลักคอมมอนลอว์ในเรื่อง preponderance of evidence ซึ่งหมายถึงการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งสองฝ่าย ซึ่งถือเป็นภาระการพิสูจน์ที่ใช้กันมากที่สุดโดยเฉพาะในคดีแพ่ง ซึ่งเป็นการชั่งน้ำหนักคำพยานว่าฝ่ายใดจะน่าเชื่อถือกว่ากัน
- (3) ภาระการพิสูจน์ว่าพยานหลักฐานนั้นมีความน่าเชื่อถืออย่างชัดเจน ตรงกับหลักกฎหมายลักษณะพยานของคอมมอนลอว์เรื่อง clear and convincing evidence ซึ่งจะใช้ในคดีประเภทคำร้องขอฝ่ายเดียว ซึ่งในกฎหมายไทยยังไม่ปรากฏชัดถึงหลักในเรื่องนี้
- (4) ภาระการพิสูจน์ให้ได้ความชัดเจนจนปราศจากข้อสงสัยตามสมควร ตรงกับหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ในเรื่อง proof of beyond a reasonable doubt ซึ่งถือเป็นหลักสำคัญในการสืบพยานของโจทก์ในคดีอาญาเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลย

เพราะฉะนั้นผู้พิพากษาจึงอำนาจอิสระหรือมีดุลยพินิจที่จะตรวจสอบแผนและเพื่อเป็นการรับรองว่าแผนนั้นมีลักษณะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ และหากเป็นกรณีที่มีการร้องขอให้พิจารณาเพื่อยืนยันแผนโดยวิธีการบังคับที่เรียกว่า “ Cram Down “ เช่นนี้ศาลต้องพิจารณาแผนถึงข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆในคดีเพื่อที่วินิจฉัยว่าแผนมีความยุติธรรมและเป็นธรรมแก่ชั้นของเจ้าหนี้ที่ไม่ได้ให้การยอมรับแผนหรือไม่ ดังนั้นในการพิจารณาแผนศาลจึงไม่ได้มีบทบาทในแง่ที่เรียกว่า “ passive “ แต่ศาลมีอำนาจอย่างกว้างขวางที่จะรับฟังพยานหลักฐานที่เสนอมาโดยคู่ความและมีดุลยพินิจในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานได้อย่างเต็มที่ โดยศาลจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสืบพยาน ถึงแม้ว่าคู่ความจะนำเสนอพยานหลักฐานต่อศาล แต่ศาลก็สามารถสั่งให้มีการสืบพยานเพิ่มเติมได้อีก เพราะฉะนั้นหน้าที่ของศาลในกรณีนี้จึงไม่เหมือนเช่นในกรณีปกติทั่วไป ดังนั้นภายใต้ข้อเท็จจริงต่างๆผู้พิพากษาจะต้องประเมินหรือชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเมื่อผู้เสนอแผนได้ดำเนินการพิสูจน์หรือนำสืบพยานหลักฐานต่างๆ ซึ่งมีภาระการพิสูจน์อย่างน้อยที่สุดต้องประกอบไปด้วยภาระหน้าที่ในการเสนอพยานหลักฐาน (burden of producing evidence) และหน้าที่ที่จะต้องนำพยานหลักฐานมาสืบให้สมเพื่อให้ศาลเชื่อว่าแผนมีลักษณะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ (burden of persuasion) เพราะฉะนั้นผู้เสนอแผนจะต้องเสนอพยานหลักฐานให้เข้าตามหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อยืนยันแผนในแต่ละอัน แต่อย่างไรก็ตามศาลอาจไม่จำเป็นต้องค้นหาข้อเท็จจริงในแต่ละรายการก็ได้ แต่ส่วนมากผู้เสนอแผนจะต้องทำให้ศาลเชื่อว่าพยานหลักฐานนั้นมีคุณค่าหรือน้ำหนักน่าเชื่อถือ โดยส่วนใหญ่แล้วผู้พิพากษามีอำนาจโดยกว้างขวางในการเข้ามามีบทบาทในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในเรื่องการพิจารณาความเป็นไปได้ของแผน ซึ่งในหลายกรณีที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนที่อยู่บนสมมติฐานที่ไม่มีความเป็นไปได้ อำนาจโดยกว้างขวางของผู้พิพากษานี้ในบางกรณีจึงไม่อาจถูกชักจูงโดยพยานหลักฐานที่อ่อนหรือไม่มีน้ำหนัก¹

นอกจากนี้ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งยืนยันแผน ศาลอาจมีคำสั่งให้มีการฝากเงินไว้กับ trustee หรือ ลูกหนี้ (debtor in possession) โดยพิจารณาถึงเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแผนที่กำหนดให้มีการต้องชำระเมื่อศาลมีคำสั่งยืนยันแผนซึ่งเงินที่ฝากนี้จะถูกฝากอยู่ในบัญชีพิเศษที่มีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในการชำระหนี้² ซึ่งการที่ลูกหนี้สามารถฝากเงินไว้ในบัญชีพิเศษเช่นนี้ก็

¹ Collier on Bankruptcy . 15th ed .(n.p. : Matthew Bender&Company,2000) p.2 . Avialable from Lexis-Nexis Internet Search .

² Fed. R. Bankr. P. 3020 (a)

ถือเป็นข้อพิสูจน์อันหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของแผนที่ถูกห็นว่ามีศักยภาพที่จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ตั้งแต่เริ่มต้น¹

3.5 การขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผน²

ในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนนั้น กฎหมายกำหนดให้อำนาจแก่ผู้เสนอแผนที่จะขอแก้ไขแผนได้โดยอาจจะยื่นก่อนหรือหลังจากที่ศาลยืนยันแผน (confirmation) ซึ่งในการแก้ไขแผนนั้นก็ต้องเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 1122 และ มาตรา 1123 ที่ซึ่งกฎหมายกำหนดให้แผนต้องเข้าหลักเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมายกำหนดไว้ และ เอกสารที่เปิดเผยข้อมูลก็ต้องได้รับการอนุมัติจากศาลและทำการเผยแพร่แจกจ่ายแผนฉบับที่แก้ไขแล้วให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 1125 ด้วย นอกจากนี้ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียผู้ซึ่งได้ลงมติยอมรับหรือปฏิเสธแผนฉบับเดิมที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขนั้นจะถูกละทิ้งว่าได้ออกเสียงลงมติในแผนฉบับที่แก้ไขโดยไปในแนวทางเดียวกันกับแผนฉบับเดิมที่เคยออกเสียงลงมติไว้แล้ว เว้นเสียแต่ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียจะลงมติเป็นอย่างอื่น ดังนั้นในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนนั้น จึงแยกพิจารณาออกได้เป็น 2 กรณี คือ

3.5.1 การขอแก้ไขแผนก่อนการยืนยันแผน³

ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งยืนยันแผนนั้น กฎหมายได้กำหนดให้อำนาจแก่ผู้เสนอแผนที่จะยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนต่อศาลในเวลาใดก็ได้ก่อนที่จะมีการยืนยันแผน(at anytime before confirmation) แม้ว่าแผนนั้นจะได้รับการยอมรับมาแล้วจากที่ประชุมเจ้าหนี้⁴ ซึ่งเป็นการให้ความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนซึ่งอยู่ในจุดที่อาจจะไม่ได้รับการยอมรับได้และเพื่อดำเนินการแก้ไขแผนให้อยู่ในระดับที่จะได้รับการยอมรับมากขึ้น ดังนั้นหลังจากที่ศาลพิจารณาแล้วและพบว่าแผนที่ขอแก้ไขนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อเจ้าหนี้ที่ไม่ให้การ

¹ James F. Queenan , Philip J. Hendel and Ingrid M. Hillinger. Chapter 11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization. p.30:131.

² 11 U.S.C. S. 1127

³ 11 U.S.C. S. 1127(a)

⁴ Fed.R.Bankr.P.3019

ยอมรับแผนที่แก้ไข แผนที่ขอแก้ไขนั้นก็จะต้องถือว่าได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ทั้งหมดที่ได้ให้การยอมรับแผนมาก่อนหน้านี้¹

3.5.2 การขอแก้ไขแผนภายหลังการยืนยันแผน²

การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนในช่วงหลังจากที่ศาลมีคำสั่งยืนยันแผนแล้วนั้นจะมีความยุ่งยากมากกว่า โดยกฎหมายได้กำหนดข้อจำกัดในการขอแก้ไขแผนภายหลังจากศาลยืนยันแผนไว้หลายประการ ซึ่งการขอแก้ไขนั้นจะต้องดำเนินการก่อนที่จะมีการดำเนินการหรือปฏิบัติการตามแผนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ (before substantial consummation of a plan) เช่น ก่อนที่จะมีการโอนทรัพย์สินทั้งหมดหรือทรัพย์สินอันเป็นสาระสำคัญทั้งหมดของลูกหนี้ หรือ ก่อนที่ลูกหนี้หรือทายาทจะเข้ารับเอาธุรกิจ หรือ ก่อนที่จะมีการจัดการทรัพย์สินทั้งหมดหรือที่เป็นส่วนสำคัญทั้งหมดของลูกหนี้ให้เป็นที่ไปตามแผน หรือ ก่อนที่จะมีการเริ่มการแบ่งทรัพย์สินภายใต้แผน อีกทั้งแผนที่ขอแก้ไขภายหลังจากที่มีการยืนยันแผนแล้วนั้นจะไม่ถูกต้องว่าเป็นแผนโดยอัตโนมัติ จึงเห็นว่ามีแตกต่างจากการขอแก้ไขแผนก่อนมีการยืนยันแผน เพราะฉะนั้นแผนที่ขอแก้ไขซึ่งจะได้รับการยอมรับจากศาลนั้นจะต้องมีการบอกกล่าวผู้มีส่วนได้เสียและทำการพิจารณา อีกทั้งต้องมีการแสดงพยานหลักฐานต่างๆที่แสดงให้เห็นว่ามีพฤติการณ์ต่างๆที่จะรับรองหรือแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขแผน³

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Bankruptcy Basics: Reorganization Under The Bankruptcy Code, p.18 . Available from <http://sv.biz.findlaw.com/finance/bankbas5.html>

² 11 U.S.C. S. 1127(b)

³ Brain A. Brum . Bankruptcy and Debtor / Creditor, 2nd ed. p.450.

บทที่ 4

กระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลในประเทศไทย

4.1 การจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ

แผนฟื้นฟูกิจการถือเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งถือเป็นแนวทางในการจัดการกิจการและทรัพย์สินต่างๆของลูกหนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เสนอแนวทางการต่างๆในการแก้ไขปัญหาสภาพกิจการของลูกหนี้เพื่อให้กิจการสามารถดำรงอยู่รอดต่อไปและในขณะเดียวกันก็สามารถดำเนินการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ ดังนั้นในการจัดทำแผนจึงมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยผู้ทำแผนที่ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในกิจการของลูกหนี้อย่างแท้จริง

4.1.1 ผู้จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ

ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นั้นกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่มีสิทธิเป็นผู้เสนอแผนและจัดทำแผนเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหนี้และศาลนั้นต้องเป็นบุคคลที่ศาลแต่งตั้งขึ้น โดยกฎหมายกำหนดให้อำนาจแก่ศาลในการแต่งตั้งผู้ทำแผนขึ้นมา โดยผู้ทำแผนนั้นอาจเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคล เจ้าหนี้หรือผู้บริหารของลูกหนี้ก็ได้¹ ในทางปฏิบัติโดยส่วนใหญ่ผู้ทำแผนที่ศาลแต่งตั้งขึ้นมักอยู่ในรูปของนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาซึ่งมักจะเป็นผู้บริหารของลูกหนี้ ซึ่งมีบางกรณีที่ศาลแต่งตั้งผู้ทำแผนในรูปของคณะบุคคล นอกจากนี้ผู้ทำแผนนั้นจะมีจำนวนเท่าใดนั้นกฎหมายไม่ได้กำหนดเอาไว้ ดังนั้นจึงต้องขึ้นอยู่กับการพิจารณาและการใช้ดุลยพินิจของศาลตามข้อเท็จจริงในแต่ละคดีไป โดยส่วนใหญ่ผู้ทำแผนมักเป็นนิติบุคคลรายเดียวหรือบุคคลธรรมดาคนเดียว แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติก็มีบางกรณีที่ศาลได้มีการแต่งตั้งผู้ทำแผนให้ใช้อำนาจของผู้ทำแผนร่วมกันโดยอาจอยู่ในรูปของผู้ทำแผนที่เป็นนิติบุคคลหนึ่งร่วมกับอีกนิติบุคคลหนึ่ง² หรือผู้ทำแผนที่เป็นนิติบุคคลหนึ่งร่วมกับบุคคลธรรมดาใช้อำนาจเป็นผู้ทำแผนร่วมกัน³ ซึ่งสิ่งที่พึงพิจารณาคือว่าผู้ทำแผนที่ศาลแต่งตั้งให้ใช้อำนาจร่วมกันเหล่านี้อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/6 วรรคสอง

² อ้างถึง คดีหมายเลขดำที่ พ.9/42 คดีหมายเลขแดงที่ พ.11/42 ระหว่างธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอที่ 1 กับพวก กับบริษัทไทย-เยอรมัน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้

³ อ้างถึง คดีหมายเลขดำที่ พ.20/2542 คดีหมายเลขแดงที่พ.4/2543 บริษัท สามีคีสสาร (ดอกหญ้า) จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

ได้เนื่องจากอาจเกิดข้อขัดแย้งต่างๆในระหว่างผู้ทำแผนด้วยกันไม่ว่าจะเป็นแนวคิด หรือ การบริหารจัดการกิจการต่างๆของลูกหนี้ในระหว่างจัดทำแผน หรือผลประโยชน์ต่างๆ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจส่งผลกระทบต่อการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ทำให้เกิดความล่าช้าและ ไม่อาจจัดทำแผนฟื้นฟูที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและแนวทางในการจัดกิจการของลูกหนี้ได้ นอกจากนี้ยังอาจเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายแก่ลูกหนี้ที่ต้องรับภาระในการจ่ายค่าวิชาชีพแก่ผู้ทำแผนเพิ่มขึ้นด้วย

ดังนั้นผู้ที่จะเป็นผู้ทำแผนนั้นจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจในหลายๆด้านไม่ว่าจะเป็นในด้านกฎหมาย ด้านการเงิน ด้านการบัญชี ด้านการบริหาร ด้านการตลาด เป็นต้น เพราะผู้ทำแผนนั้นนอกจากจะมีหน้าที่ในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการแล้วยังมีหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ในระหว่างนี้ด้วย¹ นอกจากนี้จะเห็นว่าในปัจจุบันการขอใช้กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีจำนวนสูงขึ้น อีกทั้งมีการตั้งบริษัทผู้ประกอบวิชาชีพเข้ามาเป็นผู้ทำแผนเป็นจำนวนมาก หากแต่ไม่มีหลักเกณฑ์ในการควบคุมตรวจสอบและการพิจารณาแต่งตั้งไม่ว่าจะเป็นวิธีการจดทะเบียนการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแผนแต่อย่างใด แม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมที่จะออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการจดทะเบียนและคุณสมบัติของผู้ทำแผนไว้ก็ตาม² แต่ความเป็นจริงในขณะนี้ยังไม่มีการออกกฎกระทรวงในเรื่องนี้แต่อย่างใด แต่คงเพียงอยู่ในระหว่างดำเนินการจัดทำร่างกฎกระทรวงซึ่งก็ได้มีการเสนอแนวคิดและหลักการในประเด็นสำคัญดังนี้ คือ เรื่องวิธีการจดทะเบียนและเพิกถอนทะเบียนผู้ทำแผนโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลผู้ทำแผนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการตรวจสอบคุณสมบัติ การรับจดทะเบียน การออกใบอนุญาตให้เป็นผู้ทำแผนและการเพิกถอนทะเบียนผู้ทำแผน ตลอดจนออกข้อบังคับวางหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอลอกใบอนุญาตเป็นผู้ทำแผน เรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะขอจดทะเบียนเป็นผู้ทำแผน เรื่องการกำหนดให้ผู้ทำแผนต้องให้หลักประกันทั่วไปและหลักประกันเฉพาะคดีเพื่อประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าเป็นผู้ทำแผน³

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/24

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/16

³ บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวง ฉบับที่...(พ.ศ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

เพราะฉะนั้นในการที่ศาลจะแต่งตั้งผู้ทำแผนผู้ซึ่งจะมีคุณสมบัติที่เหมาะสมจะเป็นผู้จัดทำแผนของลูกหนี้จำเป็นต้องเป็นไปตามกลไกของการคัดเลือกตามกฎหมายจากการเสนอชื่อของผู้ร้องขอฟื้นฟูหรือผู้คัดค้านคำร้องขอฟื้นฟู ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้การร้องขอฟื้นฟูกิจการนั้นผู้ร้องขอจะต้องระบุในคำร้องขอโดยต้องเสนอชื่อและคุณสมบัติของบุคคลที่ผู้ร้องขอประสงค์ให้เป็นผู้ทำแผนพร้อมกับแนบหนังสือยินยอมของผู้ทำแผนมาด้วย หรือในกรณีที่มีการร้องคัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูที่ซึ่งผู้ร้องคัดค้านได้ร้องคัดค้านประเด็นเรื่องผู้ทำแผนด้วยนั้นผู้คัดค้านจะเสนอชื่อบุคคลที่ตนเห็นว่าสมควรเป็นผู้ทำแผนมาพร้อมกับคำคัดค้านด้วยหรือไม่ก็ได้ ซึ่งหากมีการเสนอชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนผู้คัดค้านก็ต้องเสนอหนังสือยินยอมของผู้ที่ตนได้เสนอชื่อให้เป็นผู้ทำแผนแนบเข้ามาพร้อมด้วย ซึ่งเมื่อมีการเสนอชื่อบุคคลที่จะเป็นผู้ทำแผนแล้วกฎหมายกำหนดให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาเพื่อมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน ซึ่งในการพิจารณาคำร้องขอฟื้นฟูกิจการนั้นหากไม่มีผู้ใดคัดค้านประเด็นเรื่องผู้ทำแผนก็ดี หรือ ไม่มีข้อเท็จจริงที่จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอนั้นไม่สมควรเป็นผู้ทำแผนก็ดี เช่นนี้ศาลมักจะมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนไปพร้อมกับคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการในวันเดียวกัน แต่หากเจ้าหนี้หรือลูกหนี้คัดค้านประเด็นเรื่องผู้ทำแผนซึ่งไม่ว่าจะมีการเสนอชื่อบุคคลอื่นเข้ามาเป็นผู้ทำแผนด้วยหรือไม่ก็ดี หรือ ศาลเห็นว่าบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอไม่สมควรเป็นผู้ทำแผนก็ดี เช่นนี้ศาลต้องมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเร็วที่สุดเพื่อพิจารณาเลือกว่าบุคคลใดสมควรเป็นผู้ทำแผน¹

จึงมีข้อพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ ศาลไม่อาจใช้ดุลยพินิจสั่งเป็นอย่างอื่นได้ เช่น หากศาลเห็นว่าบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอมานั้นไม่สมควรเป็นผู้ทำแผน แต่เห็นว่าบุคคลที่ผู้คัดค้านเสนอให้เป็นผู้ทำแผนนั้นสมควรและเหมาะสมที่จะเป็นผู้ทำแผนมากกว่า เช่นนี้ศาลจะสั่งให้บุคคลที่ผู้คัดค้านเสนอมานั้นเป็นผู้ทำแผนเลยไม่ได้ เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้อำนาจศาลที่จะสั่งได้เพียงกรณีเดียว คือศาลต้องมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเร็วที่สุดเพื่อพิจารณาเลือกว่าบุคคลใดสมควรเป็นผู้ทำแผน นอกจากนี้ถึงแม้ว่าในชั้นพิจารณาคำร้องขอฟื้นฟูกิจการนั้นแม้จะไม่มีผู้ใดคัดค้านประเด็นเรื่องผู้ทำแผนก็ตาม แต่ในการพิจารณาของศาลนั้นการที่ศาลจะพิจารณาสั่งโดยเห็นว่าบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอมานั้นยังไม่สมควรเป็นผู้ทำแผน เช่นนี้ในทางปฏิบัตินั้นการใช้ดุลยพินิจของศาลในกรณีเช่นนี้มักเกิดขึ้นน้อยเนื่องจากการการรับฟังข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ นั้นศาลก็มักจะได้รับฟังมาจากสำนวนความตามที่ผู้ร้องขอเสนอมานั้น อีกทั้งเรายังไม่มีกฎเกณฑ์หรือองค์การในการควบคุมตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ทำ

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/17 วรรคหนึ่ง

แผนที่เป็นระบบชัดเจน เช่นนี้การที่ศาลจะสามารถไปตรวจสอบถึงคุณสมบัติของผู้ทำแผนได้อย่างแท้จริงเช่นนั้นคงเป็นไปได้ยาก

ดังนั้น กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเร็วที่สุดเพื่อพิจารณาเลือกว่าบุคคลใดสมควรเป็นผู้ทำแผน ในการเรียกประชุมเลือกผู้ทำแผนนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องโฆษณากำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและต้องแจ้งไปยังลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายตามบัญชีรายชื่อที่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เสนอต่อศาลและเจ้าหนี้อื่นเท่าที่ทราบด้วย และ ในการดำเนินการประชุมเจ้าหนี้นี้ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมเจ้าหนี้และให้มีรายงานการประชุมลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เก็บไว้เป็นหลักฐาน¹ ซึ่งในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อเลือกผู้ทำแผนนี้ จะเห็นว่าในช่วงระหว่างนี้เจ้าหนี้จะยังไม่ไต่ถามคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ดังนั้นในการเข้าร่วมประชุมเจ้าหนี้เจ้าหนี้จึงต้องแสดงความประสงค์ที่จะเข้าร่วมประชุมตามแบบพิมพ์ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด คือ แบบพิมพ์ ฟ.19 พร้อมทั้งแสดงหลักฐานแห่งความเป็นหนี้จนเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อนวันประชุม และ เจ้าหนี้ที่จะมีสิทธิออกเสียงได้นั้นต้องเป็นเจ้าหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และลูกหนี้ได้ก่อนนิติสัมพันธ์ดังกล่าวขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแม้ว่าหนี้นั้นจะยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม²

ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนแยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณี กล่าวคือ

- (1) ในกรณีที่ลูกหนี้มิได้เสนอบุคคลใดเป็นผู้ทำแผน มติเลือกผู้ทำแผนนั้นต้องเป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ข้างมากซึ่งได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น
- (2) ในกรณีที่ลูกหนี้เสนอผู้ทำแผนด้วย กฎหมายกำหนดให้ผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอเป็นผู้ทำแผน เว้นแต่จะมีมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้นกำหนดให้บุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผน

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/18

²พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/22

มีข้อพึงสังเกต คือ ในกรณีที่ลูกหนี้เสนอผู้ทำแผนเข้ามาด้วยนั้น ซึ่งในทางปฏิบัติ นั้นก็มีหลายกรณีที่มักจะมีการเสนอผู้บริหารของลูกหนี้ให้เป็นผู้ทำแผน หรือ นิติบุคคลที่ลูกหนี้ก่อตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการรับทำแผนโดยเฉพาะเข้ามาเป็นผู้ทำแผน การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอเป็นผู้ทำแผนก่อนนั้น แสดงให้เห็นว่าได้มีการเปิดโอกาสให้แก่ลูกหนี้และเห็นถึงความสำคัญของฝ่ายลูกหนี้ที่น่าจะได้รับโอกาสให้เป็นผู้ทำแผนก่อนหากลูกหนี้ไม่มีพฤติการณ์ที่ทุจริตที่จะสร้างความไม่ไว้วางใจแก่เจ้าหนี้ เพราะหากฝ่ายลูกหนี้เป็นผู้ทำแผนก็จะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแก่ลูกหนี้ อีกทั้งลูกหนี้จะมีความเข้าใจในสภาพและปัญหาต่างๆของกิจการมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายก็ได้กำหนดทางออกไว้ว่าหากมีพฤติการณ์ต่างๆที่แสดงให้เห็นว่าเจ้าหนี้เห็นว่าผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่สมควรที่จะเป็นผู้ทำแผน เช่นนี้เจ้าหนี้ก็สามารถเสนอผู้ทำแผนแข่งเข้ามาและลงมติเลือกบุคคลอื่นที่เห็นสมควรให้เป็นผู้ทำแผนได้ แต่ก็ต้องเป็นมติที่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้คือมีมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น

นอกจากนี้จะเห็นว่า แม้กฎหมายจะได้มีการเปิดโอกาสให้แก่ลูกหนี้และเห็นถึงความสำคัญของฝ่ายลูกหนี้ที่น่าจะได้รับโอกาสให้เป็นผู้ทำแผนก่อนก็ตาม และหากเจ้าหนี้ได้เสนอผู้ทำแผนแข่งขันมา มติที่ใช้ก็ต้องเป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น¹ ซึ่งหากเจ้าหนี้ไม่อาจได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามเช่นนี้ ก็ต้องให้ผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอมาเป็นผู้ทำแผน แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าในขั้นตั้งผู้ทำแผนนั้นฝ่ายลูกหนี้จะเป็นฝ่ายชนะก็ตาม แต่สิ่งที่น่าพิจารณาคือว่า เมื่อผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอมานั้นได้เป็นผู้ทำแผนและจัดทำแผนเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน หากเจ้าหนี้เสนอขอให้แก้ไขแผน เช่นนี้มติที่ใช้กลับเป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ข้างมากของเจ้าหนี้ที่มาประชุมด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาประชุมและลงคะแนนเสียงแทนและได้ลงคะแนนในมตินั้น² เพราะฉะนั้นหากเจ้าหนี้มีมติเกินกึ่งหนึ่งก็สามารถลงมติให้แก้ไขแผนได้แล้วและหากเมื่อผู้ทำแผนไม่ยอมแก้ไขแผนตามที่เจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไข เช่นนี้เจ้าหนี้ก็อาจลงมติไม่ยอมรับแผนได้เพื่อที่จะได้ลงมติให้แต่งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ที่ฝ่ายเจ้าหนี้ได้เสนอขึ้นมา³ เพราะโดยส่วนใหญ่รูปแบบของมติพิเศษที่จะยอมรับแผนนั้นมักอยู่ในรูปแบบตามมาตรา 90/46 (2) ที่ซึ่งแม้จะมีเจ้าหนี้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งลงมติยอมรับแผนก็ตาม แต่หากเมื่อนับรวมจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ยอมรับ

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/17 วรรคสอง

²พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/48

³พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/51 วรรคหนึ่ง

แผนทุกกลุ่มแล้วกลับมีจำนวนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่เข้าประชุมและได้ออกเสียงลงมติ นั่น ซึ่งก็หมายถึงจำนวนหนี้ของฝ่ายเจ้าหนี้ที่ไม่ยอมรับแผนนั้นมีมากกว่า เช่นนี้ก็ถือว่าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติพิเศษยอมรับแผนได้ตามมาตรา 90/46 เช่นนี้แล้วแผนที่ผู้ทำแผนเสนอขึ้นมาก็ไม่อาจผ่านมติที่ประชุมเจ้าหนี้ไปได้ อีกทั้งยังก่อให้เกิดกระบวนการในการเปลี่ยนตัวผู้ทำแผนคนใหม่ ซึ่งเจ้าหนี้ก็สามารถที่จะลงมติให้เปลี่ยนตัวผู้ทำแผนใหม่ได้อีก ดังนั้นจึงเห็นว่ามติที่ใช้ในชั้นพิจารณาตั้งผู้ทำแผนกับมติที่ใช้ในชั้นพิจารณาแผนนั้นมีความไม่สอดคล้องกัน ซึ่งลูกหนี้ค่อนข้างที่จะเสียเปรียบเจ้าหนี้ เพราะแม้ลูกหนี้จะชนะในชั้นตั้งผู้ทำแผนก็ตาม แต่ในชั้นพิจารณาแผนนั้นมติที่ใช้นั้นก็กลับใช้มติเพียงกึ่งหนึ่งคือมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ข้างมากเท่านั้น

เพราะฉะนั้นเมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกผู้ทำแผนได้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่รายงานผลการประชุมเจ้าหนี้ต่อศาลภายในสามวันนับแต่วันประชุมเพื่อให้ศาลพิจารณาให้ความเห็นชอบและมีคำสั่งตั้งบุคคลที่ได้รับเลือกนั้นเป็นผู้ทำแผน¹ เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควรเป็นอย่างอื่นศาลจะสั่งไม่เห็นชอบด้วยก็ได้ ซึ่งก็มีโอกาสน้อยที่ศาลจะเห็นเช่นนั้นเนื่องจากบุคคลที่ได้รับเลือกเป็นผู้ทำแผนนั้นเป็นบุคคลที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกจากเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียมาแล้ว แต่อย่างไรก็ตามหากศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบ กฎหมายกำหนดให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้อีกครั้งเพื่อเลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งเจ้าหนี้หรือลูกหนี้เสนอชื่อเป็นผู้ทำแผน² จึงเห็นได้ว่ากฎหมายเปิดโอกาสให้แก่กิจการของลูกหนี้อีกครั้งเพื่อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกใหม่อีกครั้งหนึ่งและเพื่อให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการไม่ต้องหยุดชะงักไป ดังนั้นในการประชุมครั้งหลังตามคำสั่งศาลดังกล่าว ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกผู้ทำแผนได้ ให้ศาลตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผนเว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลสมควรที่จะไม่ตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผน หรือที่ประชุมยังไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนได้ เช่นนี้ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ³

นอกจากนี้หากในกรณีที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อเลือกผู้ทำแผนในครั้งแรกนั้นไม่อาจที่จะมีมติเลือกผู้ทำแผนได้ เช่นนี้ก็ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนอีกครั้ง เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการก็ได้⁴ เนื่อง

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/17วรรคหก

²พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/17วรรคสาม

³พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/17วรรคห้า

⁴พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/17วรรคสี่

จากศาลอาจพิจารณาแล้วเห็นว่าแม้จะให้ประชุมเจ้าหนี้อีกครั้งก็คงยังไม่สามารถเลือกผู้ทำแผนได้แน่ แต่อย่างไรก็ตามหากศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนอีกครั้ง ซึ่งในการประชุมครั้งหลังตามคำสั่งศาลดังกล่าวนั้น หากที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกผู้ทำแผนได้ ให้ศาลตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผนเว้นแต่ในกรณีที่เหตุผลสมควรที่จะไม่ตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผน หรือที่ประชุมก็ยังไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนได้อีก เช่นนี้ก็ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเสีย

มีข้อพิจารณาว่า ในช่วงระยะเวลาหลังจากที่ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องมีการตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้ามาจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ในช่วงนี้เนื่องจากเมื่อศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้วกฎหมายกำหนดให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้จะสิ้นสุดลง¹ และเมื่อศาลไม่อาจมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนเพื่อเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ในช่วงนี้ได้ เพื่อมิให้กิจการของลูกหนี้ต้องหยุดชะงักลงกฎหมายจึงได้กำหนดให้ศาลตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือหลายคนหรือผู้บริหารของลูกหนี้เป็นผู้บริหารชั่วคราวเพื่อเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ในระหว่างระยะเวลาที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแต่ยังไม่มีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนโดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งในการกำกับดูแลนั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกำหนดอำนาจหน้าที่รวมทั้งสั่งให้ผู้บริหารชั่วคราวทำคำชี้แจงในเรื่องบัญชี เรื่องการเงินหรือเรื่องใดๆเกี่ยวกับการจัดการและทรัพย์สินหรือจะสั่งให้กระทำการหรือมิให้กระทำการใดๆตามที่เห็นสมควรก็ได้² ดังนั้นในการพิจารณาตั้งผู้บริหารชั่วคราวนั้นศาลอาจตั้งขึ้นตามที่เห็นสมควรเอง หรือ อาจตั้งตามคำร้องขอของผู้ร้องขอซึ่งในคดีโดยส่วนใหญ่ศาลมักตั้งบุคคลตามที่เสนอชื่อมาในคำร้องขอของผู้ร้องขอซึ่งมักมีการเสนอชื่อลงไปในการร้องขอฟื้นฟูด้วยซึ่งบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอชื่อให้เป็นผู้บริหารชั่วคราวนั้นมักจะเป็นผู้บริหารของลูกหนี้ นอกจากนี้ศาลอาจตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้บริหารชั่วคราวได้³ แต่อย่างไรก็ตามหากศาลไม่อาจตั้งผู้บริหารชั่วคราวได้ กรณีเช่นนี้เพื่อมิให้การดำเนินกิจการของลูกหนี้ต้องหยุดไป กฎหมายจึงกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ใช้อำนาจและมีหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้จนกว่าศาลจะมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนได้

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/20 วรรคหนึ่ง

²พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/20 วรรคสอง

³อ้างถึง คดีหมายเลขดำที่ฟ.1/2543 คดีหมายเลขแดงที่ฟ.5/2543 ระหว่าง ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ กับ บริษัทไทยอมฤต บิโรวเออรี่ จำกัด ลูกหนี้

ดังนั้นในท้ายที่สุด เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้วให้ศาลแจ้งคำสั่งนั้นแก่ผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารของลูกหนี้ และผู้บริหารชั่วคราวโดยไม่ชักช้า และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายไม่น้อยกว่าสองฉบับ อีกทั้งให้แจ้งคำสั่งนั้นไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทโดยด่วนเพื่อให้ นายทะเบียนจดแจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียน นอกจากนี้ต้องแจ้งคำสั่งไปให้เจ้าหนี้ทั้งหลายตามบัญชีรายชื่อที่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เสนอต่อศาลและเจ้าหนี้ยื่นเท่าที่ทราบซึ่งในคำโฆษณาและหนังสือแจ้งคำสั่งนั้นต้องกำหนดเวลาให้เจ้าหนี้ทั้งหลายเสนอคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามแบบพิมพ์ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนด้วย เพราะฉะนั้นผู้ทำแผนที่ได้รับการเห็นชอบและแต่งตั้งจากศาลก็จะมีอำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผนนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งแต่งตั้ง ส่วนอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารชั่วคราว ผู้บริหารของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็จะสิ้นสุดลง

4.1.2 ระยะเวลาในการจัดทำแผน

เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว ผู้ทำแผนมีหน้าที่ต้องจัดทำแผนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 3 เดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษา โดยผู้ทำแผนต้องดำเนินการส่งแผนแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พร้อมสำเนาแผนในจำนวนที่เพียงพอเพื่อจะได้จัดส่งให้แก่เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงและลูกหนี้ และกำหนดระยะเวลาจัดทำแผน 3 เดือนดังกล่าวศาลอาจขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 เดือน ดังนั้นระยะเวลาสูงสุดที่ผู้ทำแผนต้องจัดทำแผนให้แล้วเสร็จจึงมีระยะเวลารวมกันแล้วไม่เกิน 5 เดือน¹

จึงมีข้อพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ ในคดีโดยส่วนใหญ่แล้วผู้ทำแผนมักจะไม่สามารถดำเนินการจัดทำแผนให้แล้วเสร็จได้ภายใน 3 เดือน แต่มักมีการร้องขอขยายระยะเวลาต่อศาลอยู่เสมอ อีกทั้งการขอขยายระยะเวลานั้นผู้ทำแผนมักขอยื่นขอขยายระยะเวลาเป็นจำนวนสองครั้ง ซึ่งเหตุผลที่ผู้ทำแผนมักจะอ้างเพื่อขอขยายระยะเวลาต่อศาลนั้นมักจะเป็นการอ้างเรื่องปริมาณข้อมูลและเอกสารต่างๆของลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทางบัญชีก็ดี การประเมินราคาทรัพย์สินของลูกหนี้ก็ดีซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากทำให้ผู้ทำแผนไม่อาจศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆเหล่านี้ได้ทันเวลา หรือ เรื่องการอยู่ระหว่างการปรึกษาเจรจากับบรรดาเจ้าหนี้เกี่ยวกับแนวทางของแผนและให้เจ้าหนี้ได้พิจารณาแผนในเบื้องต้นก่อนเพื่อที่ผู้ทำแผนจะได้สามารถจัดทำแผนและแก้ไขแผนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับความเห็นหรือข้อเสนอแนะของบรรดาเจ้าหนี้ทั้ง

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/43

หลายเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของที่ประชุมเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาแผน เป็นต้น ดังนั้นเมื่อมีการยื่นขอขยายระยะเวลาทำแผนต่อศาล โดยส่วนใหญ่แล้วศาลมักสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาในการทำแผนแก่ผู้ทำแผนตามระยะเวลาที่ผู้ทำแผนมักจะร้องขอมา คือ 1 เดือน แต่อย่างไรก็ตามในบางกรณีศาลอาจยังไม่สั่งอนุญาตเลยแต่ศาลจะนัดพิจารณาคำร้องขอขยายระยะเวลาเพื่อสอบถามผู้ทำแผนและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องก่อนและในบางครั้งศาลอาจไม่ขยายให้เต็มตามจำนวนระยะเวลาที่ผู้ทำแผนมักร้องขอขยายมา คือ ระยะเวลา 1 เดือนเพราะสิ่งหนึ่งที่ต้องตระหนักถึง คือ การขยายระยะเวลาในการจัดทำแผนนั้นควรจะมีเหตุผลสมควรที่จำเป็นจริงๆและการให้ขยายระยะเวลาออกไปนั้นจะเป็นการทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการเกิดความล่าช้ายิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างภาระในค่าใช้จ่ายต่างๆโดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าวิชาชีพผู้ทำแผนที่ถูกหนี้ต้องรับภาระชำระเพิ่มขึ้น ดังนั้นแม้กฎหมายจะกำหนดระยะเวลาในการทำแผนให้ผู้ทำแผนต้องทำแผนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 3 เดือนก็ตามแต่ในความเป็นจริงแล้วคดีโดยส่วนใหญ่ผู้ทำแผนมักจะใช้ระยะเวลาในการทำแผนเป็นเวลา 5 เดือนด้วยกัน

นอกจากนี้จะเห็นว่าระยะเวลาในการจัดทำแผนสามเดือนนั้นหากผู้ทำแผนไม่ดำเนินการจัดส่งแผนให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว อีกทั้งผู้ทำแผนก็มิได้ยื่นขอขยายระยะเวลาส่งแผนก่อนครบกำหนดระยะเวลาส่งแผนต่อศาลเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต่อไปอย่างไรเนื่องจากกฎหมายก็ไม่ได้กำหนดถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อไปไว้ หรือหากแต่ต่อมาเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา 3 เดือนแล้วผู้ทำแผนจึงได้มายื่นขอขยายระยะเวลาในการส่งแผนเช่นนี้ศาลมีอำนาจที่จะขยายระยะเวลาได้หรือไม่ เช่นนี้เห็นว่าศาลมีอำนาจขยายระยะเวลาให้ได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 23 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประกอบมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลายซึ่งในทางปฏิบัตินั้นศาลก็ได้เคยมีคำสั่งอนุญาตขยายระยะเวลาในการส่งแผนให้แก่ผู้ทำแผนไว้โดยวินิจฉัยว่าเมื่อแผนที่ผู้ทำแผนอ้างว่าได้จัดส่งแผนไปให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดระยะเวลา 3 เดือนแล้ว แต่เนื่องจากแผนดังกล่าวเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ถือว่าเป็นแผนเนื่องจากมีความไม่สมบูรณ์ที่ไม่อาจถือเป็นแผนฟื้นฟูกิจการได้เพราะไม่มีรายการครบถ้วนตามมาตรา 90/42 และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้แจ้งให้ผู้ทำแผนทราบถึงการไม่รับเอกสารดังกล่าวเป็นแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าว เช่นนี้เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่าแผนไม่สมบูรณ์ก็อาจแจ้งให้ผู้ทำแผนไปจัดทำมาใหม่ให้ครบถ้วนแต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้แจ้งให้ผู้ทำแผนทราบถึงความไม่สมบูรณ์ดังกล่าวจนล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาทำให้ผู้ร้องไม่อาจร้องขอขยายระยะเวลาได้ทันตามกฎหมายกำหนด จึงถือว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรเห็นใจผู้ทำแผนในความผิดพลาดดังกล่าวประกอบกับระยะเวลาที่ผู้ร้องได้ยื่นขอขยายเข้ามาอยู่ภายในระยะเวลา 5 เดือนตาม

ระยะเวลาที่กฎหมายอนุญาตให้อำนาจแก่ศาลขยายได้มากที่สุด อีกทั้งกรณีเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของกฎหมายฟื้นฟูกิจการที่มุ่งเปิดโอกาสให้มีการฟื้นฟูกิจการซึ่งหากไม่ขยายระยะเวลาให้แก่ผู้ทำแผนยอมทำให้การฟื้นฟูกิจการต้องหยุดชะงักไม่สามารถดำเนินการต่อไปจนสำเร็จได้ ดังนั้นการให้ขยายระยะเวลาออกไปได้จึงน่าจะก่อให้เกิดผลดีแก่ทุกฝ่าย¹

4.2 การพิจารณาแผนในชั้นประชุมเจ้าหนี้

เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับแผนพร้อมด้วยสำเนาแผนจากผู้ทำแผนแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องนัดประชุมเจ้าหนี้โดยเร็วที่สุดเพื่อให้เจ้าหนี้ลงมติว่าจะยอมรับแผนหรือไม่ โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องดำเนินการจัดส่งสำเนาแผนและกำหนดแจ้งวัน เวลา สถานที่ และหัวข้อประชุมไปยังเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียง ลูกหนี้ และผู้ทำแผน อีกทั้งต้องโฆษณากำหนดการประชุมเจ้าหนี้ดังกล่าวในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสิบวัน² ดังนั้นการจัดการประชุมเจ้าหนี้จึงถือเป็นงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยตรง

4.2.1 การเสนอขอแก้ไขแผน

ภายหลังจากลูกหนี้ เจ้าหนี้ ผู้ทำแผนได้รับสำเนาแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว หากมีความประสงค์ที่จะคัดค้านแผนและเสนอขอแก้ไขแผนก็สามารถทำได้โดยยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ล่วงหน้าก่อนวันประชุมเจ้าหนี้ไม่น้อยกว่าสามวัน³ ซึ่งในคำขอแก้ไขแผนนั้นต้องมีความชัดเจนเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าต้องการจะคัดค้านแผนหรือขอแก้ไขแผนในประเด็นใดหรือในส่วใดบ้าง และต้องการเสนอให้แก้ไขแผนในประเด็นนั้นหรือในส่วนั้นอย่างไร โดยในคำขอแก้ไขแผนนั้นอาจเสนอให้มีการแก้ไขในส่วหรือประเด็นปลีกย่อยหรือส่วที่เป็นสาระสำคัญก็ได้ เช่น อาจเสนอให้แก้ไขในเรื่องอัตราส่วนในการได้รับชำระหนี้ เรื่องเงื่อนไขในการได้รับชำระหนี้ต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้หากเจ้าหนี้ หรือลูกหนี้เป็นผู้ยื่นคำขอแก้ไขแผนเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ต้องส่งสำเนาคำขอแก้ไขแผนให้ผู้ทำแผนทราบล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวันด้วย อีกทั้งหาก

¹ อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ 710/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 864/2543 บริษัทน้ำปลาตราดพรพิมล 1991 จำกัด ผู้ร้องขอ/ลูกหนี้

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/44

³ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/45

มีการขอแก้ไขแผนโดยขอเปลี่ยนตัวผู้บริหารแผนเช่นนี้ก็ต้องส่งหนังสือยินยอมผู้ที่เสนอจะให้เป็นผู้บริหารแผนไปพร้อมกับคำขอแก้ไขแผนด้วย

4.2.2 กระบวนการลงมติยอมรับแผน

ในการลงมติยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนีนั้น ในวันประชุมเจ้าหน้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเป็นประธานในการประชุมเจ้าหน้และเมื่อประชุมเสร็จสิ้นแล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องจัดให้มีรายงานการประชุมลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เก็บไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งก่อนให้ที่ประชุมเจ้าหน้ลงมติเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการแจกบัตรลงมติให้แก่เจ้าหน้ผู้มีสิทธิออกเสียงอันประกอบไปด้วย บัตรลงมติกรณีขอแก้ไขแผน และ บัตรลงมติพิจารณาแผน อีกทั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มักจะให้ผู้ทำแผนได้ชี้แจงอธิบายถึงรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับแผนและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบริษัทลูกหน้เพื่อให้เจ้าหน้ได้รับทราบและเปิดโอกาสให้เจ้าหน้ได้ซักถามผู้ทำแผนตามสมควรเสียก่อนที่จะให้เจ้าหน้ลงมติ นอกจากนี้หากเจ้าหน้ ลูกหน้ หรือ ผู้ทำแผนได้ยื่นคำขอแก้ไขแผนเข้ามาด้วย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ต้องให้ผู้เสนอขอแก้ไขแผนได้ชี้แจงอธิบายถึงรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับข้อเสนขอแก้ไขแผนให้ที่ประชุมทราบและเพื่อเปิดโอกาสให้ที่ประชุมเจ้าหน้ซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดของคำขอแก้ไขแผนจนเสร็จสิ้นเสียก่อน หลังจากนั้นจึงดำเนินการจัดให้ที่ประชุมเจ้าหน้ลงมติ

ในการลงมตินั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องจัดให้ที่ประชุมเจ้าหน้ลงมติเกี่ยวกับข้อเสนขอแก้ไขแผนเสียก่อน ซึ่งข้อเสนขอแก้ไขแผนหากสามารถแยกประเด็นที่ขอเสนขอแก้ไขแผนได้ก็ให้ที่ประชุมเจ้าหน้ลงมติในแต่ละประเด็นไป หรือ หากไม่สามารถแยกเป็นประเด็นได้ก็ให้ที่ประชุมเจ้าหน้ลงมติตามรายฉบับของผู้ที่เสนอขอแก้ไขแผนมา ซึ่งมติที่ใช้นั้นเป็นมติธรรมดา¹คือต้องเป็นมติของเจ้าหน้ฝ่ายที่มีจำนวนหน้ข้างมากของเจ้าหน้ที่มาประชุมด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาประชุมและลงคะแนนเสียงแทนและได้ลงคะแนนในมตินั้น ภายหลังจากที่เจ้าหน้ลงมติแล้วหากข้อเสนขอแก้ไขแผนใดที่ไม่ได้รับมติเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหน้ก็จะตกไป ส่วนข้อเสนขอแก้ไขใดที่ได้รับมติเห็นชอบโดยจำนวนเสียงข้างมากก็จะเป็นข้อเสนขอแก้ไขที่ผู้ทำแผนจะต้องพิจารณาต่อไปว่าจะสามารถยอมรับแก้ไขให้ได้หรือไม่ โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการตามมาตรา 90/48 สอบถามผู้ทำแผนว่าจะยอมให้แก้ไขแผนตามมติหรือไม่ ซึ่งแยกพิจารณาได้ 2 กรณี คือ

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 6

- (1) หากผู้ทำแผนยอมรับแก้ไขแผนให้ ข้อเสนอขอแก้ไขนั้นก็จะถือเป็นส่วนหนึ่งของแผนที่จะให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่พิจารณาและลงมติพิเศษตามมาตรา 90/46 ต่อไปว่าจะยอมรับแผนหรือไม่ ซึ่งหากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ลงมติพิเศษยอมรับแผนแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการสอบถามที่ประชุมเจ้าหน้าที่ว่าที่ประชุมเจ้าหน้าที่จะลงมติโดยเสียงข้างมากตั้งคณะกรรมการเจ้าหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่ทั้งหลายเพื่อสอดส่องดูแลผลการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ ทั้งนี้คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนและไม่เกินเจ็ดคนโดยเลือกจากเจ้าหน้าที่หรือผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่คนหนึ่งจะมีผู้แทนเป็นกรรมการเจ้าหน้าที่เกินกว่าหนึ่งคนไม่ได้¹

มีข้อพึงพิจารณาว่า กฎหมายไม่ได้กำหนดในลักษณะเชิงบังคับเด็ดขาดให้ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ดังนั้นที่ประชุมเจ้าหน้าที่จึงอาจมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการเจ้าหน้าที่หรือไม่ก็ได้ ซึ่งในทางปฏิบัติก็มีบางกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่ได้มีมติตั้งคณะกรรมการเจ้าหน้าที่²

- (2) หากผู้ทำแผนไม่ยอมแก้ไขแผนตามมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่ ข้อเสนอขอแก้ไขแผนนั้นจะตกไปและไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของแผน แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะจัดให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ลงมติพิเศษว่าจะเห็นชอบด้วยกับแผนของผู้ทำแผนที่น่าเสนอในตอนแรกต่อไปหรือไม่ ซึ่งหากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่มีมติพิเศษยอมรับแผนของผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการสอบถามที่ประชุมเจ้าหน้าที่ว่าจะให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่หรือไม่ ถ้าที่ประชุมเจ้าหน้าที่ลงมติให้มีการตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ก็ให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่พิจารณาเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ในวันนั้น แต่อย่างไรก็ตามในวันนั้นอาจยังไม่มีผู้ใดเสนอชื่อผู้ทำแผนคนใหม่เข้ามา หรืออาจมีการเสนอชื่อผู้ทำแผนคนใหม่เข้ามาแต่ไม่อาจจัดเตรียมหนังสือยินยอมของผู้ถูกเสนอชื่อเป็นผู้ทำแผนคนใหม่ได้ทัน เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ในการเสนอชื่อผู้ทำแผนคนใหม่นั้นต้องมีการเสนอหนังสือยินยอมของผู้ถูก

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/55

² อ้างถึงใน คดีหมายเลขดำที่ พ.2/2542 คดีหมายเลขแดงที่ พ.5/2542 ระหว่างบริษัทสุรนครเมืองใหม่ จำกัด ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

เสนอข้อแนะเข้ามาด้วย¹ ดังนั้นเจ้าพนักงานจึงอาจให้เลื่อนการประชุมเจ้า
 หนึ่ออกไปซึ่งกฎหมายกำหนดให้เลื่อนออกไปภายในกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า
 สามวันแต่ไม่เกินเจ็ดวัน โดยให้แจ้งกำหนดวันเวลานัดประชุมใหม่ต่อที่
 ประชุมและให้ถือว่าเจ้าหนึ่ ลูกหนึ่หรือผู้ทำแผนซึ่งไม่ได้มาประชุมได้ทราบนัด
 แล้ว² ซึ่งหลังจากที่ประชุมเจ้าหนึ่มีมติเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ได้แล้ว เจ้า
 พนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานผลการประชุมเพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่ง
 แต่งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ต่อไป และเมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่แล้วให้
 ศาลแจ้งคำสั่งนี้ไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผนคนเดิม และผู้ทำ
 แผนคนใหม่ โดยให้อำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผนคนเดิมสิ้นสุดลงและให้อำนาจ
 หน้าที่ของผู้ทำแผนคนใหม่เริ่มต้นในวันที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน และภายใน
 กำหนด 45 วันนับแต่วันที่ผู้ทำแผนคนใหม่ทราบคำสั่งศาล ให้ผู้ทำแผนคน
 ใหม่ส่งแผนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อนัดประชุมเจ้าหนึ่เพื่อพิจารณา
 แผนต่อไป โดยผู้ทำแผนคนใหม่อาจขอขยายระยะเวลาส่งแผนต่อศาลได้ 2
 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 15 วัน³

มีข้อพึงพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ ระยะเวลาในการจัดทำแผนของผู้ทำแผนคนใหม่นี้
 จะมีระยะเวลาในการจัดทำแผนที่สั้นกว่าระยะเวลาในการจัดทำแผนของผู้ทำแผนคนแรกซึ่ง
 กฎหมายกำหนดระยะเวลาไว้ 3 เดือน และศาลอาจขยายให้ได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 เดือน
 เช่นนี้ก็เนื่องจากข้อมูลต่างๆที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนนั้นมีลักษณะเป็นรูปร่างและมีความ
 ชัดเจนเพียงพอแล้ว ดังนั้นในการจัดทำแผนในครั้งหลังจึงอาจถือแนวทางในแผนของผู้ทำแผนคน
 แรกในการจัดทำแผนและปรับปรุงแก้ไขแผนเพื่อให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นระยะ
 เวลาในการจัดทำแผนจึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องใช้ระยะเวลายาวนานเท่ากับระยะเวลาในการจัด
 ทำแผนในช่วงแรก

แต่อย่างไรก็ตาม หากที่ประชุมเจ้าหนึ่ไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ได้ หรือ ที่
 ประชุมเจ้าหนึ่ลงมติไม่ให้งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ หรือ ศาลมีเหตุผลอันสมควรที่จะไม่ให้มีการตั้งผู้ทำ
 แผนคนใหม่ตามมติที่ประชุมเจ้าหนึ่ เช่นนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องรายงานขอให้ศาล

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/51 วรรคสอง

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/51 วรรคสาม

³ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/54

มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดโดยเร็ว ซึ่งเมื่อศาลได้พิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้แล้ว หากเห็นว่าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนคนใหม่ได้ หรือ ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติไม่ให้งตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ หรือ ศาลมีเหตุผลอันสมควรที่จะไม่ให้มีการตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ตามมติที่ประชุมเจ้าหนี้จริง เช่นนี้ศาลอาจมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แต่อย่างไรก็ตามหากลูกหนี้ได้ถูกฟ้องเป็นบุคคลล้มละลายไว้ก่อนแล้วและศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลก็อาจมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูเสียแล้ว ให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ไต่สวนการพิจารณาไว้ต่อไป¹

4.2.3 การเลื่อนการประชุมเจ้าหนี้

จะเห็นว่าในบางกรณีที่ประชุมเจ้าหนี้อาจไม่มีการลงมติยอมรับแผนในวันประชุมเจ้าหนี้เนื่องจากอาจมีประเด็นปัญหาต่างๆหรือข้อสงสัยที่ต้องซักถามผู้ทำแผนจำนวนมากจึงทำให้ไม่อาจพิจารณาแผนและลงมติให้เสร็จสิ้นได้ในวันนั้น เช่นนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็อาจให้เลื่อนการประชุมออกไปในวันทำการถัดไปได้ โดยให้แจ้งกำหนดวันเวลานัดประชุมใหม่ต่อที่ประชุม และให้ถือว่าเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนที่ไม่ได้มาประชุมทราบนัดแล้ว² แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติโดยส่วนใหญ่การเลื่อนการประชุมเจ้าหนี้ออกไปนั้นมักเกิดขึ้นในกรณีที่มีผู้เสนอขอแก้ไขแผนจำนวนหลายประเด็นหรือหลายฉบับ อีกทั้งมักเป็นการเสนอขอแก้ไขในประเด็นสำคัญทำให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีเวลาในการพิจารณาที่เพียงพอ ดังนั้นการเลื่อนการประชุมออกไปจึงมักเกิดจากการร้องขอไม่ว่าจะเป็นการร้องขอจากฝ่ายผู้ทำแผนก็ดี หรือ ฝ่ายลูกหนี้ก็ดี หรือฝ่ายเจ้าหนี้ก็ดี ซึ่งถ้าหากเป็นกรณีร้องขอจากฝ่ายเจ้าหนี้เจ้าหนี้ที่มีสิทธิขอเลื่อนการประชุมออกไปได้นั้นกฎหมายกำหนดให้ต้องเป็นเจ้าหนี้ไม่ว่าคนเดียวหรือหลายคนต้องมีจำนวนหนึ่งรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจให้เลื่อนการประชุมเจ้าหนี้ออกไปได้ตามที่เห็นสมควรซึ่งระยะเวลาที่ให้เลื่อนออกไปนั้นจะมีระยะเวลาแค่ไหนคงต้องขึ้นอยู่กับข้อเสนอขอแก้ไขแผนนั้นมีความสำคัญและความสลับซับซ้อนเพียงใด โดยให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งกำหนดวันเวลานัดประชุมเจ้าหนี้ใหม่ต่อที่ประชุม และให้ถือว่าเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนที่ไม่ได้มาประชุมทราบนัดแล้ว³ ดังนั้นหากฝ่ายที่ร้องขอให้เลื่อนการประชุมออกไปเป็นเจ้าหนี้และเจ้าหนี้ที่ขอเลื่อนการประชุมออกไปนั้นมีจำนวนหนี้ไม่ถึง

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/52 วรรคสอง

²พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/47

³พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/49

หนึ่งในสิบของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ที่เข้าร่วมประชุม เช่นนี้ก็ไม่อาจให้มีการเลื่อนการประชุมออกไปได้ทั้งนี้โดยไม่ต้องพิจารณาเลยว่าเป็นสาระสำคัญหรือไม่

4.2.4 มติยอมรับแผน

ในการลงมติเพื่อยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้ นั้น กฎหมายกำหนดให้มติที่จะถือว่าเป็นมติยอมรับแผนนั้นต้องเป็นมติพิเศษ คือ เป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายข้างมาก และมีจำนวนหนี้เท่ากับสามในสี่แห่งจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งเข้าประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น¹ เพราะฉะนั้นต้องพิจารณาทั้งจำนวนคนและจำนวนหนี้ นอกจากนี้หากเจ้าหนี้รายใดงดออกเสียงไม่ว่าจะเป็นกรณีไม่ส่งบัตรลงมติ หรือ กรณีส่งบัตรลงมติแต่ทำเครื่องหมายในช่องงดออกเสียงลงมติ เช่นนี้จะไม่ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น และจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้รายที่งดออกเสียงนั้นก็ จะไม่ถูกนำมาเอามาคำนวณรวมในฐานะของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ด้วย

ซึ่งมติพิเศษยอมรับแผนมี 2 รูปแบบ กล่าวคือ

รูปแบบที่หนึ่ง คือ เป็นมติพิเศษยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ทุกกลุ่ม² เพราะฉะนั้นเจ้าหนี้ในแต่ละกลุ่มทุกกลุ่มนั้นต้องมีคะแนนเสียงยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ที่มีจำนวนเจ้าหนี้เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนเจ้าหนี้ทั้งหมดในกลุ่มนั้นและมีจำนวนหนี้เท่ากับสามในสี่ของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ในกลุ่มนั้น ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นการลงมติในรูปแบบที่หนึ่งนี้เกิดขึ้นน้อย

นอกจากนี้จะเห็นว่า แม้หากเจ้าหนี้บางกลุ่มนั้นจะเป็นเจ้าหนี้ที่ไม่ได้ผลกระทบจากแผน คือ เป็นเจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผนให้ได้รับชำระหนี้ที่ผิดนัดเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยและจะได้รับชำระหนี้ที่ผิดนัดเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผน และเจ้าหนี้นั้นยังคงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามสัญญา หรือข้อตกลงเดิมต่อไป โดยให้ถือเสมือนว่าลูกหนี้ไม่เคยตกเป็นผู้ผิดนัดเลย หรือเป็นเจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผนให้ได้รับชำระหนี้ตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิม หรือเป็นเจ้าหนี้ด้อยสิทธิตามมาตรา 130 ทวิ³ ซึ่งกลุ่มเจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากแผนนี้ กฎหมายให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนตาม

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 6

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/46 (1)

³ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/46 ทวิ

มาตรา 90/46 แล้ว เพราะฉะนั้นเจ้าหนี้กลุ่มนี้ก็ไม่ต้องลงคะแนนเสียงในการพิจารณาแผนแต่อย่างใดแต่ถือว่าเป็นกลุ่มเจ้าหนี้ที่มีมติเห็นชอบกับแผนแล้ว

รูปแบบที่สอง ซึ่งประกอบไปด้วยเงื่อนไขสองประการ¹ คือ

1. เป็นมติพิเศษยอมรับแผนจากเจ้าหนี้อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม ซึ่งเจ้าหนี้กลุ่มนั้นต้องมีชื่อกลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา 90/46 ทวิ ที่ซึ่งกฎหมายให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนแล้ว และถือได้ว่าได้มาประชุมกับได้ออกเสียงลงคะแนนในมติยอมรับแผนด้วย และ

2. เมื่อนับรวมจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนในที่ประชุมเจ้าหนี้ทุกกลุ่มแล้วมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ได้เข้ามาร่วมประชุมด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น ซึ่งในการนับจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนทุกกลุ่มนั้นจะนับรวมจำนวนหนี้ของกลุ่มเจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากแผน คือกลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา 90/46 ทวิ ซึ่งถือได้ว่าได้มาประชุมและออกเสียงลงคะแนนในมติยอมรับแผนด้วย

จึงมีข้อพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ ในทางปฏิบัติโดยส่วนใหญ่มติพิเศษที่ยอมรับแผนนั้นจะเป็นไปตามรูปแบบที่สองนี้ นอกจากนี้ตามกฎหมายล้มละลายฉบับเดิมนั้น² ได้กำหนดให้มติเห็นชอบด้วยแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้จำเป็นต้องเป็นมติพิเศษเท่านั้นโดยไม่มีระบบการลงมติตามกลุ่มเจ้าหนี้ที่ได้ถูกจัดแบ่งไว้แต่อย่างใด ดังนั้นจึงส่งผลกระทบต่อโอกาสที่แผนฟื้นฟูจะได้รับการยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นไปได้น้อย เนื่องจากอาจเกิดปัญหาถ้าหากมีเจ้าหนี้รายใหญ่ที่มีจำนวนหนี้มากที่สุดซึ่งสามารถลงมติดักกันไม่ให้มีการยอมรับแผนได้ หรือ หากมีเจ้าหนี้รายย่อยที่มีจำนวนเจ้าหนี้หลายรายอาจรวมกันคัดค้านลงมติไม่ยอมรับแผนได้ ดังนั้นเพื่อให้การลงมติยอมรับแผนเป็นไปได้โดยง่ายขึ้นจึงได้มีการแก้ไขกฎหมายล้มละลาย³ โดยได้มีการเปลี่ยนระบบการลงมติพิเศษให้เป็นไปตามการจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้และกำหนดให้มีรูปแบบของการลงมติพิเศษสองรูปแบบด้วยกัน เพราะฉะนั้นการลงมติของเจ้าหนี้จึงมีความเกี่ยวข้องสำคัญกับการจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้เนื่องจากการนับคะแนนเสียงของเจ้าหนี้ที่ลงมติเกี่ยวกับแผนนั้นจะนับคะแนนเสียงตามกลุ่มเจ้าหนี้ที่ผู้ทำแผนได้จัดแบ่งกลุ่มไว้

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/46 (2)

² พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541

³ พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542

4.2.5 ผลของมติยอมรับแผน

เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่นใดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องรายงานมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนให้ศาลทราบโดยเร็ว อีกทั้งในการรายงานศาลเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มักจะแนบเอกสารต่างๆเกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้ไม่ว่าจะเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการคำนวณจำนวนหนี้ ตารางสรุปมติขอแก้ไขแผน(ถ้ามี) ตารางสรุปมติพิจารณาแผน บัญชีประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน สำเนาคำคัดค้านแผนหรือคำร้องขอแก้ไขแผนของเจ้าหนี้ต่างๆ บัตรลงมติขอแก้ไขแผน(ถ้ามี) บัตรลงมติพิจารณายอมรับแผน เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลและเพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งว่าจะเห็นชอบด้วยกับแผนหรือไม่ และ เมื่อศาลได้รับทราบรายงานผลการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนแล้ว ศาลจะกำหนดวันนัดพิจารณาแผนเป็นการด่วน นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่าก่อนถึงวันนัดพิจารณาแผนของศาลเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มักจะจัดส่งรายงานสรุปและวิเคราะห์แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มาให้ศาลพิจารณา ซึ่งรายงานสรุปแผนอันนี้ในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะยังไม่จัดส่งมาพร้อมกับรายงานมติของที่ประชุมเจ้าหนี้แต่มักจะจัดส่งมาหลังจากที่ได้รายงานมติที่ประชุมเจ้าหนี้ต่อศาลแล้ว

นอกจากนี้ในทางปฏิบัติในระยะเวลาในการที่ศาลจะนัดพิจารณาแผนนั้นจะมีระยะเวลานานแค่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละคดีเป็นเรื่องๆไป ถ้าหากคดีใดไม่มีเจ้าหนี้คัดค้านหรือมีเจ้าหนี้คัดค้านน้อยศาลก็นัดพิจารณาแผนโดยใช้ระยะเวลาไม่นานมาก แต่อย่างไรก็ตามในการนัดพิจารณาแผนของศาลนั้นศาลต้องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเวลาส่งแจ้งความให้แก่ผู้ทำแผน ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน¹ ซึ่งในทางปฏิบัติมีหลายกรณีที่ก่อนถึงวันนัดประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผน ผู้ทำแผน หรือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มักร้องขอต่อศาลให้กำหนดวันนัดพิจารณาแผนเป็นการล่วงหน้าไว้ก่อน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายของลูกหนี้ ซึ่งหากเมื่อศาลกำหนดวันนัดพิจารณาแผนไว้ล่วงหน้าแล้วเมื่อถึงวันนัดประชุมเจ้าหนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็จะดำเนินการแจ้งวันนัดพิจารณาแผนของศาลให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ทราบโดยถือว่าเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้ทำแผนที่มาประชุมได้ทราบนัดโดยชอบแล้วเพื่อที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะได้ไม่ต้องดำเนินการแจ้งวันนัดพิจารณาแผนของศาลให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้ทำแผนทราบอีกต่อไป อีกทั้งจะสังเกตว่า แม้ผู้ทำแผนจะส่งแผนแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาแผนและที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติ

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/56

ยอมรับแผนแล้วก็ตาม อำนาจของผู้ทำแผนยังไม่สิ้นสุดลงแต่อย่างใดแต่ผู้ทำแผนยังคงมีอำนาจจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไปจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนซึ่งเมื่อนั้นอำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผนจึงจะสิ้นสุดลงและตกเป็นของผู้บริหารแผนต่อไป¹

4.2.6 ผลของมติไม่ยอมรับแผน

เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่สามารถมีมติพิเศษยอมรับแผนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องรายงานมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ที่ไม่ยอมรับแผนให้ศาลทราบโดยไม่ชักช้า อีกทั้งในการรายงานศาลก็จะปฏิบัติเช่นเดียวกันกับกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็มักจะแนบเอกสารแนบเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการประชุมเจ้าหนี้ส่งศาลเพื่อประกอบการพิจารณาของศาล ซึ่งเมื่อศาลได้รับรายงานแล้ว กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องนัดพิจารณาเป็นการด่วนและแจ้งวันเวลานัดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ซึ่งศาลต้องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีเวลาส่งแจ้งความให้แก่ ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในการพิจารณาของศาลกฎหมายกำหนดให้ศาลพิจารณาจากพยานหลักฐานในสำนวนและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้ ซึ่งหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่สามารถมีมติพิเศษยอมรับแผนตามมาตรา 90/46 จริง กฎหมายกำหนดให้ศาลอาจมีคำสั่งได้ 2 กรณี กล่าวคือ

- (1) มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ
- (2) มีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการและให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ได้ให้งดการพิจารณาไว้นั้นต่อไป แต่กฎหมายกำหนดเงื่อนไขว่า ศาลจะมีคำสั่งในกรณีนี้ได้ ต้องเป็นกรณีที่ลูกหนี้ได้ถูกฟ้องเป็นบุคคลล้มละลายไว้ก่อนแล้ว และศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย²

มีข้อพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ หากเป็นกรณีที่ลูกหนี้ยังไม่ถูกเจ้าหนี้รายใดฟ้องให้เป็นบุคคลล้มละลายได้เลย เช่นนี้ศาลไม่อาจมีคำสั่งอื่นใดได้นอกจากคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ และศาลไม่อาจที่จะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้เลยทันที แม้ศาลจะพิจารณาแล้วเห็นว่ากิจการของลูกหนี้ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้และลูกหนี้สมควรล้มละลายเพื่อที่เจ้าพนักงานพิทักษ์

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/59

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/48 วรรคสี่

ทรัพย์จะได้เข้ามาจัดการทรัพย์สิน ชำระบัญชีและนำเงินมาจัดสรรชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายต่อไป หรือแม้หากในกรณีที่ลูกหนี้จะถูกเจ้าหนี้ฟ้องเป็นบุคคลล้มละลายไว้ก่อนแล้วก็ตาม แต่คดียังคงอยู่ในระหว่างการดำเนินการสืบพยานฝ่ายเจ้าหนี้และลูกหนี้ไม่เสร็จสิ้น หรือ ยังมีได้เริ่มการสืบพยานแต่อย่างใดแต่ศาลได้มีคำสั่งงดการพิจารณาไว้และจำหน่ายคดีออกไปชั่วคราวอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากมาตรการคุ้มครองกิจการของลูกหนี้ในระหว่างการดำเนินกระบวนการฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/12 (4) ก็ตาม ศาลก็ไม่อาจสั่งเป็นอย่างอื่นได้นอกจากสั่งให้ยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการและให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ได้ให้งดการพิจารณาไว้ดังต่อไปนี้ เช่นนี้ศาลก็ต้องดำเนินการพิจารณาคดีล้มละลายต่อไปโดยที่ไม่อาจสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้ทันทีแม้ศาลจะเห็นควรว่าลูกหนี้ไม่อาจที่จะดำเนินกิจการต่อไปได้อีกก็ตาม ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจแก่ศาลในการสั่งเช่นนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและยังอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการรักษามูลค่าของทรัพย์สินที่คงเหลืออยู่ได้ เนื่องจากผลจากการที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือยกคำร้องขอนั้นทำให้มาตรการคุ้มครองกิจการของลูกหนี้ตามมาตรา 90/12 ต้องสิ้นสุดลง อีกทั้งอำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินได้กลับมาอยู่ในมือของลูกหนี้ดังเดิม เช่นนี้ลูกหนี้อาจทำการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินออกไปได้

นอกจากนี้หากพิจารณาตามพระราชบัญญัติล้มละลาย(ฉบับที่4)พ.ศ. 2541 แล้ว จะเห็นว่าพระราชบัญญัติล้มละลายฉบับดังกล่าวนี้ได้เคยกำหนดไว้ในมาตรา 90/48 ให้อำนาจศาลที่จะสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้เลยทันที หากศาลเห็นว่ากิจการของลูกหนี้ไม่อาจที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้และลูกหนี้สมควรล้มละลาย แต่หากศาลเห็นว่าลูกหนี้ไม่ควรล้มละลายก็ให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แต่ต่อมาเมื่อมีการแก้ไขกฎหมายล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่5) พ.ศ. 2542 กฎหมายกลับไม่ได้กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งเช่นนี้ได้อีก แต่ได้กำหนดให้ศาลต้องมาพิจารณาก่อนว่าลูกหนี้ได้เคยถูกฟ้องให้เป็นคดีล้มละลายมาก่อนหรือไม่ ถ้าลูกหนี้ได้เคยถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายมาก่อน เช่นนี้ถ้าหากศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ให้ศาลสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการเสีย แล้วให้ดำเนินคดีล้มละลายต่อไป แต่ถ้าหากลูกหนี้ไม่เคยถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายมาก่อน เช่นนี้ศาลไม่อาจสั่งเป็นอย่างอื่นได้เลยแม้ศาลจะเห็นว่าลูกหนี้สมควรล้มละลายก็ตามนอกจากต้องสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

4.3 การพิจารณาแผนในชั้นศาล

ในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการนั้น นอกจากจะต้องผ่านการพิจารณาและการลงมติยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้แล้ว กฎหมายกำหนดให้แผนต้องผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากศาลก่อน ไม่เช่นนั้นถือว่าแผนไม่มีผลผูกพันและบังคับใช้ได้

4.3.1 การแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้

การจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้นั้นถือเป็นวิธีการที่กฎหมายกำหนดขึ้นมาเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาในการลงมติยอมรับแผนของเจ้าหนี้ ซึ่งแต่เดิมนั้นพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 กำหนดให้มติยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้ต้องเป็นมติพิเศษเท่านั้น แต่ไม่มีการลงคะแนนเสียงตามกลุ่มเจ้าหนี้แต่อย่างใด ดังนั้นแม้จะมีเจ้าหนี้ที่มีจำนวนหนี้มากกว่าสามในสี่ของจำนวนหนี้ทั้งหมดก็ตาม แต่หากจำนวนเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนนั้นมีไม่ถึงกึ่งหนึ่งของเจ้าหนี้ที่เข้าประชุมทั้งหมด เช่นนี้แผนก็ไม้อาจได้รับมติพิเศษยอมรับแผนได้ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องคำนึงถึงจำนวนเจ้าหนี้ด้วยนั้นจึงถือเป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้รายย่อยซึ่งเจ้าหนี้แต่ละรายมีจำนวนหนี้้น้อย แต่มีจำนวนเจ้าหนี้หลายราย เพราะฉะนั้นการกำหนดให้ต้องได้รับมติพิเศษยอมรับแผนเช่นนี้จึงมักส่งผลให้แผนฟื้นฟูมีโอกาสดำเนินการยอมรับจากเจ้าหนี้ได้ยาก ดังนั้นจึงมีการแก้ไขกฎหมายล้มละลาย¹ ที่ซึ่งได้แก้ไขปัญหาเพื่อให้แผนมีโอกาสได้รับมติพิเศษยอมรับจากบรรดาเจ้าหนี้มากขึ้นโดยการเปลี่ยนวิธีการลงคะแนนให้เป็นการลงคะแนนเสียงเป็นไปตามแต่ละกลุ่มของเจ้าหนี้ที่ผู้ทำแผนได้จัดแบ่งไว้ แต่อย่างไรก็ตามในการจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้นั้นกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ออกเป็นกลุ่มต่างๆไว้ดังนี้² คือ

(1) กลุ่มเจ้าหนี้มีประกันรายใหญ่

กลุ่มเจ้าหนี้มีประกันรายใหญ่ หมายถึง เจ้าหนี้มีประกันที่ซึ่งแต่ละรายมีจำนวนหนี้มีประกันไม่น้อยกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนหนี้ทั้งหมดที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ดังนั้นเจ้าหนี้มีประกันจึงอาจมีกลุ่มเดียว หรือ หลายกลุ่ม หรืออาจไม่มีเลยก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามถ้าหากมีเจ้าหนี้มีประกันจำนวนหลายราย เช่นนี้กฎหมายกำหนดให้ต้องจัดแบ่งเจ้าหนี้มีประกันเหล่านี้ให้ออกเป็นรายละกลุ่ม อาทิเช่น มีเจ้าหนี้มีประกันจำนวนสามราย ได้แก่ ธนาคาร ก. มีจำนวนหนี้มีประกัน 16 เปอร์เซ็นต์ ธนาคาร ข. มีจำนวนหนี้มีประกัน 17 เปอร์เซ็นต์ ธนาคาร ค. มีจำนวนหนี้มีประกัน 17 เปอร์เซ็นต์ เช่นนี้ผู้ทำแผนต้องจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้มีประกันสามรายนี้ออกเป็นสามกลุ่ม เป็นต้น

มีข้อพึงพิจารณา ดังนี้ คือ ในการพิจารณาว่าเจ้าหนี้รายใดเป็นเจ้าหนี้มีประกันหรือไม่นั้นมีข้อพิจารณาเช่นเดียวกันกับในคดีล้มละลาย ซึ่งคำว่า เจ้าหนี้มีประกัน หมายถึง เจ้าหนี้

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/42 ทวิ

ผู้มีสิทธิเหนือทรัพย์สินในทางจำนอง จำนำ หรือสิทธิยึดหน่วงหรือบุริมสิทธิที่บังคับได้ทำนองเดียวกับผู้รับจำนำ¹ นอกจากนี้จะเห็นว่าทรัพย์สินที่นำมาจำนองจำนำเป็นประกันหนี้เจ้าหนี้จะต้องเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้โดยตรงเท่านั้น หากเป็นทรัพย์สินของบุคคลอื่นเช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกัน อีกทั้งหากเป็นเจ้าหนี้ที่มีการค้ำประกันโดยบุคคลเป็นประกันเช่นนี้ก็ไม่ได้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกันเช่นกัน และในการพิจารณาว่าเจ้าหนี้มีประกันรายได้จะมีจำนวนหนี้เกินกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนหนี้ทั้งหมดที่สมควรต้องได้รับการแยกออกมาเป็นกลุ่มหนึ่งต่างหากนั้น ก็มีหลายแนวคิดที่ยังไม่มีข้อยุติ เช่น พิจารณาจากจำนวนหนี้ที่มีหลักประกันโดยแท้จริง คือ หากทรัพย์สินเป็นหลักประกันมีมูลค่าเท่าใดก็หมายถึงมูลค่าหนี้มีประกันในจำนวนเท่านั้น หรือ พิจารณาว่าหนี้นั้นมีหลักประกันหรือไม่ โดยไม่ต้องพิจารณาว่าทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้นจะมีจำนวนเท่าใด²

(2) กลุ่มเจ้าหนี้มีประกันรายย่อย

กลุ่มเจ้าหนี้มีประกันรายย่อย หมายถึง เจ้าหนี้มีประกันทั้งหมดที่ไม่ได้ถูกจัดเข้ากลุ่มเจ้าหนี้มีประกันรายใหญ่ คือเป็นเจ้าหนี้มีประกันที่มีจำนวนหนี้ต่ำกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนหนี้ทั้งหมดที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้จัดรวมกันไว้เป็นหนึ่งกลุ่ม เพราะฉะนั้นแม้เจ้าหนี้มีประกันรายย่อยที่เหลือทั้งหมดจะรวมหนี้แล้วได้จำนวนหนี้ที่เกินกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ก็ตามผู้ทำแผนก็ไม่สามารถที่จะจัดแบ่งเจ้าหนี้กลุ่มนี้ออกเป็นกลุ่มย่อยได้

(3) กลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกัน

กลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันนั้นกฎหมายกำหนดให้สามารถจัดแบ่งออกเป็นหลายกลุ่มได้ แต่มีเงื่อนไขว่าต้องให้เจ้าหนี้ไม่มีประกันที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันหรือทำนองเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

ซึ่งมีข้อพึงพิจารณาว่า กฎหมายไม่ได้กำหนดรายละเอียดไว้ว่าอย่างไรถึงจะถือว่าเป็นสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันหรือทำนองเดียวกัน เพราะฉะนั้นผู้ทำแผนจึงมีดุลยพินิจที่จะจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลายกลุ่มได้ตามที่เห็นสมควรซึ่งต้องแล้วแต่ข้อเท็จจริงเป็นเป็นเรื่องๆไป โดยกลุ่มเจ้าหนี้มีประกันนั้นอาจมีเพียงกลุ่มเดียว หรือ อาจมีหลายกลุ่มก็ได้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ทำแผนมักจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลาย

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 6

² วิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ, กฎหมายฟื้นฟูกิจการ (กรุงเทพฯ : บริษัทวิศิษฎ์สรอรรถ, 2543), หน้า 79

กลุ่ม อาทิเช่น แบ่งออกเป็นกลุ่มเจ้าหนี้การค้า กลุ่มเจ้าหนี้บริมสิทธิ กลุ่มเจ้าหนี้ราชการ กลุ่มเจ้าหนี้แรงงาน กลุ่มเจ้าหนี้สถาบันการเงินต่างๆที่ให้สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกันซึ่งในกลุ่มนี้อาจมีจำนวนหนี้บางส่วนของผู้เจ้าหนี้ที่มีประกันที่ซึ่งเป็นหนี้ที่มีจำนวนเกินมูลค่าของทรัพย์สินหลักประกัน โดยผู้ทำแผนก็มักจะจัดหนี้ส่วนที่เกินมูลค่าหลักประกันนี้ให้อยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้ที่ไม่มีประกันกลุ่มนี้ด้วย กลุ่มเจ้าหนี้ภาษีอากร เป็นต้น

ดังนั้นในการจัดแบ่งกลุ่มนั้นผู้ทำแผนอาจเห็นว่าการแบ่งแยกเจ้าหนี้ออกเป็นกลุ่มย่อยๆนั้นจะเป็นสะดวกแก่ผู้ทำแผนในการจัดการเกี่ยวกับหนี้นั้นๆไม่ว่าจะเป็นจำนวนหนี้หรือสัดส่วนหนี้ที่จะต้องชำระ วิธีการในการชำระ หรือเงื่อนไขในการชำระ ตัวอย่างเช่น ผู้ทำแผนอาจเห็นว่าเจ้าหนี้บางกลุ่มนั้นสมควรที่จะได้รับการปฏิบัติหรือได้รับข้อเสนอในการชำระหนี้หรือวิธีการที่แตกต่างไปจากเจ้าหนี้กลุ่มอื่นเนื่องจากเจ้าหนี้กลุ่มนี้ยังคงมีความสำคัญต่อกิจการของลูกหนี้ที่ลูกหนี้ต้องดำเนินกิจการค้าตามปกติและยังคงต้องติดต่อกันอยู่ต่อไปในอนาคต อาทิเช่น กลุ่มเจ้าหนี้การค้าซึ่งมักเป็นเจ้าหนี้การค้าที่ให้เครดิตในระหว่างการดำเนินธุรกิจปกติซึ่งได้จัดหาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตของบริษัท ดังนั้นผู้ทำแผนจึงมักเสนอให้เจ้าหนี้กลุ่มนี้ออกมาต่างหากเพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาในเรื่องการปฏิบัติต่อเจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกันไม่เท่าเทียมกัน และเสนอให้เจ้าหนี้กลุ่มนี้ได้รับการชำระหนี้ในระยะเวลาที่สั้นกว่าเจ้าหนี้รายอื่นๆ เช่นเสนอให้ได้รับชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดชำระตามที่ได้เคยตกลงกันได้

นอกจากนี้ผู้ทำแผนอาจเสนอให้มีการแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้การค้าออกเป็นหลายกลุ่มได้หากมีเหตุผลสมควรเนื่องจากในบางกรณีลูกหนี้จะมีเจ้าหนี้การค้าทั้งที่เป็นเจ้าหนี้การค้ารายใหญ่และรายย่อย ซึ่งมีจำนวนหนี้แตกต่างกันมาก และมีนิติสัมพันธ์กับลูกหนี้ที่แตกต่างกัน เช่นเจ้าหนี้รายใหญ่มีจำนวนหนี้ประมาณ 7,500 ล้าน แต่เจ้าหนี้การค้ารายย่อยนั้นมีจำนวนหนี้รวมกันทั้งหมดแค่ 410 ล้าน ดังนั้นหากจะจัดแบ่งให้เจ้าหนี้การค้าทั้งหมดอยู่ในกลุ่มเดียวกันและเสนอเงื่อนไขให้ลูกหนี้ชำระหนี้เจ้าหนี้การค้าทั้งรายใหญ่และรายย่อยในเงื่อนไขอย่างเดียวกัน เช่นแผนเสนอให้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้การค้ารายย่อยโดยให้เจ้าหนี้การค้ารายย่อยมีสิทธิเลือกที่จะได้รับชำระหนี้ทันทีจำนวนร้อยละ 65 ของยอดหนี้ที่ค้างชำระหรือจะเลือกที่จะได้รับชำระหนี้คืนเต็มจำนวนโดยผ่อนชำระเป็นจำนวน 100 งวด ซึ่งการที่เสนอให้เจ้าหนี้การค้ารายย่อยได้รับชำระหนี้เช่นนี้ก็เนื่องจากลูกหนี้ยังคงมีความสามารถในการชำระหนี้จำนวนดังกล่าวได้ แต่ในขณะที่เดียวกันสำหรับ

จำนวนหนี้ของกลุ่มเจ้าหนี้การค้ารายใหญ่ เช่นนี้สถานะทางการเงินของลูกหนี้ในขณะนั้นคงไม่สามารถเอื้อให้ลูกหนี้ทำเช่นนั้นได้¹

(4) กลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา 130 ทวิ

กลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา 130 ทวิ หมายถึง เจ้าหนี้ที่มีกฎหมายกำหนดหรือสัญญา กำหนดให้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี้อื่นได้รับชำระหนี้จนเต็มจำนวนแล้ว เจ้าหนี้ดังกล่าวนั้นยังคงมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งทรัพย์สินตามสิทธิที่ตนมีอยู่ตามที่กำหนดไว้โดยกฎหมายหรือสัญญานั้น

4.3.2 การคัดค้านการแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้

เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการจัดส่งสำเนาแผนและกำหนดแจ้งวันเวลา สถานที่ และหัวข้อประชุมไปยังเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียง ลูกหนี้ และผู้ทำแผนแล้ว หากเจ้าหนี้อายใดเห็นว่าการจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ของผู้ทำแผนนั้นมีความไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้อง และไม่เป็นที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ก็สามารถยื่นคำร้องคัดค้านการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ต่อศาลได้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รู้ถึงการจัดกลุ่ม ซึ่งหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ทำแผนได้จัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายไว้หรือมีความไม่เหมาะสม ศาลก็มีอำนาจที่จะสั่งให้ผู้ทำแผนดำเนินการจัดแบ่งกลุ่มใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว โดยคำสั่งศาลในกรณีเช่นนี้ให้เป็นที่สุดท้ายที่ไม่อาจอุทธรณ์ได้² นอกจากนี้ในทางปฏิบัติปัญหาในการคัดค้านการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ นั้นมักเป็นการคัดค้านในเรื่องการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่ซึ่งผู้ทำแผนมักเสนอให้จัดแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม

มีข้อพึงพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ การจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ถือว่ามีความสำคัญ เพราะจะมีผลกระทบต่อสัดส่วนในการได้รับชำระหนี้ เงื่อนไข แนวทาง และวิธีการในการชำระหนี้ต่างๆต่อเจ้าหนี้แต่ละรายซึ่งเจ้าหนี้ในแต่ละกลุ่มนั้นได้รับแตกต่างกันไป เพราะฉะนั้นหากเจ้าหนี้

¹ อ้างถึงในคดี หมายเลขดำที่ พ.19/2543 คดีหมายเลขแดงที่ พ.25/2543 บริษัทไทยเทเลโฟน แอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้ ซึ่งศาลได้มีคำสั่งว่าการจัดกลุ่มของผู้ทำแผนเช่นนี้เป็นไปโดยชอบตามมาตรา 90/46 ทวิแล้ว โดยเห็นว่าว่าการจัดกลุ่มดังกล่าวผู้ทำแผนได้พิจารณาถึงสาระสำคัญของเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มซึ่งมีความสัมพันธ์กับลูกหนี้ที่แตกต่างกันโดยละเอียดแล้ว

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/42 ทวิ วรรคสอง

รายได้เห็นว่ากลุ่มของเจ้าหน้าที่ตนเองถูกจัดแบ่งให้อยู่ที่นั่นไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือ ไม่เหมาะสมกับมูลหนี้ของตนและข้อเสนอในการชำระหนี้ที่นั่นไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นธรรมแก่ตน แต่มูลหนี้ของตนเองนั้นเหมาะสมที่จะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่มีการเสนอชำระหนี้ที่น่าจะเป็นธรรมและเหมาะสมกับมูลหนี้ของตนเองมากกว่าเช่นนี้เจ้าหน้าที่รายนั้นก็มีความจำเป็นต้องยื่นคำร้องคัดค้านการจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อศาลภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ เพราะไม่เช่นนั้นก็จะไม่สามารถคัดค้านประเด็นเรื่องการจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ได้อีก ซึ่งในทางปฏิบัติก็มีหลายกรณีที่เจ้าหน้าที่บางรายนั้นไม่ได้ยื่นคัดค้านการจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ไว้จนกระทั่งที่ประชุมเจ้าหน้าที่ได้ลงมติยอมรับแผนจึงมายื่นคัดค้านแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาลในทำนองที่ว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ตนเองถูกจัดให้อยู่ที่นั่นเสนอให้ได้รับชำระหนี้ในสัดส่วนที่ไม่เหมาะสมกับหนี้ของตนเองหรือเสนอวิธีการชำระหนี้ที่ไม่เหมาะสมกับมูลหนี้ของตน แต่ที่จริงแล้วมูลหนี้ของตนเองนั้นน่าจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มของเจ้าหน้าที่อีกกลุ่มหนึ่งมากกว่าที่ซึ่งอาจเสนอให้ได้รับชำระหนี้ในสัดส่วนที่มากกว่าหรือภายในระยะเวลาที่สั้นกว่า และมูลหนี้ของตนมีลักษณะของสิทธิเรียกร้องที่อยู่ในทำนองเดียวกันกับเจ้าหน้าที่อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งควรที่จะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เป็นต้น นอกจากนี้ในทางปฏิบัติบางครั้งเจ้าหน้าที่มักจะยื่นคำร้องขอคัดค้านการจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ต่อศาลในช่วงระยะเวลากระชั้นชิดกับวันนัดประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผน ดังนั้นจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ศาลที่ศาลไม่อาจมีเวลาในการพิจารณาได้เต็มที่เพราะหากมีการคัดค้านการจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่และหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าการจัดแบ่งกลุ่มที่ไม่ถูกต้องจริง ศาลก็ต้องมีคำสั่งให้ผู้ทำแผนดำเนินการจัดแบ่งกลุ่มใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว และแม้ว่ากฎหมายจะไม่ได้กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการทำคำสั่งของศาลก็ตาม เพียงแต่กำหนดให้ศาลต้องมีคำสั่งโดยเร็ว แต่อย่างไรก็ตามเห็นว่าศาลต้องมีคำสั่งในเรื่องการจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ก่อนถึงวันนัดประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผนเพราะจะได้เปิดโอกาสให้ผู้ทำแผนไปดำเนินการแก้ไขแผนในเรื่องการจัดกลุ่มเจ้าหน้าที่ใหม่ให้เสร็จทันวันประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อจะได้ให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาลงมติข้อเสนอขอแก้ไขแผนนั้นต่อไป

4.3.3 เนื้อหาของแผน

ในการดำเนินการจัดทำแผนของผู้ทำแผนนั้นส่วนที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญคือเนื้อหาต่างๆที่กำหนดไว้ในแผน เนื่องจากแผนจะกำหนดแนวทางต่างๆในการแก้ไขปัญหากิจการของลูกหนี้เพื่อให้กิจการของลูกหนี้สามารถดำรงอยู่รอดและสามารถชำระหนี้คืนแก่เจ้าหนี้ได้ ในขณะเดียวกันก็จะเป็นกรอบให้แก่ผู้บริหารแผนในการดำเนินการในการจัดกิจการของลูกหนี้ในระหว่างที่อยู่ใต้อาณัติของฟื้นฟูกิจการตามแนวทางต่างๆที่แผนกำหนดเอาไว้ แต่อย่างไรก็ตามในการกำหนดแนวทางต่างๆในแผนนั้นแม้ว่าผู้ทำแผนจะสามารถจัดทำแผนให้มีเนื้อหาและรูปแบบที่

เหมาะสมกับสภาพปัญหาและสภาพกิจการของลูกหนี้ได้ตามที่เห็นสมควรก็ตาม แต่สิ่งที่ต้องตระหนักถึง คือว่า รายการต่างๆที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ ซึ่งแม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้แผนต้องมีรายการต่างๆตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างน้อยก็ตาม แต่รายการต่างๆเหล่านี้ก็ถือเป็นแนวทางที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นกรอบกว้างๆไว้เท่านั้นเพื่อให้แผนฟื้นฟูกิจการมีความยืดหยุ่น และสามารถปรับใช้กับกิจการในรูปแบบและสภาวะต่างๆได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากสภาพปัญหาและสภาพกิจการหรือธุรกิจของลูกหนี้ นั้นมักจะมีสภาพและลักษณะที่สลับซับซ้อนแตกต่างกันออกไป ทั้งยังมีมาตรการทางธุรกิจต่างๆหรือเครื่องมือทางการเงินต่างๆที่เกิดขึ้นใหม่ที่จะสามารถนำมาใช้จัดการและแก้ไขปัญหาทางธุรกิจได้อยู่เสมอ ดังนั้นผู้ทำแผนจึงอาจกำหนดวิธีการหรือแนวทางต่างๆในแผนนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ก็ได้ หรืออาจจะไม่ได้ระบุรายการบางรายการที่กฎหมายกำหนดไว้ในแผนก็ได้ แต่สิ่งที่ต้องพิจารณาคือว่าหากรายการใดที่ผู้ทำแผนเห็นว่าไม่อาจเสนอไว้ในแผนได้ซึ่งอาจจะเกิดจากความไม่เหมาะสมกับสภาพกิจการและสภาพปัญหาของลูกหนี้ก็ตาม เช่นนี้รายการที่ไม่ได้ระบุนั้นควรที่จะต้องไม่ใช่รายการที่เป็นสาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เพราะหากต่อมาศาลเห็นว่ารายการที่ขาดหายไปนั้นเป็นรายการที่มีสาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการ เช่นนี้แผนอาจไม่ได้รับความเห็นชอบจากศาลได้

ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้อย่างน้อยแผนต้องมีรายการต่างๆดังต่อไปนี้¹ คือ

(1) เหตุผลที่ทำให้มีการฟื้นฟูกิจการ

มีข้อสังเกตว่า รายการตาม(1) นั้นมักจะมีรายละเอียดหรือเนื้อหาเช่นเดียวกันกับที่ได้เคยเสนอไปแล้วในชั้นไต่สวนคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ

(2) รายละเอียดแห่งสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพันต่างๆของลูกหนี้ในขณะที่ศาลสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

(3) หลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการ

(ก) ขั้นตอนของการฟื้นฟูกิจการ

(ข) การชำระหนี้ การยืดกำหนดเวลาชำระหนี้ การลดจำนวนหนี้ลง และการจัดกลุ่มเจ้าหนี้

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/42

(ค) การลดทุนและเพิ่มทุน

(ง) การก่อหนี้และระดมเงินทุน รวมตลอดถึงแหล่งของเงินทุนและเงื่อนไขแห่งหนี้สินและเงินทุนดังกล่าว

(จ) การจัดการและการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้

(ฉ) เงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลและประโยชน์อื่นใด

มีข้อพิจารณาว่า แผนโดยส่วนใหญ่มักเสนอให้งดเว้นมิให้จ่ายเงินปันผล เนื่องจากกิจการของลูกหนี้ยังคงอยู่ในสภาวะมีหนี้สินล้นพ้นตัว หากยังคงกำหนดให้มีการจ่ายเงินปันผลจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินของลูกหนี้ได้ อีกทั้งโดยปกติหากบริษัทไม่มีกำไรก็ไม่อาจจ่ายเงินปันผลได้ เพราะการจ่ายเงินปันผลก็ต้องจ่ายจากเงินกำไรเท่านั้นจะจ่ายจากเงินประเภทอื่นที่มีใช้เงินกำไรนั้นไม่ได้และหากในกรณีที่บริษัทยังมียอดขาดทุนสะสมอยู่บริษัทไม่อาจจ่ายเงินปันผลได้เช่นกัน

(4) การไถ่ถอนหลักประกันในกรณีที่มีเจ้าหนี้มีประกันและความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน

(5) แนวทางแก้ปัญหาในกรณีขาดสภาพคล่องชั่วคราวระหว่างการปฏิบัติตามแผน

(6) วิธีปฏิบัติในกรณีที่มีการโอนสิทธิเรียกร้องหรือโอนหนี้

(7) ชื่อ คุณสมบัติ หนังสือยินยอมของผู้บริหารแผน และค่าตอบแทน โดยนำความในมาตรา 90/6 วรรคสองมาใช้บังคับเกี่ยวกับผู้บริหารแผนโดยอนุโลม

(8) การแต่งตั้งและการพ้นตำแหน่งของผู้บริหารแผน

(9) ระยะเวลาดำเนินการตามแผนซึ่งไม่เกิน 5 ปี

(10) การไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญาในกรณีที่ทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญามีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่พึงจะได้

มีข้อพิจารณา ดังนี้ คือ รายการต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ในแผนนั้นกฎหมายล้มละลายของเรานั้นไม่ได้กำหนดแบ่งแยกเนื้อหาหรือรายการของแผนไว้ชัดเจนดังเช่นกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ซึ่งได้กำหนดแบ่งแยกชัดเจนว่ารายการหรือเนื้อ

หาต่างๆที่กำหนดในแผนนั้นส่วนใดหรือรายการใดบ้างที่กฎหมายถือว่าผู้ทำแผนต้องระบุไว้ในแผน และรายการในส่วนใดบ้างที่กฎหมายอนุญาตให้ผู้ทำแผนมีอำนาจพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควรว่าจะระบุไว้ในแผนหรือไม่ก็ได้¹ แต่ในกฎหมายล้มละลายของเรานั้นกลับระบุเป็นกรอบกว้างๆให้ อย่างน้อยแผนต้องระบุรายการต่างๆเหล่านั้น แต่ก็ไม่ได้กำหนดชัดเจนว่าในรายการต่างๆนั้นรายการใดบ้างที่ทุกแผนควรต้องระบุไว้โดยไม่อาจละเว้นได้หรือรายการใดบ้างที่แผนอาจไม่จำเป็นต้องระบุไว้ก็ได้ เพราะจะเห็นว่ารายการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ในแผนเป็นอย่างน้อยนั้น โดยรายการบางรายการในแผนบางแผนนั้นอาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องระบุเกี่ยวกับรายการนั้นไว้ก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายก็ยังคงเปิดช่องว่างไว้ว่าผู้ทำแผนที่อาจจะไม่ได้ระบุนายการบางรายการลงไว้ในแผนก็ได้ ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ผู้ทำแผนต้องพิจารณาคือรายการที่ขาดหายไปนั้นต้องเป็นรายการที่ไม่ใช่สาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งในการพิจารณาดังนี้กฎหมายให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาและสอบถามผู้ทำแผนถึงเหตุผลและความจำเป็นของการไม่ระบุนายการนั้นๆ ซึ่งหากศาลเห็นว่ารายการที่ขาดหายไปนั้นไม่เป็นสาระสำคัญต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เช่นนี้กฎหมายให้ถือว่าแผนมีรายการครบถ้วน

อนึ่ง เพื่อเป็นการเอื้อประโยชน์แก่การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ให้สามารถดำเนินการไปได้โดยง่ายและสะดวกขึ้นและเพื่อมิให้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต้องประสบกับอุปสรรคจากเงื่อนไขต่างๆตามกฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ดังนั้นกฎหมายจึงได้กำหนดให้ยกเว้นมิให้นำบทกฎหมายต่างๆตามกฎหมายทั่วไปที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นฟูกิจการมาใช้บังคับแก่แผนฟื้นฟูกิจการ² กล่าวคือ

(ก) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีมาตราต่างๆที่ได้รับการยกเว้นมิให้นำมาบังคับใช้แก่แผน ได้แก่ มาตรา 1117 มาตรา 1119 มาตรา 1145 มาตรา 1220 ถึงมาตรา 1228 มาตรา 1238 ถึงมาตรา 1243

(ข) ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พุทธศักราช 2535 ซึ่งมีมาตราต่างๆที่ได้รับการยกเว้นมิให้นำมาบังคับใช้แก่แผน ได้แก่ มาตรา 31 มาตรา 33 มาตรา 50 มาตรา 51 มาตรา 52 มาตรา 54 มาตรา 84 มาตรา 102 มาตรา 107

¹ 11 U.S.C. S. 1123

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/42 วรรคสอง

มาตรา 116 มาตรา 119 มาตรา 136 มาตรา 137 มาตรา 139 มาตรา 140
 มาตรา 141 มาตรา 146 ถึงมาตรา 148

(ค) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พุทธศักราช 2535 มาตรา

39

มีข้อพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ กฎหมายมาตราต่างๆตามกฎหมายทั่วไปที่ได้รับยกเว้นมิให้นำมาบังคับใช้กับแผนภายใต้กระบวนการฟื้นฟูกิจการนั้นมักจะเป็นการยกเว้นหลักเกณฑ์หรือข้อห้ามทางกฎหมายต่างๆที่อาจเป็นอุปสรรคและก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวต่อกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของมูลค่าหุ้นชั้นต่ำก็ดี เรื่องการใช้เงินค่าหุ้นก็ดี เรื่องการหักกลบลบหนี้ค่าหุ้นกับหนี้ของบริษัทก็ดี เรื่องการดำเนินการเพิ่มทุนก็ดี เรื่องการดำเนินการลดทุนก็ดี เรื่องการควบบริษัทก็ดี ซึ่งหากเป็นกรณีปกติที่บริษัทไม่ได้ตกอยู่ภายใต้กระบวนการฟื้นฟูกิจการบริษัทนั้นก็ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมายทั่วไปกำหนดไว้ซึ่งมักมีหลักเกณฑ์ขั้นตอน และข้อห้ามต่างๆมากมาย แต่หากบริษัทนั้นตกอยู่ภายใต้กระบวนการฟื้นฟูกิจการบริษัทก็จะได้รับประโยชน์จากข้อยกเว้นที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมายทั่วไปกำหนดไว้ ซึ่งในแผนฟื้นฟูกิจการโดยส่วนใหญ่แล้วนั้น ผู้ทำแผนมักเสนอให้มีการเพิ่มทุนโดยการออกหุ้นใหม่เช่นนี้การเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่นี้ผู้ทำแผนจึงอาจเสนอให้มีมูลค่าหุ้นต่ำกว่าห้าบาทได้ เช่น อาจเสนอให้มีมูลค่าหุ้นหนึ่งบาท ซึ่งการกำหนดมูลค่าหุ้นให้มีมูลค่าต่ำนั้นจะเป็นการจูงใจให้มีผู้เข้ามาซื้อหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทมากขึ้น แต่ถ้าหากเป็นกรณีทั่วไปแล้วบริษัทลูกหนี้ไม่อาจที่จะกำหนดมูลค่าหุ้นให้มีมูลค่าต่ำกว่าห้าบาทได้ เนื่องจากกฎหมายกำหนดห้ามไว้ว่าให้มูลค่าของหุ้นๆหนึ่งมิให้ต่ำกว่าห้าบาท¹ นอกจากนี้ซึ่งก็มีหลายกรณีที่ผู้ทำแผนมักเสนอให้มีการแปลงหนี้บางส่วนหรือทั้งหมดของเจ้าหนี้ให้เป็นทุนซึ่งเป็นการที่ลูกหนี้ออกหุ้นใหม่แล้วนำมาเสนอขายให้แก่เจ้าหนี้โดยเจ้าหนี้ไม่ต้องชำระเงินค่าหุ้นแต่เจ้าหนี้สามารถนำหนี้ของบริษัทมาหักกลบลบหนี้ค่าหุ้นที่ออกจำหน่ายได้ ซึ่งหากเป็นกรณีปกติแล้วการแปลงหนี้เป็นทุนไม่อาจกระทำได้เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1119 กำหนดไว้ในเรื่องการใช้เงินค่าหุ้น ซึ่งหุ้นทุกๆหุ้นจำเป็นต้องให้ใช้เป็นเงินจนเต็มค่า และในการใช้เงินเป็นค่าหุ้นนั้น ผู้ถือหุ้นจะหักหนี้กับบริษัทหาได้ไม่ ดังนั้นผู้ถือหุ้นต้องชำระค่าหุ้นเป็นเงินและจะนำหนี้ที่ตนเองเป็นเจ้าหนี้บริษัทอยู่มาหักค่าหุ้นที่ตนเองมีหน้าที่ต้องชำระให้แก่บริษัทไม่ได้ แต่ในการฟื้นฟูกิจการผู้ทำแผนอาจกำหนดให้ผู้ถือหุ้นสามารถชำระค่าหุ้นโดยหักหนี้กับบริษัทได้

¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1117

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า หากพิจารณาตามกฎหมายล้มละลายฉบับเดิม¹ นั้นในเรื่องการใช้จ่ายเงินค่าหุ้นและการหักกลบลบหนี้เงินค่าหุ้นกับหนี้บริษัทในกรณีที่ลูกหนี้เป็นบริษัทมหาชนนั้นจะไม่ได้บัญญัติยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับแผนไว้ เพราะฉะนั้นหากลูกหนี้ที่เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการเป็นบริษัทมหาชน เช่นนี้หากผู้ทำแผนจะเสนอให้มีการแปลงหนี้เป็นทุนซึ่งเป็นการออกหุ้นใหม่แล้วนำมาเสนอขายให้แก่เจ้าหนี้โดยเจ้าหนี้ไม่ต้องชำระเงินค่าหุ้นแต่สามารถนำหนี้ของบริษัทมาหักกลบลบหนี้ค่าหุ้นที่ออกจำหน่ายได้ เช่นนี้ก็ไม่อาจกระทำได้เพราะเมื่อกฎหมายล้มละลายไม่ได้บัญญัติยกเว้นไว้ดังนั้นก็ต้องตกอยู่ภายใต้หลักกฎหมายพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 ที่กำหนดห้ามเอาไว้ นอกจากนี้หากบริษัทต้องการที่จะเสนอขายหุ้นที่มีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียน เช่นนี้ก็ต้องตกอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้โดยมาตรา 51 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการที่บริษัทมหาชนอาจเสนอขายหุ้นที่สูงกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนได้โดยบริษัทต้องให้ผู้ซื้อหุ้นชำระเงินค่าหุ้นส่วนที่เกินมูลค่าหุ้นพร้อมกับเงินค่าหุ้นและเงินค่าหุ้นส่วนที่เกินนั้นกฎหมายกำหนดให้บริษัทต้องนำไปตั้งเป็นทุนสำรองส่วนล้ามูลค่าหุ้นโดยแยกต่างหากจากทุนสำรองที่บริษัทต้องตั้งสำรองตามปกติ เช่นนี้ก็ไม่อาจกระทำได้เพราะเมื่อกฎหมายล้มละลายไม่ได้บัญญัติยกเว้นไว้ก็ต้องตกอยู่ภายใต้หลักกฎหมายพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 ที่กำหนดห้ามเอาไว้เช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามภายหลังจากที่ได้มีการแก้ไขกฎหมายล้มละลาย² ก็ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมยกเว้นหลักเกณฑ์และข้อห้ามในเรื่องนี้เอาไว้แล้ว นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 หลายมาตราเพื่อเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานของบริษัทและเป็นแรงจูงใจนักลงทุน รวมทั้งมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาและขจัดอุปสรรคในการฟื้นฟูกิจการและเป็นปัจจัยหนึ่งในการส่งเสริมพัฒนาตลาดทุนให้มีประสิทธิภาพ อาทิเช่นได้แก้ไขมาตรา 50 โดยกำหนดให้ยกเลิกมูลค่าหุ้นขั้นต่ำแต่ยังให้คงมูลค่าหุ้นจดทะเบียนไว้ ซึ่งทำให้บริษัทมหาชนต่างๆ สามารถกำหนดมูลค่าหุ้นเองได้ตามสภาพของราคาที่เป็นจริง และยังเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา 54/1 อนุญาตให้บริษัทที่ทำการปรับโครงสร้างหนี้สามารถแปลงหนี้เป็นทุนได้ โดยได้บัญญัติยกเว้นมิให้นำมาตรา 54 วรรคสองมาใช้บังคับ เป็นต้น ซึ่งในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดดังกล่าวนี้จึงถือว่าเป็นแนวทางหนึ่งอันสอดคล้องกับมาตรการตามกฎหมายล้มละลายที่เอื้อประโยชน์แก่การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ให้สามารถดำเนินการไปได้โดยง่ายและสะดวกขึ้นและเพื่อมิให้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต้องประสบกับอุปสรรคจากเงื่อนไขต่างๆ ตามกฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541

²พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542

4.3.4 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผน

กระบวนการในการพิจารณาแผนของศาลนั้นถือเป็นกระบวนการสำคัญอันหนึ่งในกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เนื่องจากแม้ที่ประชุมเจ้าหนี้จะได้มีมติพิเศษยอมรับแผนของผู้ทำแผนแล้วก็ตาม แต่แผนที่ได้รับการยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้นั้นยังไม่อาจมีผลบังคับใช้ได้ หากแต่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาแผนของศาลและศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนเสียก่อน ซึ่งในการพิจารณาแผนของศาลนั้นกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขต่าง ๆ อันเป็นมาตรฐานแก่ศาลในการพิจารณา มีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผน นอกจากนี้ศาลยังต้องพิจารณาค่าชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และ ผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงตามมาตรา 90/30 ซึ่งไม่ได้ลงมติยอมรับแผนด้วย¹

ซึ่งหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อันเป็นมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาในการมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผน มีดังต่อไปนี้

(1) แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 90/42

กล่าวคือ ศาลต้องพิจารณาว่าแผนที่ผ่านมติยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้นั้นมีรายการต่าง ๆ ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีเป็นอย่างน้อยตามมาตรา 90/42 หรือไม่ หากศาลเห็นว่าแผนมีรายการไม่ครบถ้วนก็ให้ศาลสอบถามผู้ทำแผน และพิจารณาว่ารายการที่ขาดหายไปนั้นเป็นสาระสำคัญต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้หรือไม่ หากศาลเห็นว่ารายการที่ขาดหายไปนั้นมิใช่สาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ก็ให้ถือว่าแผนนั้นมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 90/42 แล้ว²

เพราะฉะนั้นในเบื้องต้นศาลจึงต้องพิจารณาตรวจสอบถึงความมีอยู่ครบถ้วนในเนื้อหาของแผนก่อนว่าแผนนั้นได้ระบุรายละเอียดต่างๆตามแต่ละรายการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ครบถ้วนหรือไม่ หากรายการใดขาดหายไปโดยไม่ได้ระบุรายละเอียดไว้เลยหรือรายการใดระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วน เช่นนี้ศาลจะสอบถามผู้ทำแผนถึงเหตุผลของการไม่ระบุรายการนั้นไว้ในแผน นอกจากนี้จะเห็นว่าแม้กฎหมายจะกำหนดให้แผนทุกแผนต้องระบุกำหนดรายการต่างๆที่ตามมาตรา 90/42 กำหนดให้ต้องระบุไว้เป็นอย่างน้อยก็ตาม แต่รายการต่างๆที่กฎหมายกำหนดไว้

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/57

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/58 (1)

เหล่านั้นก็ถือเป็นการกำหนดกรอบกว้างๆไว้เท่านั้นว่าแผนจะต้องระบุเนื้อหาในเรื่องอะไรไว้บ้าง ส่วนรายละเอียดในแต่ละเรื่องนั้นต้องแล้วแต่ข้อเท็จจริงตามแต่ละกิจการของลูกหนี้ไป เพราะฉะนั้นในแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่ผู้ทำแผนได้จัดทำขึ้นนั้นจึงอาจประกอบไปด้วยรายละเอียดและรายการต่างๆที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุเอาไว้และที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ต้องระบุไว้ก็ได้ โดยรายการบางอย่างในแผนจึงอาจเป็นรายการนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ก็ได้ และนอกจากนี้ในบางกรณีแผนบางแผนอาจขาดรายการบางรายการที่ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ก็ได้ เพราะในแต่ละกิจการของลูกหนี้มีลักษณะกิจการและสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน ดังนั้นในแผนฟื้นฟูของกิจการบางกิจการจึงอาจไม่ได้ระบุถึงรายการบางรายการก็เป็นได้ เช่น กฎหมายกำหนดให้แผนต้องระบุรายการเกี่ยวกับเรื่องการไถ่ถอนหลักประกันในกรณีที่มีเจ้าหนี้มีประกันและความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน หรือ เรื่องการไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญาในกรณีที่ทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญามีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่พึงจะได้¹ เป็นต้น ซึ่งในแผนบางแผนนั้นก็อาจมิได้ระบุเกี่ยวกับเรื่องต่างๆเหล่านี้เอาไว้ในแผนเนื่องจากลูกหนี้ไม่มีเจ้าหนี้มีประกัน หรือเนื่องจากลูกหนี้ไม่มีสัญญาอันมีภาระเกินควรที่ลูกหนี้จะต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด หรือ ในรายการเกี่ยวกับหลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการซึ่งกฎหมายได้กำหนดถึงรายการย่อยต่างๆต่อไปอีก เช่น เรื่องการชำระหนี้ การยืดกำหนดเวลาชำระหนี้ การลดจำนวนหนี้ลง และการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ การลดทุน การเพิ่มทุน² เป็นต้น ซึ่งรายการบางรายการเหล่านี้แผนบางแผนก็อาจจะไม่ได้ระบุไว้ครบก็ได้ เพราะในบางกิจการผู้ทำแผนอาจเห็นควรว่ากิจการของลูกหนี้ยังไม่จำเป็นต้องดำเนินการเกี่ยวกับการเพิ่มทุนหรือลดทุนแต่อย่างใด

แต่กระนั้นก็ดี ในการจัดทำแผนผู้ทำแผนจึงควรต้องระมัดระวังโดยต้องคำนึงถึงรายการต่างๆตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้เป็นสำคัญ หากมีความจำเป็นที่ไม่อาจกำหนดรายการบางรายการไว้ในแผนได้ก็จะต้องมีเหตุผลพอสมควรมารองรับและที่จะทำให้ศาลเห็นว่ารายการที่ขาดหายไปนั้นก็มีสาระสำคัญต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แต่อย่างใด เพราะหากแผนไม่ได้ระบุรายการไว้ครบถ้วนหากต่อมาศาลพิจารณาแล้วเห็นว่ารายการที่ขาดหายไปนั้นเป็นสาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการ เช่นนี้ศาลอาจมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยกับแผนได้

ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นศาลก็ได้เคยมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยกับแผนหลายกรณีซึ่งเหตุผลหนึ่งก็เนื่องจากเห็นว่าแผนมีรายการไม่ครบถ้วน ตัวอย่างเช่น ผู้ทำแผนได้เสนอแผนโดยจัดแบ่ง

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/42 (4) และ (10)

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/42 (3)

เจ้าหน้อออกเป็น 7 กลุ่ม แต่แผนไม่ได้ระบุในรายการเกี่ยวกับการชำระหนี้ตามมาตรา 90/42 (3) (ข) ไว้ชัดเจนโดยระบุแต่เพียงรายชื่อเจ้าหนี้และรายละเอียดแห่งหนี้ของเฉพาะเจ้าหนี้มีประกันที่ถูกจัดไว้ในกลุ่มที่หนึ่งเท่านั้น แต่ไม่ได้ระบุรายชื่อเจ้าหนี้และรายละเอียดแห่งหนี้ของเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่ถูกจัดไว้ในกลุ่มอื่นๆทั้งหมดแต่อย่างใด อีกทั้งมิได้มีข้อกำหนดที่ชัดเจนที่จะแสดงให้เห็นไม่มีประกันแต่ละรายสามารถทราบได้เลยว่าเจ้าหนี้รายนั้นๆจะได้รับชำระหนี้อย่างไร นอกจากนี้แผนยังกำหนดให้เจ้าหนี้กลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าหนี้ที่ผู้ทำแผนได้โต้แย้งค่าขอรับชำระหนี้ไว้ว่าให้ได้รับชำระหนี้ตามคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือคำสั่งศาลที่ถึงที่สุดอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้โดยให้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เทียบเท่ากับเจ้าหนี้กลุ่มอื่นๆโดยบริษัทก็จะพิจารณาดำเนินการให้สิทธิของเจ้าหนี้กลุ่มนี้เทียบเท่ากับเจ้าหนี้กลุ่มที่ 1-6 ทุกประการ ซึ่งศาลได้มีคำวินิจฉัยถือว่า แผนระบุรายการเกี่ยวกับการชำระหนี้ไม่ชัดเจน เพราะโดยวิธีพิจารณาของศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะไม่สั่งให้เจ้าหนี้รายนั้นๆได้รับชำระหนี้เทียบเท่ากับเจ้าหนี้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นจึงถือว่าแผนมีรายการไม่ครบถ้วน¹ หรือ ในกรณีที่ผู้ทำแผนมิได้ระบุเนื้อหาของแผนในเรื่องเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ค้ำประกันไว้ครบถ้วนตามมาตรา 90/42 (4) โดยผู้ทำแผนได้ระบุรายการเกี่ยวกับจำนวนผู้ค้ำประกันและจำนวนวงเงินค้ำประกันไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งศาลได้มีคำวินิจฉัยถือว่าในส่วนรายการเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ค้ำประกันนี้แม้กฎหมายจะกำหนดไว้แต่เพียงกว้างๆก็ตามแต่ผู้ทำแผนก็ย่อมมีหน้าที่ที่จะระบุไว้ในแผนให้ถูกต้องตรงตามหลักฐานที่เจ้าหนี้แสดงมา และแม้สัญญาค้ำประกันดังกล่าวจะมีผลผูกพันกับเจ้าหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นบุคคลภายนอกก็ตาม แต่ที่บุคคลภายนอกเข้ามาผูกพันกับเจ้าหนี้นั้นเนื่องจากมาค้ำประกันลูกหนี้จึงถือเป็นสาระสำคัญอันต้องระบุไว้ ดังนั้นตามเจตนารมณ์ของกฎหมายจึงกำหนดให้ผู้ทำแผนมีหน้าที่ต้องระบุไว้ในแผนให้ครบถ้วนถูกต้องทั้งชื่อผู้ค้ำประกันและจำนวนเงินที่ค้ำประกันด้วย เมื่อผู้ทำแผนมิได้กำหนดความรับผิดของผู้ค้ำประกันของเจ้าหนี้ดังกล่าวไว้ถูกต้องตามหลักฐานที่เจ้าหนี้แสดงคัดค้านมา เช่นนี้ย่อมถือได้ว่าแผนมีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา 90/58 (1) และมาตรา 90/42 (4) ในรายการเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ค้ำประกัน²

(2) ข้อเสนอในการชำระหนี้ไม่ชัดต่อมาตรา 90/42 ตริ

¹ อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ 387/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 449/2543 ระหว่าง บริษัทเอกโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

² อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ 358/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 434/2543 ระหว่างบริษัทพีริเมียร์ เอ็นเตอร์ไพรซ์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

กล่าวคือ ภายหลังจากที่ศาลพิจารณาแผนว่ามีรายการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่แล้ว ต่อมาศาลต้องพิจารณาว่าแผนเสนอให้สิทธิในการได้รับการชำระหนี้ของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันหรือไม่ ซึ่งการได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันนั้นอาจพิจารณาได้หลายกรณี อาทิเช่น พิจารณาจากสัดส่วนหรืออัตราส่วนในการได้รับชำระหนี้ หรือ พิจารณาจากระยะเวลาในการได้รับชำระหนี้ หรือ พิจารณาจากวิธีการหรือเงื่อนไขในการชำระหนี้ เป็นต้น เพราะฉะนั้นไม่ว่าแผนจะมีข้อเสนอในการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ด้วยวิธีการหรือเงื่อนไขใดก็ตาม แผนนั้นต้องเสนอให้บรรดาเจ้าหนี้ที่ถูกจัดไว้ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้นต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน

ตัวอย่างเช่น แผนได้เสนอให้มีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้กลุ่มหนึ่งโดยกำหนดให้เจ้าหนี้แต่ละรายที่อยู่ในกลุ่มนั้นมีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นจำนวนเงิน 200,000 บาทเท่ากัน เช่นนี้ถือว่าเป็นการเสนอชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันให้ได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันนั้นหมายถึง การที่เจ้าหนี้แต่ละรายนั้นในกลุ่มเดียวกันนั้นต่างได้รับการชำระหนี้ในอัตราส่วนที่เท่าเทียมกันของจำนวนหนี้ของตน ดังนั้นตามตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เจ้าหนี้แต่ละรายต่างมีมูลหนี้ในจำนวนที่แตกต่างกันโดยเจ้าหนี้บางรายอาจมีหนี้ไม่ถึง 200,000 บาท ในขณะที่เจ้าหนี้บางรายกลับมีจำนวนหนี้เกิน 200,000 บาท เช่นนี้เจ้าหนี้รายที่มีจำนวนหนี้ต่ำกว่า 200,000 บาท ก็ถือเท่ากับว่าเจ้าหนี้รายนี้ได้รับชำระหนี้เต็มตามจำนวนหนี้ ในขณะที่เจ้าหนี้รายอื่นที่มีจำนวนหนี้เกินกว่า 200,000 บาท กลับได้รับชำระหนี้เพียงบางส่วนเท่านั้น¹

หรือในกรณีที่ผู้ทำแผนได้เสนอแผนให้มีการนำเอาสัดส่วนจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่มีต่อบริษัทในเครือของลูกหนี้อันเป็นเจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกันกับเจ้าหนี้ของบริษัทลูกหนี้ที่อยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการของศาลนี้มาคำนวณรวมเข้ากับจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้รายเดียวกันที่มีต่อบริษัทลูกหนี้ที่อยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการของศาล และให้ใช้ผลลัพธ์ดังกล่าวเป็นสัดส่วนหนี้ที่จะใช้ต่อไปในการคำนวณสัดส่วนสิทธิในการให้เงินทุนสนับสนุนใหม่เพื่อใช้ในโครงการและเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่กิจการของลูกหนี้และเป็นสัดส่วนในการได้รับชำระหนี้คืนต่อไป เพราะฉะนั้นการเสนอให้นำจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ที่มีต่อบริษัทในเครือบริษัทหนึ่งของลูกหนี้ และบริษัทลูกหนี้ที่อยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการของศาลนี้มาคำนวณรวมกันเช่นนี้ มีข้อสังเกตว่าการนำเอาจำนวนหนี้มารวมกันเช่นนี้จะทำให้อัตราส่วนของหนี้ผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากที่ควร

¹ อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ฟ.8/2542 คดีหมายเลขแดงที่ฟ.15/2542 ระหว่าง บริษัทเงินทุนภัทรธนกิจ จำกัด ผู้ร้องขอ กับ บริษัทอุตสาหกรรมท่อสตีลเหล็กกล้า จำกัด ลูกหนี้

จะเป็น ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อสัดส่วนในการได้รับชำระหนี้คืน และต่อระยะเวลาชำระหนี้ในการได้รับชำระหนี้คืนโดยอาจมีเจ้าหนี้บางรายที่หากเมื่อรวมจำนวนหนี้แล้วอาจมีสัดส่วนได้รับชำระหนี้ที่น้อยลงและมีระยะเวลาได้รับชำระหนี้ที่ช้าลงกว่ากรณีที่ไม่มีการนำเอาจำนวนหนี้มารวมกันเช่นนี้ แต่อย่างไรก็ตามศาลได้มีคำวินิจฉัยว่า การนำหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้สถาบันการเงินที่มีต่อบริษัทในเครือของลูกหนี้บริษัทหนึ่งมาคำนวณรวมกับบริษัทลูกหนี้ในคดีนี้ แม้จะมีผลกระทบต่อสัดส่วนหนี้และระยะเวลาในการได้รับชำระหนี้คืนของเจ้าหนี้รายอื่นบ้าง แต่เจ้าหนี้สถาบันการเงินที่ให้นำหนี้ที่มีต่อบริษัทในเครือมารวมกับหนี้ของเจ้าหนี้ในคดีนี้ก็ต่อลงเงินใหม่ตามสัดส่วนของหนี้ที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งทำให้ลูกหนี้มีเงินสนับสนุนที่จะนำมาใช้จ่ายในโครงการและเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการเพิ่มขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และต่อเจ้าหนี้ทั้งหลายที่ซึ่งก็จะได้รับชำระหนี้คืนเต็มจำนวนภายในห้าปีหากการดำเนินกิจการเป็นผลสำเร็จตามแผน เพราะฉะนั้นข้อเสนอนี้ก็ไม่ก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกันในระหว่างเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันนี้แต่อย่างใด ถือว่าแผนไม่ขัดต่อมาตรา 90/42 ตริ¹

นอกจากนี้ยังมีข้อพิจารณาว่า จากการที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลต้องพิจารณาว่าแผนได้เสนอให้สิทธิในการได้รับการชำระหนี้ของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันหรือไม่ ดังนั้นในการพิจารณาจึงต้องแยกพิจารณาตามเจ้าหนี้ในแต่ละกลุ่มตามที่ผู้ทำแผนได้เสนอจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้เอาไว้ในแผน ซึ่งในการจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ในกฎหมายก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆในเรื่องการจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้เอาไว้แล้วตามมาตรา 90/42 ทวิ แต่อย่างไรก็ตามหากบรรดาเจ้าหนี้ต่างๆของลูกหนี้นั้นมีเจ้าหนี้ไม่มีประกันรวมอยู่ด้วย เช่นนี้กฎหมายกำหนดให้ผู้ทำแผนต้องจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันเหล่านี้แยกออกมาเป็นหนึ่งกลุ่ม และข้อพิจารณาประการสำคัญ กล่าวคือ นอกจากกฎหมายกำหนดให้ผู้ทำแผนต้องแบ่งแยกเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกมาเป็นอีกกลุ่มหนึ่งต่างหากแล้ว กฎหมายยังได้กำหนดให้อำนาจแก่ผู้ทำแผนที่มีดุลยพินิจในการแบ่งแยกกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลายกลุ่มได้ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องจัดให้เจ้าหนี้ไม่มีประกันที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันหรือทำนองเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

ดังนั้นการที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจแก่ผู้ทำแผนที่สามารถจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกได้เป็นหลายกลุ่มตามที่เห็นสมควรและเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้

¹ อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ พ.12/2542 คดีหมายเลขแดงที่ พ.9/2542 ระหว่าง บริษัทนาม ประเสริฐก่อสร้าง จำกัด ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

เช่นนี้ อาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ศาลในการพิจารณาแผนตามหลักเกณฑ์มาตรา 90/58 (2) ได้ เนื่องจากหากเป็นกรณีของการพิจารณาข้อเสนอในการชำระหนี้ของเจ้าหนี้กลุ่มอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหนี้ไม่มีประกันที่ซึ่งเป็นกลุ่มเจ้าหนี้ที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ทำแผนต้องดำเนินการจัดแบ่งไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้อยู่แล้ว เช่น ในกรณีของกลุ่มเจ้าหนี้มีประกันตามมาตรา 90/42 ทวิ (2) ที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ทำแผนต้องจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้มีประกันรายย่อยรวมกันไว้เป็นหนึ่งกลุ่ม เช่นนี้ ศาลก็จะพิจารณาเฉพาะบรรดาเจ้าหนี้มีประกันรายย่อยต่างๆที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้นว่าเจ้าหนี้มีประกันรายย่อยแต่ละรายซึ่งอยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้นได้รับข้อเสนอให้ได้รับชำระหนี้ที่เท่าเทียมกัน หรือได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันหรือไม่ แต่หากเป็นกรณีของกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่ซึ่งหากผู้ทำแผนได้จัดแบ่งออกเป็นกลุ่มเดียว เช่นนี้ก็ยาก่อให้เกิดปัญหาในการพิจารณาแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแผนโดยส่วนใหญ่แล้วผู้ทำแผนมักเสนอให้มีการจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลายกลุ่มและก็มีข้อโต้แย้งคัดค้านจากบรรดาเจ้าหนี้ไม่มีประกันหลายรายที่ซึ่งได้ลงมติไม่ยอมรับแผนได้คัดค้านว่าข้อเสนอในการชำระหนี้ที่เสนอให้แก่กลุ่มที่ตนเองถูกจัดไว้ นั้นได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันกับกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มอื่นโดยกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มอื่นนั้นได้รับข้อเสนอที่ดีกว่า ดังนั้นในการพิจารณาของศาลนั้นจะพิจารณาเช่นใด เนื่องจาก การที่กฎหมายบัญญัติให้พิจารณาถึงสิทธิของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันนั้น คำว่า “ ในกลุ่มเดียวกันนั้น ” สำหรับกรณีของกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันนั้นจะถือ เช่นใด กล่าวคือ

- (1) จะพิจารณาโดยถือว่ากลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่ได้ถูกจัดแบ่งแยกออกเป็นหลายกลุ่มนั้นจะพิจารณารวมกันเป็นกลุ่มเดียว คือ พิจารณาในแง่รวมเจ้าหนี้ไม่มีประกันทุกกลุ่มรวมเป็นกลุ่มเดียว หรือ
- (2) จะพิจารณาเฉพาะแต่กลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันตามแต่ละกลุ่มโดยลำพังตามผู้ทำแผนได้จัดแบ่งไว้ออกเป็นหลายกลุ่มเอาไว้

ซึ่งถ้าหากพิจารณาตามกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกา จะเห็นว่า ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์ให้แผนต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อสิทธิเรียกร้องและส่วนได้เสียที่อยู่ในลำดับชั้นเดียวกัน และหากเมื่อมีการจัดแบ่งชั้นให้สิทธิเรียกร้องหรือส่วนได้เสียอยู่ในลำดับชั้นเดียวกันแล้ว บรรดาสิทธิเรียกร้องที่อยู่ในชั้นเดียวกันนั้นก็ต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันและเหมือนกัน ยกเว้นแต่ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียรายนั้นจะตกลงยอมรับการปฏิบัติที่ด้อยกว่าผู้ทรงสิทธิเรียกร้องอื่นๆที่อยู่ในลำดับชั้นเดียวกัน นอกจากนี้ใน

การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนของศาลหากในกรณีที่ชั้นของเจ้าหนี้หรือผู้ทรงสิทธิเรียกร้องที่ได้รับผลกระทบไม่ได้ให้การยอมรับแผนครบทุกชั้น กฎหมายได้กำหนดให้ศาลสามารถให้การยืนยันแผนได้ภายใต้วิธีการยืนยันแผนโดยการบังคับที่เรียกว่า “Cram Down” ได้ และหลักเกณฑ์อันหนึ่งที่กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบแก่แผนในกรณีเช่นนี้ คือ แผนต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม (not unfair discrimination) ดังนั้นหากเป็นการเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรมเช่นนี้การเลือกปฏิบัตินั้นก็สามารถทำได้ ซึ่งความเป็นธรรมนั้นก็พิจารณาจากความจำเป็นและมูลเหตุจูงใจในการที่ต้องเลือกปฏิบัติ เพราะฉะนั้นถ้าหากมีการกล่าวอ้างที่มีเหตุผลพอสมควรคืออยู่บนพื้นฐานที่มีเหตุผลพอสมควรที่ซึ่งไม่มีมูลเหตุจูงใจมาจากความไม่สุจริตและมีความจำเป็นที่ต้องกระทำเพื่อให้การฟื้นฟูกิจการประสบผลสำเร็จ ก็ถือว่าไม่เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เช่น ได้มีการจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้การค้ำออกมาอีกกลุ่มหนึ่งต่างหากเนื่องจากเจ้าหนี้การค้ำนั้นถือว่ามีความสำคัญต่อลูกหนี้ในการที่ลูกหนี้จะดำเนินกิจการตามปกติต่อไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอให้เจ้าหนี้กลุ่มนี้ได้รับชำระหนี้ตามกำหนดเวลาโดยอาจเสนอให้ได้รับชำระตามระยะเวลาเครดิตที่ได้เคยตกลงไว้ ดังนั้นจึงถือว่ามีเหตุผลสมควรที่จะแยกชั้นของเจ้าหนี้การค้ำออกมาและกำหนดเงื่อนไขในการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เหล่านี้ที่เร็วกว่าเจ้าหนี้ชั้นอื่นๆ

นอกจากนี้หากพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ได้บัญญัติให้อำนาจแก่ผู้ทำแผนในการที่จะจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลายกลุ่มได้โดยมีเงื่อนไขว่าเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันหรือทำนองเดียวกันต้องถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นหากผู้ทำแผนเห็นว่าเจ้าหนี้ไม่มีประกันบางรายนั้นมีสิทธิเรียกร้องที่แตกต่างออกไปจากเจ้าหนี้ไม่มีประกันรายอื่นอันมีอาจจะจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้ หรือมีเหตุผลสมควรที่จะต้องจัดแบ่งออกมาเป็นอีกกลุ่มหนึ่งเช่นนี้ก็สามรถทำได้ ดังนั้นการพิจารณาถึงการปฏิบัติต่อเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันที่เท่าเทียมกันนั้นในกรณีที่มีการแยกเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลายกลุ่มนี้จึงต้องแยกพิจารณาตามเจ้าหนี้ไม่มีประกันในแต่ละกลุ่ม

ซึ่งในแนวทางพิจารณาของศาลนั้นก็ยึดถือตามแนวทางพิจารณาโดยแยกพิจารณาเจ้าหนี้ไม่มีประกันตามแต่ละกลุ่มไป โดยไม่ได้พิจารณาถือเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่แยกออกเป็นหลายกลุ่มนั้นรวมเป็นกลุ่มเดียวแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตามศาลในคดีหนึ่งได้เคยพิจารณาโดยพิจารณาถือเอากลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่ได้แยกออกเป็นหลายกลุ่มนั้น โดยศาลได้ตีความและพิจารณาถือเอาเป็นกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่ได้ถูกแยกออกเป็นหลายกลุ่มนั้นพิจารณารวมกันเป็นกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันเพียงกลุ่มเดียว และในที่สุดศาลก็ได้มีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนโดยเห็นว่าการขอเสนอในการชำระหนี้ที่ขัดต่อมาตรา 90/42 ตี โดยถือว่าแผนได้เสนอให้สิทธิในการได้รับการ

ชำระหนี้ของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มเดียวกันได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกัน¹ ซึ่งมีข้อพึงสังเกตว่า การที่ศาลได้ตีความเช่นนี้เห็นว่าจะเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ได้บัญญัติให้อำนาจแก่ผู้ทำแผนในการที่จะจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลายกลุ่มได้อีกทั้งการที่ผู้ทำแผนได้เสนอให้มีการจัดแบ่งเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลายกลุ่มจุดประสงค์หลักก็เนื่องมาจากเจ้าหนี้บางรายนั้นมีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่แตกต่างกันและไม่อาจที่จะเสนอให้ได้รับชำระหนี้ในเงื่อนไขอย่างเดียวกันได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นและมีเหตุผลอันควรที่จะต้องเสนอให้มีการชำระหนี้ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นหากเมื่อมีการแบ่งเจ้าหนี้ไม่มีประกันออกเป็นหลายกลุ่ม การตีความเช่นนี้จึงเป็นไปได้โดยที่แผนจะสามารถได้รับความเห็นชอบจากศาลได้

- (3) ในกรณีที่มีมติยอมรับแผนเป็นมติตามมาตรา 90/46 (2) ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นต้องเป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เว้นแต่เจ้าหนี้นั้นจะให้ความยินยอม

กล่าวคือ จากการที่กฎหมายได้กำหนดรูปแบบของมติพิเศษยอมรับแผนไว้สองกรณี คือ มติพิเศษยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ทุกกลุ่ม ตามมาตรา 90/46 (1) หรือ มติพิเศษยอมรับแผนจากเจ้าหนี้อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม ซึ่งเจ้าหนี้กลุ่มนั้นต้องมีใช้กลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา 90/46 ทวิ ที่ซึ่งกฎหมายให้ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ได้ยอมรับแผนแล้ว และถือได้ว่าได้มาประชุมกับได้ออกเสียงลงคะแนนในมติยอมรับแผนด้วย และหากเมื่อนับรวมจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนในที่ประชุมเจ้าหนี้ทุกกลุ่มแล้วมีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ได้เข้ามาร่วมประชุมด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทนในที่ประชุมเจ้าหนี้และได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น ตามมาตรา 90/46 (2) ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นมติพิเศษยอมรับแผนของที่ประชุมเจ้าหนี้ส่วนใหญ่จึงมักเป็นมติพิเศษ ตามมาตรา 90/46 (2)

ดังนั้นหากเมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้ได้ลงมติพิเศษยอมรับแผนเป็นไปตามมาตรา 90/46 (2) เช่นนี้ในการพิจารณาแผนของศาลนอกจากศาลจะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่กฎหมายมาตรา 90/58 กำหนดไว้แล้วไม่ว่าจะเป็นเรื่องความครบถ้วนของแผนก็ดี เรื่องการไม่เลือกปฏิบัติก็ดี เรื่องประโยชน์ที่ดีที่สุดต่อเจ้าหนี้ก็ดี และเพื่อที่ป้องกันมิให้ผู้ทำแผนอาศัยผลจาก

¹อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ 358/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 434/2543 ระหว่างบริษัทพีริเมียร์ เอ็นเตอร์ไพรซ์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

การที่แผนสามารถได้รับมติพิเศษยอมรับแผนจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ได้ง่ายขึ้นตามมาตรา 90/46 (2) มาเป็นช่องทางให้เกิดมีการเสนอแผนให้มีการข้ามลำดับชั้นได้ และ เพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่อื่นมี บุริมสิทธิไม่ให้เสียเปรียบกฎหมายจึงได้กำหนดให้ศาลต้องพิจารณาถึงหลักในเรื่องของบุริมสิทธิ ด้วยว่าข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นต้องเป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการ แบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลายตามมาตรา 130 เว้นแต่เจ้าหน้าที่นั้นจะให้ความยินยอม ซึ่งตามมาตรา 130 ได้กำหนดลำดับในการชำระหนี้ ดังต่อไปนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายในการจัดการมรดกของลูกหนี้
- (2) ค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้
- (3) ค่าปลงศพของลูกหนี้ตามสมควรแก่ฐานานุรูป
- (4) ค่าธรรมเนียมในการรวบรวมทรัพย์สินตามมาตรา 179(3)
- (5) ค่าธรรมเนียมของเจ้าหน้าที่เป็นโจทก์และค่าทนายความตามที่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด
- (6) ค่าภาษีอากรที่ถึงกำหนดชำระภายในหกเดือนก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์และเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับก่อนมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เพื่อการทำงานที่ได้ทำให้ลูกหนี้ ซึ่งเป็นนายจ้างตามมาตรา 257 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน
- (7) หนี้อื่นๆ

เพราะฉะนั้น หากมีเจ้าหน้าที่บุริมสิทธิผู้ทำแผนก็ต้องเสนอแผนให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้ได้รับชำระหนี้ให้เป็นไปตามลำดับที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น เจ้าหน้าที่ภาษีอากร ซึ่งมักเกิดปัญหาในทางปฏิบัติมากเนื่องจากผู้ทำแผนบางรายไปเสนอแผนโดยมิได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ภาษีอากรได้รับชำระหนี้ให้เป็นไปตามลำดับที่กฎหมายกำหนดไว้¹ คือ เจ้าหน้าที่ภาษีอากรมีบุริมสิทธิที่จะต้องได้รับชำระหนี้ในลำดับที่หกโดยต้องได้รับชำระเต็มจำนวนในหนี้ภาษีอากรที่ค้างชำระหกเดือนก่อนศาล

¹ อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ พ.14/2542 คดีหมายเลขแดงที่ พ.12/2542 ระหว่างธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ที่ 1 กับพวก ผู้ร้องขอ กับ บริษัทปัญญาพล พลัฟ อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้

มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ดังนั้นจำนวนหนี้ภาษีอากรที่ค้างชำระหกเดือนก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นี้ผู้ทำแผนจะไปเสนอแผนให้ตัดหนี้ลงหรือลดหนี้ไม่ได้ เพราะถือเป็นบุริมสิทธิอันกฎหมายกำหนดให้ความคุ้มครองเอาไว้ให้ต้องได้รับชำระก่อนเต็มจำนวน ส่วนหนี้ภาษีอากรส่วนที่เหลือนั้นก็ต้องไปเฉลี่ยตามส่วนกับเจ้าหนี้อื่นๆ และสำหรับหนี้ส่วนที่เหลือนี้ผู้ทำแผนมีอำนาจที่จะไปปรับลดหรือตัดได้ ซึ่งแผนโดยส่วนใหญ่แล้วมักเสนอให้มีการตัดหนี้หรือลดหนี้ภาษีอากรในส่วนนี้ออกไป เช่น เสนอให้เจ้าหนี้ภาษีได้รับชำระหนี้ในหนี้ภาษีที่ค้างชำระหกเดือนก่อนก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ส่วนหนี้ภาษีส่วนที่เหลือให้ได้รับชำระหนี้ร้อยละ 80 ของยอดหนี้ที่มีสิทธิได้รับชำระ แต่อย่างไรก็ตามเจ้าหนี้ภาษีอากรก็มักจะโต้แย้งเสมอว่าผู้ทำแผนไม่มีอำนาจไปปรับลดหนี้ภาษีในส่วนนี้ได้โดยอ้างว่า หนี้ภาษีอันนี้ผู้ที่จะมีอำนาจอนุมัติให้ปรับลดได้มีแต่เฉพาะอธิบดีกรมสรรพากรเท่านั้นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายประมวลรัษฎากร แต่กระนั้นก็ดีแนวทางพิจารณาของศาลเห็นว่าผู้ทำแผนมีอำนาจที่จะปรับลดหนี้ภาษีอากรในส่วนนี้ได้²

- (4) เมื่อมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

กล่าวคือ กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาแผนด้วยว่าหากมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยไปกว่ากรณีศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ดังนั้นจึงต้องมีการเปรียบเทียบถึงสิ่งที่จะได้รับภายใต้แผนกับสิ่งที่จะได้รับหากลูกหนี้ต้องล้มละลายโดยจะดูมูลค่าของสิ่งที่จะได้รับแต่ละคนจะได้รับในอนาคต ดังนั้นหลักการนี้จึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประเมินการและการประเมินราคาสินทรัพย์ของกิจการลูกหนี้ ซึ่งการประเมินสินทรัพย์ใช้แนวทางที่จะต้องตั้งสมมติฐานว่าหากกิจการต้องชำระบัญชีตามกฎหมายล้มละลายโดยทรัพย์สินต้องถูกนำออกขายทอดตลาดในเชิงบังคับขายในระยะเวลาอันรวดเร็วกับการประมาณการภายใต้ฟื้นฟูกิจการว่าเมื่อมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้เพิ่มขึ้นหรือมีประโยชน์ต่อเจ้าหนี้มากกว่าล้มละลายอย่างไร ซึ่งจะมีการประมาณการแสดงออกมาในรูปของตัวเลขเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์เปรียบเทียบกันว่าถ้าหากในกรณีที่ลูกหนี้ต้องล้มละลายเจ้าหนี้ในแต่ละกลุ่มจะได้รับชำระหนี้โดยเฉลี่ยเป็นจำนวนกี่เปอร์เซ็นต์และหากถ้าลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการแล้วเจ้าหนี้ในแต่ละกลุ่มนั้นจะได้รับชำระหนี้โดยเฉลี่ยเป็นจำนวนกี่เปอร์เซ็นต์ ซึ่งนอกจากศาลจะพิจารณาตัวเลขที่ผู้ทำแผนได้เสนอประมาณการเปรียบเทียบแล้ว

² อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ 752/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 762/2543 ระหว่างบริษัทประสิทธิ์พัฒนา จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

สิ่งสำคัญคือแนวคิดหรือหลักการเบื้องต้นในการคิดประมาณการตัวเลขนั้นออกมา เนื่องจากรูปแบบหรือแนวคิดต่างๆในการประเมินราคาทรัพย์สินต่างมีแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นภายใต้แนวคิดหรือหลักการต่างๆที่ผู้ทำแผนได้เสนอตัวเลขออกมานั้นจะมีความเหมาะสมและน่าเชื่อถือหรือไม่เป็นสิ่งสำคัญที่ศาลจะต้องพิจารณา

ตัวอย่างเช่น ผู้ทำแผนได้เสนอให้เจ้าหนี้มีประกันกลุ่มหนึ่งได้รับชำระหนี้เพียงเท่าราคาที่ได้ตีราคาหลักประกันไว้ คือ ชำระหนี้ตามมูลค่าหลักประกันโดยหากมูลค่าหลักประกันเป็นที่ดินและอาคารของสินทรัพย์หลักใช้ราคาประเมินล่าสุดที่ประเมินโดยบริษัทผู้ประเมินราคาสินทรัพย์เป็นเกณฑ์ที่สำคัญรวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องในการกำหนดยอดหนี้ใหม่ ส่วนหลักประกันที่เป็นหุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใช้ราคาปิดของราคาตลาดของหุ้นสามัญ ณ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2543 ซึ่งเป็นวันที่ยังอยู่ในระหว่างที่ผู้ทำแผนกำลังดำเนินการจัดทำแผน ดังนั้นเมื่อคำนวณยอดหนี้ใหม่ตามมูลค่าหลักประกัน เช่น เจ้าหนี้มีประกันรายหนึ่งในกลุ่มนี้มีหนี้จำนวน 400 ล้าน แต่เมื่อตีราคาหลักประกันและหักมูลค่าหลักประกันแล้ว มีหนี้ใหม่เหลือ 200 ล้าน ส่วนหนี้ที่เหลืออีก 200 ล้านผู้ทำแผนไม่ได้กล่าวถึงและไม่ได้กำหนดถึงให้ได้รับชำระหนี้ในส่วนนี้ไม่มีประกันแต่อย่างใดเลย ซึ่งศาลเห็นว่าเจ้าหนี้ในกลุ่มนี้หากแม้การฟื้นฟูกิจการเป็นผลสำเร็จเจ้าหนี้กลุ่มนี้ก็ได้รับชำระหนี้้น้อยกว่ากรณีลูกหนี้ล้มละลาย เนื่องจากหากลูกหนี้ล้มละลายนอกจากเจ้าหนี้มีประกันจะได้รับชำระหนี้ตามราคาหลักประกันที่ได้ตีมูลค่าไว้แล้ว เจ้าหนี้ยังมีสิทธิที่จะขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนหนี้ที่ยังขาดอยู่ได้ ตามมาตรา 96 ดังนั้นศาลจึงมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนด้วยเหตุดังกล่าวนี้¹ หรือในกรณีที่ผู้ทำแผนได้เสนอให้เจ้าหนี้กลุ่มหนึ่งได้รับชำระหนี้ด้วยหุ้นสามัญเพิ่มทุนของลูกหนี้โดยการแปลงหนี้เป็นทุนแต่เพียงอย่างเดียว โดยเจ้าหนี้จะได้รับจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวนไม่เกิน 3,600,000 หุ้น ในราคาหุ้นละ 10 บาท ซึ่งในการคำนวณอัตราส่วนแปลงหนี้เป็นทุนจะคิดคำนวณจากอัตรา 10 เปอร์เซ็นต์ของหนี้ที่เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระตามคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หากหนี้ที่นำมาคำนวณในการแปลงหนี้เป็นทุนของหลุ่มนี้มีมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่าหุ้นที่ออกรับรองไว้คือสูงกว่าจำนวน 3,950,000 หุ้น เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ด้วยการแปลงหนี้เป็นทุนให้หมด ซึ่งศาลได้พิจารณาแผนค่าเฉลี่ยชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และคำคัดค้านแล้วศาลได้มีคำวินิจฉัยไม่เห็นชอบด้วยแผน เนื่องจากศาลเห็นว่าในคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้แสดงโดยชัดแจ้งแล้วว่าลูกหนี้มีหนี้สินหมุนเวียนสูงกว่าทรัพย์สินหมุนเวียนในขณะยื่นคำร้องขอเป็นเงินจำนวนถึง 11,894,000,000 บาท ซึ่งแสดงโดย

¹อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ 387/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 449/2543 ระหว่าง บริษัทเอกไฮลด์ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

บรรยายว่าทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมดนั้นมีไม่พอที่จะนำไปชำระหนี้สินทั้งหมดได้ ย่อมหมายความว่ามูลค่าหุ้นของลูกหนี้ในปัจจุบันนี้ย่อมไม่มีมูลค่าหุ้นแต่อย่างใดเลยหรืออาจกล่าวได้ว่ามีมูลค่าที่ติดลบ ซึ่งถ้าหากลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายเจ้าหนี้อาจสามารถบังคับเอาทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ซึ่งรวมทั้งหุ้นในบริษัทลูกหนี้ไปชำระหนี้ได้ แต่ในแผนผู้ทำแผนจะเพิ่มทุนจดทะเบียนออกหุ้นใหม่จำนวน 320,000,000 หุ้น ราคาหุ้นละ 10 บาท ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80 ของทุนจดทะเบียนทั้งหมดเพื่อนำมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ โดยในการเพิ่มทุนดังกล่าวนี้เนื่องจาก การแปลงหนี้เป็นทุนจึงไม่ได้มีเม็ดเงินมาจากบุคคลภายนอกหรือจากผู้ถือหุ้นเดิมแต่อย่างใดเลย แต่กลับเป็นการเพิ่มทุนเพื่อกำหนดให้เป็นตัวเลขและเพื่อที่จะนำมาหักกลบลบหนี้กับเจ้าหนี้ต่างๆได้ ซึ่งวิธีเพิ่มทุนเช่นนี้มีได้แตกต่างไปจากการตีทรัพย์สินของลูกหนี้ออกไปชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แต่อย่างใด ซึ่งถ้าพิจารณาในด้านนี้แล้วจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าถ้าปฏิบัติตามแผนแล้วเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้เพียงร้อยละ 80 เท่านั้น เนื่องจากลูกหนี้ยังคงมีหุ้นเหลืออยู่อีกคิดเป็นร้อยละ 20 ของทุนจดทะเบียนทั้งหมด แต่ถ้าเป็นกรณีที่พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้วเจ้าหนี้สามารถบังคับชำระหนี้จากหุ้นทั้งหมดหรือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ได้ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเมื่อดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้้น้อยกว่ากรณีศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย ส่วนที่ผู้ทำแผนประมาณการไว้ในอนาคตว่าในงบการเงินปี 2548 อันเป็นปีที่มีการดำเนินการตามแผนสำเร็จคาดว่ามูลค่าหุ้นจะเท่ากับ 19.30 บาทต่อหุ้นนั้น เป็นเหตุการณ์ในอนาคตซึ่งยังไม่แน่นอนและจะนำมาเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบว่าถ้าถึงกำหนดเวลาในอนาคตดังกล่าวแล้วจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้มากกว่าที่จะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายไม่ได้ ดังนั้นจึงถือเป็นแผนที่ขัดต่อกฎหมายมาตรา 90/58 (3) ¹

อนึ่ง จะเห็นว่าหลักเกณฑ์นี้มีลักษณะทำนองเดียวกับกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นไปตามหลักที่เรียกว่า “ หลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเจ้าหนี้ ” (the best interests of creditors test) ที่กำหนดให้ศาลต้องพิจารณาว่าผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละชั้นที่ได้รับผลกระทบซึ่งได้ยอมรับแผนจะได้รับชำระหนี้หรือได้รับทรัพย์สินในวันที่แผนมีผลบังคับใช้โดยมีมูลค่าไม่น้อยไปกว่าที่จะได้รับในกรณีที่ลูกหนี้ต้องล้มละลาย โดยจะมีการเปรียบเทียบถึงสิ่งซึ่งเจ้าหนี้ไม่ว่ามีประกันหรือไม่มีประกันจะได้รับภายใต้แผนกับสิ่งซึ่งจะได้รับหากลูกหนี้ต้องล้มละลายโดยจะดูมูลค่าของสิ่งซึ่งเจ้าหนี้แต่ละคนจะได้รับในอนาคต ¹

¹อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ 358/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 434/2543 ระหว่างบริษัทพีริเมียร์ เอ็นเตอร์ไพร์ส จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

¹ 11 U.S.C. S. 1129 (7)

เพราะฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าภายใต้หลักเกณฑ์ต่างๆตามที่กฎหมายมาตรา 90/58 ได้กำหนดให้ศาลต้องใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผนตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ยังมีข้อพิงพิจารณาบางประการ กล่าวคือ แม้ว่ากฎหมายล้มละลายนั้นจะได้เคยดำเนินการแก้ไขโดยได้เพิ่มเติมหลักเกณฑ์บางประการให้แก่ศาลในการใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผนก็ตาม แต่หากเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 มาตรา 90/58 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “ ในกรณีที่แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 90/42 และ ข้อเสนอขอชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามแผนไม่ทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบแก่กันโดยไม่เป็นธรรม หรือ ทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบแก่กันโดยไม่เป็นธรรมแต่เจ้าหนี้ที่เสียเปรียบได้ยินยอมด้วย ให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เว้นแต่เมื่อมีเหตุผลสมควรเป็นพิเศษ ศาลจะมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนก็ได้ “

และ พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่5) พ.ศ.2542 มาตรา 90/58 วรรคหนึ่งได้บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมไว้ว่า “ ให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า

- (1) แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 90/42
- (2) ข้อเสนอในการชำระหนี้ไม่ขัดต่อมาตรา 9042 ตี และในกรณีที่มติดยอมรับแผนเป็นมติตามมาตรา 90/46 (2) ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นจะต้องเป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เว้นแต่เจ้าหนี้ให้ความยินยอม และ
- (3) เมื่อมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย “

ดังนั้นจึงพิจารณาเห็นได้ว่า ภายหลังจากที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายแล้วหลักเกณฑ์ที่ได้เพิ่มเติมเข้ามา ได้แก่ การให้ศาลต้องพิจารณาแผนในเรื่องที่ว่าข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นเป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติเอาไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลายหรือไม่ในกรณีที่มติดอมรับแผนเป็นมติตามมาตรา 90/46 (2) ซึ่งก็เป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้มากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหนี้เสี่ยงข้างน้อยที่ไม่ได้ลงมติเห็นชอบด้วยแผนแต่ต้องถูกบังคับให้ต้องยอมรับแผนซึ่งก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่กฎหมายได้มีการแก้ไขในเรื่องของมติดอมรับแผนที่เปลี่ยนแปลงระบบการลงมติเป็นระบบการลงมติเป็นกลุ่มและเพื่อให้แผนฟื้นฟูกิจการสามารถผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้ได้มากขึ้นกฎหมายจึงได้กำหนดให้มีการ

ยอมรับถึงระบบการลงมติโดยเจ้านี่เสียงข้างมากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 4.2.4 และนอกจากนี้กฎหมายยังได้บัญญัติหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้แก่ศาลอีกประการหนึ่ง คือ ศาลต้องพิจารณาในเรื่องที่หากเมื่อมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้านี่ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ด้วย แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าแม้จะได้มีการแก้ไขกฎหมายล้มละลายโดยบัญญัติหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้ศาลต้องพิจารณาก่อนให้ความเห็นชอบด้วยแผนก่อนก็ตาม แต่หลักเกณฑ์ต่างๆเหล่านั้นก็ยังคงไม่ได้กำหนดให้ศาลได้พิจารณาเกี่ยวกับแผนถึงเรื่องถูกต้องตามกฎหมายของแผน เพราะนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ต่างๆไม่ว่าจะเป็นเรื่องความครบถ้วนของแผนก็ดี เรื่องการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อเจ้านี่ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันก็ดี เรื่องลำดับการได้รับชำระหนี้ตามกฎหมายก็ดี เรื่องประโยชน์ที่ดีที่สุดที่เจ้านี่จะได้รับก็ดี หากเมื่อมีประเด็นข้อพิพาทที่ผู้ทำแผนได้เสนอแผนไปในแนวทางที่ทำให้เจ้านี่บางรายได้รับผลกระทบโดยหากมีการกำหนดเนื้อหาที่ขัดแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายอันส่งกระทบให้เกิดความเสียหายแก่เจ้านี่บางรายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้านี่ที่ไม่ได้ยอมรับแผน เช่นนี้ศาลก็ไม่อาจพิจารณาสั่งเป็นอย่างอื่นได้เนื่องจากหากเมื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วและโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดให้ศาลพิจารณาถึงในเรื่องความครบถ้วนของแผนนั้นทำให้ศาลได้แต่เพียงพิจารณาตรวจสอบแผนเบื้องต้นแต่เพียงเฉพาะว่าแผนนั้นได้ระบุรายการต่างๆที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ครบถ้วนหรือไม่เท่านั้น แต่ศาลยังไม่สามารถพิจารณาเนื้อหาในแผนว่ามีความถูกต้องตามบทบัญญัติต่างๆที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้นจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาที่ผู้ทำแผนอาจเสนอแผนในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้านี่บางรายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้านี่เสียงข้างน้อยที่ไม่ได้ยอมรับแผนได้ ดังจะได้ศึกษาวิเคราะห์ต่อไปในบทที่ 5 ในหัวข้อที่ 5.1

4.3.5 การคัดค้านแผน

ในการยื่นคำคัดค้านแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาลนั้น จะเห็นว่ากฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำคัดค้านเพราะฉะนั้นผู้คัดค้านจึงสามารถยื่นคำคัดค้านแผนในเวลาใดก็ได้ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ดังนั้นผู้คัดค้านอาจยื่นคำคัดค้านต่อศาลก่อนถึงวันนัดพิจารณาแผนหรือยื่นในวันนัดพิจารณาแผนเลยก็ได้แต่อย่างไรก็ตามต้องยื่นเข้ามาก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน นอกจากนี้เจ้านี่ที่มีสิทธิคัดค้านแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาลนี้ได้ต้องเป็นเจ้านี่ที่มีสิทธิออกเสียงและได้ลงมติไม่ยอมรับแผนไว้แล้ว ดังนั้นหากเจ้านี่ที่ซึ่งมายื่นคัดค้านแผนต่อศาลเป็นเจ้านี่ที่เคยลงมติยอมรับแผนมาแล้วในชั้นประชุมเจ้านี่ เช่นนี้ศาลก็จะสั่งยกคำร้องไม่รับคำร้องคัดค้านนั้นไว้พิจารณา

จึงมีข้อพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ ในทางปฏิบัตินั้นผู้คัดค้านมักจะมายื่นคำคัดค้านในวันนัดพิจารณาแผนซึ่งศาลก็มักรับคำร้องไว้พิจารณา อีกทั้งการยื่นคำร้องคัดค้านแผนในชั้นศาลนี้ จะมีความแตกต่างกับการยื่นคำร้องคัดค้านแผนในชั้นประชุมเจ้าหนี้เนื่องจากการยื่นคัดค้านแผนในชั้นประชุมเจ้าหนี้ นั้น กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ล่วงหน้าก่อนวันประชุมเจ้าหนี้ไม่น้อยกว่าสามวัน¹ ซึ่งหากคำคัดค้านแผนโดยยื่นล่วงหน้าน้อยกว่า 3 วัน เช่นนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็จะสั่งไม่รับคำร้องนั้นไว้พิจารณา คำร้องคัดค้านแผนนั้นก็ตกไปไม่ถูกนำมาให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาต่อไป นอกจากนี้คำคัดค้านแผนในชั้นประชุมเจ้าหนี้จะเป็นคำคัดค้านแผนและร้องขอเสนอแก้ไขแผนที่ซึ่งหากเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนไม่พอใจในข้อเสนอมติในชั้นประชุมเจ้าหนี้ก็สามารถเสนอขอแก้ไขแผนได้ตามที่ตนเห็นสมควรได้ แต่คำคัดค้านในชั้นพิจารณาแผนของศาลได้จะมีข้อจำกัดที่เจ้าหนี้ผู้คัดค้านนั้นจะต้องเป็นผู้ที่ได้เคยลงมติไม่ยอมรับแผนมาแล้วในชั้นประชุมเจ้าหนี้ อีกทั้งประเด็นที่คัดค้านนั้นก็จำกัดไว้แต่เพียงว่าแผนนั้นมีลักษณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา 90/58 ใดๆ และ สมควรที่ศาลจะมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยกับแผนเพราะเหตุใดเท่านั้น โดยเจ้าหนี้ผู้คัดค้านมีโอกาสร้องขอแก้ไขแผนต่อศาลในชั้นนี้ได้อีก ซึ่งจะแตกต่างกับกรณีการพิจารณาแผนในชั้นที่ประชุมเจ้าหนี้ที่ซึ่งกฎหมายได้เปิดช่องให้เจ้าหนี้สามารถร้องขอแก้ไขแผนได้หรือแม้ในกรณีที่ภายหลังศาลจะได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนแล้วก็ตาม กฎหมายก็ยังกำหนดให้สิทธิแก่ผู้บริหารแผนที่จะร้องขอแก้ไขแผนได้ แต่มีข้อพิจารณาว่าในช่วงระหว่างการพิจารณาแผนของศาลนั้นกฎหมายกลับไม่เปิดช่องให้ผู้ใดสามารถยื่นขอแก้ไขแผนได้เลย

ดังนั้นจากข้อพิจารณาในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติเปิดช่องให้มีการเสนอขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาล ประกอบกับกฎหมายได้บัญญัติจำกัดอำนาจของศาลในการพิจารณาสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนบางประการโดยหากเมื่อแผนมีลักษณะที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ศาลมีอาจพิจารณาสั่งเป็นอย่างอื่นได้ เช่น ไม่อาจที่จะสั่งให้คู่ความไปตกลงเจรจากันก่อนและหากแม้จะสามารถตกลงเจรจากันได้ศาลไม่อาจพิจารณาสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนที่ได้มีการตกลงแก้ไขกันได้แต่อย่างใดนอกจากต้องพิจารณาสั่งไม่เห็นชอบด้วยกับแผนศาล ดังนั้นจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาที่ซึ่งในชั้นพิจารณาแผนของศาลนั้นอาจมีเจ้าหนี้บางรายยื่นคัดค้านแผนและผู้ทำแผนอาจจะได้มีการตกลงเจรจากับเจ้าหนี้ที่ได้เสนอคัดค้านแผนและก็ยินยอมที่จะดำเนินการแก้ไขแผนเพื่อที่จะให้แผนมีลักษณะที่ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย แต่กระนั้นก็ดีผู้ทำแผนก็ไม่มีสิทธิเสนอขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาลได้หรือหากแม้จะมี

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/45

การตกลงเจรจากันได้ และโดยผลจากการตกลงเจรจาและยินยอมที่จะแก้ไขแผนให้ถูกต้องนั้นก็ไม้อาจที่จะช่วยทำให้แผนได้รับความเห็นชอบจากศาลได้เนื่องจากหากแผนนั้นมีลักษณะบางประการที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมายมาตรา 90/58 กำหนดเอาไว้กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนทันที โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งเป็นอย่างอื่นได้เลยนอกจากต้องสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน อีกทั้งหากแม้ว่าจะไม่ได้มีการตกลงเจรจกันแต่อย่างใด ศาลก็ไม่อาจที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยเพื่อให้มีการตกลงเจรจกันและพิจารณาสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่ได้มีการตกลงแก้ไขกันได้แต่อย่างใดเนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะกระทำเช่นนั้นได้เช่นกัน ดังนั้นจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาในบางกรณีที่แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้บางแผนนั้นที่ซึ่งหากเมื่อพิจารณาแผนในส่วนอื่นๆโดยภาพรวมนอกจากประเด็นปัญหาที่มีการโต้แย้งคัดค้านแผนแล้วและถ้าหากแผนนั้นได้มีโอกาสรับการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว เช่นนี้แล้วก็คงจะทำให้แผนนั้นสามารถที่จะได้รับความเห็นชอบจากศาลและสามารถดำเนินการปฏิบัติต่อไปให้เป็นผลสำเร็จได้อันจะทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่ต้องหยุดชะงักและก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลาย แต่อย่างไรก็ตามตามกฎหมายฉบับปัจจุบันนี้กลับมิได้กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะพิจารณาสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่ได้มีการตกลงแก้ไขกันได้แต่อย่างใดจึงทำให้แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้บางแผนต้องตกไปและผลที่สุดก็ต้องไม่ได้รับความเห็นชอบด้วยแผนจากศาลและกระบวนการฟื้นฟูกิจการต้องสิ้นสุดลงในขณะที่ลูกหนี้ยังคงมีศักยภาพและโอกาสที่จะดำเนินการฟื้นฟูกิจการต่อไป ดังจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ต่อไปในบทที่ 5 ในหัวข้อที่ 5.2

4.3.6 ผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน

ภายหลังจากศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว ศาลมีหน้าที่ต้องแจ้งคำสั่งนั้นแก่ผู้บริหารแผนและผู้ทำแผนทราบโดยไม่ชักช้า อีกทั้งต้องแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบด้วย เพื่อที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะได้โฆษณาคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนดังกล่าวลงในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายไม่น้อยกว่า 2 ฉบับ และแจ้งคำสั่งดังกล่าวไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยด่วนเพื่อนายทะเบียนจะได้จัดแจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียน และเมื่อผู้ทำแผนทราบคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว ผู้ทำแผนมีหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนังสือและ

กิจการของลูกหนี้แก่ผู้บริหารแผน และเพื่อการนี้ผู้บริหารแผนยังมีอำนาจเรียกให้ผู้ครอบครองส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารข้างต้นให้แก่ตนได้ด้วย¹

ดังนั้นผลจากการที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนนี้จึงมีผลทำให้สิทธิ อำนาจและหน้าที่ต่างๆของผู้ทำแผนสิ้นสุดลงและตกแก่ผู้บริหารแผนตามที่ได้ระบุแต่งตั้งไว้ในแผนตามมาตรา 90/42(7) แทน เพราะเมื่อศาลเห็นชอบด้วยกับแผนนั้นจะมีผลเท่ากับศาลเห็นชอบด้วยในการแต่งตั้งผู้บริหารแผนตามที่กำหนดไว้ในแผน จึงกล่าวได้ว่าการแต่งตั้งผู้บริหารแผนจะมีผลสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว ดังนั้นผู้บริหารแผนจึงถือเป็นผู้มีสิทธิ อำนาจ และหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่างๆตามที่แผนฟื้นฟูกิจการได้กำหนดไว้

แต่อย่างไรก็ตามผลประการสำคัญของการที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน คือ มีผลทำให้แผนฟื้นฟูกิจการที่ผ่านมติยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้นั้นมีผลบังคับใช้ได้และมีผลผูกพันบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายซึ่งอาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ตามมาตรา 90/27 โดยไม่ว่าเจ้าหนี้นั้นจะได้เห็นชอบด้วยกับแผนหรือไม่ เพราะฉะนั้นไม่ว่าแผนจะกำหนดไว้เป็นประการใด อาทิเช่น แผนอาจกำหนดให้มีการตัดลดยอดหนี้ของเจ้าหนี้บางส่วนหรือทั้งหมด หรือ มีการยืดกำหนดเวลาในการชำระหนี้ออกไปให้ยาวขึ้น เป็นต้น เช่นนี้แม้ว่าเจ้าหนี้บางรายจะได้เคยลงมติไม่ยอมรับแผนและคัดค้านแผนในชั้นพิจารณาศาลมาแล้วก็ตาม แต่เจ้าหนี้รายนั้นก็ยังคงต้องถูกผูกมัดให้ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่แผนได้กำหนดไว้

มีข้อพึงพิจารณาว่า หากแผนกำหนดภาระหน้าที่บางอย่างให้แก่เจ้าหนี้ เช่น กำหนดให้เจ้าหนี้ต้องให้เงินสนับสนุนเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่การดำเนินกิจการของลูกหนี้จำนวนเท่านี้เท่านี้ เช่นนี้แผนจะผูกมัดเจ้าหนี้จนถึงขนาดให้เจ้าหนี้ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในแผนนั้นหรือไม่ ซึ่งศาลได้เคยมีคำวินิจฉัยในเรื่องนี้ว่า ตามมาตรา 90/60 ที่กำหนดให้แผนที่ซึ่งศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนนั้นผูกมัดเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการนั้น หมายถึง แผนที่กำหนดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และภาระผูกพันต่างๆรวมตลอดถึงการจัดการเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ส่วนการกำหนดให้เจ้าหนี้บางกลุ่มให้การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนแก่ลูกหนี้ตามข้อกำหนดในแผนนั้นถือเป็นแต่เพียงแนวทางแก้ไขปัญหาในกรณีที่ลูกหนี้ประสบภาวะขาดสภาพคล่องในระหว่าง

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/59

ปฏิบัติตามแผน ซึ่งควรเป็นเรื่องที่ต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของเจ้าหน้าที่แต่ละราย ดังนั้นเมื่อเจ้าหน้าที่บางกลุ่มปฏิเสธที่จะให้การสนับสนุน เช่นนี้จึงไม่อาจที่จะบังคับให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวที่ไม่ยินยอม นั้นต้องสนับสนุนได้¹

นอกจากนี้ผลจากคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนของศาลนี้ยังไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้ำประกันหรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เพราะฉะนั้นความรับผิดชอบที่มีอยู่แต่เดิมไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบตามสัญญาหรือตามกฎหมายก็คงมีอยู่เช่นนั้น คำสั่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลไปเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบเช่นนั้นแต่อย่างใด นอกจากนี้ก็ยังมีผลให้บุคคลเหล่านี้ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ได้เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เว้นเสียแต่ว่าบุคคลเหล่านี้จะยินยอมรับผิดชอบแต่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย²

4.3.7 ผลของคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน

ในการพิจารณาแผน หากเมื่อศาลพิจารณาคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของลูกหนี้ หรือ เจ้าหน้าที่ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งไม่ได้ลงมติยอมรับแผน แล้วเห็นว่าแผนมีลักษณะไม่เข้าหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งตามที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ตามมาตรา 90/58 เช่น ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนมีรายการไม่ครบถ้วนและรายการที่ขาดหายไปของแผนนั้นถือเป็นสาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หรือ ข้อเสนอในการชำระหนี้ขัดต่อ มาตรา 90/42 ตริ หรือข้อเสนอในการชำระหนี้ไม่เป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย หรือ หากให้ลูกหนี้ล้มละลายจะสามารถได้รับชำระหนี้มากกว่าที่จะได้รับในการฟื้นฟูกิจการ เช่นนี้ศาลต้องมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน ภายหลังจากศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนแล้ว ศาลต้องนัดพิจารณาว่าสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้นำมาตรา 90/48 วรรคสี่มาบังคับใช้โดยอนุโลม ซึ่งแยกพิจารณาออกได้เป็นสองกรณี ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) เมื่อศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนแล้ว และในขณะเดียวกันหากลูกหนี้ไม่ได้ถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายอยู่ก่อน เช่นนี้ศาลก็จะต้องมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้

¹ อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ พ.3/2542 คดีหมายเลขแดงที่ พ.19/2542 ระหว่าง บริษัทเงินทุนภัทรธนกิจ จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ กับ บริษัทผลิตเหล็กไทยพัฒนา จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/60

ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต่อไป ซึ่งผลของคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการนี้ทำให้อำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้กลับไปเป็นผู้บริหารของลูกหนี้ต่อไปและให้ผู้ถือหุ้นก็กลับมาสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดไว้ต่อไป¹ และนอกจากนี้โดยที่คำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการเป็นการสิ้นสุดกระบวนการก่อนการสิ้นสุดระยะเวลาตามแผน ดังนั้นกฎหมายจึงกำหนดให้เจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการแต่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ยังคงมีสิทธิได้รับชำระหนี้โดยไม่สูญเสียสิทธิแต่อย่างใด²

- (2) เมื่อศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนแล้ว และในขณะนั้นลูกหนี้ได้ถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้ว และศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย เช่นนี้ก็ให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการเสีย แล้วให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ได้ให้ส่งการพิจารณาไว้ต่อไป ดังนั้นหากศาลในคดีล้มละลายพิจารณาแล้วเห็นว่ากิจการของลูกหนี้ยังคงไม่สามารถอยู่รอดต่อไปได้ อีกทั้งยังไม่สามารถทำการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้และไม่ปรากฏเหตุอื่นที่ไม่ควรที่จะให้ลูกหนี้ล้มละลายแต่อย่างใด เช่นนี้ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด ซึ่งผลจากคำสั่งอันนี้ก็จะเป็นการปรับเปลี่ยนจากกระบวนการฟื้นฟูกิจการไปสู่กระบวนการล้มละลายต่อไป นอกจากนี้ผลจากการที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจะทำให้เจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการไว้แล้วและหนี้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายต่อไป โดยตกอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายต่อไป³

นอกจากนี้ จะเห็นว่าผลจากการที่กฎหมายบัญญัติให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ได้ส่งการพิจารณาไว้ต่อไปนั้น ในทางปฏิบัติหากคดีล้มละลายกำลังค้างพิจารณาโดยอยู่ในระหว่างการสืบพยานคู่ความยังไม่เสร็จสิ้น เช่นนี้ศาลมักจะดำเนินการนัดพร้อมก่อนเพื่อกำหนดแนวทางในการ

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/74

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/61

³ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/77

พิจารณาใหม่โดยจะยังไม่ดำเนินการสืบพยานต่อในทันที แต่หากคดีใดได้ดำเนินการสืบพยานจนเสร็จสิ้นแล้วแต่อยู่ในระหว่างรอฟังคำสั่งศาล เช่นนี้ศาลก็จะนัดอ่านคำสั่งต่อไป แต่อย่างไรก็ตามเคยมีบางกรณีที่แผนไม่ผ่านมติพิเศษยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 90/46 และศาลได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการพร้อมทั้งมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ในคดีล้มละลายที่เจ้าหน้าที่ได้ยื่นฟ้องเอาไว้แล้วไปในวันเดียวกัน¹

แต่อย่างไรก็ตาม ผลจากการที่เมื่อศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนแล้วมีข้อพิจารณาบางประการดังนี้ กล่าวคือ หากเมื่อศาลพิจารณาแล้วว่าแผนไม่เข้าหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งตามมาตรา 90/58 แล้ว ศาลต้องมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนทันทีและต้องมีคำสั่งไปในทางใดทางหนึ่งตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามศาลในคดีฟื้นฟูกิจการก็ไม่อาจมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ไปในคดีฟื้นฟูกิจการนั้นได้โดยทันทีแม้ศาลจะเห็นว่าลูกหนี้สมควรล้มละลายก็ตาม โดยจะพิจารณาเห็นว่ากฎหมายได้กำหนดให้ศาลต้องมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการและให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ไต่ถามการพิจารณาไว้ก่อนต่อไปแทน ซึ่งหากเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักการเดิมของบทบัญญัติมาตรา 90/48 วรรคสี่ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 แล้วจะเห็นว่าตามกฎหมายฉบับดังกล่าวได้บัญญัติให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้โดยทันทีหากเมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สมควรล้มละลาย ดังนั้น ผลจากการที่ภายหลังต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา 90/48 วรรคสี่ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 โดยได้กำหนดลดอำนาจของศาลในการพิจารณาสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้เช่นนี้จึงก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ อาทิเช่น เกิดความไม่สอดคล้องกับหลักสากลที่ถือว่ากระบวนการฟื้นฟูกิจการเป็นหลักการที่พัฒนามาจากหลักกฎหมายล้มละลายซึ่งหากเมื่อลูกหนี้ได้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการแล้วลูกหนี้ก็อาจถูกบังคับให้ต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายได้ หากเมื่อปรากฏว่าไม่สามารถดำเนินการฟื้นฟูกิจการให้เป็นประโยชน์ต่อไปได้ , เกิดความไม่สอดคล้องกับกฎหมายล้มละลายในส่วนที่ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการส่วนอื่น อาทิเช่น กรณีที่ไม่อาจเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ได้ตามบทบัญญัติมาตรา 90/68 เป็นต้น , อาจก่อให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้กฎหมายได้ , เกิดปัญหาที่อาจส่งผลให้ลูกหนี้ใช้กระบวนการฟื้นฟูกิจการเพื่อประวิงการชำระหนี้โดยอาศัยผลจากมาตรการคุ้มครองตามมาตรา 90/12 ที่ลูกหนี้ก็จะได้รับความคุ้มครองที่ไม่ต้องถูกดำเนินการเรียกร้องบังคับชำระหนี้จากบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายได้ ,

¹ อ้างถึงคดีหมายเลขดำที่ 985/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 100/2544 บริษัทไทยแกรนิต จำกัด (มหาชน) ผู้ร้องขอ / ลูกหนี้

ทำให้ลูกหนี้กระทำการใดๆที่ส่งผลกระทบต่อกองทรัพย์สินของลูกหนี้และก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้ทั้งหลายได้ เป็นต้น ดังจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ต่อไปในบทที่ 5 ในหัวข้อ ที่ 5.3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

ข้อวิเคราะห์เกี่ยวกับการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาล

ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และดำเนินการจัดตั้งศาลล้มละลายกลางอันเป็นศาลชั้นพิเศษขึ้นเพื่อพิจารณาคดีล้มละลายและคดีฟื้นฟูกิจการโดยเฉพาะ จึงถือเป็นการกำหนดบทบาทที่สำคัญทางเศรษฐกิจให้แก่ศาลในการเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ โดยให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลยพินิจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูกิจการนับตั้งแต่การเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการฟื้นฟูกิจการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการ เนื่องจากแม้ว่าแผนฟื้นฟูกิจการจะได้รับการพิจารณาและได้รับมติพิเศษยอมแผนจากที่ประชุมเจ้าหนี้มาแล้วก็ตาม แต่แผนฟื้นฟูกิจการก็ไม่อาจมีผลผูกพันบังคับใช้ได้เว้นเสียแต่จะได้รับคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนจากศาล

ดังนั้น ในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผนของศาลกฎหมายจึงได้บัญญัติหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการที่ศาลต้องใช้ประกอบในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผน แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากกฎหมายฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ยังถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทยและมีความสลับซับซ้อน อีกทั้งยังพบว่าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขบางประการที่กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องใช้ประกอบในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ นั้นยังมีความไม่ชัดเจนเพียงพอ ประกอบกับได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายล้มละลายบางมาตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของศาล ซึ่งเห็นได้ว่าได้มีการลดอำนาจศาลในการพิจารณาสิ่งเกี่ยวกับแผนบางประการลงไป จึงย่อมก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคแก่ศาลจากการนำกฎหมายไปบังคับใช้เพื่อให้บรรลุผลและเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่ความในทางปฏิบัติได้ ซึ่งในบทนี้จะทำการศึกษาวิเคราะห์บทบัญญัติตามมาตรา 90/58 และศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับบทบัญญัติตามกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อยืนยันแผนและกำหนดให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาแผน และศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้นหากเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในส่วนเกี่ยวกับการพิจารณาแผนของศาลตามมาตรา 90/58 ดังกล่าว จึงพบว่ามีข้อที่ต้องพิจารณาในเรื่องต่างๆดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

5.1 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อสั่งให้ความเห็นชอบด้วยแผน

ตามที่กฎหมายมาตรา 90/58 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆที่ศาลจะต้องพิจารณาเพื่อมีคำสั่งให้ความเห็นชอบด้วยแผนไว้หลายประการด้วยกัน กล่าวคือ

- (1) หลักเกณฑ์ในเรื่องเนื้อหาของแผน ซึ่งศาลต้องพิจารณาว่าแผนมีรายการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่
- (2) หลักเกณฑ์ในเรื่องการไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งศาลต้องพิจารณาว่าแผนได้เสนอให้ชำระหนี้ขัดต่อมาตรา 90/42 หรือไม่ คือ แผนได้เสนอให้มีการปฏิบัติต่อเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันเท่าเทียมกันหรือไม่ และหากแผนได้เสนอให้มีการปฏิบัติต่อเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันไม่เท่าเทียมกัน เช่นนี้เจ้าหนี้ผู้ได้รับการปฏิบัติที่เสียเปรียบในกลุ่มนั้นได้ให้ความยินยอมด้วยหรือไม่
- (3) ในกรณีที่มติพิเศษยอมรับแผนในที่ประชุมเจ้าหนี้มิได้เป็นมติพิเศษยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ทุกกลุ่ม กล่าวคือ มติพิเศษยอมรับแผนเป็นมติตามมาตรา 90/46 (2) เช่นนี้ศาลต้องพิจารณาด้วยว่าข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นมีลักษณะที่เป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลายหรือไม่ และถ้าหากมีลักษณะที่ไม่เป็นไปตามลำดับที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วเจ้าหนี้ได้ให้ความยินยอมและยอมรับในข้อเสนอเช่นนั้นหรือไม่
- (4) หลักเกณฑ์ในเรื่องประโยชน์ที่ดีที่สุดแก่เจ้าหนี้ ที่ศาลต้องพิจารณาว่าหากเมื่อมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จแล้วจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยไปกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่

แต่กระนั้นก็ดี มีข้อพึงพิจารณาว่าหลักเกณฑ์ต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นที่กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาก่อนที่จะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนนั้นยังคงไม่เพียงพอที่ศาลจะใช้ในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผนเพื่อให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 90/58 (1) ที่กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผนโดยให้ศาลต้องพิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหาของแผนว่าแผนได้ระบุนายการต่างๆครบถ้วนตรงตามรายการต่างๆที่กฎหมายมาตรา 90/42 กำหนดให้ต้องระบุไว้ในแผนหรือไม่ และหากแผนใดมิได้ระบุนายการครบถ้วนตามรายการต่างๆที่มาตรา 90/42 กำหนดเอาไว้ และโดยรายการที่ขาด

หายไปนั้นหากศาลสอบถามผู้ทำแผนและพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นสาระสำคัญต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เช่นนี้ศาลอาจมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนได้¹

แต่อย่างไรก็ตามในการพิจารณาแผนของศาลก็มีข้อพึงพิจารณาดังนี้ กล่าวคือในการพิจารณาถึงความครบถ้วนของรายการต่างๆตามมาตรา 90/42 ที่มีอยู่ในแผนนั้น² จะเห็นว่าโดยแท้จริงแล้วศาลได้แต่เพียงแค่ตรวจสอบถึงว่าในแผนนั้นได้ระบุหัวข้อหรือเรื่องๆตามแต่ละรายการที่กฎหมายมาตรา 90/42 กำหนดให้ต้องระบุไว้ครบถ้วนหรือไม่เท่านั้น โดยพิจารณาถึงเนื้อหาของแผนในแง่ที่แผนได้ระบุรายละเอียดต่างๆตามแต่ละรายการที่กฎหมายกำหนดให้แผนต้องระบุถึงไว้ครบถ้วนหรือไม่เท่านั้น แต่หากเมื่อมีการคัดค้านว่าแผนนั้นระบุเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดที่มีลักษณะที่ขัดต่อกฎหมายทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ได้ให้ความเห็นชอบนั้นได้รับผลกระทบและเสียหาย เช่นนี้แล้วศาลก็ไม่อาจที่จะไปพิจารณาในส่วนของรายละเอียดหรือเนื้อหาที่บรรจุอยู่ในแต่ละหัวข้อนั้น จะมีรายละเอียดที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่นั้นศาลไม่อาจไปพิจารณาถึงได้ เนื่องจากแม้ศาลจะพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนมีรายละเอียดบางส่วนหรือทั้งหมดที่บรรจุในรายการนั้นมีความไม่ถูกต้องหรือขัดแย้งต่อบทบัญญัติกฎหมายตามที่ได้มีการโต้แย้งคัดค้านก็ตาม แต่ข้อพิจารณานี้ก็ไม่อาจเป็นข้อพิจารณาหรือข้อคัดค้านที่จะทำให้ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนได้เนื่องจากหากแผนเสนอให้เจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 90/58 (2) และ(3) แล้วเช่นนี้ศาลต้องมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนต่อไป

ตัวอย่างเช่นเคยมีกรณีผู้ทำแผนได้เสนอแผนโดยระบุถึงรายการต่างๆตามที่กฎหมายกำหนดไว้ครบถ้วน แต่รายการหนึ่งที่ระบุไว้ในแผนคือรายการเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบของผู้ค้าประกัน ซึ่งผู้ทำแผนได้กำหนดรายละเอียดโดยมีข้อความที่ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายฟื้นฟูกิจการโดยไปกำหนดยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันโดยระบุให้ความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันสิ้นสุดลงไปนับแต่วันที่แผนมีผลบังคับใช้ เช่นนี้จะเห็นได้ว่ามีความขัดแย้งต่อบทบัญญัติของกฎหมายฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/60 วรรคสองซึ่งบัญญัติว่า “ คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้าประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้าประกันของลูกหนี้ในหน้าที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน .... ” ซึ่งตามข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ศาลก็ได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนโดยวินิจฉัยว่า ข้อคัดค้านเกี่ยวกับรายการเรื่องความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันที่ได้ระบุให้ยกเว้นความรับผิดชอบของบริษัท

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/58 วรรคสอง

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/58 (1)

ในเครือของลูกหนี้ระบับลงนั้น มิใช่ข้อคัดค้านที่ศาลจะมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนได้ คงเป็นปัญหาในชั้นการปฏิบัติการตามแผนภายหลังจากศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้วซึ่งคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนของศาลจะไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหน้าที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแต่ประการใดตามมาตรา 90/60 วรรคสอง¹

นอกจากนี้ แม้ว่ากฎหมายจะยังคงเปิดช่องให้อำนาจแก่ศาลโดยกำหนดไว้ว่าหากแผนใดมีรายการไม่ครบถ้วนศาลก็มีอำนาจที่จะสอบถามผู้ทำแผนและพิจารณาว่ารายการที่ขาดหายไปนั้นเป็นสาระสำคัญแก่การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้หรือไม่ ซึ่งหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่ารายการที่ขาดหายไปนั้นไม่เป็นสาระสำคัญต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เช่นนี้กฎหมายก็ให้ถือว่าแผนนั้นมีรายการครบถ้วนที่ศาลอาจมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนได้ แต่หากพิจารณาแล้วเห็นว่ารายการที่ขาดหายไปนั้นถือเป็นสาระสำคัญต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เช่นนี้แล้ว ศาลก็มีอำนาจให้ความเห็นชอบด้วยแผนได้ แต่อย่างไรก็ตามแม้กฎหมายจะกำหนดเปิดช่องให้อำนาจแก่ศาลที่จะพิจารณาถึงความเป็นสาระสำคัญของรายการที่ขาดหายไปเพื่อก่อให้เกิดความยืดหยุ่นแก่แผนมากขึ้นเนื่องจากจะเห็นได้ว่ากิจการของลูกหนี้แต่ละกิจการนั้นต่างก็มีลักษณะของกิจการหรือสภาพปัญหาที่แตกต่างกันออกไป โดยกิจการของลูกหนี้ในบางกิจการนั้นอาจไม่มีความจำเป็นต้องระบุเกี่ยวกับรายการนั้นๆเนื่องจากอาจเพราะไม่มีการดำเนินการในลักษณะเช่นว่านั้น อาทิเช่น ในแผนบางแผนอาจไม่มีการเสนอให้มีการไถ่ถอนทรัพย์สินเป็นหลักประกัน หรือในแผนบางแผนอาจไม่ระบุเสนอให้มีการเพิ่มทุน หรือ ลดทุน หรือในแผนบางแผนอาจไม่มีการเสนอเกี่ยวกับการบอกปิดหรือการไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญาต่างๆที่มีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่ควรได้รับ เป็นต้น แต่ในขณะที่อีกกิจการหนึ่งอาจมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดเกี่ยวกับรายการต่างๆเหล่านั้น เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่กฎหมายจะต้องกำหนดให้อำนาจแก่ศาลพิจารณาถึงความเป็นสาระสำคัญของรายการที่ขาดหายไป

แต่กระนั้นก็ดี มีข้อน่าพิจารณาว่าการพิจารณาถึงความเป็นสาระสำคัญของรายการที่ขาดหายไปนี้ก็คงจำกัดอยู่แต่เพียงเฉพาะตามรายการต่างๆที่กฎหมายกำหนดเอาไว้เท่านั้น อีกทั้งจะเห็นว่าความสำคัญในการพิจารณาของศาลในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาของแผนนั้นว่าครบถ้วนหรือไม่โดยแท้จริงจึงอยู่ที่การพิจารณาเกี่ยวกับว่ารายการที่ขาดหายไปของแผนนั้นถือเป็นสาระสำคัญต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้หรือไม่ หากแต่ในส่วนที่เป็นรายการอื่น ๆ นอกเหนือจากที่

¹ อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ 415/2543 คดีหมายเลขแดงที่ 468/2543 ระหว่างบริษัทแอลฟา เท็กซ์อินดัสตริส จำกัด ผู้ร้องขอ/ลูกหนี้

กฎหมายกำหนดเอาไว้แล้วศาลก็ยังคงไม่อาจไปพิจารณาถึงได้ และเนื่องจากที่กฎหมายล้มละลายของเรานั้นจะไม่ได้แบ่งแยกและระบุชัดเจนถึงว่ารายการส่วนใดของแผนบ้างที่ถือเป็นรายการที่ผู้ทำแผนต้องระบุไว้ในแผนทุกแผน และรายการส่วนใดบ้างที่อนุญาตให้ผู้ทำแผนมีดุลยพินิจที่จะระบุหรือไม่ก็ได้ แต่กฎหมายกลับระบุแต่เพียงรายการต่างๆไว้เป็นกรอบกว้างๆรวมกันไปที่นั่น ดังนั้นในการพิจารณาถึงสาระสำคัญดังกล่าวก็อาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ศาลในการพิจารณาได้เนื่องจากแผนฟื้นฟูจะประกอบไปด้วยเนื้อหาต่างๆทั้งในเชิงกฎหมายและเชิงธุรกิจไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการปรับโครงสร้างหนี้ การปรับโครงสร้างทุน หรือการปรับโครงสร้างกิจการ ซึ่งแต่ละแผนต่างก็มีความแตกต่างกันไปตามสภาพปัญหาของกิจการลูกหนี้ ซึ่งหากรายการบางรายการที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ทำแผนต้องระบุไว้ เช่น รายการเกี่ยวกับเรื่องหลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการซึ่งประกอบไปด้วยรายการต่างๆไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนของการฟื้นฟูกิจการ การชำระหนี้ การลดทุนเพิ่มทุน ซึ่งรายการเหล่านี้ล้วนประกอบด้วยเนื้อหาในเชิงทางธุรกิจตามแนวทางที่ผู้ทำแผนจะเสนอมา ดังนั้นหากแผนใดระบุรายการเหล่านี้ไว้ไม่ครบถ้วนการพิจารณาของศาลถึงแม้กฎหมายจะให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาถึงสาระสำคัญของรายการดังกล่าวต่อการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็ตาม แต่ในความเป็นจริงแล้วศาลก็เป็นแต่เพียงแค่ตรวจสอบเบื้องต้นเท่านั้นโดยที่ศาลก็ไม่อาจไปพิจารณาถึงความสำคัญและความจำเป็นเกี่ยวกับรายการนั้นได้อย่างแท้จริง เช่น แผนบางแผนอาจไม่ระบุเสนอให้มีการเพิ่มทุน หรือลดทุนเลย เช่นนี้แม้ศาลจะสอบถามถึงเหตุผลจากผู้ทำแผนได้ก็ตามแต่ศาลก็ไม่อาจตรวจสอบได้ถึงขนาดว่าข้อเสนอที่ผู้ทำแผนอ้างว่าไม่ได้ระบุไว้ นั้นจริงๆแล้วมีความจำเป็นและถือเป็นสาระสำคัญต่อกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามที่ผู้ทำแผนกล่าวอ้างได้หรือไม่ ดังนั้นในการพิจารณาถึงรายการที่ขาดหายไปว่ามีความสำคัญและความจำเป็นต่อการที่ลูกหนี้จะดำเนินการฟื้นฟูกิจการต่อไปได้หรือไม่ นั้น จึงมีความจำเป็นที่ศาลจะต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆนอกเหนือจากในเชิงกฎหมายแล้วที่สำคัญยังต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆในแง่เชิงธุรกิจการค้าด้วย

ซึ่งหากพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วจะเห็นได้ว่า กฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาของแผนโดยได้กำหนดแบ่งแยกชัดเจนว่ารายการหรือเนื้อหาต่างๆที่กำหนดในแผนนั้นส่วนใดหรือรายการใดบ้างที่กฎหมายถือว่าผู้ทำแผนต้องระบุไว้ในแผนและรายการในส่วนใดบ้างที่กฎหมายอนุญาตให้ระบุไว้ได้โดยผู้ทำแผนมีอำนาจพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควรว่าจะระบุไว้ในแผนหรือไม่ก็ได้¹ อีกทั้งกฎหมายยังได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆในการที่ศาลจะพิจารณาเพื่อให้การยื่นแผน

¹11 U.S.C. S. 1123

เพื่อให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหน้าที่ที่กว้างกว่าด้วย¹ ซึ่งหลักเกณฑ์อันหนึ่งที่กำหนดให้ศาลต้องพิจารณาก่อนที่จะสั่งให้การยืนยันแผน คือ กำหนดให้ศาลต้องพิจารณาถึงความถูกต้องตามกฎหมายของแผนว่าแผนมีลักษณะเป็นไปตามบทบัญญัติของหมวดที่ 11 ที่บังคับใช้ในปัจจุบัน² ซึ่งในการพิจารณาความถูกต้องตามกฎหมายเช่นนี้ศาลจึงสามารถพิจารณาถึงความถูกต้องตามกฎหมายในเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากในเรื่องเนื้อหาของแผนได้ด้วย และ แผนที่ถูกเสนอนั้นมีความสุจริตและกำหนดวิธีการต่าง ๆ อันเป็นการต้องห้ามหรือฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่³ โดยที่มีได้มีการกำหนดให้พิจารณาแต่เพียงเฉพาะความครบถ้วนของเนื้อหาของแผนดังกล่าวตามกฎหมายล้มละลายของไทยแต่อย่างใด

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าศาลล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีอำนาจในการพิจารณาในเรื่องความถูกต้องด้วยกฎหมายของแผนนอกเหนือจากการพิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหาหรือรายละเอียดต่างๆของแผนได้อย่างกว้างขวางและตามที่เห็นสมควรกว่า แต่ในการพิจารณาเนื้อหาหรือรายละเอียดต่างๆในแผนของศาลไทยนั้นกฎหมายได้กำหนดแต่เพียงแนวทางการตรวจสอบเบื้องต้นและให้อำนาจแก่ศาลเพื่อตรวจสอบเบื้องต้นแต่เพียงเฉพาะว่าแผนนั้นได้ระบุรายการต่างๆที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ครบถ้วนหรือไม่เท่านั้น แต่ไม่ได้ให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาถึงความถูกต้องตามกฎหมายของแผนดังกล่าวเช่นกฎหมายล้มละลายของสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า หากแผนได้มีการระบุถึงรายการต่างๆตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ครบถ้วน แม้จะมีรายการบางรายการมีลักษณะที่ขัดต่อกฎหมายอย่างชัดเจนเช่นนี้แล้วศาลก็ไม่อาจพิจารณาเป็นอย่างอื่นได้นอกจากต้องถือว่าแผนของผู้ทำแผนนั้นได้ผ่านหลักเกณฑ์ตามมาตรา 90/58 (1) โดยถือว่าเนื้อหาของที่ครบถ้วนที่ซึ่งศาลอาจมีคำสั่งให้ความเห็นชอบแก่แผนได้ โดยศาลก็แทบจะไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบเนื้อหาแผนได้อย่างแท้จริง ดังนั้นในทางปฏิบัติผู้ทำแผนจึงมักจะพยายามกำหนดให้แผนมีรายการต่างๆตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ให้ครบถ้วนไว้เพื่อจะได้ป้องกันมิให้เกิดปัญหาการโต้แย้งคัดค้านในเรื่องความครบถ้วนของแผนได้และเพื่อที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากศาลต่อไป

¹11 U.S.C. S. 1129

²11 U.S.C. S. 1129 (a)(1)

³11 U.S.C. S. 1129 (a)(3)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายโดยกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาก่อนให้ความเห็นชอบด้วยแผนนอกเหนือจากที่หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ศาลมีโอกาสและมีอำนาจในการพิจารณาแผนที่กว้างและยืดหยุ่นมากขึ้นกว่าเดิม โดยให้ศาลได้มีโอกาสพิจารณาถึงความถูกต้องตามกฎหมายของแผนด้วยโดยให้ศาลพิจารณาว่าข้อเสนอนั้นมีรายละเอียดต่างๆ ที่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ มีความขัดแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายล้มละลายหรือกฎหมายทั่วไปก็ตามหรือไม่ และ ผู้ทำแผนมีความสุจริตในการเสนอแผนหรือไม่และแผนได้กำหนดวิธีการต่างๆ อันเป็นการต้องห้ามหรือฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ เพื่อที่ศาลจะได้เข้ามา มีบทบาทในการวินิจฉัยชี้ขาดและเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่ความมากขึ้น และเป็นแนวทางในการพิจารณาแก่ศาลทำให้การพิจารณาของศาลมีความชัดเจนและเป็นไปได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้เนื่องจากแผนมักจะมีข้องเกี่ยวกับศาสตร์แขนงอื่นไม่ว่าในเชิงธุรกิจการค้า เศรษฐศาสตร์ เชิงการเงิน การบัญชี เป็นต้น ดังนั้นในการพิจารณาเกี่ยวกับแผนหากเมื่อมีการโต้แย้งคัดค้านไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเป็นสาระสำคัญของรายการที่ขาดหายไปของแผนก็ดี หรือในเรื่องหลักเกณฑ์ในเรื่องประโยชน์ที่ดีที่สุดแก่เจ้าหนี้ ที่ศาลต้องพิจารณาว่าหากเมื่อมีการดำเนินการตามแผนสำเร็จแล้วจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยไปกว่ากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ก็ดี อาจมีความจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในศาสตร์แขนงอื่นๆ ด้วย ซึ่งแม้ว่าศาลจะมีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้ามาช่วยพิจารณาและเสนอรายงานความเห็นประกอบการพิจารณาแผนก็ตาม แต่จะเห็นว่ากิจการในแต่ละกิจการนั้นจะมีลักษณะและสภาพปัญหาที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นในกิจการแต่ละกิจการจึงมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในกิจการประเภทนั้น หรือ ในกรณีที่จะประเมินมูลค่าของกิจการบางประเภทนั้นวิธีการในการประเมินมูลค่าของกิจการนั้นมีความเหมาะสมกับกิจการประเภทนั้นแล้วหรือไม่ ดังนั้นจึงควรที่จะมีบุคคลอื่นเข้ามาช่วยศาลในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาแก่ศาล ซึ่งมีแนวทางสองแนวทาง ได้แก่

- (1) ควรที่จะมีผู้พิพากษาสมทบเช่นเดียวกับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากบุคคลภายนอกจะมีความรู้เข้าใจในเชิงธุรกิจการค้าได้ดีกว่า
- (2) ควรที่จะให้มีพยานผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แก่ศาล

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแนวทางในการที่ศาลจะใช้อำนาจในการขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเกี่ยวกับในเรื่องนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นจะเป็นแนวทางที่ดีกว่า เนื่องจากในการให้มีผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นนั้นคู่ความทุกฝ่ายสามารถที่จะนำพยานผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายของตนมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นได้ อีกทั้งกิจการในแต่ละกิจการของลูกหนี้ต่างก็มีลักษณะแตกต่างกันไป ดังนั้นหากให้มีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ประเภทนั้นโดยตรงมาให้ความเห็นน่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การพิจารณา มากกว่า แต่ในกรณีแนวทางที่เสนอให้ควรจะมีผู้พิพากษาสมทบนั้นอาจจะก่อให้เกิดปัญหาผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน (conflict of interest) และผู้พิพากษาสมทบอาจจะไม่มีความรู้ความชำนาญในกิจการบางกิจการได้

5.2 อำนาจศาลในการพิจารณาสั่งให้ความเห็นชอบด้วยแผน

จากการที่กฎหมายมาตรา 90/58 ได้บัญญัติให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งให้ความเห็นชอบด้วยแผนได้ต่อเมื่อแผนมีลักษณะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่างๆตามมาตรา 90/58 แล้ว เพราะฉะนั้นหากแผนมีลักษณะที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งตามมาตรา 90/58 แล้ว ศาลไม่อาจมีดุลยพินิจสั่งเป็นอย่างอื่นได้เลยนอกจากว่าต้องสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนเท่านั้น

แต่หากพิจารณาคูตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 มาตรา 90/58 วรรคสองแล้วจะเห็นว่ากฎหมายบัญญัติให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาสั่งเกี่ยวกับแผนที่กว้างกว่ากฎหมายล้มละลายฉบับปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 โดยบัญญัติไว้ว่า

“ ในกรณีที่แผนไม่มีรายการครบถ้วนตามมาตรา 90/42 หรือ ข้อเสนอขอชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามแผนทำให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบแก่กันโดยไม่เป็นธรรมและเจ้าหนี้ที่เสียเปรียบไม่ได้ยินยอมด้วย ให้ศาลสอบถามผู้ทำแผนหรือไกล่เกลี่ย ถ้าศาลเห็นว่ารายการในแผนที่ขาดหายไปนั้นไม่ใช่ข้อสาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หรือถ้าผู้ทำแผนและเจ้าหนี้ที่มาศาลตกลงกันได้ ให้ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนหรือแผนที่ได้ตกลงกันแก้ไขนั้น ถ้าผู้ทำแผนและเจ้าหนี้ที่มาศาลตกลงกันไม่ได้ ให้ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนเว้นแต่ในกรณีที่มิเหตุอันสมควร ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนโดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ที่เสียเปรียบอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยก็ได้ “

เพราะฉะนั้นหากมีกรณีที่เจ้าหน้าที่ยื่นคัดค้านว่าแผนระบายการไม่ครบถ้วน หรือข้อเสนอนในการได้รับชำระหนี้ไม่เป็นไปตามมาตรา 90/42 เช่นนี้ศาลก็มีอำนาจสอบถามผู้ทำแผน และทำการไกล่เกลี่ยได้ และหากผู้ทำแผนและเจ้าหน้าที่มาศาลสามารถตกลงกันได้ ศาลก็มีอำนาจสั่งให้ความเห็นชอบด้วยแผนหรือแผนที่ได้ตกลงกันแก่ไข่นั้น แต่ถ้าหากผู้ทำแผนและเจ้าหน้าที่มาศาลไม่อาจตกลงกันได้ กฎหมายก็กำหนดให้ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายก็บัญญัติให้อำนาจแก่ศาลอีกว่าหากในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนก็ได้โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขบางประการเพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่เสียเปรียบอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยก็ได้ แต่ต่อมาเมื่อได้มีการแก้ไขกฎหมายล้มละลาย คือ พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 ก็ได้มีการตัดอำนาจศาลบางประการออกไปโดยกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ให้ศาลพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผนและหากแผนไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งที่กฎหมายกำหนดไว้ ศาลต้องสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนทันทีโดยศาลไม่อาจมีดุลยพินิจสั่งเป็นอย่างอื่นได้เลย

นอกจากนี้ผลจากการที่กฎหมายได้กำหนดกระบวนการในการขอแก้ไขแผนไว้สองช่วง กล่าวคือ

- (1) ช่วงระหว่างการพิจารณาแผนในชั้นประชุมเจ้าหนี้ โดยกฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอแก้ไขต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ล่วงหน้าก่อนวันประชุมเจ้าหนี้ไม่น้อยกว่าสามวัน¹ ซึ่งในคำขอแก้ไขแผนนั้นต้องมีความชัดเจนเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าต้องการจะคัดค้านแผนหรือขอแก้ไขแผนในประเด็นใดหรือในสวนใดบ้าง และต้องการเสนอให้แก้ไขแผนในประเด็นนั้นหรือในสวนนั้นอย่างไร โดยในคำขอแก้ไขแผนนั้นอาจเสนอให้มีการแก้ไขในสวนหรือประเด็นปลีกย่อยหรือส่วนที่เป็นสาระสำคัญก็ได้ เช่น อาจเสนอให้แก้ไขในเรื่องอัตราส่วนในการได้รับชำระหนี้ เรื่องเงื่อนไขในการได้รับชำระหนี้ต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้หากเจ้าหนี้ หรือลูกหนี้เป็นผู้ยื่นคำขอแก้ไขแผน เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ต้องส่งสำเนาคำขอแก้ไขแผนให้ผู้ทำแผนทราบล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวันด้วย อีกทั้งหากมีการขอแก้ไขแผนโดยขอเปลี่ยนตัวผู้บริหารแผนเช่นนี้ก็ต้องส่งหนังสือยินยอมผู้ที่เสนอจะให้เป็นผู้บริหารแผนไปพร้อมกับคำขอแก้ไขแผนด้วย

¹พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/45

- (2) ช่วงภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว ซึ่งกฎหมายกำหนดผู้ที่จะมีสิทธิยื่นขอแก้ไขแผนได้มีแต่เฉพาะผู้บริหารแผนเท่านั้น ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้อาจขอแก้ไขแผนได้อีกเว้นแต่ผู้บริหารจะยินยอมด้วย ซึ่งกระบวนการในการขอแก้ไขแผนก็เช่นเดียวกันกับกรณีเสนอขอแก้ไขในชั้นประชุมเจ้าหนี้ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้นำมาตราต่างๆที่กำหนดไว้ในกรณีเสนอขอแก้ไขแผนในชั้นประชุมเจ้าหนี้มาบังคับใช้โดยอนุโลมด้วย ได้แก่ มาตรา 90/20 วรรคสี่ มาตรา 90/44 มาตรา 90/45 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา 90/46 มาตรา 90/47 มาตรา 90/56 มาตรา 90/57 มาตรา 90/58 วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา 90/59 วรรคหนึ่ง และมาตรา 90/60 แต่อย่างไรก็ตามหากเป็นกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติพิเศษยอมรับข้อเสนขอแก้ไขแผนนี้หรือกรณีเมื่อหากที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนแต่ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยกับข้อเสนขอแก้ไขแผนเช่นนี้ กฎหมายกลับกำหนดให้ผู้บริหารแผนบริหารกิจการของลูกหนี้ต่อไปตามเดิม โดยที่ศาลมีอาจสั่งเป็นอย่างอื่นได้อีก

แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าแม้กฎหมายจะกำหนดเปิดโอกาสให้สามารถยื่นขอแก้ไขแผนได้ในสองช่วงระยะเวลาทั้งก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนและภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนก็ตาม แต่สิ่งที่น่าพิจารณาคือว่าในช่วงระหว่างการพิจารณาแผนของศาลนั้นกฎหมายไม่ได้เปิดช่องให้ผู้ใดสามารถยื่นขอแก้ไขแผนได้เลย มีแต่เพียงสามารถยื่นข้อคัดค้านแผนในประเด็นที่เห็นว่าแผนไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้ศาลต้องพิจารณาตามมาตรา 90/58 และมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนได้เท่านั้น แต่ไม่อาจที่จะมีข้อเสนขอแก้ไขแผนแทนส่วนที่เห็นว่าไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายได้เพื่อที่แผนจะได้รับความเห็นชอบจากศาลและสามารถดำเนินการต่อไปได้ แต่ทว่าหากพิจารณากฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วจะเห็นว่าได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีของการเสนอขอแก้ไขแผนไว้โดยจะกำหนดช่วงระยะเวลาให้สามารถยื่นขอแก้ไขแผนได้มากกว่ากฎหมายล้มละลายของไทย เนื่องจากแม้ในชั้นพิจารณาแผนของศาลก็มีสิทธิเสนอขอแก้ไขแผนได้ แต่ต้องเสนอก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งยืนยันแผนนั้น¹ โดยกฎหมายได้กำหนดให้อำนาจแก่ผู้เสนอแผนที่จะยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนต่อศาลในเวลาใดก็ได้ก่อนที่จะมีการยืนยันแผน (at anytime before confirmation) แม้

¹ 11 U.S.C. S. 1127 (a)

ว่าแผนนั้นจะได้รับการยอมรับมาแล้วจากที่ประชุมเจ้าหนี้¹ ซึ่งเป็นกรให้ความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนที่ซึ่งอยู่ในจุดที่อาจจะไม่ได้รับการยอมรับได้และเพื่อดำเนินการแก้ไขแผนให้อยู่ในระดับที่จะได้รับการยอมรับมากขึ้น และภายหลังจากที่ศาลพิจารณาแล้วและพบว่าแผนที่ขอแก้ไขนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อเจ้าหนี้ที่ไม่ให้การยอมรับแผนที่แก้ไข แผนที่ขอแก้ไขนั้นก็就会被ถือว่าได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ทั้งหมดที่ได้ให้การยอมรับแผนมาก่อนหน้านี้ ดังนั้นจะเห็นว่าตามกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกานอกจากกฎหมายจะกำหนดให้อำนาจแก่ผู้เสนอแผนที่จะยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนได้และกำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบแก่แผนที่ขอแก้ไขได้แล้ว ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนศาลยังมีอำนาจที่จะสั่งให้มีการฝากเงินไว้กับ trustee หรือ ลูกหนี้ (debtor in possession) โดยพิจารณาถึงเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแผนที่กำหนดให้มีการต้องชำระหนี้เมื่อศาลมีคำสั่งยืนยันแผนซึ่งเงินที่ฝากนี้จะถูกฝากอยู่ในบัญชีพิเศษที่มีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในการชำระหนี้² ซึ่งการที่ลูกหนี้สามารถฝากเงินไว้ในบัญชีพิเศษเช่นนี้ก็ถือเป็นข้อพิสูจน์อันหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของแผนที่ลูกหนี้มีศักยภาพที่จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ตั้งแต่เริ่มต้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าตามกฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาจะกำหนดให้อำนาจแก่ศาลในการพิจารณาสั่งเพื่อเห็นชอบด้วยแผนหรือเพื่อยืนยันแผนกว้างกว่าศาลไทย

ดังนั้นผลจากการที่กฎหมายล้มละลายของไทยมิได้บัญญัติเปิดช่องให้มีการเสนอขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาลได้และผลจากการที่กฎหมายได้บัญญัติจำกัดอำนาจของศาลในการพิจารณาสั่งเห็นชอบด้วยแผนตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นจึงก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก ซึ่งจะเห็นว่ามียุทธวิธีที่แผนที่ผู้ทำแผนเสนอมานั้นแม้จะได้รับการตีความจากที่ประชุมเจ้าหนี้มาแล้วก็ตาม แต่ในชั้นพิจารณาแผนของศาลแผนนั้นก็อาจไม่ได้รับความเห็นชอบจากศาลได้ เนื่องจากว่าในบางครั้งผู้ทำแผนนั้นอาจมุ่งเสนอแผนโดยพิจารณาถึงแต่ในแง่เชิงเศรษฐศาสตร์เชิงธุรกิจการค้าแต่เพียงอย่างเดียวโดยอาจไม่ได้พิจารณาถึงในแง่เชิงกฎหมายและหลักเกณฑ์ต่างๆตามที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ ดังนั้นในบางครั้งผู้ทำแผนจึงอาจเสนอแผนให้เจ้าหนี้บางรายได้รับชำระหนี้โดยคิดว่าข้อเสนอเช่นนั้นถือว่าเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้แล้ว แต่อันที่จริงหากเมื่อมีการพิจารณาในแง่เชิงกฎหมายแล้วกฎหมายถือว่าข้อเสนอเช่นนั้นไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ หรือผู้ทำแผนอาจเสนอแผนโดยระบุในเนื้อหาของแผนไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ และ

¹ Fed. R. Bankr. P. 3019

² Fed. R. Bankr. P. 3020 (a)

รายการที่ขาดหายไปนั้นเป็นข้อสาระสำคัญต่อกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หรือในบางกรณี ผู้ทำแผนจึงอาจเสนอแผนโดยที่ข้อเสนอในการชำระหนี้หนี้ไม่ได้เป็นไปตามลำดับที่กฎหมาย กำหนดเอาไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เนื่องจากผู้ทำแผนอาจจะไม่ได้คาดถึงว่า แผนนั้นอาจจะไม่ได้รับมติพิเศษจากเจ้าหนี้ทุกกลุ่ม ดังนั้นหากต่อมาในชั้นที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อ พิจารณาแผน แผนนั้นกลับไม่ได้รับมติพิเศษยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ทุกกลุ่ม เช่นนี้เมื่อมาในชั้น พิจารณาแผนของศาลแผนนั้นก็อาจจะไม่ได้รับความเห็นชอบจากศาล เนื่องจากกฎหมายมาตรา 90/58 (2) ตอนท้ายได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลต้องพิจารณาเพิ่มเติมอีกว่า ในกรณีที่แผนไม่ได้รับ มติพิเศษยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ทุกกลุ่ม กล่าวคือ เป็นกรณีที่แผนได้รับมติพิเศษตามมาตรา 90/46 (2) เช่นนี้แล้วศาลต้องพิจารณาด้วยว่าข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นมีลักษณะที่เป็น ไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ในเรื่องการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลายหรือไม่ ถ้าหากแผนมี ข้อเสนอชำระหนี้ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเอาไว้และเจ้าหนี้ก็ไม่ได้ให้ความยิน ยอมในข้อเสนอเช่นนั้นด้วย ผลที่สุดศาลก็อาจจะให้ความเห็นชอบแก่แผนได้ ดังนั้นเมื่อมาถึงในชั้น พิจารณาแผนของศาลจึงมีประเด็นคัดค้านแผนเข้ามามากมาย และในที่สุดแผนก็ไม่อาจได้รับ ความเห็นชอบจากศาลได้ เพราะหากเมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนนั้นมีลักษณะบางประการที่ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมายมาตรา 90/58 กำหนดเอาไว้จริง เช่นนี้กฎหมายกำหนด ให้ศาลต้องมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนทันที

เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าในแผนบางแผนนั้นหากเมื่อพิจารณาแผนในส่วนอื่นๆโดย ภาพรวมนอกจากประเด็นปัญหาที่มีการโต้แย้งคัดค้านแผนแล้วและถ้าหากแผนนั้นได้มีโอกาสรับ การแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว เช่นนี้แล้วก็จะทำให้แผนนั้นสามารถที่จะ ได้รับความเห็นชอบจากศาลและสามารถดำเนินการปฏิบัติต่อไปให้เป็นผลสำเร็จได้อันจะทำให้ กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้หนี้ไม่ต้องหยุดชะงักและก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ลูกหนี้และ เจ้าหนี้ทั้งหลาย แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัตินั้นก็ยังมีหลายกรณีที่แผนมีลักษณะบางประการที่ไม่ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมายมาตรา 90/58 กำหนดเอาไว้และมีผู้คัดค้านเข้ามา ซึ่งในชั้น พิจารณาแผนของศาลนั้นผู้ทำแผนอาจจะได้มีการตกลงเจรจากับเจ้าหนี้ที่ได้เสนอคัดค้านแผนและ ก็ยินยอมที่จะดำเนินการแก้ไขแผนเพื่อที่จะให้แผนมีลักษณะที่ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย แต่ กระนั้นก็ดีผลจากการตกลงเจรจาและยินยอมที่จะแก้ไขแผนให้ถูกต้องนั้นก็ไม้อาจที่จะช่วยทำให้ แผนได้รับความเห็นชอบจากศาลได้ เนื่องจากหากแผนนั้นมีลักษณะบางประการที่ไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมายมาตรา 90/58 กำหนดเอาไว้กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องมีคำสั่งไม่เห็น ชอบด้วยแผนทันที โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งเป็นอย่างอื่นได้เลยนอก

จากต้องสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน อีกทั้งหากแม้ว่าจะไม่ได้มีการตกลงเจรจาแต่อย่างใด ศาลก็ไม้อาจที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยเพื่อให้มีการตกลงเจรจาและพิจารณาสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่ได้มีการตกลงแก้ไขกันได้แต่อย่างใด เนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะกระทำเช่นนั้นได้เช่นกัน

ซึ่งแนวทางปฏิบัติของศาลในปัจจุบันในกรณีที่เมื่อมีการโต้แย้งคัดค้านแผนเข้ามา ศาลก็ได้แก้ไขหาทางออกโดยสั่งให้ผู้ทำแผนนำแผนกลับไปพิจารณาใหม่เพื่อเปิดโอกาสให้แก่ผู้ทำแผนได้มีเวลาไปทำการตกลงเจรจากันเองกับเจ้าหนี้อีกครั้งโดยศาลจะถือว่าแผนที่เสนอมานั้นศาลยังไม่ได้พิจารณาและศาลจะกำหนดวันนัดพิจารณาแผนใหม่ ซึ่งในระหว่างระยะเวลาที่จะถึงกำหนดวันนัดพิจารณาแผนของศาลนั้นผู้ทำแผนจึงได้มีโอกาสและมีระยะเวลาที่จะไปเจรจาทกลงกันกับเจ้าหนี้อีกครั้ง โดยหากว่าแผนอาจมีลักษณะบางประการที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในเรื่องการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อเจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกันเช่นนี้ผู้ทำแผนอาจดำเนินการตกลงเจรจาเสนอให้เจ้าหนี้ที่ได้รับการปฏิบัติที่เสียเปรียบนั้นให้ความยินยอมรับการปฏิบัติที่เสียเปรียบนั้น เพราะถ้าหากเจ้าหนี้ที่ได้รับการปฏิบัติที่เสียเปรียบในกลุ่มนั้นให้ความยินยอมเช่นนี้กฎหมายก็ให้ถือว่าสิทธิของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้นได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันแล้ว¹ นอกจากนี้ผู้ทำแผนอาจเสนอที่จะเจรจาต่อรองกับผู้เสนอให้เป็นผู้บริหารแผนให้ทำการยื่นขอแก้ไขแผนต่อศาลอีกครั้งตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้หรือยินยอมที่จะให้เจ้าหนี้ยื่นขอแก้ไขแผนได้ภายหลังจากที่ศาลให้ความเห็นชอบแก่แผนแล้ว แต่อย่างไรก็ตามแนวทางแก้ไขเช่นนี้ก็อาจจะประสบกับปัญหาและไม่อาจบรรลุผลได้ถ้าหากว่าการตกลงเจรจาไม่ประสบผลสำเร็จและเจ้าหนี้ที่เสียเปรียบก็ได้ให้ความยินยอมแต่อย่างใด ซึ่งก็อาจเนื่องมาจากเจ้าหนี้เหล่านั้นอาจจะไม่มีความมั่นใจว่าหากเจ้าหนี้ยินยอมที่จะยอมรับการปฏิบัติที่เสียเปรียบเพื่อให้แผนสามารถผ่านความเห็นชอบของศาลไปได้ก่อนแล้ว ถ้าหากภายหลังจากนั้นผู้บริหารแผนไม่ยื่นขอแก้ไขแผนให้หรือไม่ยินยอมให้เจ้าหนี้ยื่นขอแก้ไขแผนเช่นนี้เจ้าหนี้ที่ได้เคยตกลงกันไว้ก่อนเช่นนี้ก็จะได้รับเสียหายและไม่อาจได้รับการเยียวยาได้ อีกทั้งหากกรณีที่ผู้ที่ได้เสนอให้เป็นผู้บริหารแผนในแผนนั้นอาจจะมีชื่อบุคคลเดียวกันกับผู้ที่เป็นผู้ทำแผน ดังนั้นเจ้าหนี้ก็ไม่อาจมีหลักประกันได้ว่าผู้ที่เป็นผู้บริหารแผนจะดำเนินการขอแก้ไขแผนต่อศาลหรือยินยอมให้เจ้าหนี้ยื่นขอแก้ไขแผนหรือไม่

เพราะฉะนั้นในบางครั้งแม้ศาลจะกำหนดวันนัดพิจารณาแผนใหม่ก็ตามหากแต่ผู้ทำแผนและเจ้าหนี้ยังคงไม่สามารถตกลงกันได้เช่นนี้การนัดพิจารณาแผนใหม่ก็คงไม่อาจช่วยแก้ไข

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/42 ตี

ให้แผนได้รับความเห็นชอบจากศาลได้ และหากแม้ว่าก่อนจะถึงวันที่ศาลจะนัดพิจารณาแผนใหม่นั้นผู้ทำแผนอาจจะได้มีการตกลงเจรจากับเจ้าหนี้และยินยอมที่จะแก้ไขแผนให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายและเป็นไปตามข้อเสนอของเจ้าหนี้ก็ตาม แต่ผลสุดท้ายผู้ทำแผนก็ไม่อาจเสนอขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาลได้อยู่ดีเนื่องจากไม่มีกฎหมายกำหนดเปิดช่องเอาไว้ เพราะกฎหมายเปิดช่องให้มีการเสนอขอแก้ไขแผนได้แต่เพียงในช่วงการพิจารณาลงมติยอมรับแผนในชั้นที่ประชุมเจ้าหนี้และในช่วงภายหลังจากที่ศาลให้ความเห็นชอบด้วยแผนแล้วเท่านั้น อีกทั้งในช่วงภายหลังจากที่ศาลให้ความเห็นชอบด้วยแผนแล้วนั้นผู้ที่เสนอขอแก้ไขแผนได้ก็มีแต่เพียงผู้บริหารแผนเท่านั้น ซึ่งเจ้าหนี้จะมีสิทธิขอแก้ไขแผนได้ก็แต่โดยความยินยอมของผู้บริหารแผนเท่านั้น เพราะฉะนั้นผลสุดท้ายเมื่อมาถึงวันนัดพิจารณาแผนแผนซึ่งมีลักษณะที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่างๆตามกฎหมายก็ไม่อาจที่จะได้รับความเห็นชอบด้วยแผนจากศาลได้แม้ผู้ทำแผนจะยินยอมที่จะแก้ไขแผนให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายและเป็นไปตามข้อเสนอของเจ้าหนี้ก็ตาม

นอกจากนี้ จะเห็นว่าในทางปฏิบัติเคยมีบางกรณีที่ศาลได้เคยใช้อำนาจเกินเลยจากขอบเขตที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจเอาไว้ในกรณีที่แผนมีลักษณะที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายมาตรา 90/58 กำหนดเอาไว้ ตัวอย่างเช่น กรณีที่แผนได้เสนอให้เจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งได้มีประเด็นคัดค้านแผนเข้ามาในชั้นพิจารณาแผนของศาลและผู้ทำแผนได้ยื่นคำร้องต่อศาลขออนุญาตแก้ไขแผนเพื่อให้ถูกต้องครบถ้วนตามประเด็นที่ได้มีการคัดค้านไว้และขอให้ศาลสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นำแผนที่ขอแก้ไขนี้ไปเรียกประชุมเจ้าหนี้อีกครั้งเพื่อขอมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ก่อน ซึ่งศาลก็ได้สั่งอนุญาตตามคำร้องขอแก้ไขของผู้ทำแผนโดยสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนที่ขอแก้ไขดังกล่าว ซึ่งศาลได้ให้เหตุผลว่าเมื่อกฎหมายมิได้บัญญัติห้ามมิให้กระทำเอาไว้และเพื่อประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการที่เปิดโอกาสให้ลูกหนี้ได้มีช่องทางฟื้นฟูกิจการ ดังนั้นจึงสมควรให้อำนาจแก่ผู้ทำแผนแก้ไขแผนได้¹ ซึ่งก็มีข้อสงสัยว่าการที่ศาลสั่งเช่นนี้ไม่น่าที่จะทำได้เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ระบุให้อำนาจแก่ศาลไว้ อีกทั้งยังทำให้กระบวนการในการพิจารณาแผนต้องดำเนินไปโดยล่าช้า ดังนั้นศาลจึงไม่อาจที่จะสั่งให้มีการแก้ไขแผนและให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไปเรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนที่ขอแก้ไขดังกล่าวได้เนื่องจากว่าหากแผนมีลักษณะที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว เช่นนี้ศาลก็ต้องสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน

¹ อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ฟ.8/2542 คดีหมายเลขแดงที่ฟ.15/2542 ระหว่าง บริษัทเงินทุนภัทรธนกิจ จำกัด ผู้ร้องขอ กับ บริษัทอุตสาหกรรมท่อสตีลเหล็กกล้า จำกัด ลูกหนี้

ทันทีที่สั่งเป็นอย่างอื่นไม่ได้ หรือ ในบางกรณีที่ผู้ทำแผนได้เคยเสนอแผนโดยมิได้มีลักษณะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายโดยเสนอแผนไม่เป็นไปตามลำดับการได้รับชำระหนี้ตามกฎหมาย มาตรา 130 อันเป็นการขัดต่อหลักเกณฑ์ตามมาตรา 90/58 (2) ซึ่งศาลได้ทำการสอบถามและแจ้งแก่ผู้ทำแผนถึงข้อที่จะต้องแก้ไขแผน ซึ่งผู้ทำแผนก็แถลงยินยอมที่จะแก้ไขแผนให้ถูกต้อง และศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่แก้ไข¹ ดังนั้นจึงมีข้อน่าสังเกตว่า จริงๆแล้วศาลไม่น่าที่จะมีอำนาจสั่งเช่นนี้ได้เนื่องจากหากเมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนมีลักษณะที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้จริง เช่นนี้ศาลต้องมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนโดยศาลไม่อาจที่จะสั่งเป็นอย่างอื่นได้ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้เปิดช่องและให้อำนาจแก่ศาลไว้

เพราะฉะนั้นในการพิจารณาแผนของศาลนอกเหนือจากอำนาจในการพิจารณาตรวจสอบแผนแล้วเพื่อที่ศาลจะได้เข้ามามีบทบาทและเยียวยาก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายมากขึ้น และ เพื่อทำให้ศาลได้มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน อีกทั้งเพื่อให้แผนได้สามารถปรับเปลี่ยนให้ยืดหยุ่นมากขึ้นในอันที่แผนจะได้มีโอกาสได้รับความเห็นชอบจากศาลและมีผลผูกพันบังคับใช้ได้อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เจ้าหนี้และทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ยังคงสามารถดำเนินการต่อไปได้ไม่ต้องสิ้นสุดลง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรเสนอให้มีการยื่นขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนศาลได้โดยให้ผู้ทำแผนมีสิทธิที่จะยื่นเสนอขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาลได้ด้วยเพื่อที่จะได้แก้ไขแผนให้ถูกต้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้และเพื่อให้แผนจะได้รับความเห็นชอบจากศาลต่อไป แต่กระนั้นก็ดีการเสนอให้ผู้ทำแผนมีสิทธิที่จะเสนอขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาลนั้นก็ยังมีข้อต้องพึงระวังเนื่องจากหากไม่มีหลักเกณฑ์หรือกรอบควบคุมไว้ เช่นนี้แล้วผู้ทำแผนอาจอาศัยอำนาจตรงนี้ยื่นเสนอขอแก้ไขแผนเพื่อเสนอแผนให้เป็นปฏิปักษ์หรือก่อให้เกิดความไม่ธรรมแก่เจ้าหนี้มากขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อที่จะให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหนี้จึงเห็นควรที่จะกำหนดกรอบให้การยื่นเสนอขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนของศาล โดยที่ข้อเสนอมันจะต้องมีลักษณะเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้และไม่มีความเป็นปฏิปักษ์ต่อเจ้าหนี้แต่อย่างใด อีกทั้งหากเมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนที่เสนอขอแก้ไขมานั้นมีลักษณะที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้ เช่นนี้แล้วก็ให้ข้อเสนอมันแก้ไขแผนที่ศาลเห็นชอบด้วยแล้วนั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของแผนเพื่อให้มีผลบังคับใช้ได้ต่อไปด้วยโดยถือ

¹ อ้างถึงในคดีหมายเลขดำที่ พ.14/2542 คดีหมายเลขแดงที่ พ.12/2542 ระหว่างธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ที่ 1 กับพวก ผู้ร้องขอ กับบริษัทปัญญาพล พลัฒ อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้

เสมือนหนึ่งว่าข้อเสนอขอแก้ไขแผนนั้นได้รับมติยอมรับจากเจ้าหน้าที่ได้เคยให้การยอมรับแผนมาก่อนหน้านี้แล้วโดยที่ไม่จำเป็นต้องไปดำเนินการเรียกประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาข้อเสนอขอแก้ไขแผนใหม่อีกครั้ง และเพื่อที่กระบวนการในการพิจารณาแผนจะสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่องรวดเร็วมิให้ต้องล่าช้าออกไปแต่อย่างใดควรที่จะได้มีการกำหนดเพิ่มอำนาจให้แก่ศาลในการพิจารณาสั่งเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผนมากขึ้นโดยให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้ผู้ทำแผนและเจ้าหน้าที่ไปดำเนินการตกลงเจรจาโดยกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนเพื่อว่าจะได้ไม่ทำให้กระบวนการในการพิจารณาแผนเกิดความล่าช้าออกไป และ หากผู้ทำแผนและเจ้าหน้าที่มาศาลสามารถตกลงกันได้ ศาลก็มีอำนาจสั่งให้ความเห็นชอบด้วยแผนหรือแผนที่ได้ตกลงกันแก้ไขนั้น แต่ถ้าหากผู้ทำแผนและเจ้าหน้าที่มาศาลไม่อาจตกลงกันได้ศาลก็อาจมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนหรือหากในกรณีที่มีเหตุอันสมควรศาลก็มีอำนาจที่จะสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนก็ได้โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขบางประการเพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่เสียเปรียบอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยก็ได้

5.3 อำนาจศาลในการพิจารณาสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน

ในชั้นพิจารณาแผนของศาล ภายหลังจากที่เมื่อศาลได้พิจารณาคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของลูกหนี้ หรือ เจ้าหน้าที่ผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งไม่ได้ลงมติยอมรับแผนแล้วเห็นว่าแผนมีลักษณะไม่เข้าหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งตามที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ตามมาตรา 90/58 เช่นนี้กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน และให้ศาลนัดพิจารณาว่าสมควรที่จะให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ โดยให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 90/48 วรรคสี่มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ซึ่งตามบทบัญญัติมาตรา 90/48 วรรคสี่ ได้กำหนดหลักการเอาไว้ว่าหากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่อาจมีมติพิเศษยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการที่ดี หรือ ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่ลงมติประการใดก็ดี หรือ ไม่มีเจ้าหน้าที่ไปประชุมก็ดี ศาลต้องมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ เว้นแต่ปรากฏว่าก่อนที่จะมีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ได้เคยถูกเจ้าหน้าที่ฟ้องให้เป็นบุคคลล้มละลายไว้ก่อนแล้วแต่เหตุที่ไม่อาจที่จะดำเนินการกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายต่อไปได้นั้นก็เป็นผลอันเนื่องมาจากการที่ลูกหนี้ได้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการตนเองหรือถูกเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และเมื่อศาลได้ส่งคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณาแล้วทำให้ลูกหนี้ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 90/12 (4) จึงทำให้คดีล้มละลายนั้นต้องถูกงดการพิจารณาคดีเอาไว้ก่อน กล่าวคือเป็นกรณีที่ลูกหนี้ได้ถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้วและศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย คือ ศาลอาจพิจารณาแล้วเห็นว่ากิจการของลูกหนี้ขณะนั้นก็ยัง คงไม่สามารถที่ดำเนินการอยู่รอดต่อไปได้ อีก

ทั้งยังไม่สามารถทำการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้และก็ไม่ปรากฏเหตุอื่นที่ไม่ควรที่จะให้ลูกหนี้ล้มละลายแต่อย่างใด เช่นนี้กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการเสียและให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ได้ถูกงดการพิจารณาไว้ก่อนนั้นแล้วต่อไป แต่ถ้าหากว่าลูกหนี้ไม่ได้ถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนและแม้ว่าศาลจะเห็นควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ดี หรือ กรณีที่ศาลเห็นว่าลูกหนี้ไม่ควรที่จะล้มละลาย ศาลก็ไม่อาจมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นได้นอกจากต้องสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

ดังนั้นในกรณีเมื่อศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนแล้ว การที่ศาลจะมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือไม่นั้น ศาลก็ต้องพิจารณาต่อไปว่าลูกหนี้สมควรที่จะล้มละลายโดยถูกสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดต่อไปหรือไม่ และ ก่อนที่จะมีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ได้เคยถูกเจ้าหนี้ฟ้องให้เป็นบุคคลล้มละลายไว้ก่อนแล้วหรือไม่ ถ้าหากศาลเห็นว่าลูกหนี้ไม่สมควรที่จะล้มละลาย และ ไม่ว่าลูกหนี้จะได้ถูกเจ้าหนี้ฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เช่นนี้ศาลก็ต้องมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ซึ่งก็จะมีผลทำให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการและทรัพย์สินของลูกหนี้กลับไปเป็นของผู้บริหารของลูกหนี้ต่อไปและผู้ถือหุ้นก็กลับมาสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดไว้ต่อไป อีกทั้งเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการแต่ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ยังคงมีสิทธิได้รับชำระหนี้โดยไม่สูญเสียสิทธิแต่อย่างใด แต่ถ้าหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สมควรที่จะล้มละลายและลูกหนี้ได้เคยถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้ว เช่นนี้ศาลต้องมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการเสียและให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ได้ถูกงดการพิจารณาไว้ก่อนนั้นแล้วต่อไป โดยที่ศาลในคดีฟื้นฟูกิจการไม่อาจที่จะมีดุลยพินิจสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดได้โดยทันที

แต่หากเมื่อพิจารณาตามกฎหมายล้มละลายฉบับเดิมก่อนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมคือ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่4) พ.ศ. 2541 ซึ่งได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในมาตรา 90/48 วรรคสี่ไว้ดังนี้ กล่าวคือ

“ ..... ในการพิจารณาให้ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในจำนวนและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้ ถ้าเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่ถ้าศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ให้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ “

เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าตามกฎหมายล้มละลายฉบับเดิมก่อนที่มีการแก้ไขนั้น หากแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีลักษณะที่ศาลไม่อาจจะให้ความเห็นชอบด้วยแผนได้และกิจการ

ของลูกหนี้นั้นยังคงไม่สามารถดำเนินการอยู่รอดต่อไปได้ อีกทั้งยังไม่สามารถทำการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้และไม่ปรากฏเหตุอื่นที่ไม่ควรที่จะให้ลูกหนี้ล้มละลายแต่อย่างใด กล่าวคือ มีเหตุอันสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย เช่นนี้ศาลในคดีที่ฟื้นฟูกิจการก็สามารถมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ได้โดยทันทีพร้อมกัน แต่ต่อมาเมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหลายมาตรา เช่น มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 94 (2) ที่กำหนดให้ความคุ้มครองและให้บุริมสิทธิแก่เจ้าหนี้ที่ให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้เพิ่มเติมในระหว่างที่อยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ และบทบัญญัติตามมาตรา 90/48 วรรคสี่ ก็ถือเป็นมาตราหนึ่งที่ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเหตุผลหนึ่งที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้มีการหยิบยกขึ้นพิจารณาและได้มีการเสนอให้มีการแก้ไขไว้เนื่องจากผลจากมาตรา 90/12 ที่ได้บัญญัติมาตรการคุ้มครองลูกหนี้เอาไว้โดยกำหนดจำกัดสิทธิของเจ้าหนี้ห้ามมิให้เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้ทันทีที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูไว้พิจารณาเพื่อที่ว่าเจ้าหนี้จะได้เข้าไปเจรจาท่องกับลูกหนี้ อีกทั้งยังเป็นการรักษามูลค่าของกองทรัพย์สินของลูกหนี้ให้คงอยู่เพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต่อไป ในขณะที่ตัวลูกหนี้ก็จะถูกจำกัดสิทธิต่างๆและเพื่อให้ลูกหนี้ต้องเข้าไปเจรจาท่องกับเจ้าหนี้ด้วยโดยมีมาตรการหลายประการ ซึ่งมาตรา 90/48 วรรคสี่ ก็ถือเป็นมาตราหนึ่งที่กำหนดว่าหากลูกหนี้ไม่อาจที่จะเจรจาท่องกับเจ้าหนี้จนได้รับมติพิเศษยอมรับแผนจากเจ้าหนี้แล้วกฎหมายกำหนดให้ศาลมีดุลยพินิจที่จะสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ได้โดยทันทีถ้าศาลเห็นว่าลูกหนี้สมควรที่จะล้มละลาย ดังนั้นลูกหนี้จึงจำเป็นต้องพยายามเจรจาท่องกับเจ้าหนี้เพื่อที่จะให้ได้รับมติพิเศษยอมรับแผนจากเจ้าหนี้ มิเช่นนั้นลูกหนี้ก็ต้องตกเข้าไปสู่กระบวนการล้มละลายโดยถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้ แต่อย่างไรก็ตามหากเมื่อพิจารณาหลักการของกระบวนการฟื้นฟูกิจการที่มุ่งประสงค์จะให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ที่อยู่ในฐานะมีหนี้สินล้มพันตัวให้ได้มีโอกาสที่จะเจรจาประนอมหนี้กับเจ้าหนี้และยอมให้ลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวมากขึ้นจึงได้มีการเสนอแก้ไขบทบัญญัติมาตราดังกล่าวขึ้นซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดลดอำนาจศาลในคดีฟื้นฟูกิจการที่จะมีดุลยพินิจสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้โดยทันทีออกไปหากพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สมควรล้มละลาย ดังนั้นหากแม้ศาลในคดีฟื้นฟูจะเห็นว่าลูกหนี้มีเหตุอันควรล้มละลาย เช่นนี้ศาลในคดีฟื้นฟูกิจการก็ยังไม่อาจที่จะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดได้โดยทันทีพร้อมกัน เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาตรวจสอบเสียก่อนว่าในขณะที่ลูกหนี้ตกอยู่ภายใต้กระบวนการฟื้นฟูกิจการนี้ลูกหนี้ได้ถูกเจ้าหนี้ฟ้องให้บุคคลล้มละลายอยู่ก่อนหน้าหรือไม่ ถ้าหากลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้ฟ้องให้เป็นบุคคลล้มละลายอยู่ก่อนแล้วเช่นนี้กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการแล้วให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ได้ให้งดการพิจารณาไว้แล้วต่อไป แต่กระนั้นก็ตีผล

จากการที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 90/48 วรรคสี่ ดังกล่าวโดยตัดอำนาจศาลที่จะสามารถสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดได้โดยทันทีออกไป จึงมีข้อนำพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ

ในทางสากลนั้นถือกันว่ากระบวนการฟื้นฟูกิจการนั้นเป็นหลักการที่พัฒนามาจากหลักกฎหมายล้มละลายซึ่งจะเห็นได้จากที่กฎหมายในหลายประเทศได้มีการบัญญัติให้กระบวนการล้มละลายและกระบวนการฟื้นฟูกิจการอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน ซึ่งหากเมื่อเกิดเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดที่กิจการของลูกหนี้ไม่อาจที่จะดำเนินการฟื้นฟูกิจการให้สำเร็จต่อไปได้ เช่นแผนอาจไม่ได้รับการยอมรับ หรือ อยู่ในจุดที่ไม่อาจดำเนินการต่อไปตามแผนให้เป็นผลสำเร็จได้ เช่นนี้ก็จะมีการกำหนดมาตรการให้เปลี่ยนกระบวนการไปสู่กระบวนการล้มละลายได้ เช่น กฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการบัญญัติว่าหากเกิดเหตุหรือข้อเท็จจริงใดข้อเท็จจริงหนึ่งตามที่กฎหมายได้กำหนดเอาไว้ เช่น กรณีที่การฟื้นฟูกิจการต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายหรือทำให้ทรัพย์สินของลูกหนี้ต้องลดมูลค่าลงและไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้จะสามารถกลับคืนสู่สภาวะปกติได้ หรือกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการได้ หรือ กรณีเจ้าหนี้ได้รับความเสียหายจากความล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันควรในการดำเนินการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หรือ กรณีประสบความล้มเหลวในการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการภายใต้มาตรา 1121 ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ หรือ กรณีข้อเสนอในแผนฟื้นฟูกิจการไม่ได้รับการยอมรับ และได้รับการปฏิเสธคำขอขยายระยะเวลาเพื่อขอแก้ไขแผนหรือหรือในการเสนอแผนใหม่ หรือกรณีมีการเพิกถอนคำสั่งยืนยันแผนภายใต้มาตรา 1144 และมีการปฏิเสธที่จะยืนยันแผนที่เสนอหรือแผนที่ได้แก้ไขภายใต้มาตรา 1129 หรือกรณีที่ไม่สามารถที่จะดำเนินการให้บรรลุตามที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการที่ได้รับการยืนยันแล้ว หรือกรณีที่การดำเนินการของลูกหนี้ไม่เป็นไปตามสาระสำคัญของที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการที่ได้รับการยืนยันแล้ว เป็นต้น ซึ่งเมื่อได้มีการบอกกล่าวและพิจารณาไต่สวนแล้ว ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้เปลี่ยนคดีภายใต้กระบวนการฟื้นฟูกิจการตามหมวดที่ 11 (chapter 11) ไปเป็นคดีภายใต้กระบวนการตามหมวดที่ 7 (chapter 7) ได้ หรือ จะมีคำสั่งให้ยกเลิกกระบวนการฟื้นฟูกิจการ แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องขึ้นอยู่กับว่าสิ่งไหนจะเป็นประโยชน์ที่ดีที่สุดแก่เจ้าหนี้และกองทรัพย์สินของลูกหนี้¹

ดังนั้นหากเมื่อลูกหนี้ได้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการแล้วลูกหนี้ก็อาจถูกบังคับให้ต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายได้ หากเมื่อปรากฏว่าไม่สามารถดำเนินการกระบวนการฟื้นฟูกิจการให้เป็นประโยชน์ได้ หลักการเช่นนี้นอกจากจะปรากฏอยู่ในบทบัญญัติมาตรา 90/48 วรรคสี่ตาม

¹ 11 U.S.C. S. 1112 (b)

พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 แล้ว ยังปรากฏอยู่ในบทบัญญัติในส่วนที่ 9 ว่าด้วยการดำเนินการภายหลังศาลมีคำสั่งเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการ ตามมาตรา 90/68 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้บริหารต้องพ้นจากตำแหน่งและยังคงมีกิจการตามแผนที่จะต้องดำเนินการต่อไป และหากเมื่อประชุมเจ้าหนี้เพื่อเลือกบริหารแผนคนใหม่แล้วที่ประชุมเจ้าหนี้ก็ไม่อาจมีมติเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ได้ เช่นนี้บทบัญญัติมาตรา 90/68 วรรคสาม บัญญัติไว้ว่า

“ เมื่อศาลได้พิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนแล้วและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และลูกหนี้แล้ว ศาลจะมีคำสั่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้บริหารแผนหรือมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควร ถ้าศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ให้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ “

เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าในขั้นตอนการดำเนินการตามแผนภายหลังจากที่แผนได้รับความเห็นชอบจากศาลแล้ว หากมีเหตุที่ทำให้แผนไม่อาจที่จะดำเนินการต่อไปจนสำเร็จได้ เช่นกรณีที่กฎหมายกำหนดถึงกรณีที่ผู้บริหารแผนต้องพ้นจากตำแหน่งและที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ได้ เช่นนี้กฎหมายก็ยังได้กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะมีดุลยพินิจสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ได้ทันทีถ้าหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สมควรที่จะล้มละลาย ดังนั้นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 90/48 วรรคสี่ โดยตัดอำนาจศาลที่จะมีดุลยพินิจสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ได้ทันทีถ้าหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สมควรที่จะล้มละลายออกไปเช่นนี้จึงมีลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับหลักสากลและยังทำให้กฎหมายล้มละลายในส่วนที่ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการมีความไม่สอดคล้องกันอีกด้วย

นอกจากนี้ ผลจากการที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยตัดลดอำนาจศาลที่สามารถมีดุลยพินิจสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้โดยทันทีหากเห็นว่าลูกหนี้สมควรที่จะล้มละลายออกไป แต่กลับบัญญัติให้ศาลต้องพิจารณาก่อนว่าลูกหนี้ได้เคยถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้วหรือไม่ หากเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้ได้เคยถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้ว ก็ให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการแล้วให้ดำเนินคดีล้มละลายที่ได้ให้ส่งการพิจารณาไว้ต่อไป จะเห็นว่าการกระบวนกรในการที่ศาลจะมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการนั้นจะเป็นการกระบวนกรในชั้นพิจารณาคำร้องขอฟื้นฟูกิจการเพื่อพิจารณามีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ว่าลูกหนี้สมควรที่จะเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือไม่ แต่หากเมื่อพิจารณากระบวนการภายหลังจากที่ศาลได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้วไม่ว่าจะเป็นการกระบวนกรในชั้นพิจารณาแต่งตั้งผู้ทำแผนก็ดี หรือ

กระบวนการในชั้นพิจารณาแผนไม่ว่าจะในชั้นพิจารณาแผนของที่ประชุมเจ้าหน้าที่คดีหรือในชั้นพิจารณาแผนของศาลก็ดี จะเห็นว่าล้วนแต่เป็นกระบวนการภายหลังจากที่ศาลได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดในคำร้องขอฟื้นฟูกิจการแล้วว่าลูกหนี้สมควรที่จะเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการโดยมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ซึ่งหากต่อมากกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต้องสิ้นสุดลงไม่ว่าจะดำเนินการต่อไปได้ด้วยเหตุอื่นที่มีใช้การสิ้นสุดกระบวนการฟื้นฟูกิจการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน อาทิเช่นกรณีของที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะมีมติเลือกผู้ทำแผนได้เช่นนี้กฎหมายก็กำหนดให้ต้องสิ้นสุดกระบวนการฟื้นฟูกิจการโดยให้ศาลต้องมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ¹ แต่หากเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับในกรณีภายหลังต่อมาที่กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต้องสิ้นสุดลงไม่ว่าจะดำเนินการต่อไปได้ในชั้นพิจารณาแผนไม่ว่าจะเป็นกรณีเนื่องจากแผนไม่ว่าจะผ่านมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่คดีหรือแผนไม่ได้รับเห็นชอบจากศาลก็ดี เช่นนี้แล้วหากเมื่อต้องการให้สิ้นสุดกระบวนการฟื้นฟูกิจการและหากเมื่อศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย กฎหมายได้กำหนดให้ศาลต้องมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการเช่นนี้ จึงเห็นได้ว่าการกำหนดให้ศาลต้องมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการเช่นนี้จึงถือเป็นการกำหนดให้มีคำสั่งข้ามขั้นตอนที่ไม่ถูกต้องและอาจก่อให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้กฎหมายได้ เนื่องจากแม้ว่าคำสั่งดังกล่าวจะเป็นคำสั่งที่ทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการต้องสิ้นสุดลงไปก็ตามแต่ก็เป็นคำสั่งที่ใช้คนละขั้นตอนหรือคนละกระบวนการกัน นอกจากนี้การกำหนดให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการนี้ยังถือเป็นการกำหนดให้ศาลมีคำสั่งขึ้นมาซ้ำซ้อนกับคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการอีกด้วยเนื่องจากโดยผลของคำสั่งดังกล่าวนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ไม่ว่าศาลจะมีคำสั่งยกคำร้องขอหรือคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการก็ตาม ก็ส่งผลทำให้มาตรการคุ้มครองกิจการของลูกหนี้ตามมาตรา 90/12 ต้องสิ้นสุดลงไป และ ส่งผลให้อำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้กลับคืนไปสู่ผู้บริหารของลูกหนี้ตามปกติต่อไป

อีกทั้งผลจากการที่ศาลไม่ว่าจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้โดยทันที แต่ต้องไปพิจารณาถึงคดีล้มละลายที่ไม่ว่าเจ้าหน้าที่จะได้เคยฟ้องลูกหนี้ไว้ก่อนที่ลูกหนี้จะยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการหรือไม่ก็ตาม เช่นนี้อาจส่งผลให้เกิดปัญหาที่ลูกหนี้อาจใช้กระบวนการฟื้นฟูกิจการเพื่อประวิงการชำระหนี้โดยอาศัยผลจากมาตรการคุ้มครองตามมาตรา 90/12 ที่ลูกหนี้ก็จะได้รับความคุ้มครองที่ไม่ต้องถูกดำเนินการเรียกร้องบังคับชำระหนี้จากบรรดาเจ้าหน้าที่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากลูกหนี้ได้เคยถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้ว เช่นนี้ศาลในคดีล้มละลายก็ต้องงดการ

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/17

พิจารณาเอาไว้ก่อนไม่ว่าจะดำเนินการสืบพยานเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องอยู่ในกระบวนการก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเนื่องจากหากเมื่อศาลในคดีล้มละลายมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วลูกหนี้ไม่อาจยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการได้อีก² หรือแม้หากกรณีที่เจ้าหนี้จะดำเนินการฟ้องร้องบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ไม่ว่าคดีแพ่งหรือคดีล้มละลายก็ตาม เจ้าหนี้ก็จะถูกจำกัดสิทธิที่ไม่อาจดำเนินการฟ้องร้องบังคับชำระหนี้ได้จากลูกหนี้ได้ ซึ่งหากในกรณีที่ลูกหนี้มิได้เคยถูกเจ้าหนี้ฟ้องให้เป็นบุคคลล้มละลายมาก่อน เช่นนี้ไม่ว่าศาลจะเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายต่อไปหรือไม่ก็ตาม ศาลก็ไม่อาจที่จะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้ทันที แต่ศาลกลับต้องมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการซึ่งก็จะมีผลให้ลูกหนี้สามารถกลับไปมีอำนาจในการจัดกิจการและทรัพย์สินได้ดังเดิม ส่วนเจ้าหนี้ก็ต้องกลับไปเรียกร้องบังคับชำระหนี้ตามสิทธิที่ตนมีอยู่ต่อลูกหนี้ต่อไป

แต่หากในกรณีที่ลูกหนี้ได้ถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้วไม่ว่าจะอยู่ในระหว่างที่กระบวนการสืบพยานเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ก็ตาม ซึ่งผลจากการที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายต่อนั้น หากการสืบพยานยังไม่เสร็จสิ้นในทางปฏิบัติศาลก็จะทำการนัดพร้อมเพื่อกำหนดแนวทางในการพิจารณาคดีใหม่ต่อไปซึ่งก็จะมีกำหนดวันนัดพิจารณาสืบพยานกันออกไปใหม่ซึ่งก็จะทำให้กระบวนการในการพิจารณาคดีต้องมีผลล่าช้าออกไป อีกทั้งผลจากการที่กระบวนการฟื้นฟูกิจการสิ้นสุดลงทำให้ลูกหนี้ได้มีอำนาจกลับไปจัดกิจการและทรัพย์สินดั้งเดิมและหากแม้เมื่อกิจการของลูกหนี้ในขณะนั้นก็มีสภาพที่เห็นได้ว่าไม่อาจที่จะดำเนินกิจการต่อไปได้ที่ซึ่งศาลในคดีฟื้นฟูกิจการเห็นควรว่าลูกหนี้สมควรที่จะล้มละลายก็ตามแต่กฎหมายก็ไม่เปิดช่องให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายโดยสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้ทันที ดังนั้นในระหว่างที่มีการพิจารณาคดีล้มละลายนั้นจึงอาจเกิดปัญหาที่ลูกหนี้อาจดำเนินการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินออกไปเพื่อป้องกันมิให้มีการบังคับชำระหนี้จากบรรดาเจ้าหนี้ได้ อีกทั้งแม้ว่าจะมีมาตรการตามกฎหมายล้มละลายที่เจ้าหนี้อาจจะร้องขอให้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว¹ ไว้ก่อนเพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้ามาควบคุมกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ก่อนถ้าหากคดีมีมูลที่พอทำให้ศาลเห็นว่าศาลคงต้องสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดต่อไปหรือมีพฤติการณ์อันสมควร เช่น มีพฤติการณ์ที่เห็นได้ว่าลูกหนี้ได้มีการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินออกไปเป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามการที่ศาลจะมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวนั้นก็ต้องมีการไต่สวนซึ่งแม้

² พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 90/5(1)

¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา 17

กฎหมายจะกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาโดยทันทีก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติว่าที่ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวได้ก็อาจต้องใช้เวลาอีกทั้งหากแม้ศาลจะเห็นว่าคดีมีมูลเพียงพอที่ศาลอาจมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวได้ก็ตาม แต่หากว่าศาลเห็นควรที่จะสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้เป็นโจทก์ให้ประกันค่าเสียหายของลูกหนี้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เช่นนี้แล้วศาลก็ยังอาจมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวได้โดยทันทีเนื่องจากศาลต้องรอให้เจ้าหน้าที่ผู้เป็นโจทก์ให้ประกันค่าเสียหายของลูกหนี้ตามจำนวนที่ศาลได้กำหนดไว้เสียก่อน ซึ่งกว่าเจ้าหน้าที่ผู้เป็นโจทก์จะดำเนินการหาหลักประกันมาวางศาลได้ก็อาจต้องใช้ระยะเวลาหลายวันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้เป็นโจทก์เป็นสถาบันการเงินซึ่งอาจต้องผ่านกระบวนการพิจารณาอนุมัติเห็นชอบจากผู้มีอำนาจของสถาบันการเงินนั้นเสียก่อน ดังนั้นกว่าที่ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวลูกหนี้ก็อาจดำเนินการยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินออกไปแล้ว และก่อให้เกิดความยากลำบากแก่การติดตามทวงถามเอาคืนในภายหลัง

อีกทั้งหากแม้ว่าในกรณีที่กระบวนการในคดีล้มละลายจะได้มีการสืบพยานเสร็จสิ้นแล้วแต่อยู่ในระหว่างรอฟังคำสั่งศาลซึ่งหากแม้กฎหมายจะกำหนดให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายต่อไปนั้นก็ตาม ศาลในคดีล้มละลายไม่อาจที่อ่านคำสั่งได้โดยทันทีแต่ศาลจะต้องกำหนดวันนัดฟังคำสั่งก่อน แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติที่เคยมีบางกรณีที่ภายหลังจากที่ศาลในคดีฟื้นฟูกิจการได้มีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยด้วยแผนแล้ว ในขณะที่เดียวกันลูกหนี้ได้เคยถูกเจ้าหน้าที่ฟ้องเป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนแล้ว อีกทั้งในคดีล้มละลายนั้นได้สืบพยานเสร็จสิ้นแล้วก็อยู่ในระหว่างรอฟังคำสั่งศาล เช่นนี้หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สมควรล้มละลาย มีหนี้สินล้นพ้นตัวจริง และไม่มีเหตุอื่นที่ลูกหนี้ไม่สมควรล้มละลาย เช่นนี้ศาลก็อาจมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดไปได้โดยพร้อมกันในคดีล้มละลายทันที แต่อย่างไรก็ตามที่ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในกรณีเช่นนี้ได้ก็เนื่องจากผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการและคดีล้มละลายนั้นเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนคนเดียวกัน และในกรณีที่ศาลจะดำเนินการสั่งเช่นนี้ได้ก็อาจเกิดขึ้นได้น้อย เนื่องจากในความเป็นจริงแล้วกรณีที่ผู้พิพากษาที่เป็นเจ้าของสำนวนจะเป็นบุคคลเดียวกันทั้งในคดีที่ลูกหนี้ถูกฟ้องให้เป็นบุคคลล้มละลายกับในคดีที่ลูกหนี้ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการหรือถูกยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการมักมีโอกาสเป็นไปได้น้อยแต่โดยส่วนใหญ่แล้วผู้พิพากษามักเป็นคนละคนกัน

นอกจากนี้ผลจากการที่ศาลไม่อาจมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้โดยทันทีนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อผู้เจ้าหนี้ทั้งหลายยื่นฟ้องลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลายไว้ก่อนเพื่อที่ว่าหากต่อมาภายหลังลูกหนี้จะได้มียื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการหรือเจ้าหนี้จะได้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการลูกหนี้แล้ว หากแต่เกิดกรณีที่กระบวนการฟื้นฟูกิจการต้องสิ้นสุดลงไปก่อนโดยที่ไม่อาจที่จะดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนได้ เช่นนี้เพื่อมิให้เสียเวลาที่ต้องมาเริ่มต้น

กระบวนการฟ้องร้องให้เป็นคดีล้มละลายใหม่และเพื่อป้องกันมิให้ลูกหนี้มีช่วงระยะเวลาที่อาจจะไปดำเนินการจัดการทรัพย์สินในทางใดทางหนึ่งที่ส่งกระทบให้เจ้าหนี้ได้รับความเสียหายได้ ดังนั้น ผลจากการที่อาจกระตุ้นให้เจ้าหนี้เริ่มต้นฟ้องร้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายไว้ก่อนเช่นนี้ อาจมีผลทำให้เครดิตทางการค้าของลูกหนี้สูญเสียไปได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายโดยกำหนดให้เพิ่มอำนาจให้แก่ศาลที่จะมีดุลยพินิจสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดได้โดยทันทีในกรณีพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความสมควรในอันที่ลูกหนี้ควรล้มละลาย และ เนื่องจากผลจากการที่ให้อำนาจแก่ศาลที่จะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ได้โดยทันทีก็จะทำให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายโดยทันที โดยมีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้ามามีอำนาจในการจัดการดูแลทรัพย์สิน รวบรวมติดตาม และจัดสรรแบ่งชำระหนี้ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ต่อไป อีกทั้งยังมีมาตรการต่างๆ ในการติดตามทรัพย์สินเพื่อเพิ่มมูลค่าของกองทรัพย์สินให้มากขึ้น เช่นนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายมากกว่าที่จะปล่อยให้เจ้าหนี้ทั้งหลายไปดำเนินการบังคับชำระหนี้กันเอง เพราะฉะนั้นจึงควรที่จะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายมาตรา 90/48 วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ (ฉบับที่5) พ.ศ. 2542 โดยนำหลักการเดิมก่อนที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลาย ซึ่งได้แก่ หลักการเดิมในมาตรา 90/48 วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ (ฉบับที่4) พ.ศ. 2541 มาบังคับใช้แทนดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

“ เมื่อศาลได้รับรายงาน ให้ศาลนัดพิจารณาเป็นการด่วนและแจ้งวันเวลานัดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในการพิจารณาให้ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในจำนวนและฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้ ถ้าศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ให้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ “

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายโดยได้บัญญัติเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และได้มีการจัดตั้งศาลล้มละลายกลางอันเป็นศาลชำนาญพิเศษขึ้น โดยได้กำหนดบทบาทที่สำคัญทางเศรษฐกิจให้แก่ศาลในการเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากลทั่วไปที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายทุกประเทศ คือ การยอมรับว่าศาลเป็นสถาบันที่เหมาะสมที่จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบังคับและปรับใช้กฎหมายเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อีกทั้งกระบวนการในการฟื้นฟูกิจการนั้นเป็นกระบวนการที่ให้เจ้าหนี้และลูกหนี้มาเจรจาตกลงร่วมมือกันเพื่อที่จะได้ทำให้กิจการของลูกหนี้สามารถอยู่รอดต่อไปได้และเพื่อให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ต่อไป ดังนั้นหากเมื่อลูกหนี้และเจ้าหนี้ไม่อาจที่จะดำเนินการเจรจาตกลงกันตามแนวทางอื่น ๆ ได้ แนวทางเยียวยาในทางพิจารณาของศาล (judicial remedy) จึงถือเป็นแนวทางเยียวยาอันสุดท้ายและเหมาะสมในอันที่คู่ความมักจะเลือกใช้เพื่อที่ศาลจะได้เข้ามาพิจารณาข้อพิพาทและให้ข้อพิพาทนั้นเป็นที่ยุติ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการที่ซึ่งกฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขสำคัญอันหนึ่งคือแผนฟื้นฟูกิจการแม้จะได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ (approval by a majority of creditors) แล้ว แต่ก็ยังไม่อาจมีผลบังคับใช้และผูกพันเจ้าหนี้ทุกรายได้ เว้นเสียแต่จะได้รับความเห็นชอบด้วยแผนจากศาล (confirmation by the court) ดังนั้นการกำหนดให้ศาลเข้ามามีบทบาทในกระบวนการดังกล่าวจึงถือเป็นการกำหนดให้ศาลได้เข้ามามีบทบาทในแง่ที่ทำให้แผนนั้นมีผลผูกพันเจ้าหนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้แผนมีผลผูกพันต่อเจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยอมรับแผน โดยผลที่แผนฟื้นฟูกิจการนั้นอาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากเจ้าหนี้ทุกรายโดยอาจมีเจ้าหนี้บางรายหรือบางกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับแผนแต่ก็ต้องถูกผูกพันไปกับแผน ดังนั้นกฎหมายจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการต่างๆที่ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแผนแก่ศาลเพื่อที่เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ให้การยอมรับแผนจะได้รับความคุ้มครอง และ เพื่อเป็นการรับรองว่าคำตัดสินลงมติของเจ้าหนี้นั้นได้เป็นไปอย่างเหมาะสม

ซึ่งตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ก็ได้มีการบัญญัติให้อำนาจแก่ศาลในการเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบด้วยแผนและได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการต่างๆที่ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแผนแก่ศาลเช่นกัน ดังนั้นหากเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการตามมาตรา

90/58 แล้วพบว่ายังมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ และมีข้อจำกัดในการใช้อำนาจของศาลในการพิจารณาสิ่งเกี่ยวกับแผนบางประการ ซึ่งหากเมื่อมีประเด็นข้อพิพาทที่ผู้ทำแผนอาจจะเสนอแผนไปในแนวทางที่ทำให้เจ้าหน้าที่บางรายได้รับผลกระทบโดยได้กำหนดเนื้อหาที่ขัดแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายอันส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหน้าที่บางรายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้ยอมรับแผนแล้ว จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคแก่ศาลจากการนำกฎหมายไปบังคับใช้เพื่อให้บรรลุผลและเยียวยาความเสียหายให้แก่คู่ความในทางปฏิบัติได้ ดังนั้นหากกฎหมายจะได้บัญญัติหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจในการพิจารณาแผนที่กว้างและยืดหยุ่นมากขึ้นกว่าเดิมโดยกำหนดให้ศาลได้เข้าไปพิจารณาแผนในเรื่องความถูกต้องตามกฎหมาย ก็จะทำให้ศาลมีอำนาจเข้ามาตรวจสอบแผนเพื่อให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหน้าที่และเยียวยาความเสียหายให้แก่เจ้าหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่เสี่ยงข้างน้อยที่ไม่ได้ลงมติยอมรับแผนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ หากมีการกำหนดให้มีกระบวนการในการร้องขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนได้และให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการไกล่เกลี่ยให้คู่ความทำการตกลงกันได้และสามารถพิจารณาสิ่งเห็นชอบด้วยแผนที่ได้มีการตกลงแก้ไขกันได้หรือหากกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตกลงกันได้ศาลก็ยังคงมีอำนาจที่จะสั่งเห็นชอบด้วยแผนโดยอาจกำหนดเงื่อนไขบางประการเพื่อให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหน้าที่เสียเปรียบได้ เช่นนี้ก็จะทำให้แผนสามารถปรับเปลี่ยนให้ยืดหยุ่นมากขึ้นในอันที่แผนจะมีโอกาสได้รับความเห็นชอบจากศาลและมีผลผูกพันบังคับใช้ได้อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่และทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ยังคงสามารถดำเนินการต่อไปได้ไม่ต้องสิ้นสุดลง และเพื่อที่ศาลจะได้เข้ามาสืบบทบาทและเยียวยาก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายมากขึ้น อีกทั้งทำให้ศาลได้มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันรวมทั้งหากมีการกำหนดเพิ่มอำนาจให้แก่ศาลที่จะมีดุลยพินิจสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดได้โดยทันทีในกรณีที่หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความสมควรในอันที่ลูกหนี้ควรล้มละลาย ก็จะทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการนั้นมีความสอดคล้องกับหลักสากลที่ถือว่ากระบวนการฟื้นฟูกิจการเป็นหลักการที่พัฒนามาจากหลักกฎหมายล้มละลายซึ่งหากเมื่อลูกหนี้ได้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการแล้วลูกหนี้ก็อาจถูกบังคับให้ต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายได้หากเมื่อปรากฏว่าไม่สามารถดำเนินการฟื้นฟูกิจการให้เป็นประโยชน์ต่อไปได้ และเพื่อป้องกันมิให้ลูกหนี้ใช้กระบวนการในการฟื้นฟูกิจการเพื่อวัตถุประสงค์ในการประวิงการชำระหนี้ได้เนื่องจากหากเมื่อลูกหนี้ได้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการแล้วลูกหนี้จะได้รับความคุ้มครองไม่ต้องถูกบังคับชำระหนี้จากเจ้าหน้าที่ใดๆ

อนึ่ง เนื่องด้วยกระบวนการในการพิจารณาคดีพื้นฟูกิจการนั้นเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทยและระบบกฎหมายของประเทศไทยอันถือมีรูปแบบตามแนวของระบบประมวลกฎหมาย (civil law) โดยมีศาลเป็นผู้ปรับใช้กฎหมายและตีความกฎหมายเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรม และเนื่องด้วยกระบวนการในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการนั้นมีใช้เรื่องการบังคับใช้กฎหมายแต่เพียงอย่างเดียวแต่ยังคงต้องอาศัยศาสตร์อื่นๆเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นจากการที่ได้มีการกำหนดให้ศาลเข้าไปมีบทบาทในกระบวนการฟื้นฟูกิจการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการเพื่อควบคุมตรวจสอบและก่อให้เกิดความสมดุลในผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้เช่นนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างเครื่องมือหรือปัจจัยต่างๆเข้ามาช่วยศาลเพื่อให้การพิจารณาแผนของศาลเป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงธรรม บรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งแม้ว่าศาลจะมีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้ามาช่วยพิจารณาและเสนอรายงานความเห็นประกอบการพิจารณาแผนก็ตาม แต่จะเห็นว่ากิจการในแต่ละกิจการนั้นต่างมีลักษณะและสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน ดังนั้นในกิจการแต่ละกิจการจึงอาจมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในกิจการประเภทนั้นๆ หรือ ในกรณีที่จะประเมินมูลค่าของกิจการบางประเภทนั้นวิธีการในการประเมินมูลค่าของกิจการนั้นๆมีความเหมาะสมกับกิจการประเภทนั้นแล้วหรือไม่นั้นก็มีความจำเป็นที่ต้องอาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในกิจการประเภทนั้นๆเช่นกัน เพราะฉะนั้นการมีบุคคลอื่นเข้ามาช่วยศาลในการพิจารณาเพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาแก่ศาลจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสมยิ่ง ดังนั้นหากได้มีการขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีก็จะส่งผลให้การพิจารณาแผนและวินิจฉัยชี้ขาดตัดสินคดีของศาลเป็นไปโดยถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นนั้นคู่ความทุกฝ่ายสามารถที่จะนำพยานผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายของตนมาให้ความเห็นได้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นได้ อีกทั้งกิจการในแต่ละกิจการของลูกหนี้ต่างก็มีลักษณะแตกต่างกันไป ดังนั้นการให้มีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับกิจการของลูกหนี้ประเภทนั้นโดยตรงมาให้ความเห็นก็จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การพิจารณายิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายโดยนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมายได้กำหนดให้ศาลต้องพิจารณาก่อนให้ความเห็นชอบด้วยแผนนั้นแล้ว จึงเห็นควรที่กฎหมายจะได้บัญญัติหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจในการพิจารณาแผนที่กว้างและยืดหยุ่นมากขึ้นกว่าเดิม ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ศาลได้มีโอกาสพิจารณาถึงความถูกต้องตามกฎหมายของแผนด้วยโดยให้ศาลพิจารณาว่าข้อเสนอในแผนนั้นมีรายละเอียดต่างๆที่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ มีความขัดแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่
- (2) กำหนดให้ศาลได้พิจารณาว่าผู้ทำแผนมีความสุจริตในการเสนอแผนหรือไม่ และแผนได้กำหนดวิธีการต่างๆอันเป็นการต้องห้ามหรือฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่
- (3) ควรที่จะให้มีพยานผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆแก่ศาล
- (4) กำหนดให้ผู้ทำแผนมีสิทธิยื่นขอแก้ไขแผนในชั้นพิจารณาแผนศาลได้โดยข้อเสนอขอแก้ไขแผนนั้นต้องมีลักษณะที่ไม่เป็นปฏิปักษ์และเป็นประโยชน์แก่เจ้าหนี้
- (5) กำหนดให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการไกล่เกลี่ยหรือสั่งให้คู่ความไปตกลงเจรจากันภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดก่อนได้
- (6) กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งเห็นชอบด้วยแผนที่ได้ตกลงกันแก้ไขนั้นได้ในกรณีที่สามารถตกลงกันได้
- (7) กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนได้ ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ หรือ หากในกรณีที่เมื่อเหตุอันสมควรศาลก็มีอำนาจที่จะสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนก็ได้โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขบางประการเพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ที่เสียเปรียบอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยก็ได้
- (8) กำหนดให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้ได้โดยทันทีหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าลูกหนี้สมควรล้มละลาย โดยนำเอาหลักการเดิมของบทบัญญัติมาตรา 90/48 วรรคสี่แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่4)พ.ศ. 2541 มาบังคับใช้แทนดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

“ เมื่อศาลได้รับรายงาน ให้ศาลนัดพิจารณาเป็นการด่วนและแจ้งวันเวลานัดให้
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งแจ้งความให้ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้ง
หลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ในการพิจารณาให้ศาลพิจารณาพยานหลักฐานในสำนวน
และฟังคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้ ถ้าศาลเห็นสมควร
ให้ลูกหนี้ล้มละลายให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้ม
ละลายก็ให้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ “

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้. เอกสารในการสัมมนาเรื่องแนวความคิดและข้อได้เปรียบในการปรับโครงสร้างหนี้โดยใช้กลไกของกฎหมาย เสนอที่ศาลล้มละลายกลาง 8 พฤศจิกายน 2542. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ธีระพล อรุณกสิกร ,รวบรวม . พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2541 ฉบับไทย-อังกฤษ . กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน , 2541 .

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวง ฉบับที่..(พ.ศ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

วิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ. กฎหมายฟื้นฟูกิจการ. กรุงเทพมหานคร : วิศิษฎ์สรอรรถ, 2543.

ภาษาอังกฤษ

Blum,B.A. Bankruptcy And Debtor/Creditor. New York : Aspen Publishers,1999.

Bankruptcy Basics:reorganization under The Bankruptcy Code. Findlaw for Business, 2001.Available from : <http://sv.biz.findlaw.com/finance/bankbas5.html> (2001,December 18)

Cowans ,D.R . Cowans Bankruptcy Law and Practice . vol.3. West ,1987.

Chapter 1129 : Substantive requirement of section 1129 (a) ; Consensual confirmation. Collier on Bankruptcy .15thed.vol.7 (Matthew Bender & Company 2000). Available from Lexis - Nexis Internet Search . (2001,February 2)

Duberstein,C.B. Out – of – Court Workouts. American Bankruptcy Institute Law Review (Winter 1993) : 3-6 .

Duberstein,C.B.,P.J.Hendel, E.D.Levin and M.G.Moses . Out - of – Court Workouts.In F.W.Koger and S.A.Jolie (eds.),The Bankruptcy Reform Act Manual,pp.11-1 - 20. Chicago :1996 .

Felsenfeld,C. Bankruptcy . 2nd ed . New York : Emanuel Law Outlines , 1997.

Henry, S.M.,ed.The portable bankruptcy code & rules. Chicago : American Bar Association , 1999 .

Hertzberg,S.E. and Kayes, D., The Reorganization Plan and Process . In F.W.Koger and S.A.Jolie (eds.),The Bankruptcy Reform Act Manual,pp.7B-1 - 10 . Chicago : 1996 .

Hertzberg,S.E. and Kayes,D., Reorganization Under Chapter 11 : Administration . In F.W.Koger and S.A.Jolie (eds.), The Bankruptcy Reform Act Manual, pp.7-1 – 42 .Chicago : 1996 .

Macey,M.W., The Chapter 11 Plan . In F.W.Koger and S.A.Jolie (eds.),The Bankruptcy Reform Act Manual,pp.7A-1 - 7. Chicago : 1996 .

Queenan,J.F.,P.J. Hendel,and I. M. Hillinger,Chapter11 Theory and Practice : A Guide to Reorganization .vol.5.Pennsylvania : LRP,1994.

“ Reorganization Under the bankruptcy Code – Chapter 11 “ , Public Information Series Of The Bankruptcy Judges Division (May 1995) : 1.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ไกรสร บารมีอวยชัย . การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายล้มละลาย. เอกสารในการสัมมนา เรื่องแนวความคิดและข้อได้เปรียบในการปรับโครงสร้างหนี้โดยใช้กลไกของกฎหมาย เสนอที่ศาลล้มละลายกลาง 8 พฤศจิกายน 2542. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- จรัญ ภัคดีธนากุล . กฎหมายฟื้นฟูกิจการ : บทบาทของศาลในการฟื้นฟูกิจการ . ในรวมเอกสาร ประกอบการอบรมหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และกลไกธุรกิจสำหรับผู้พิพากษา , หน้า 7-27 . กรุงเทพมหานคร : สำนักงานส่งเสริมตุลาการ , 2543 .
- จอร์จ เอ็ม กิลลาคลอส . A Successful Reorganization – A Case Study . เอกสารในการ สัมมนาเรื่องล้มละลายและกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เสนอที่ศาลอาญา 9-10 พฤศจิกายน 2542 . (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- ถนอมนวล เชื้อบุญชัย . การฟื้นฟูองค์การธุรกิจที่ประสบปัญหาทางการเงิน . วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- พิชิตพล เอี่ยมมงคลชัย. กลยุทธ์เจ้าหนี้ในการเลือกปรับโครงสร้างหนี้หรือฟื้นฟูกิจการ . วารสาร การเงินการธนาคาร 18 , 208 (สิงหาคม 2542) :116-118.
- พิชัย นิลทองคำ . หลักการ เจตนารมณ์ สาระลักษณะสำคัญเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 . กรุงเทพมหานคร:อทตยา , 2542.
- ไพโรจน์ วายุภาพ . คำอธิบายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายกลางและวิธีพิจารณาคดีล้ม ละลาย พ.ศ. 2542 . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2542.
- วิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ . สรุปการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีล้มละลาย. เอกสารในการ สัมมนาโต๊ะกลมเรื่องวิพากษ์การปรับโครงสร้างหนี้เพื่อการฟื้นฟูกิจการ เสนอที่คณะ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 18 มกราคม 2544. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- วิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ . การฟื้นฟูกิจการ : แนวโน้มตามความเป็นจริง . เอกสารในการเสวนาโต๊ะ กลมเรื่องวิพากษ์การปรับโครงสร้างหนี้เพื่อการฟื้นฟูกิจการ เสนอที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 18 มกราคม 2544 . (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- วรวิทย์ ฤทธิพิศ. การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม , 2543.
- วรภรณ์ อาษาพร . แนวคิดทางกฎหมายในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ศึกษาร่างพระราชบัญญัติ ล้มละลาย (ฉบับที่...)พ.ศ.... . วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

, 2539.

วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ . การพิจารณาแผน การดำเนินการตามแผนและการยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ.
เอกสารในโครงการอบรมกฎหมายล้มละลายกฎหมายฟื้นฟูกิจการและกฎหมายวิธี
พิจารณาคดีล้มละลาย เสนอที่ศาลล้มละลายกลาง 17 ตุลาคม 2543 . (เอกสารไม่ตีพิมพ์
เผยแพร่)

วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ . การฟื้นฟูกิจการในคดีล้มละลาย . ตุลพาห 43,2 (เมษายน – มิถุนายน
2539) : 49-57 .

วิโรจน์ พูลสุวรรณ . คู่มีหรือไม่มีที่ยื่นแผนฟื้นฟูกิจการ . วารสารการเงินการธนาคาร 17 , 192
(เมษายน 2541) : 125-126.

ภาษาอังกฤษ

Administrative Office of The United States Courts . . Bankruptcy Basics .2nd ed. ,2000.

Conversion & Dismissal . Avialable from : <http://www.lawdog.com/bkrcy/brcp11j.html>

David G. Epstein , Steve H. Nickles and James J. White . Bankruptcy . West , 1993 .

Douglas G. Baird. The Element of Bankruptcy . New York : The Foundation Press ,1993.

Legal Department ,International Monetary Fund . Orderly Effective Insolvency
Procedures : Key Issues . Washington D.C.: International Monetary Fund
Publication Services ,1999.

The World Bank . Principles and Guidelines for Effective Insolvency and Creditor Rights
Systems , 2001.

The Office of The General Counsel , The Asian Development Bank . Insolvency Law
Reform in The Asian and Pacific Region . Law and Policy Reform at The Asian
Development Bank ,vol.1 (April 2000) : 10-85.

Working Group on Insolvency Law , United Nations Commission on International Trade
Law , United Nations . Report of The Working Group on Insolvency Law on The
Work . New York , July 23 to August 3, 2001.

Working Group on Insolvency Law , United Nations Commission on International Trade
Law , United Nations . Report of The Secretary – General on Draft Legislative
Guide on Insolvency Law of its Twenty-Fifth Session .Vienna, 3 to14 December
,2001.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอรุณทัย เต็มธนานันท์ เกิดวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2516 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปีการศึกษา 2538 และ เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2541 เคยทำงานในตำแหน่งนิติกรที่ศาลล้มละลายกลางในปีพ.ศ. 2542-2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย